

GOVERNMENT
COLLECTIONS OF MANUSCRIPTS

BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE

Published by
Bhandarkar Oriental Research Institute
1937

2307

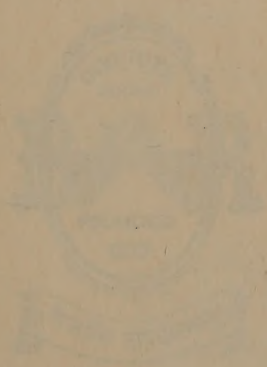
3000

137

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
MANUSCRIPTS

IN THE
GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

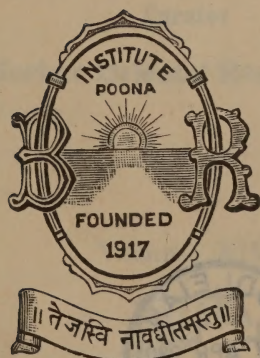
PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE GOVERNMENT OF INDIA
NEW DELHI
1904

Printed and Published by
the Government of India
1904

**DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
MANUSCRIPTS
IN THE
GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY**

PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

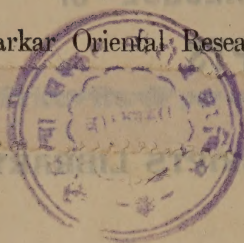

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1937

Copies can be had direct from the
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India).

PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

Printed and published by Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D., at the
Bhandarkar Institute Press, Bhandarkar Oriental
Research Institute, Poona No. 4.

Descriptive Catalogue of the Government Collections of Manuscripts

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

COMPILED BY

PARASHURAM KRISHNA GODE, M. A.

Curator

Bhandarkar Oriental Research Institute

Volume XIV :

NĀTAKA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1937

Descriptive Catalogue of the Government Collections of Manuscripts

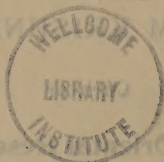
deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Orient. 475

COMPILED BY

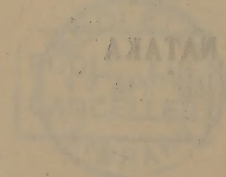
PARASHURAM NA GODE, M. A.

Bhandarkar Oriental Research Institute

339950

Volume XIV

Bhandarkar Oriental Research Institute

PUNE

1937

CONTENTS

	PAGES
PREFACE	ix—x
RULES FOR THE GOVT. MANUSCRIPTS LIBRARY	xi—xiii
LIST OF CATALOGUES AND REPORTS	xiv—xvi
SYSTEM OF TRANSLITERATION	xviii

NĀṬAKA.

No.		
1	Aṅgadanāṭaka	1-2
2	Aṅguliyaḱāṅkavyākhyāna from Abhiṣekanāṭaka	2-3
3	Atandracandrikā	3-4
4-5	Aditikunḁalāharāṇa	5-8
6-8	Anarghyarāghava	8-12
9	„ with Ṭikā	13-15
10-14	Anarghyarāghavaṭikā	15-20
15	Anarghyarāghava with Ṭippanaka	20-22
16-17	Anarghyarāghavaṭikā	22-25
18	„ Called Yaśodarpaṇikā	25-26
19-30	Abhijñānaśākuntala	27-38
31	„ with Ṭippana	38-40
32	Abhijñānaśākuntalaṭippana	40-41
33-34	Abhijñānaśākuntalaṭikā called Arthadyotanikā	41-43
35-36	Abhijñānaśākuntalapraḱṛtachāyā	43-45
37	Abhijñānaśākuntalachāyā	45-46
38	Āścaryacūḁāmaṇi	46-47
39	Uttararāmacarita	47-48
40-42	Kaṁsavadha	48-52
43	Kaṁsavadha with a gloss	52-53

No.		PAGES
44	Karṇasavadhaṭikā called Padakaumudī	53-54
45	Karṇasavadhaṭikā	54-55
46	Karpūramañjarī with Chāyā (in Sanskrit)	55-57
47-50	Karpūramañjarī	57-61
51-52	„ with Bhāṣya Karpūrakusuma	61-63
53-54	„ with Tīkā	63-66
55	Karpūramañjarīnāṭikā	66-67
56	Karpūramañjarichāyā	68
57	Kalyāṇasaugandhikā	69-70
58	Kāleyakutūhala	70-71
59-64	Kṛṣṇabhakticandrikā	71-77
65-69	Caṇḍakaūśikā	77-83
70	Dānakelikāumudī with commentary	83-85
71	Dāmacarita	85-86
72-76	Dūtāṅgada	86-91
77	„ with commentary (in Gujarātī)	91-92
78-80	Dhanañjayavijaya	93-96
81	Dharmavijaya	96-98
82-83	„ with Tīkā Arthadīpikā	98-101
84	Dharmavijayaṭikā called Arthadīpikā	101-103
85	Dharmavijayavyākhyā called Arthadīpikā	103-104
86	Dhūrtaviḍambana	104-105
87	Dhūrtasamāgama	105-107
88	Naṭakamelana	107-108
89	Naṭakamelakaprahasana	108-109
90	Narakāsūravadhavyāyoga	109-110
91	Narakāsūravijaya	110-112
92	Nāgānanda	112-113
93	Pañcāyudhaprapaṇcabhāṇa	114
94-96	Pārthaparākrama	115-118
97	Pārvatiparīṇaya	118-120

No.		PAGES
98-112	Prabodhacandrodaya 120-135
113-115	„ with Ṭikā Ciccandrikā 135-140
116	Prabodhacandrodayaṭikā called Ciccandrikā 141
117-122	Prabodhacandrodaya with Prakāśa 142-150
123	Prabodhacandrodayaṭikā called Prakāśa 151-152
124-128	Prasannarāghava 152-156
129	Bhāṇanāṭaka 157
130	Mattavilāsaprahasanaṭikā 158
131	Madanasamjivana 159-160
132	Mantrāṅka Nāṭaka 160-161
133	Mantrāṅkaṭikā 161
134	Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka 162-163
135	Hanumannāṭaka also called Mahānāṭaka 164-165
136-142	Mahānāṭaka 165-172
143-146	„ with Ṭikā Bhāvārthadīpikā 172-178
147	Mahānāṭaka with Ṭikā Kavyakaumudī 178-179
148-149	Mahānāṭaka with Ṭikā 180-183
150-152	Mahāvīracarita 183-186
153-156	Mālatīmādhava 186-191
157-158	„ with Ṭikā 191-195
159-161	Mālatīmādhavaṭikā 196-198
162-163	Mālatīmādhavasamkṣiptaṭippaṇa 199-200
164	Mālatīmādhavaprākṛtavivṛtti 200-201
165	Mālatīmādhavaprākṛtacchāya 201-202
166-167	Mālavikāgnimitra 202-204
168-171	Mithyājñānakhaṇḍanā 205-208
172-173	Mukundānandabhāṇa 208-210
174	Muṇḍitaprahasana 211-212
175-179	Mudrārākṣasa 212-217
180-182	„ with Ṭikā 217-222

No.		PAGES
183	Mudrāsākṣasaṭikā called Mudrādīpikā 223-224
184	Mudrārākṣasaṭprākṛtachāyā 224-225
185	Mudrārākṣasachāyā 225-226
186	Mudritakumudacandra 226-227
187	Mṛcchakaṭikavṛtti 228
188	Mṛcchakaṭikaṭikā 229
189	Mṛcchakaṭikavivṛtti 230
190-202	Ratnāvali 230-244
203	Ratnāvaliprākṛtachāyā 244
204	Ratnāvaliprākṛtavyakhyā 245
205	Rambhāmañjari with Ṭippaṇa 246-247
206	Radhāmādhava 247-248
207	Rāmāyaṇa 248-250
208	Lāṭakamelananāṭaka 250-251
209-210	Lalitamādhava with Ṭikā 251-255
211	Vasantatilaka (bhāṇa) 255-256
212	Vasumaticitrasena 256-257
213	Vasumatipariṇaya 258-259
214-215	Vikramorvaśiya 259-261
216-217	Vidagdhamādhava 261-263
218	„ with Ṭikā 264-265
219-220	Viddhaśālabhañjika 265-267
221	Vidyāpariṇaya 268-269
222	Vivekacandrodaya 269-270
223-234	Veṇīsaṁbhāra 271-282
235	Veṇīsaṁbhāraṭikā 283-284
236	Veṇīsaṁbhāra (Prākṛtachāyā) 284-285
237	Ṣaṇmatanāṭaka 285-286
238	Sandrakutūhala 286-288
239	Sitāsvayamvara 288-289
240	Hāsyacūdāmaṇi 289-290

PREFACE

I have great pleasure in presenting to the world of scholars this volume of the Descriptive Catalogue of the Nāṭaka Mss in the Govt. Mss. Library at the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona. In this connection I have to invite their attention to a brief history of the entire scheme of the Descriptive Catalogue of Govt. Mss, given in the preface to Volume XII (containing Alaṃkāra, Saṃgīta and Nāṭya MSS.), published in 1936. As in the preparation of that volume I have followed also in this volume the lines on which the first volume in this series was brought out by the Government of Bombay in 1916. Every attempt has been made to make the description of each MS as objective as possible consistent with the lines already laid down by Govt. in the preparation of the first volume of this Catalogue referred to above. Much as I would have liked to read all unpublished works represented by Mss described by me and record the references found in them to earlier authors and works I was prevented from doing so owing to the limits imposed upon me by the model volume already published by Government. None is more conscious than myself of the utility of these references for historical studies but in view of the inordinate delay that may have resulted from the adoption of such a course I had to forego the temptation of recording and incorporating all historical data of the above nature.

In the preparation of this volume I have availed myself of numerous manuscripts catalogues (descriptive or otherwise) and printed editions of the works described, whenever available. I am particularly indebted to Prof. Keith's '*Sanskrit Drama*' published in 1924.

I take this opportunity of thanking the Executive Board of the Institute for allowing me to continue my work on the Descriptive Catalogue of Mss., the first tangible result of which was the publication of Volume XII of this Catalogue in 1936. I have also to thank Principal R. D. Karmarkar, M. A., Superintendent of the Pub-

lication Department and Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D. the present Honorary Secretary of the Institute and the Superintendent of the Mss Dept. through whose genuine regard for the work carried on by me I have been encouraged to apply myself wholeheartedly to a quick preparation of the descriptive catalogue of Mss. I have to thank Messrs, M. M. Patkar, B. A. and S. N. Savadi, B. A. the two cataloguing assistants for their conscientious and efficient discharge of all work entrusted to them as also the entire office staff of the Institute including Mr. G. N. Shrigondekar, B. A., who spared no pains in the prompt disposal of all press-work connected with the present volume.

P. K. Gode.

Regulations of the Manuscripts Department

1. "The Government Manuscripts Library" formed and maintained by the Government of Bombay, and formerly deposited at the Deccan College, Poona, is now, subject to the general control of the Department of Education, Bombay, placed under the direct charge of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.

2. The Department is administered by a Superintendent appointed by the Executive Board of the B. O. R. Institute subject to the approval of Government.

3. The Manuscripts are available at the Institute, during working hours, for purposes of *bona fide* study.

4. The Manuscripts in the Library, if, in good condition, and subject to the requirements of the Department, are lent out to *bona fide* scholars on their applying for them in writing to the Superintendent of the Department or to the Secretary of the Institute. Such scholars shall, however, execute a bond for the value of the manuscripts required, this value being fixed by the officers in charge of the Library.

5. In the case of scholars from outside India, all requisitions for loans of manuscripts shall be made to the Secretary of State for India in Council, through whom also the transactions in manuscripts shall take place. Such scholars shall execute the necessary bond with the Secretary of State for India in Council, at his discretion.

6. In the case of scholars in India the execution of the bond shall be necessary before the manuscripts are lent out. When the applicant is not sufficiently known to the Superintendent of the Department, this latter officer shall have the power to call upon the applicant to produce a certificate as to his interest in the study of Sanskrit Literature, and of his being a fit person to be entrusted with Government manuscripts. Such a certificate shall have to be

signed by Orientalists of recognised position, or by Government officers of the Provincial or other highest service, not below the rank of a Deputy Collector or Extra Assistant Commissioner. The certificate should contain a reference to works or essays published by the applicant.

N. B. — In the case of scholars residing within the jurisdiction of a Native State, the certificate may be signed either by the Chief Sahib or the Divan or the Administrator of the State.

7. All applications for manuscripts shall state the reasons for which the manuscripts are required and the period for which the loan is sought.

8. If any manuscripts belonging to this Library have been used in the publication of an edition, or in any other learned disquisition, the author should present to the Manuscripts Library a copy of the work or works so published.

9. The number of manuscripts to be lent out at a time to a scholar, and the period of loan, is determined by the officers in charge of the Library. Usually, however, in the case of Indian scholars, not more than five manuscripts are allowed to remain with them at a time, and the period of loan shall not normally exceed six months.

10. Immediately on receipt of manuscripts, the scholars are requested to examine them carefully before signing and returning the receipt-form accompanying the manuscripts, as no complaints will be entertained thereafter.

11. When the manuscripts are returned to the Library they are duly examined, and if found in their original condition, the receipt formerly signed for them is returned and the bond cancelled. The liability of the borrowers ceases only after the return of this receipt.

12. If scholars find that, owing to the work on the manuscripts not being completed within the stipulated period, they cannot return the manuscripts when due, they shall, sufficiently in advance, apply in writing to that effect to the Superintendent of the Department, or to the Secretary of State for India in Council, as the case may be. The period of loan will be extended at discretion. In no case, however, shall any manuscripts be allowed to remain with a scholar longer than two years in India, and five years outside India.

13. The Manuscripts Department reserves to itself the right of refusing to lend out any manuscript to any scholars at any time, and in the case of manuscripts lent out, of demanding their return before the expiry of the stipulated period, if the manuscripts be required for library or other purposes.

14. All postal charges shall be borne by the applicant except in the case of foreign applicants applying for the loan of Govt. Mss. through the Secretary of State for India in Council.

15. The Department undertakes to procure on loan, for the members of the Institute, manuscripts from other lending Libraries.

A LIST OF
PRINTED CATALOGUES AND REPORTS
ABOUT MANUSCRIPTS

The following is the list of works (Catalogues, Reports, etc.) already published embodying the results of the search and preservation of Sanskrit manuscripts in the Bombay Circle from 1863 to 1915. All lists published up to 1884 have been incorporated in our consolidated catalogue prepared by Mr. S. R. Bhandarkar, M. A., in 1888. The lists for the subsequent years are to be found embodied in the various Reports published therefore. These Reports are of considerable value, in as much as they give in many cases the history of individual manuscripts, personal details of authors, their chronology, and such other items. All these works are therefore here put together in one place for ready reference.

Papers relating to the Collection and Preservation of the Reports of ancient Sanskrit Literature, edited by order of Government of India, Calcutta, 1878, by Mr. E. A. Gough. This is a useful work for the general history of the Search during the earlier period upto 1878 and contains, among other things, lists of manuscripts brought for Government during the years 1868-69, 1869-70, 1870-71, 1871-72, 1872-73 and 1874-75. All these lists, originally published at different times, were also included in our consolidated catalogue (to be mentioned below) published in 1888.

Report on results of the Search for Sanskrit Manuscripts in Gujarat during 1871-72, by G. Bühler, Surat, 1872, 11 pages in folio.

Report on Sanskrit Manuscripts 1872-73, by G. Bühler, seven and seventeen pages. Bombay, 1874.

Report on Sanskrit Manuscripts 1874-75, by G. Bühler, 21 pages. Girgaum, 1875.

Detailed Report of a Tour in Search of Sanskrit Manuscripts made (in 1875-76), in Kashmir, Rajputana and Central Indian, by G. Bühler. Extra No. XXXIVA, Vol. XII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1877, Bombay.

Lists of the Sanskrit Manuscripts purchased for Government during the years 1877-78, and 1869-78, and a list of the Manuscripts purchased from May to November 1881, by F. Kielhorn, Poona, 1881.

A Report on 122 Manuscripts, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1880, 37 pages in folio.

Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1880-81, by F. Kielhorn, Bombay, 1880.

A Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Library of the Deccan College (being lists of the two Viśrāmbāg collections) Part I prepared under the superintendence of F. Kielhorn ; Part II and Index prepared under the superintendence of R. G. Bhandarkar, 1884, 61 pages in folio.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts during 1881-82, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1882.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1881-83, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1884.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1883-84, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1887.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1884-87, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1894.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1887-91, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1897.

A Consolidated Catalogue of the Collection of Manuscripts deposited in the Deccan College (from 1868-1884) with an Index, by S. R. Bhandarkar.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1891-1895, by A. V. Kathawate, Bombay, 1901.

Detailed Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, August 1882 to March 1883, by P. Peterson. Extra No. XLI, Vol. XVI of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1883, Bombay.

A Second Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1883 to March 1884, by P. Peterson. Extra No. XLIV, Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1884, Bombay.

A third Report of Operation in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1884 to March 1886, by P. Peterson. Extra No. XLV of Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1887, Bombay.

A Fourth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1886 to March 1892, by P. Peterson. Extra No. XLIX A of Vol. XVIII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1894, Bombay.

A Fifth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1892, to March 1895, by P. Peterson. Bombay. 1896.

A Sixth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1895 to March 1898, by P. Peterson. Bombay, 1899. This contains also a list of manuscripts purchased by Professor Peterson from 1898-99.

Lists of Manuscripts Collected for the Government Manuscripts Library by the Professors of Sanskrit at the Dacca and Elphinstone Colleges containing the following Collections :—

(i) 1895—1902, (ii) 1899—1915, (iii) 1902—1907, (iv) 1907--1915, (v) 1916--1918, (vi) 1919--1924 and (vii) 1865--68.

SYSTEM OF TRANSLITERATION

अ a आ ā इ i ई ī उ u ऊ ū

ऋ r ॠ ṛ ल l ए e ऐ ai ओ o औ au

क k ख kh ग g घ gh ङ ṅ

च c छ ch ज j झ jh ञ ṇ

ट t ठ th ड d ढ dh ण ṇ

त t थ th द d ध dh न n

प p फ ph ब b भ bh म m

य y र r ल l व v श ś

ष ṣ स s ह h

visarga h, anusvāra m.

NĀṬAKA MANUSCRIPTS

NĀṬAKA

अङ्गदनाटक

Āṅgadanāṭaka

No. 1

69.

1907-15.

Size.— 5 in. by 10 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 20 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; contents are written on a long paper and on one side of the folio only ; the folios are folded.

Age.— Samvat 1746.

Author.— Bhūbhṭaṭṭa (?). Aufrecht ascribes the authorship to Bhūbhṭaṭṭa—see Cat. Cat. i, 4^b.

Begins.—

॥ श्रीरामप्रसन्न ॥

॥ अथ अंगदनाटकप्रारंभः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीअद्वैतस्वामिने नमः ॥

॥ रामः अंगदं प्रति उवाच ॥

अज्ञानादथवाधिपत्यरभसादस्मःपरोक्षे हृता

सीतेयं परिमुच्यतामिति वचो गत्वा दशास्यं वद ॥

—नोचेलक्ष्मणमुक्तमार्गगणच्छेदोल्लङ्घनीत--

छत्रच्छन्नादिगंतमंतकपुरीं पुत्रैर्वृतो यास्यसी ॥ १ ॥ etc.

Ends.--

ब्रह्मांडस्पुटनं ध्रुवस्य पतनं वारानिधिः कंपनं

कुर्माद्रेस्खलनं कुनाकमिलनं भूभाविध्वंसिनं

देवैर्वानरपुंगवयुवधौरेरित्येन मां शंकितं

श्रीरामे धनुषि प्रसारितकरे हंतुं सुरारोशिरः ॥ २८ ॥

इति अंगदनाटक समाप्त ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ शके १७४६ तारणनाम
संवत्सरे माहे श्रावण शुं॥ ७ ससंपूर्णमस्तु ॥ हस्तअक्षर नरहरिणा स्वयं
लोकार्थं स्वार्थां सलिरुयते ॥ श्रीसांबार्पणमस्तु

References.— 1 Mss— Aufrecht Catalogus Catalogorum i, 4^b.

अङ्गुलीयकाङ्कव्याख्यान
from अभिषेकनाटक

Āṅguliya-kāṅkavyākhyāna
from Abhiṣekanāṭaka

No. 2

73.

1919-24.

Size.— 7 $\frac{1}{8}$ in. by 1 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 63 + (2 blank) leaves ; 6 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; Malyālam characters ; hand-writing very small but clear and legible ; the leaves have two holes to pass the string through ; leaves protected by two wooden planks and the Ms preserved in a wooden box.

Age.— Old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—

हरिः श्रीगणपतये नमः । अङ्गुलीयाकं पुरष्पा दिनविळक्कवच्च अष्ट मंगल्यं वेच्च
मिळा (५०) व ओच्च प्पेडुत्ति गोष्टिकोट्टि अरुडतळिच्च येवनीयविटिच्च
वायिच्च मरयिल्लपटत्तिच्चाटिनटन्न अंवरयोन्नं कळि (५) उन्न कितिन्तएन्न
चविट्टितिरि उन्नकळकळवायमाटि जातियाटि पिन्नयुं कितिन्तएन्नचविट्टि
कळकळ वायमा टि तप्पिएरडिपट्टितिल्ल चोळत्ति ताणटि मेय्यकाट्टि
तट्टकळि (५) त्त वरिक्कमं कळि (५) त्तमुटिच्च अणि अरयिल्लवन्नमुखत्तनीर
तेळिच्च चारिरण्डान्नट कोण्ड त्त चारिकेटितिरि उन्न श्लोकं मुरिच्चपाटि प्पु
विनेनमस्करिच्च मेय्य कोण्डुं क्रिययाटि याशि याशि एल्लिरि क्कयुं माट मेडु
क्कयुं वरिक्कमं तट्ट रकळि (५) उन्नाल्लकेशादिपादं आटिकोळ्ळु । हरिः ।
श्रीगणपतये नमः । अविघ्नमस्तु । अरुळिच्चेय्तान् अमृतकिरणशेखर प्रियतनयन्
अद्भुतानुभावन् अञ्जनानन्दनन् मारुत्मात्मजन् श्रीहनूमान् अभोजसंभवोरु-
वनाल्ल संभावितनयि. etc.

Ends.— लांगुलाग्निकोण्ड् लङ्कादाहंचेयत्तवि भीषणतुटेअर्चनागृहत्वं सतियिरिक्कुन्न उद्या
नत्वं वे न्तिह्लाएन्नरिञ्ज समुद्रान्तिच्चाटित्तिके द्वात्ति समुद्र त्तिन्तेमरुकरये प्रा-
पिच्च ब्रह्मपुत्रनाकिन जांबवानेप्रणमनं चेयत्त वृत्तान्तनिवेदनं कोण्ड् सन्तुष्ट
हृदयन्माराकिनवानन्मारो दुक्क टिम धुवनत्तेप्रापिच्च मधुपानमत्तमुदितन्माग
किन अंगदादिवातर वीरन्मारो दुक्कटि मानवेन्द्र समीपं नोक्कि ए (५) लुन्तरु-
ळितान् मारुतात्मजन् श्रीहनूमान् । अंगुळीयाङ्क त्तिन्नेतमिळु (५) किशामये
शाय वा.....तिपतये नमः ।

अतन्द्रचान्द्रिक

Atandracandrika

No. 3

71
A 1883-84Size.— 14 $\frac{1}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 12 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing, clear and uniform but incorrect ; complete.

Age.— Samvat 1941.

Author.— Jagannātha. Aufrecht makes the following remarks about
the author. He observes “ जगन्नाथ son of Pīrāmbara, a
Maithila Brahman, grand-son of Rāmabhadra, wrote by
order of Phatesāh: Atandracandrika nāṭaka”. Cat. Cat.
i. 196^a.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः श्रीसीतापतये नमः

श्रीयुरपरमात्मने नमः श्रीसरस्वतीये नमः श्री हरि

या विद्या कपिलाक्षपादभरतद्वैपायनादीन् पुरा

संश्रित्य न्यवसन् जहृर्न विरहप्रारब्ध दुष् व (दुःखं ?) मिथः ।

ता निर्धूतवियोगदुःखमवसन् (यस्मिन्सुभद्रोदये

तं विद्यानिधिमादरेण कलये भद्राय पितावरं

अपि च

क्षीराम्भोमनिधि मध्यसुप्तमधुजिद्विबच्छटाबंधुर-

स्सम्पूर्णमलशीतरदिमविलसल्लक्ष्मप्रभासोदरः

उन्मीलन्नपुण्डरीकविहरन्मत्तालिलीलाधरः

पार्वत्या तरलात्कमीक्षितरुचिः श्रीकण्ठकंठोज्ज्वल

नान्दी अंते सूत्रधारः १ अलमति विस्तरेण अहो रमणीयताप्सरस्समयस्य
कुल्लारविन्दमकरन्दपरितदेहास्सतल्लदल्लुरितरेण्डविभिन्नपक्षाः मन्यो विचित्र-
तरवर्णमहोत्सवेन गायंति मञ्जुमधुयातमत्ताः

fol. 2^a आसित्कविर्विद्वद्वन्द्वन्धमानचरणो विद्यानिधिपदलाञ्छनष्प्रीताम्बरो नाम
मैथिलः सूत्रः सकलजनविदित एव सः कवे रामभद्रस्यात्मजः यस्य दुष्करां
प्रतिज्ञामुदाहरंति न सदाचरितादपैमि मार्गात्परजायां जननीसमामवैमि गुण-
मात्रमुपैमि रामभद्रासुकृतागाधमहोदधेरुदेमीति पारि आम्नाया इव लोके
सत्पुरुषार्था इवेश्वरात् तस्मादजायंत स्वताश्चत्वारो गुणावन्तारः तेषु विद्या-
भिष्कलाभिर्वयसा च कनीयसो जगन्नाथस्य कवेः कृतिः

सूत्रः—(ससंभ्रमं) स्मृतं तर्हि अतंद्रचंद्रिकं नाम प्रकरणम् तत् सज्जीभवत
२ etc.

fol. 6^b—आत्मप्रतिकृतिदान(नंना)ज्ञाम प्रथमोङ्कः

fol. 10^b— संवेशो नाम द्वितीयोङ्कः

Ends.-- fol. 36^a

अपि च

यावद्देवी भवानी श्रपतीरसवती श्रीगिरीशार्द्धदेहं

यावच्च चंद्रो निष्कता विलसति गगने निर्मला चंद्रिकाऽपि

यावद्भात्री भुजंगाधिपमुकुटतुलामेति तावत्कवीना-

माह्लादयप्रकाशं प्रकरणमवनीमंडले चाकसीतु छ

इति निष्क्रान्ता सर्वे चंद्रिका प्रत्यानयनन्नाम स(प्त)मोङ्कः समाप्तं चेदम-
तंद्रचंद्रिकं नाम प्रकरणम् ॥ आश्विने मासे शुक्लपक्षे गुरुवासरो(रे) यां ६
सष्टि ॥ संवत् १९४१ का लिखितं नानु रामब्राह्मण दाय मा शुभं भवतु ॥

यादृशं पुस्तकं.....मम दोषो न दीयते ॥

श्रीरामचंद्राय नमः श्रीसीतापतये नमः छ छ ॥ गुरवे नमः

References— Aufrecht records only two Mss of this work, viz. the
present one and a Ms. (No. 988) from the Ulwar Mss.
Library.

अदितिकुण्डलाहरण

Aditikunḍalāharana

No. 4

120
1866-68.

Size. — 12½ in. 5 in.

Extent.— 51 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Modern paper with watermarks ; blue in appearance ;
Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and
uniform ; the Ms is a bound copy and well-preserved.
Contains 1-7 acts.

Age.— A modern copy.

Author.— Kādamba Rāmakṛṣṇa.

Subject.— Stealing away of Aditi's ear-rings by a demon called
Narakāsura and their reacquisition by Kṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ सत्यज्ञानसुखात्मकेषु वसुधाक्षेमाथसद्विग्रहो

नित्यश्रीरपि सस्पृहो रिपुगतश्रीसंग्रहे सादरं ॥

एकोऽप्युल्लसद्गनातिविशदस्नेहैरनेकीकृतो

नानाचित्रचरित्ररंजितसुरः श्रीमान्हरिः पातु नः ॥ १ ॥

नांयते सूत्रधारः ॥ श्रीमन्नवनवोज्ज्वलभितप्रतापतराणि प्रकाशीकृताखिलभुवन-
कोशजनताजेगीयमानकीर्तिनिवहश्रीदाशरथिरथोत्सवनिरीक्षणसमागतविबुध-
कदम्बेन संदिष्टोस्मि ॥.....

एवं सहृदयप्रेमविपुषार्द्राकृतमनसि अभिनवरूपकाभिनयांकुरः समज्जृम्भते
मम ॥ तत् गृहिणीमाहूय वर्द्धयामि ॥

—नेपथ्याभिमुखमवलोक्य आर्ये इतिस्तावत् ।

... ..
आर्ये आज्ञापितोऽनया विबुधपरिषदा किमप्यपूर्वं रूपकमभिनेतव्यमिति ॥
तदत्रैतेषां दुर्हद्वैकव्यमपनेतुं त्वत्साहाय्यमिच्छामि । तवाप्यत्राभिज्ञतां मन्मनो
गोचरी करोयेव ॥ तत्किं संप्रति प्रयोक्तव्यमभिनवरूपकं ।

न० ॥ अजरखु असाहु दमणाभिपवुत्तरस्स भवदो जैतयातादि अहोत्तिखुणी
असत्वाहि इत्थि अहिघरं रलाजफुफ्फदुपांकुरो वायणा हिं विज असउणाइं
विरइ हाइं तंज्जेवकाडुपं वृत्ता एमहविकहं वेहिण्डुंगण्यसाहणे अवकासो भवे

॥ सू० ॥ सत्यं तथापि किं न खलु विबुधपरिवृढानुशासनं वैजयिकोपकरणं ॥
यतः

जंगमाजंगमा चेति मूर्ती द्वे परमेशितुः ॥
तयोराराधनं तुल्यमभीष्टार्थप्रसाधने ॥ ४ ॥

तत्सुमनोभिर्यथाज्ञतं परिपालयावः ॥

किं च । विबुधेन्द्रनियोगस्तु न कैश्चित्प्राप्यते भुवि ॥

प्राप्तेस्मिन् यद्यपेक्षा स्वाच्चातुरी क्व प्रदृश्यतां ॥ ५ ॥

न० ॥ जुनं कतुए हंसं पदं ॥ जइ अज्जउत्तस्स सुहोदकता कोण
आराधणिज्जम्ह ॥

सू० विभाव्य स्मृतिमभिनीय ॥ सुगृहीतनाम्ना कविकांदनेनाचिरविरचिता
दितिकुंडलाहरणनाटकप्रदर्शनेन ।

न० ॥ ण वीणो कतुएसो कई ॥

सू० ॥ श्रुतियोग्ये रसवति सुवर्णपरिराजिते ॥

साभिलासुमनसो ग्रंथे किसलये नवे ॥ ६ ॥

न० ॥ तह इति गातुं प्रवर्त्तते etc.

fol. 8^a इत्यदितिकुंडलाहरणे नाटके प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 14^b इति etc. ... द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

fol. 21^a इति etc. ... तृतीयोऽंकः ॥ ३ ॥

fol. 28^b इति ... चतुर्थोऽंकः ॥

fol. 35^b इति अदितिकुंडलाहरणनाटके पंचमोऽंकः ॥ ५ ॥

fol. 42^a इति etc. षष्ठोऽंकः ॥

Ends.-- fol. 51^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ।

विप्राधेद्वितानकर्मनिपुणा नंदंतु संपद्युताः

सर्वतृद्धवपुष्पसफलकुलैरामोदिनी मेदिनी ॥

कुर्वंतु क्षितिपाहुरात्मसुपरं शार्दूलविक्रीडितं ।

संतस्ते शरदां शतं त्वविकलं जीवंतु लक्ष्मीसुजः ॥ ६८ ॥

इति निष्क्रांताः सर्वे । इत्यदितिकुंडलाहरणे सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥

समाप्तमिदं नाटकं ॥ ॥ कविवाक्यं ॥

दिदयात्कविभ्यः प्रतिभां भगवानिदुशेखरः ॥

आदिकाव्यलसत्कीर्तिः पुष्पातु चरधूद्वहः ॥ १ ॥

कदंबरामकृष्णः कृत्वादितिकुण्डलाहरणसंज्ञं ॥

नाटकमिदं नवीनं श्रीकृष्णपदाब्जयोः समर्पितवान् ॥ २ ॥ छ ग्रंथ-
संख्या १९०० एकोणविंशतिशतं ॥ छ ॥

References.— (1) Mss — Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 8^a ;
ii, 2^a.

अदितिकुण्डलाहरण

Aditikuṇḍalāharṇa

No. 5

104.

1875-76.

Size.— 8 in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 150 leaves; 7 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks (1873); Deva-
nāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform;
complete.

This Ms is a copy of some other Ms. copied in Śaka 1750.

Age.— A modern copy.

Author.— Kādamba Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सत्यज्ञानसुखात्मको etc. as in No. 4

fol. 21^a इत्यदितिकुण्डलाहरणनाटके प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

श्रीसीतारामचंद्राय नमोनमः ॥

fol. 40^b इति etc. ... द्वितीयोऽंकः

fol. 59^a अदितिकुण्डलाहरणनाटके तृतीयोऽंकः ॥

Ends— fol. 150^a

तथापीदमस्तु । भरतवाक्यं ।

विप्रावेदवितानकर्मनिपुणा etc. up to जीवंतु लक्ष्मीभुजः ॥ २ ॥

as in No. 4

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इयदितिकुंडलाहरणनाम्नि नाटके सप्तमोऽंकः ॥ कविवाक्यं
दिश्यात्कविभ्य etc. up to समर्पितवान् ॥ १ ॥

as in No. 4

followed by सर्वधार्म्यद्वगनभोमासादिम तिथौ विधौ
खेष्वाद्रिभूमिते शाके समाप्तिं प्राप नाटकं ॥ १ ॥ श्रीर्भूयात्
श्रीरामं पादाज्वाभ्यां नमः

References.—See No. 4.

अनर्घ्यराघव

Anarghyarāghava

No. 6

318

1884-87.

Size.— 10½ in. by 4¼ in.

Extent.— 35 folios; 16-18 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Jaina Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; hand-writing, clear and legible but not uniform; borders ruled in triple red lines; blank squares in the centre of folios; red pigment used for marking the colophons; folios 3-5 missing and fol. nos. 7 and 8 repeated; moth-eaten.
Complete in seven acts.

Age.— Śaṁvat 1544.

Author.— Murāri, son of Vardhamāna and Tāntumatī.

Subject.— A drama, by Murāri, based on the story of Rāmāyaṇa.

Begins.—fol.^a

॥ ६७ ॥ ॐ नमो भग (व) ते ॥

निःप्रवृहमुपास्महे भगवतः कौमोदकीलक्ष्मणः ।

कोकप्रीतिचकोरपारणपटुज्योतिष्मती लोचने ।

याभ्यामर्द्धविबोधमुग्धमधुरश्रीरर्द्धनिद्रायितो ।

नाभीपल्लवलपुंडरीकमुकुलः कंबोः सपत्निकृतः ॥ १ ॥

अपि च ॥

विरमति महाकले नाभीपथैकनिकेतन —

स्त्रिभुवननुनः शल्पीयस्य प्रतिक्षणमात्मभूः ।

कमधिकरणा कीदृकस्य व्यवस्थितिरित्यसा ।

बुद्धरमविशत् द्रष्टुं तस्मै जगन्निधये नमः ॥ २ ॥

नायंते सूत्रधारः ॥

... ..

... ..

तत्रापि तावन्निरूपयामि रूपकमऽभिरूपमीदृशे । सुहृत्तमिव स्थित्वा
स्मरणमऽभिनय सोल्लासं ॥ अस्ति मौद्गल्यगोत्रसंभवस्य । महाकवेर्भट्ट-
श्रीवर्द्धमानतनुजन्मनास्तंतुमतीनंदनस्य मुरारेः कृत्तिरभिनवमऽनर्घ्यराघव
नाम नाटकं ॥ तत्प्रयुंजानाः सामाजिकानुपास्महे ।

fol. 9^a इति मुनीन्द्रसंवादो नाम प्रथमोऽंकः । संपूर्णः ॥ छ ॥

fol. 12^b इति कुमारविक्रमो नाम द्वितीयोऽंकः संपूर्णः ॥ छ ॥

fol. 16^b विनायकभंगो नाम तृतीयोऽंकः ॥ श्रीः

... ..

Ends:— fol. 36^a

वशिष्टः । सहर्षं । रामभद्र किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

रामः । भगवन्नतः परमपि प्रियमस्ति ।

ताताज्ञामधिमौलिमौक्तिकमणिं कृत्वा महापोत्रिणो ।

दंष्ट्रा विंध्यविलासपत्रशबरी दृष्ट्वा भृशं मेदिनी ।

सेतुर्दक्षिणपश्चिमौ जलनिधी सीमंतयन्निर्मितः ।

कल्पान्तं च कृतं च विश्वमदश ग्रीवोपसर्गं जगत् ॥ ४४ ॥

तथापीदमस्तु ।

समुन्मीलःसूक्तस्तबकमकरंदैः श्रवणयो- ।

रविश्राम्य द्वारामवनमुपचिन्वंतु कवयः ।

न शब्दब्रह्मोत्थं परिमलमनाग्राय च जनः ।

कवीनां गंभीरे वचासि गुणदोषौ रचयतु ॥ ४५ ॥

इति निःक्रांताः सर्वेपि ॥ छ

इति श्रीमहाकविमुरारिविरचितेऽनर्घ्यराघवाभिधाननाटके ।

नायकानंदो । नाम सप्तमोऽंकः ॥ समाप्तः संपूर्णः ॥

सम्यक् संबोधसिद्धां जनविमलमनो दृष्टवस्तुस्थितीना ।

मास्ते किंचिन्मुनीनामभणितमिति मे नैष काव्यावतारः ।

वालमीकेरेव वाचामवनितलनवां गंतु वैदेशिकीनां ।

कालेनायं विवर्तः किमपि लिपिकर केवलोऽहं मुरारिः ॥ १ ॥

अब्धिलीधित एव वानरभटैः किंत्वस्य गंभीरता ।
 माषातालनिमग्नपर्विवरवपुर्जानाति मंथाचलः ।
 देवीं वाचमुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं ।
 जानीते नितरामसौ गुरुकुलकृष्टो मुरारिः (कविः) ॥ २ ॥
 अयं नीलस्त्रिगुण्य इह विहरत्यंबुजवने ।
 विनिद्रे व्यागुंजन् मधुप इति तं जल्पति जनः ।
 अहं शंके पंकेरुहकुहरवासव्यसनिनीं ।
 श्रियं भृंगच्छद्मासुररिपुरुषेतो रमयितुं ॥ ३ ॥
 यादृशं पुस्तके दृष्टं । तादृशं लिखितं मया ।
 यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

इति श्रीमुरारिनाटकं समाप्तं संपूर्णं ॥ लिखितं ॥ संवत् १५४४ वर्षे
 श्रावण वदि १४ गुरुपुण्ये ॥ श्रीगच्छनायकप्रभुश्रीसोमसुंदरसूरि । श्रीसुधा-
 नंदनसुरिसूख्यशिष्य पं. श्रीसुमतिरत्नगणिशिष्यमुज्जिष्य संयमरत्नगणिना ।
 स्वपरोपकाराय ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु । श्रीभ्रमणसंघस्य ॥ श्रीरस्तु लेखक-
 पाठकयोः । कल्याणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, page 15^b;
 part II, page 3^b, 186^b; part III, page 4^a.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, p. 226-31.

3 Descriptive Catalogue of Mss., Madras. Vol. XXI Nos. 12432-41 and A. S. B. Cat. Vol. VII, Nos. 5302-3; I. O. Cat. pt. VII Nos. 4151-55; Keith (I. O. Cat.) Vol. II, ii Nos. 7371-5.

4 Printed Editions.—

1 Edited by Premacandra Tarkavāgīśa, Calcutta. 1860-3.

2 Printed in Kāvya-mālā 5, Ed. by Durgaprasad and Parab, with the commentary of Rucipatyupādhyāya.

अनर्घ्यराघव

Anarghyarāghava

No. 7

426.

1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 11 lines to a page ; 65 letters to a line.

Description.— Modern white paper with water-marks, but slightly discoloured ; Davanāgarī characters ; very small but beautiful and uniform hand-writing ; yellow pigment occasionally used for corrections ; folios 1-4 missing ; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Murāri.

Begins—abruptly on fol. 5^a

... रथः सवैलक्ष्यस्मितं विश्वामित्रः राजर्षे प्रत्यासीदति दीक्षाप्रवेश-
समयस्तदेवंविधे मधुरगोष्ठीभंगनिष्ठुराणां प्रथमे वयमेव तावद्भवितुमिच्छामः
etc.

Ends—fol. 40^a

सहर्षं रामभद्र किं ते प्रियसुपकरोमि etc. up to केवलोऽहं सुरारिः ५१
as in No. 6

followed by

देवीं वाचामुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं
जानीते नितरामसौ गुरुकुलक्लिष्टो सुरारिः कविः ।
अधिर्लघित एव वानरभटैः किं तस्य गंभीरता-
मापातालनिमग्नपीवरतनुर्जानाति मंथाचलः
यद्दाल्मीकिनिबद्धवास्तवमधुच्छन्नात् निबद्धैरसैः
सृष्टं नाथमनर्घ्यराघवमिदं स्वाहाश्रुतिभ्यः सतां ॥ ५२ ॥
षट्पदीयं इति निःक्रांतः सर्वे रामाभिषेकाद्युदयो नाम सप्तमोक्तः
समाप्तः महाकाव्ये सुद्वलगोत्रसंभवस्य नरभटश्रीसुरारिरुक्तमनर्घ्यराघवं नाम
नाटकं समाप्तं श्रीरामार्पणमस्तु ग्रंथाग्रसूत्रश्लोकाः २५०० शुभमस्तु लेखक-
देवभट कासीकर शुभं(भ)वतु श्रीराम रामचंद्राय नमः

References.— See No. 6

अनर्घराघव

Anarghyarāghava

No. 8

240.

Viśrāma (i)

Size.— 11¼ in. by 5 in.

Extent.— 78 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing not quite legible and also not quite uniform; red pigment used for marking some portion and yellow pigment for corrections; borders carelessly ruled in double black lines; many folios contain marginal notes; on the fly leaves is written ‘सुरारीनाटकप्रारंभः “and” सुरारी-नाटकं समाप्तं’; fol. 78 appears to be a later addition; edges slightly injured; complete.

Age.— The Ms is fairly old.

Author.— Murāri.

Begins—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

निष्प्रत्यूहमुपास्महे etc. as in No. 6

fol. 10^b इति अनर्घराघवे विश्वामित्रागमनं नाम प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 21^b कुमारविक्रमो नाम द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः ॥Eds.—fol. 78^a

वसिष्ठः सहर्षं । रामभद्रं किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to गुण-
दोषौ रचयतु ॥ ४० ॥ as in No. 6

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ सप्तमोऽङ्कः

References.— See No. 6.

अनर्घ्यराघव
with टीका

Anarghyarāghava
with commentary

No. 9

144.
1902-7.

Size.— 12½ in. by 6½ in.

Extent.— 166 leaves ; 12-14 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear and legible ; modern paper used for 1-2 and 5-10 folios and the characters also are in the modern Devanāgarī ; last folio pasted with paper slips.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Murāri.

„ („ comm.) — Rucipatyupādhyāya.

Begins—(text) fol. 2^b

ॐ ॥ ह्र ॥ श्रीः ॥

निष्प्रत्यूहमुपास्महे etc. as in No. 6

„ (Com.) fol. 1^b श्रीगणेशाय नमः

दोर्दण्डद्वितयेन खण्डपरशोः कोदण्डमारोपयन्

कुर्वाणः सहसा विदेहवृषतिं पूर्णप्रतिज्ञाभरं

सानन्दं कुशिकात्मजेन सुदृशां वृन्देन कौतूहलात्

सत्रीङं प्रिययावलोकितसुखो रामोस्तु नः श्रेयसे ॥ १ ॥

अभूदभूतप्रतिपक्षभीतिः सदासमासादितभूरिनीतिः

चिरं कृतार्थी कृतभूमिदेवः स्फुरत्प्रतापो नरसिंहदेवः ॥ २ ॥

सनुस्तस्य वसुंधरा परिवृढः स्यान्दकन्दः क्षिते-

राधारो जगतामशेषविदुषां विश्रामकल्पद्रुमः ॥

दाने कर्णकथाविलोपनिपुणः संसाररत्नाङ्कुरो

भूमीपालशिरोमणिर्विजयते श्रीभैरवैन्द्रो नृपः ॥ ३ ॥

अर्थिप्रार्थितपूरकोपि रमतां स्वीये बलिर्मदिरे

नाकेनेकफलान्वितेपि स सुखेनास्तां च देवद्रुमः ॥

श्रीमान् संप्रतिभैरवैन्द्रनृमणिः सर्वार्थिचिन्तामणिः

जातो लोचनगोचरो यदि तदा किं तेन तेनापि वा ॥ ४ ॥

अस्मिन् राजनि राजनीतिचतुरे पाथोधितीरावधि-

प्रख्यातप्रचितप्रतापनिचये पृथ्वीमिमां शासति ॥

कोकं राजकरो न लोकनिकरं संतापयत्युन्नतो

विख्यातः सुदृशां महोत्सवविधौ कान्तेन पाणिग्रहः ॥ ५ ॥

खौआलवंशजजातस्तस्या देशान्महेशस्य ॥

श्रीरुचिपतिरतिगूढाः स्पष्टीकरुते मुरारिकविवाचः ॥ ६ ॥

... ..

fol. 2^a अत्र च विशिष्टशिष्टाचाराभुमितश्रुतिबोधितकर्तव्यताकं विज्ञो-
न्सारणसाधारणकारणं मंगलं आचरन्नेव ।

देवद्विजचुपादीनामाशीर्वादसमन्विता ।

अष्टभिर्वा द्वादशभिः पदैः सम्पद्भिर्वाजिता ।

नांदी कार्यातियत्नेन बुधैर्दिग्लोपज्ञांत इति । तत्र भगवान्मुरारि मिश्रः
पद्यद्वयेनाष्टापदां नादीमादा निर्दिशति ॥ ॥ निःप्रत्यहमिति ॥ भगवतो
लोचने चक्षुषी उपास्महे अराधयाम इति संबंधः । यत्त लोचने इत्यस्य पूर्वं
इति तत्पद व्याहृतं यत्पदाकाक्षिवादिति । etc.

fol. 30^a इति समस्तप्रक्रियाविराजमानरिपुराजकंसनारायणभवभाक्ति-
परायणश्रीहरिनामयणपदसमलकृतमहाराजविराजश्रीमद्दैवसिंहदेवप्रोत्सा-
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायां अनर्घ्यराघवटीकायां प्रथमोक्तः ॥

fol. 60^b इति श्रीवैलोजीग्रामवास्तव्यखौआलवंशप्रभावश्रीरुचिपति-
महोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां द्वितीयोक्तः ॥ ॥ श्रीपरम-
गुरवे नमः ॥ ॥

Ends---(text) fol. 165^b

वसिष्ठः—सहर्षं गमभद्र किं ते प्रियमुपकरोमि etc. up to मुरारिः
कविः ॥ as in No. 6

followed by

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इत्यनर्घ्यराघवनाटके मुरारिकृतौ नायकानंदो
नाम सप्तमोक्तः ॥ समाप्तमिदं वर्द्धमानतनूजस्य मुरारिनाटकं महत् ॥ ॥
शुभमस्तु ॥

Ends---(Com.) fol 166^a

वीरः प्रकृतेरामस्तस्य यश एव रसायनं नित्यं क्रियमाणमौषधं तस्य
मधुस्पंदो मधुद्रवः वीरयशोवर्णनेन मधुस्पंद एवेति भावः मंदाकिनी विय-
ङ्गोत्थमरः ॥

दोषाकरं समवधीर्य गुणानशेषा-
 नाशु प्रकाशयति सर इवांशुमाली ।
 यस्तं प्रति प्रणिहितोऽञ्जलिरेष नित्य-
 मालोकनान्मनकृतेर्मुदमादधातु ॥

इति श्रीसमस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतिमहाराजाधि-
 राजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजुलीग्रामवास्तव्यखौआलकुलोद्भवश्री-
 रुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोऽंकः समाप्तः ॥
 ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीनारायणाय नमः ॥

References.— I Mss — Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 16^a;
 ii 3^b, 186^b; iii, 4^a.
 Described Mss-- I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4156-57; A. S. B.
 Cat. Vol. VII No. 5304; Des. Cat. Madras Vol. XXI, No.
 12442.
 Published in the Kāvya-mālā, 1887.

अनर्घ्यराघव-
 टीका

Anarghyarāghava-
 ṭikā

No. 10

427.
 1884-87.

Size.— 9 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 214 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; borders ruled with double red lines; red and yellow pigment occasionally used for corrections folios numbered in both margins; complete; folios 6-8 missing; fol. 1 slightly damaged.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rucipati Upādhyāya.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

दोहैडद्वितीयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 46^b इति समस्तप्रक्रियाविराजमानारिपुराजकंसनारायणभवभाक्तिपरायण-
श्रीहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधिराजश्रीमद्भैरवसिंहदेवप्रोत्साहितश्री-
रुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥

fol. 89^b प्रतिवैजौलीयामवास्तव्यखौआलवंशप्रभवश्रीरु(चि)पति-
महोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥

Ends.—216^b वीरः प्रकृते रामः etc. up to ममकृतेर्मुदमादधातु ॥
as in No. 9.

followed by

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधि-
राजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजौलीग्रामवास्तव्यखौआलकुलोद्भव-
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोऽङ्कः समाप्तः
॥ छ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥

References:— See No. 9.

अनर्घ्यराघव-
टीका

Anarghyarāghava-
tikā

No. 11

428.
1884-87.

Size.— 11³/₄ in. by 3³/₄ in.

Extent.— 96 leaves; 11 lines to a page; 65 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; discoloured;
Devanāgarī characters; small but beautiful and uniform
hand-writing; corrections recorded in margins; red pigment
occasionally used; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Rucipati.

Begins.—fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीयुरवे नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥

दोहद्वितीयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 21^a इति समस्तप्रक्रिया... ..

... .. श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां
प्रथमोऽंकः १

fol. 39^a इति... ..द्वितीयोऽंकः २

Ends.—96^b वीरः प्रकृतः राम etc., up to मम कृते मुदमादधातु as in No. 9
followed by

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधि-
राजश्रीमद्भैरवदेवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजोलीग्रामवास्तव्यखौआलकुलोभव
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोऽंकः

समाप्तः श्रीदुर्गापणमस्तु शुभं भवतु श्रीदत्तापणमस्तु

भग्नपृष्ठकटिग्रीवा etc.... ..एवं वदति पुस्तके श्रीरामः

शरणम् स्वार्थं परार्थं च

श्रीरामल्लेहमूलानि दुःखानि रसमूलानि व्याधयः

लोभमूलानि पापानि त्रयः स्युक्ता सुखी भवेत् ?

उरवरीवापितं बीजं बंध्यानारीषु मैथुनं

भस्मना आहुतिं दद्यात् सूर्यदानं निरर्थकं ? छ

ग्रंथसंख्या ५०००२०० श्रीविश्वेश्वरसमर्थश्रीसूर्यप्रत्यक्षविष्णुप्रत्यक्ष-

अस्तारदेवभटकाशीकरतदिने मार्गशीर्षे येकादशी स०

References.— See No. 9.

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavaṭikā

No. 12

369.

1895-98.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 97 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold clear and legible ; borders ruled in double red lines ; folios 1-182 missing.

The Ms contains acts 5 (inc)-7.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rucipati.

Begins—abruptly on fol. 183^a

प्रभावोत्साहमंत्रजाः ॥ अभिषिच्य आरोप्य कोशो धनं दंडो राज्यं उप-
युज्यमानः सु(उ)पयुक्तो भवंत ॥ इंद्रसूनुवालिनं ॥ उपयोक्ष्यमाणेनोपयुक्ती
भविष्यत् । etc.

fol. 190^a इति बैजौलीयामवास्तव्य खौआलकुलोद्भवश्रीरुचिपति-
महोपाध्यायविरचितायामनर्घराघवटीकायां पंचमोः ॥ ५ ॥

Ends.—279^a

वीरः प्रकृते रामः etc. up to मम कृते सुदमादधातु ॥
as in No. 9.

followed by इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलं-
कृतमहाराजाधिराजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजौलीग्रामवास्तव्य-
खौआलकुलोद्भवश्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घराघवटीकायां
सप्तमोः समाप्तः ॥ ७ ॥

शुभं भवतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥ ग्रंथाग्रं ५८८१ ॥

भग्नपृष्ठिकटिग्रिवा etc....

followed by यावल्लवणसमुद्रो ॥ ता(या)वन्नक्षत्रमंडितो मेरु(ः) ॥

यावच्चंद्रादित्यौ ॥ तावद्दिदं पुस्तकं जयतु ॥ ३ ॥

लेखकपाठकयो शुभं भवतु श्रीरस्तु ॥

हरितकीहरिश्चैव गायत्री च पुनपुनः ।

अतर्मलविनाशाय ॥ स्मरणाद्भक्षणा

References.— See No. 9.

अनर्घराघवटीका

Anarghyarāghavatīkā

No. 13

441.
1887-91.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.-- Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; corrections made with white chalk ; fol. 1 missing ; incomplete.

Age.-- Appears to be old.

Author.-- Rucipati.

Begins.--abruptly on fol. 2^a

श्रीमान् संप्रति भैरवैन्द्रचमणिः सर्वार्थचिन्तामणि-
जातो लोचनगोचरो यदि तदा किं तेन तेनापि वा ॥ ४ ॥

etc. as in No. 9

Ends.--abruptly on fol. 16^b

उद्देश्याय सप्तस्वकेषु बोधव्यः यथा अपि कथमसाविति प्रथमांके अष्ट-
मिष्टामखानिति द्वितीयांके कन्यामपोनिजन्मानमिति तृतीयांकादा

References.— See No. 9.

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavatīkā

No. 14

204.

Viśrāma (i).

Size.-- 13 in by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 170 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, 1819 ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled with double red lines ; corrections made with yellow pigment ; folio, following fol. 158, is not numbered ; name of the work written in the margins and on the fly-leaves ; complete.

Age.-- A modern copy.

Author.-- Rucipati.

Begins.--fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

दोर्देडद्वितयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 38^a इतिसमस्तप्रक्रियाविराजमानरिपुराजकंसनारायणभवभक्ति-
नारायणश्रीहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधिराजश्रीमद्भैरवसिंहदेवप्रोत्साहि-
तश्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायां अनर्घ्यराघवटीकायां प्रथमोः ॥
fol. 69^a इति श्रीवैलोजीग्रामवास्तव्यखौजा(आ)लवंशप्रभश्रीरुचिपतिमहो-
पाध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां द्वितीयोः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 168^b

वीरः प्रकृते रामस्तस्य यश एव etc. up to ...कृतेर्मुदमादधातु ॥
as in No. 9

followed by इति श्रीसमस्तप्रक्रियाविराजमानश्रीरुचिपतिमहोपा-
ध्यायविरचितायामनर्घ्यराघवटीकायां सप्तमोः

श्रीसांबार्पणमस्तु ॥

तैलाद्रक्षेज्जलाद्रक्षेद्रक्षेच्छिथिलबंधनात् ॥

सर्वहस्ते न दातव्यं एवं रक्षेत्स्वपुस्तकं ॥ १ ॥

श्रीरस्तु सदा इयं

References.— See No. 9.

अनर्घ्यराघव

with

टिप्पणक

Anarghyarāghava

with

Tippanaka

No. 15

238.

1880-81.

Size.— 10 $\frac{3}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 64 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and discoloured ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in two double black lines with red pigment between them ; moth-eaten in the margins ; folios contain designs and red dots in the centre and in the margins ; this is a पञ्चपाटी Ms having text in the middle and the tippanaka on all sides ; red pigment used for marking the portion.

Age.— Śaṁvat 1526.

Author (of the text)— Murāri.

„ („ „, comm.)— Naracandrasūri, pupil of Maladhāri.

Subject.— A glossary on the drama Anarghyarāghava of Murāri.

Begins.— (text) fol. 1^a

॥ ५० ॥ ॐ नमः शारदायै ॥

निःप्रत्यूहमुपास्महे etc. as in No. 6.

„ — (Tippanaka) fol. 1^a

॥ ५० ॥ निप्रत्यूहमित्यादि ॥ कौमोदकीलक्ष्मणः कौमोदक्यभिधानचि-
ह्नस्य निःसाधारणविशेषणाद्वासुदेवस्य भगवतः पूज्यस्य लोचने नेत्रे निर्विघ्नं
विघ्नानामभावाय वयं उपास्महे etc.

fol. 6^a मुनींद्रसंवादो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

इति मलधारिशिष्यनरचंद्रसूरिकृतानर्घ्यरा(घ)वटिप्पनके
प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

Ends.— (text) fol. 63^b

वसिष्ठ :— सहर्षं किं ते भूयः प्रियमनुकरोमि । etc. up to गुणदोषौ
रचयतु ॥ as in No. 6

followed by इति निःक्रांताः सर्वे नायकानंदो नाम सप्तमोऽङ्कः
॥ छ ॥ श्री ॥

सम्यक् संबोधसिद्धां etc. up to केवलोऽहं सुरारिः ॥

as in No. 6

followed by देवीं वाचामुपासते etc., up to श्रुतिभ्यः सतां ॥ श्री ॥

as in No. 7

followed by समाप्तमितिमनर्घ्यराघवं नाम नाटकं ॥ श्री ॥

सुरारे सुकवेर्वाचो विन्नरसरंजिताः ॥

समर्थयति कस्यापि दक्षस्य हृदयं मनः ॥ शभं भवतु ॥ श्री ॥

Ends.— (tippanaka) fol. 64^a

देवीं वृत्तं ॥ वाग्देवतां हवः । परिशीलयन्ति ।

सरस्वत्या सुसंबधितत्वं । गुरुकुलेऽनुभूतोस्ति पालेशो सुरारिरेव वेत्ति
हनुमदादयो ह्यंभोधिरुपर्येच परिप्लुतास्तद्वाधं तु निखिलमपि तलनिलीनपीनदेहो

मंदरगिरिरेवावगच्छति । जानाति रफलवति । कर्त्तरि परस्मै पदं । फलवति तुज्ञो-
नुपसर्गादित्यनेनात्मनेपदं सिद्धं ॥ समाप्तमिदमनर्घ्यराघवटिप्पनकं ॥ छ ॥

५० ॥ जज्ञे हर्षपुरीयगच्छसविता श्रीमान्मुनिर्द्विप्रभु-
देवानन्द इति प्रभुः । स विजयी देवप्रभश्च प्रभुः ।
तत्पादाब्जनखांशुभिः प्रशमिते ध्वांते मरेंदोर्मति-
मार्न्नेस्मिन्पदपद्धतिं व्यपगतव्यासगर्भस्तत्र यत् ॥ १
सुरारिवाचामुच्चेयो माहिमानहिमादृशैः ।
किं तु किञ्चिन्निबन्धोयं । यथाबुद्धिं व्यधीयते ॥ २
शब्दप्रमाणसाहित्यात्रिवेणासंगमश्रियां ।
श्रीमद्विमलसूरीणां ॥ इदमुद्यमवैभवं ॥ ३

समाप्तमिदं टिप्पनकं । कृतिरियं श्रीनरचंद्रसूरीणां ॥ ग्रंथाग्रं ६६ ॥
छ ॥ ग्रंथाग्रं २७५० ॥ एवं अंके ॥ संवत् १५२६ वर्षे रजोत्सवदिने शुरौ
वाचनाचार्यवर्यजयाकरणीनां शिष्येण धर्मविलासगणिना लिखितं ॥ शुभं
भवतु कल्याणमस्तु श्रीसंघस्य ॥ श्री ॥ छ ॥

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavatīkā

No. 16

239.

1880-81.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 38 leaves ; 17 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with वृष्टमात्रास; hand-writing, small but clear, legible and uniform; borders ruled in black lines but thick red lines are to be seen over them; big red dots in the centre and in the margins of folios; red pigment is frequently used for marking the portion while yellow pigment is used for corrections; complete.

Age.— Samvat 1523.

Author. — Naracandrasūri.

Begins.—fol. 1^a

॥ ६० ॥

... *प्रणिधाय विधीयते ।

इदं मुरारिमाहात्म्यव्याख्यानोत्साहसाहसं ॥

नमस्तेभ्यो मतिर्येषां जगदुल्लंघ्य वर्त्तते ।

मादृशः संति ये केचित्तदर्थमयमुद्यमः ॥ २

उच्छाद्यत्सरध्वातं विवेका लोकसंपदा ॥

अस्मिन् गुणांश्च दोषांश्च वितन्वन्तु सचेतसः ॥ ३ ॥ छ ॥

रामावतारस्य विष्णोश्चरितसंदर्भारंभे अधिकृतत्वात्कविर्योतिर्मयत्वेन नि-
खिलांगप्रधानयोस्तल्लोचनायारूपास्ति प्रस्तौति । निष्प्रत्युहं निर्विघ्नं यथा भव ॥
ति etc.

fol. 6^a इति मलधारिशिष्यनरचंद्रसूरिकृतानर्घराधवाटिप्पनके
प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥ ३३०

fol. 12^a इति etc.... ...द्वितीयोऽंकः ॥ छ ॥ ३६२ ॥

Ends.—fol. 38^a

विकसतां सत्काव्यानां पुरुष्यरूपाणां ये सूचका गुच्छास्तेषां रसैः । कर्ण-
योः प्रस्तावाज्जनानां निरंतरं धारास्तानं कवय उ एव यं नयन्तु । शब्दब्रह्मभयं
च तत्त्वमज्ञात्वा । अलब्धमध्ये कवीनां वचने जनस्तथाविध प्रतिभाविकलो
लोको गुणं वा दोषं वा न रचयितुमाकार्षीदित्यर्थः ॥ छ ॥ इति मलधारि-
शिष्यनरचंद्रकृतानर्घराधवाटिप्पनके सप्तमोऽंकः ॥ छ ॥

अथ कविरौदृत्यं परिहरति । समवृत्तं ॥ यथावस्थितत्वागम एव सिद्धां-
जनं तेन निर्म्मलं ॥ नमश्चक्षुः प्रायं ते ज्ञानवस्तुस्वरूपैर्वाल्मीकिप्रभृतिभिरनुक्तं
मया वक्तव्यमिति कारणान्न ममेयं काव्यरचना अंतवार्थं भणनार्थमियं मम
कृतिरित्येवं नास्त्येवं । किंतु...ति क्षितौ नूतनप्राद्युपकीभूतानामत एव वैदे-
शिकीनां वाल्मीकिगिरामेव बहुना कालेनायमनर्घराधवप्रबंधरूपः । किमप्य-
नुपलक्षणीयं पूर्वावस्थः । परिणामो जातः ननु तर्हि कथमत्रतत्त्वापारो दृश्यत
इत्याह लिपिकर इति । ऐतत्संबंधरूपाया लिपेरेव कर्ताहमिति । एवमौदृत्यं
परिहरता वाल्मीकिरार्षभणितरेव प्रया ह्युत्पन्नत्वेन सिद्धेत्यभिप्रायीकृतं ॥ छ ॥

देवीं वृत्तं etc. up to श्रीमद्विमलसूरीणामिदमुद्यमवैभवं ॥ ३ ॥

as in No. 15

followed by समाप्तमिदं टिप्पनकां । कृतिरियं श्रीनरचंद्रासूरीणां
ग्रंथाग्रं ६६१ ॥ छ ॥ ग्रंथाग्रं २४५० ॥ एवं अंके ॥ संवत् १५२३ वर्षे ॥
प्रथमभाद्रपदशुदि १० सोमे ॥ इदं पुस्तकं लिखितं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See as No. 15.

* Portion not legible.

अनर्घराघवटीका

Anarghyarāghavaṭikā

No. 17

655.

1886-92.

Size.— 10 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 93 leaves ; 13 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; old but well preserved ; Deva nāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; square blank space in the centre of folios ; the post-colophon is written in red ink.

The Ms is complete in 7 acts.

Age.— Samvat 1535.

Author.— Jinaharṣagaṇi.

Begins.— fol. 1^a

ॐ ॥ ॐ नमः सर्वज्ञाय ॥ श्री ॥

प्रणम्य परमात्मानं । सर्वज्ञं पुरुषोत्तमं ।

अनर्घराघवस्यार्थो लिख्यते स्पष्टताकृते ॥ १ ॥

मुरारिनाटकावचूर्णिः ॥ तत्र निःप्रत्यहमुमास्महे इत्यादि । नांदीश्लोकः ॥
कौमौदकीगदैवलक्ष्मचिह्नं यस्य स तथा ॥ तस्य असामान्यविशेषणत्वात्
पुरुषोत्तमस्य भगवतः पूज्यस्य । लोचने नयने निःप्रत्यहमिति । प्रत्यहानामभावो
निःप्रत्यहं तस्मै । etc.

fol. 15^b प्रथमोऽंकः ॥

fol. 31^a इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 92^b

तथा शब्दब्रह्मोत्थं वामद्वयं समुद्भवं तत्त्वं अनाघ्रायाऽबुधना कवीनां गंभीरे
परिच्छेत्तुं अशक्ये वचसि जनः प्रतिभाङ्गान्यो गुणदोषौ न रचयतु । गुणदोषो-
द्भावनं माकार्षीत् ॥ ४९ इति मुरारिनाटके सप्तमोऽंकः ॥ १ ॥

... ..

यद्वाल्मीकीति । यत् यस्मात् वाल्मीकिनिबद्धवाङ्मयं रामायणरूपमेव-
मधुच्छत्रं मधुमंडकस्ततो गृहीतैरसैः इदं नाटकं सतां श्रुतिभ्यः कर्णेभ्यः स्वाहा
सुधातर्पणं मुरारिणा सृष्टं रचयांचक्रे । कृतधियः ये विद्वांसः विदंति ते इदं
पठेत् ॥ छ ॥

इति श्रीमुरारिकवीश्वरविरचितानर्घ्यराघवनाटकटीका विरचिता
तपागच्छनायकश्रीसोमसुंदरसूरिराजशिष्यश्रीमुनिसुंदरसूरिश्रीजयचंद्र-
सुरिशिष्यमुख्यैः सकलकविकुलकमलप्रोह्लासनसहस्रपादैः पं० जिनहर्षगणि-
पादैः ॥ छ ॥ ॥ एवं ग्रं० ३२५५ ॥ छ ॥

सं० १५३५ वर्षे राजपुरवासि डीसावालज्ञातेर्मुखमंडलमं० आत्ताभा०
शाणीपुत्रपरमनैष्ठिकशिरोमणि मं० सायरभार्यारिंगीपुत्ररत्नराजसभाज्ञंगारहार
सकलव्यवहारिवर्गपुरंदरानुकारश्रीजिनशासनप्रभावक । सुश्रावकसंघमुख्यमं०
तुं(?) भक्तेन भार्या डाही प्रमुखकुटुंबबहुतेन निजश्रेयार्थं ज्ञानाराधनकृते
श्रीमुरारिनाटकपुस्तकमिदं लिखापितं विबुधेन्द्र पं० इंद्ररत्नगणिनामुपदेशेन ॥
॥ श्री ॥

This is the only Ms. of Jinaharṣagaṇi's commentary
on the Anarghyarāghava, recorded by Aufrecht.

अनर्घ्यराघवटीका
called
यशोदर्पणिका

Anarghyarāghavaṭikā
called
Yaśodarpanikā

No. 18

319.
1884-87.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; not very old in appearance ; Deva-
nāgarī characters ; incorrect and careless hand-writing ;
borders in single black lines.

The Ms is fragmentary.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Dhaneśvara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः । श्रीअंबिकायै नमः ।

प्रणत निजभक्तसमस्तकमधुकरसुलभप्रसादमकरंद ।

निजनखरुचि किं ... लं लंबोदरपादपंकजं नमत ॥ १ ॥

प्राकृतेनापि वितरिणयितुं शक्येयं गीतिं । etc.

... ..
 यस्मात्तिरनिधेरजायत पुरा चंद्रः तुरंगान्वितः ।
 क्षीणक्षोभवतो विमार्गनिरतः शुभ्रैकपक्षाविलः ।
 अक्षोभ्यः कथमेष तं न हि हसत्सुतेधिरंगान् कला
 पूर्णा सत्पथगान्सितो भयलसत्पक्षान् द्विजेशान् हि यः ॥ ३ ॥
 भारद्वाजीय गोत्राः तत्र जातः कलानिधिः ।
 धर्मागदो योभ्युदये व्यधात्कुवलयोत्सवं ॥ ४ ॥
 शीलसत्पथेव ततः सुतौ सुचरिताबुधौ ।
 विजयोदयशर्माणावभूतां विबुधप्रियौ ॥ ५ ॥
 प्रायो ठे(?)दयसवाक्षः सत्यवृक्षः सुतां त्वरान् ।
 धर्मार्थकामानवमीन्मत्सरग्रहवर्जितान् ॥ ६ ॥
 विषमा लोकसंपातदग्धवैरिपुरव्रजः ।
 भूतिभासुरसर्वांगो ज्यायानत्र त्रिलोचनः ।
 यथोदयाचितो भास्वदनिरुद्धोदयप्रियः ।
 अनंतभोगसंविष्टपद्मनाभोत्र मध्यमः ॥ ८ ॥
 तयोः कनीयानवरोवसासद्गुणैरपि ।
 चतुरास्योपि वादीमपंचास्यः श्रीधनेश्वरः ॥ ९ ॥

... ..
 धनेश्वरोयं शिशुबोधहेतोर्मुरारिटीकां तनुते स्फुटार्था ।
 अबोधवै...व्यपरिच्युतार्थो बुधैः सुबुध्याव गवे राणीयः ।

... ..
 इदं चिकीर्षितस्य संदर्भस्य निर्धिन्नपरिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शि(ष्टा)-
 चार प्राप्तामिष्टासाधारण्युचितेति त्रिविधदेवतामध्ये इष्टोचितदेवतास्मरणलक्षणं
 मंगलाचरणं प्रमाणयन् महाकविर्मुंरारिर्नांदीश्लोकमुपक्षिपति ॥ निःप्रत्यहमिति ।
 नन्वेतस्य शोकस्य संदर्भस्मिन्नंतर्भावत्वमिष्यते । न वा । आद्ये एनस्यापि
 संदर्भतः पातित्वात्तस्यार्थं श्लोकांतरं रचनीयं । etc.

fol. 26^a

इति श्रीअनर्ह्यराघवटीकायां यशोदूर्णिकायां प्रथमोऽंकः ।

Ends.--(abruptly) fol. 42^b

आसाविति । सीरश्चसोमरानानृपो सावयं असाविति कः यो सौकमणेः
 स्यात् देवात् याज्ञवल्क्यस्य सुखेन बह्मसंहिता उपनिषदं अध्येष्टा अपाठीत् ।
 सूर्याद्याज्ञवल्क्या तस्या असाविकव्यवहिततस्मानन्सुखेना इ पाठीदिति युक्तं ।
 तस्येत्यादि रूपतिया ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 19

106.
1919-24.Size.— 10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 7 line to a page ; 50-55 letters to a line.

Description.— Modern country paper ; Devanāgarī characters ; borders ruled with double black lines with a thick line between them ; folios 18 and 19 missing ; fol. 1^a and 49^b contain ornamental designs ; almost complete.

The Ms is a printed copy, printed at the Induprakāśa Press, Bombay.

Age.— Śaka 1783.

Author.— Kālidāsa.

Subject.— A well-known drama in seven acts by Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराया वहति विधिहुतं या हविर्या च होत्री
ये द्वे कालं विधत्तः श्रुतिविषयगुणा या स्थिता व्याप्य विश्वं ॥

यामाहुः सर्वभूतप्रकृतिरिति यया प्राणिनः प्राणवन्तः

प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिरवतु वस्ताभिरष्टाभिरीशः ॥ १ ॥

नायंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ आर्ये यदि नेपथ्यविधान-
मवसितं तर्हि इतस्तावदागम्यतां ॥ प्रविश्य नटी ॥ अज्जउत्त इआह्मि आणवेदु
अज्जो को णओओ अणुचिट्ठिअदुत्ति ॥सूत्रधारः ॥ आर्ये अभिरूपभूयिष्ठा परिषदियं ॥ अयं खलु कालिदास-
ग्रथितवस्तुना नवेनाभिज्ञानशाकुन्तलाख्येन नाटकेनोपस्थातव्यमस्माभिः ॥
तत्प्रतिपात्रमाधीयतां यत्नः ॥ etc.fol. 7^b प्रथमोऽंकःfol. 12^b द्वितीयोऽंकः ॥Ends.— fol. 48^b

मारीचः । वत्स । किं ते भूयः प्रियमुपहरामि ।

राजा । अतः परमपि प्रियमस्ति । यदिह भगवान् प्रियं कर्तुमिच्छति तर्हि

इदमस्तु भरतवाक्यं ।

प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः सरस्वतीश्रुतिमहता महीयतां ॥
 ममापि च क्षपयतु नीललोहितः पुनर्भवं परिगतशक्तिरात्मभूः ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ॥ सप्तमोऽङ्कः ॥ ॥ समाप्तमिदं
 अभिज्ञानशाकुन्तलं नाम नाटकं ॥ ॥ शुभं भूयात्
 ॥ रामाष्टसत्तैदुमिते शाके सुबाख्यपत्तने ॥
 इदुप्रकाशसदने मुद्रितोयमयोक्षरैः ॥

References.—(1) Mss.—A—Aufrecht's Catalogus Catalogorum: i, 23^b; ii 5^a, 187^a; iii, 6^a.

B-Descriptive Catalogues: I. O. Cat. Pt. VII, Nos. 4110-13; A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7338-41; Mad. Des. Cat. Vol. XXI Nos. 12465-81 etc.

A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 152-3.

(2) Printed Editions:—Ed. by M. R. Kale; French trans. by Deveza G.; Ed. by Haridās Siddhantavāgiśa; Ed. with a Sanskrit comm. by S. D. Gajendragadkar and notes etc. by Prof. A. B. Gajendragadkar; by Cappeller; The Bengali recension, critically ed. by Pischel; Eng. trans. by S. Ray; Essay on the application of a few canons of textual and higher criticism to Kālidāsa's Śākuntala etc.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 20

583.

1891-95.

Size.—8 $\frac{1}{3}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.—55 leaves; 14 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not quite uniform; portion marked with red pigment; borders ruled in black lines; complete.

Age.—Samvat 1806 (?).

Author.—Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

या मृष्टिः लघुराया etc. as in No. 19.

fol. 10^b इति श्रीकालिदासकवीकृते अभिज्ञानंशाकुन्तले प्रथ-
मोऽंकः ॥

fol. 16^b द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

Ends.—fol. 55^a

मारीचः । किं ते श्रूयः प्रियसुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगत-
शक्तिरत्नघ्नः ॥ as in No. 19

followed by इति निःक्रातां सर्वे ॥ सप्तमोऽंकः समाप्तः ॥

श्लोकसंख्या २४०० ॥ छ ॥ संवत् अष्टादशषष्ठप्रवर्तमाने द...र्णयन
रवौ अश्वनमासेऽ

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 21

584 (a).

1891-95.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 47 leaves ; 8-9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing illegible and careless, borders ruled in black lines ; red and yellow pigment used ; folios 2, 5, 17, 19, 23, 25, 48-51, 56 and 57 missing ; incomplete ; fol. 59 pasted with paper slips.

The Ms contains acts. 1-5.

Age.—Appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या मृष्टिः लघुराया etc. as in No. 19

fol. 10^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 18^b शकुंतलायां द्वितीयोक्तः श्री ॥ २ ॥

fol. 59^b शकुंतलायामंकोगम पंचमः ॥ श्री ॥ ५ ॥

Ends.— fol. 59^b

इहो कुंभीलक कथय एतन्मणिबंधनोत्कीर्णं नामधेयं राजकीयं अंगुली-
यकमासादितं ॥ १ ॥

पुरुषः ॥ भीतिं नाटयति ॥ पसीदतु भावमिस्सो ॥ प्रसिदतु भावमिश्राः १

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 22

584 (b).

1891-95.

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 26 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; folios 1-58, 60, 61, 63, 69, 70, 71, 82, 89 missing ; the Ms contains only two acts. viz. 6th (inc) and 7th.

Age.—Sāmvat 1773.

Author.— Kalidasa.

Begins (abruptly) :— fol. 59^a

ति तक्कयामि । तस्सदस्सणेन को विअमिरुद्रदो जणो भट्टिणो सुम-
रिदो । etc.

fol. 78 ^a ॥ चट्टोऽकः ॥

Ends.— fol. 91^b

मारीचः । वरुड किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्मवं परिगंत-
शक्तिरात्मसूः ॥ as in No. 19

followed by ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति सप्तमोक्तः समाप्त ॥ छ ॥

श्रीरस्तु । संवत् १७७३ वरषे असाढहृदि षष्टमी ६ वार गुरुवासरे
लीषतं रामदासवैष्णवः पठनार्थं भट आत्मारामजी । यादृशं पुस्तकं.....मम
दोषो न दीयते ॥

मंगलं च पाठकानां लेषकानां च मंगलं
मंगलं सर्वदेवानां भूमिभुपतिर्मंगलं ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 23

521.
1887-91.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 11 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing illegible and carelessly written ; borders ruled with double black lines ; white chalk used for corrections ; complete ; fol. 51 pasted with a paper-slip.

Age.— Śaka 1586.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No. 19

fol. 10^a प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 15^a द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 51^a

मारीचः ॥ किं ते श्रूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः ॥ ३५ ॥ as in No. 19.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽंकः समाप्तः ॥ शके १५८६ मार्ग-
शीर्षे यदि ८ बुधे समालिखितं ॥ इदं पुस्तकं लक्ष्मणात्मजसखारामज्योति-
र्विदा सदाशिवशास्त्रिणः सकाशातन्मौल्येन क्रीतं श्रीमहागणपतिर्जयतु
॥ श्री ॥ छ ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijnānaśākuntala

No. 24

463.

1884-87.

Size.— 12 in. by 6 in.

Extent.— 61 (43 + 18) leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in two double red lines; daṇḍas marked with red ink; the Ms is divided into two parts, acts 1-5 containing 43 leaves and acts 6-7 containing 18 leaves; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीनकुल्यै नमः ॥

श्रीमोहिनीराजाय नमः श्रीसिधेश्वर

या सृष्टिः स्रष्टुराधा etc. as in

fol. 12^a इति शाकुन्तले प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥fol. 19^a इति शाकुन्तले द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥Ends.— fol. 61^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to पुनर्भवं प्रतिहित-

शक्तिमात्मभूः १ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे

इति अभिज्ञानशाकुन्तले सप्तमोऽंकः ७ श्रीरामचन्द्रायै नमः

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijnānaśākuntala

No. 25

193.

1875-76.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 58 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in two double red lines ; marginal notes and additions are to be seen on first few folios ; colophons and some portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; borders of last few folios ruled in two double black lines.

The Ms is slightly discoloured, the folios being soaked with water previous to its acquisition.

Age.— Śaṁvat 1588.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

[६० ॥ ॐ नमो भगवते गौरीकांताय ॥ कृष्ण ॥

॥ या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No. 19.

fol. 11^a प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 17^b द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 57^b

मारी(च) । किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्तिरात्मभूः ॥ छ ॥ as in No. 19

इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽङ्कः समाप्तश्च ॥ ॥ संवत् १५८८ वर्षे भाद्रपद शुद्ध एकादश्यां रविवासरे लिखितमिदं पुस्तकं ॥ श्री ॥ श्रीयोशीरायस्य धर्म-
शक्तिना धमवितारेण दार्तुर्यकुलचक्रद्वडामणिना ईसरदासेन लिखापितं ॥
पोदयेन यशवंताख्येन लिखितं ॥

॥ यस्य पुस्तकं तस्य कल्याणं भवतु ॥ ॥ चापरमविघ्नमस्तु ॥ श्रीकृष्णाय तुभ्यं नमः ॥ ॥ छ ॥ श्री ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ श्री ।

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 26

80.

1907-15.

Size.— 9 $\frac{1}{3}$ in. by 4 $\frac{1}{6}$ in.

5 [Nāṭaka]

Extent.— 101 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; folios 77-80 only have ruled borders ; red pigment used only in the beginning ; complete.

Age.— Samvat 1836.

Author.— Kalidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते ॥

या मृष्टिः स्रष्टुराद्या etc. as in No 19.

fol. 18^a प्रथमोक्त

fol. 27^b द्वितीयोक्तः

Ends.— fol. 100^b

मारीचः किन्ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः as in No. 19

followed by मारीचः एवमस्तुः इति निःक्रांताः सर्वे सप्तमोक्तः समाप्त-
मिदमभिज्ञानशाकुंतलं नाम नाटकं काविचक्रवर्तिकालिदासविरचितं
संवत् १८३६ मिति अगहनसुदी ११ वार सनीचके पोथी समाप्त गरतं
संवा १२०४ श्रीरामराम

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुंतल

Abhijñānaśākuntala

No. 27

87.

1883-84.

Size.— 12 in by 4½ in.

Extent.— 49 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; fol. no. 31 repeated ; written part of the folios is discoloured ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kalidāsa.

Begins.—fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः परमेश्वराय नमः

ॐ या सृष्टिः सृष्टुराद्या etc., as in No. 19

fol. 10^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 14^b द्वितीयोऽंकः ॥ २

Ends.—fol. 48^a

मारीचः किं ते भूयः प्रियसुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः as in No. 19

followed by इति निःक्रांताः सर्वे सप्तमोऽंकः ॥ इति श्रीकविवरकालिदास-
विरचितं शाकुंतलं नाटकं समाप्तिमगमत् ॥ शुभं भूयात् ॥ अथास्य लक्षणं॥
यदाह भरतः

देवानां च मनुष्याणां राज्ञां लोके महात्मनां
पूर्ववृत्तानुचरितं नाटकं नाम तद्भवेत्

अथास्य प्रभेदानाह

सप्ताकं नाटकं प्रोक्तं नवां रूपकं स्मृतं
दशाकं तु महत्पूर्वं तदर्द्धं (ना)टकं विदुः २
नाटिका चतुरास्यात्ते च गोपुच्छसंनिभाः
अन्यच्च देशांतरसमानीता नायिका यत्र कल्पिता ३
तस्याः प्राधान्यमाश्रित्य नाटिकां तद्विदो विदुः ।
सट्टकं साटकं केचिद्वाद्यनृत्ययुतैव सेति ४
अथ प्रासंगिकत्वादन्यस्य प्रवेदः

उक्तं च नाट्यदर्पण

सीमंतांस्समारभ्य यावत्पादरुहस्य च
आख्यायते यत्र गद्येन सैवमाख्यायिका मतेति ५
गद्यपद्यमयी वाणी राजवर्णनपूर्विका
चंपुरित्युच्यते तज्ज्ञैः ऋषिभिर्भरतादिभिः ॥
धना शकुंतलादि । रु. मुरार्यादि म. मालत्यादि त्रो
विक्रमोर्वस्यादि ना. रत्नावल्यादि । आ. वासवदत्तादि ।
च. नलादि ॥ ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 28

145.

1902-07.

Size.— 9 $\frac{3}{8}$ in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 10-13 lines to a page ; 30-36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; red and yellow pigment used ; borders ruled in triple black lines ; edges of folios moth-eaten ; folio 45 missing ; almost complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kalidāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या etc., as in No. 19

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥fol. 15^a द्वितीयोक्तः ॥Ends.—fol. 47^a

मारीचः वत्स किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतम-
(श)क्तिरात्मभूः ॥ २ ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोक्तः ॥ ॥ समाप्तं चेदं कालि-
दासमहाकविरचितमभिज्ञानशाकुन्तलं नाम महानाटकं ॥ श्रीरामायणमस्तु
॥ शुभमस्तु (स)र्वजगतः ॥ श्रीवासुदेवाय परमात्मने नमः ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 29

51.

1898-99.

Size.— 11 $\frac{1}{6}$ in. by 5 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; marginal additions on some folios ; borders ruled in triple red lines and edges in single ; names of characters written in red ink ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kalidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमङ्गलमूर्तये नमः ॥

या सृष्टिस्त्रपुराया etc., as in No. 19

fol. 7^b शकुन्तलायां प्रथमोऽंकः ॥

fol. 11^b द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 41^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियसुपहरामि etc., up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मन् ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽंकः ॥ १ ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānasākuntala

No. 30

52.

1898-99.

Size.— 9 $\frac{3}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 72 leaves ; 8 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing clear and legible ; additions noted in margins ; borders ruled in two double black lines ; names of characters written in red ink ; yellow pigment used for corrections ; folios 1-4 missing.

Age.— Śaka 1543.

Author.— Kalidāsa.

Begins.--abruptly on fol. 5^a

॥ अपि च ॥

कुल्यांभोभिः प्रसृतिचपलैः शाखिनो धौतमूला
भिन्नो रागः किसलयरुचामाज्यधूमोद्गमेन ।
एते चार्वाण्यपवनभुवि छिन्नदर्भाकुरायां
नष्टातकं हरिणशिशवो मंदमंदं चरन्ति ॥ २ ॥

fol. 13^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 20^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 75^b

मारीचः ॥ किं ते भूयः प्रियसुपकरोमि ॥ etc. up to पुनर्भवं परिगत-
शक्तिरात्मभूः ॥ १ ॥ as in No. 19

followed by :— श्रीः इति निष्क्रान्ता सर्वे सप्तमोऽंकः ॥

॥ श्रीः ॥ इति श्रीकविकालिदासविरचितमभिज्ञानशाकुंतलं नाम
नाटकं समाप्तिमगमत् ॥ श्रीः ॥

शाकेऽग्निवेदेषु शशांकतुल्ये
१५४३ ज्यैष्ठ्यां १५ सुगौ वृत्रहभे च साध्ये ॥
श्रीमाधवो दैवविदीशपुत्र्यो
शाकुन्तलं नाटकमन्वलेखीत् ॥ १ ॥ श्रीः ॥
श्रीगोविन्दज्योतिर्विपुत्रमाधवस्येदं पुस्तकं ॥

on fol. 76^b we have the following endorsement:—

प्रथमचतुर्ष्वं न ॥ इति श्रीकविकालिदासविरचितमभिज्ञानशाकुंतलं
नाम नाटकं समाप्त ॥ पत्र ॥ ७६ ॥ राम ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

with

टिप्पण

Abhijñānaśākuntala

with

Tippaṇa

No. 31

409.

1884-87.

Size.— 9 $\frac{3}{8}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— (text) 27 leaves; 13-14 lines to a page; 50 letters to a line.
(comm.) 6-8 " " " 62 " " "

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing of the commentary very small but clear and legible ; on 1st folio the text is bounded by the commentary on all sides while on the other folios the comm. is above and below the text ; names of characters marked with red pigment and corrections made with yellow ; right-hand edges of first few folios slightly damaged ; folios 25-27 pasted with paper-slips ; complete.

Age.— Samvat 1798.

Author (of the text.)— Kālidāsa.

„ („ comm.)— Not mentioned.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्रष्टुराया etc. as in No. 19

„ — (टिप्पण) fol. 1^b

१ तनुः । जलमित्यर्थः । अप एव सप्तर्जादौ तासु बीजमवाप्तुजदिति स्मरणात् etc.

fol. 5^b शकुंतलायां प्रथमोक्तः

fol. 8^a इति शकुंतलायां द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— (text) fol. 26^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे शकुंतलाख्ये नाटके सप्तमोक्तः समाप्तं
चेदम् ॥

वसुनवमुनिचंद्रे वत्सरे पौषमासे

शशिकरततपक्षे सप्तमीसौरियुक्ता

सकलधुवनरम्ये पत्तने कामशत्रो-

रलिखदतिमनोज्ञं नाटकं कृष्णदासः १

श्रीमद्रामकृष्णाभ्यां नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभमस्तु ॥

Ends.— (टिप्पण) fol. 27^a

जन्मांतरभू नाशयतु आत्मना भवतीति आत्मभूः परिगता व्याप्ता शक्तिः
सामर्थ्यं यस्य

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तलटिप्पण

Abhijñānaśākuntalatippaṇa

No. 32

200.
1879-80.

Size.— 7½ in. by 3¼ in.

Extent.— 43 leaves ; 7-8 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled with black lines ; folios 10, 11, 31, 33, 34 and 48 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins— fol. 1^b

श्रीसरस्वत्यै नमः ।

अथ नाटकादौ पूर्ववर्गांगभूतामाशीरुपां चतुस्रतालानुसारिणीमष्टपदां
सूत्रधारो नांदीं पठति । या सृष्टिरिति । etc.

fol. 15^a इति द्वितीयोऽङ्कः ॥

fol. 18^b इति तृतीयोऽङ्कः ॥

fol. 25^b इति शाकुन्तलटिप्पणे चतुर्थोऽङ्कः ॥

Ends.—fol. 48^a

वक्रादुद्वसमेहटादधिवसत्वं वाणिवक्त्रं मतो
गीशानां तव चक्रधा भजतु मां लक्ष्मीरिमानुज्जतु
पश्चात्तेषु पत्सु(?)मां प्रति यशोगाथावलंकृतया
वक्त्रमप्यनुवक्रयत्यनुभवं चेतेपि तां यातनां ॥ छ ॥ श्री । ॥ छ ॥ सत्
सस॥श्री ॥ शुभमस्तु ॥ सु । ससु

The following stanza is written in a different hand in the left-hand margin of folio 48^b

जल्पत्यभ्यस्तनंदिप्रभृतिविरचित ग्रंथतःवाः कर्वाद्रा
भिन्नामंगेष्वनंगस्थितिमनुदिवसं सुभ्रुवोऽस्मन्मते तु
चिबोष्टे पक्षमलाक्ष्यारतिपतिवसुधाधीश्वरो नित्यमास्ते
तासा भूषाय देशाद्विलसति यदिदं छत्रमस्योपरिष्ठात ॥ १ ॥

अभिज्ञानशाकुन्तलटीका

called

अर्थद्योतनिका

Abhijñānaśākuntalaṭikā

called

Arthadyotanikā

No. 33

522.

1887-91.

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 119 leaves ; 10 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear, legible and uniform ; borders ruled with two double black lines ; the written portion often marked with red pigment ; yellow pigment frequently and white chalk occasionally used for corrections ; folio 1 missing ; incomplete.

The Ms breaks off at the beginning of the 7th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

शयोध्वनितः । अथ च वह्निरित्यौणादिकेति प्रत्यये सिद्धं तदपि
सूचितं । या च होत्री यजमानरूपा । etc.

fol. 36^a इति श्रीमदभिज्ञानशाकुन्तलटीकायां अर्थद्योतनिकायां प्रथ-
मोऽङ्कः समाप्तः ॥

fol. 51^a इति... ... द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 120^b

त्रिदिवं सुखे स्वर्गे च त्रिदिवं...मिति हैमः ।...

References.— See No. 34 below.

अभिज्ञानशाकुन्तलटीका
called
अर्थद्योतनिका

Abhijñānaśākuntalāṭikā
called
Arthadyotanikā

No. 34

156.
1866-68.

Size.— 12½ in. by 4½ in.

Extent.— 119 leaves ; 11 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; bluish in colour ; hand-writing clear and legible ; folios 102-19 appear to have been written by a different hand ; colour of some folios faded ; complete.

The Ms is a bound copy.

Age.— A modern copy-Śaka 1786 (cf. the chronogram at the end).

Author.— Rāghavabhṭṭa.

Subject.— A commentary on Kālidāsa's Śakuntala.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यस्त्रेधाजनि दशधा द्विधागतं यद्यज्जातं दशविधमेति षोडशत्वं ॥

यद्गीतं सममहदादिकस्य चायं तेजस्तज्जयति हिमोष्णरूपमग्न्यं ॥ १ ॥

उद्दिश्यामरनिम्नगां गतवतोः श्रुत्वा कलिशैशवे

यः साक्षात्करवाणि तामिति जटाजूटोपकंठं गतः ॥

पीत्वा पुष्कलपुष्करेण न किमप्यत्रेति विस्माययन्

पित्रोर्विग्रहवग्रहं विहितवान् पायाङ्गजास्यः स वः ॥ २ ॥

नाट्यवेदाब्धिमालोड्य तांडवं यो विनिर्ममौ ॥

स्वात्मनाभिनयतं तं प्रणमामि महानदं ॥ ३ ॥

या लास्यसंप्रयोगेण शिवाराधनतत्परा ॥

भवतां भूतये भूयात्सा सदा सर्वमंगला ॥ ४ ॥

वाचिकाद्यभिनयोपमनाट्याचार्यमत्र भरतं मुनिमीडे ॥

लास्यतांडवनियोजनलीलाकौशलेन परितोषितभर्गं ॥

अथ नाटकादौ पूर्वरांगभूतामाशीरूपां चतुरस्रतांलाजुसारिणीं अष्टपदां
सूत्रधारो नादां पठति ॥ या सृष्टिरिति etc.

fol. 33^a इति श्रीमदभिज्ञानशाकुंतलटिकायां अर्थद्योतनिकायां प्रथ-
मोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 47^a इति... ...द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 119^a

नाट्यालंकृतिशास्त्रतत्त्वविदुषाभिज्ञानशाकुंतला

व्याख्येयं सरसा निशातपतिना श्रीराघवेण स्फुटा ॥

अर्थद्योतनिकाभिधा ध्वनितदर्थालंक्रिया निर्भरा

श्रीवि(श्वे)श्वरपत्तने विरचिता तद्भक्तियुक्तात्मना ॥ १ ॥

सत्सहृदयहृदयाः सुजना निपुणा नित्यं विलोकयन्वेनां ॥

स्यात्प्रवृत्तिरेव हि न हि न वस्तुक्रुतिविषयोन्येषां ॥ १ ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीण भट्टश्रीपृथ्वीधरात्मजश्री-
मत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीण साहित्यरत्नाकरसकलाशास्त्रप्रवीणभट्टश्री-
राघवविरचिताभिज्ञानशाकुंतलव्याख्या अर्थद्योतनिकाभिधा संपूर्णा ॥

अंगाष्टाद्विवसुंधरामितशके विभवनामसंवत्सरे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे
अथ १५ भौमवासरे तृतीयप्रहरे समाप्तः ॥ ग्रंथसंख्या ४०००

References.— I Mss— Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 24^a ;
ii 5^a, 187^a ; iii, 6^a.

For other Mss of this comm. cf. Mad. Des. Cat. Vol.
XXI. No. 12482 ; B. B. R. A. S. Cat. II, Nos. 1298-9.

This commentary is published by the Nirnaya Sagar Press,
Bombay.

अभिज्ञानशाकुन्तल-
प्राकृतछाया

Abhijñānaśākuntala-
prakṛtachāyā

No. 35

523.

1887-91.

Size.— 10 $\frac{1}{8}$ in. by 2 $\frac{4}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 6-8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; folios slightly discoloured ; borders ruled in black lines ; red pigment used ; the Ms breaks off in the beginning of the 4th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Sanskrit rendering of the Prakrit passages from Śākuntala.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा रामेशयुरवे द्विपास्यस्यापि भक्तिः ॥

शाकुंतलप्राकृतस्य संस्कृतिनाथ ईर्यते ॥

नटी ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि आज्ञापयत्वार्यः ॥ को नियोगः अनुष्ठीयता-
मिति । etc.

fol. 4^b इति शाकुंत(ल)प्राकृतविवृतौ प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 6^b इति द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 8^b इति शाकुंतलप्राकृतविवृतौ तृतीयोऽंकः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 8^b

अ. य(अ)य राजर्षिरिष्टिं परिसमाप्य ऋषिभिर्विसर्जितं आत्मनोगरं प्रवि-
श्यांतःपुरसमागतः ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल-
प्राकृतछाया

Abhijñānaśākuntala-
prākṛtachāya

No. 36

472.
1887-91.

Size.— 10½ in. by 7½ in.

Extent.— 9 leaves ; 13-14 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but not quite clear ; borders

ruled in double black lines ; colophons marked with red pigment; the Ms contains acts 1-5 and a portion of the 6th.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.—Sanskrit rendering of the Prākṛit passages from Śākuntala.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीकालिदासकविना प्राकृतमप्राकृतं कृतं । कृतिना ॥

तस्याहममरबाणीं लिखामि बाणीं प्रणम्याहुं ॥ १ ॥

नटी० आर्य० ॥ इयमस्मि नटी सुविहतप्रयोगतया आर्यस्य न किमपि परिहास्यते etc.

fol. 3^a इति श्रीमञ्चत्तरुदधितटीटीकमानविप्राटयशोराजहंस हंससप्रभ-
प्रतापतापितारातिगेहिनीनयने नीरपूरितसमस्तजगत्रयश्रीमदुष्यंतवर्णनानिपुण-
श्रीकालिदासरचितप्राकृतस्यामरबाणीलिखे प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 4^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 9^b

ननु तस्मिन् महाहर्त्तनं भर्तुर्वहुमतं इति तर्कयामि कृतमधस्य इति वा
पाठ

अभिज्ञानशाकुन्तलछाया

Abhijñānaśākuntalachāyā

No. 37

79.

1907-15.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 30 leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; daṇḍas in red ink.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Sanskrit rendering of the Prākṛit passages from Śakuntala.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

नटीवाक्ये ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि ॥ आज्ञापयस्तु आर्याः को नियोग
अनुष्ठीयतामिति etc.

fol. 5^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 8^a द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 30^b

शकुं० ॥ मनोरथः ॥ खलु मे भणितो भगवत्या ॥ ॥ छ ॥

॥ इति सप्तमोक्तः छायायां शाकुंतले नाटके संपूर्णः ॥ ७ ॥

आश्चर्यचूडामणि

Aścaryacūḍamaṇi

No. 38

77.

1919-24.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in. by 1 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 33 leaves ; 10 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; *Malyālam* characters ; old in appearance ; hand-writing very small but clear and legible ; square blanks in two places on the leaves with holes to pass a string through ; edges of leaves worn out ; letters inscribed on the leaves ; complete ; leaves are protected by the wooden planks and the whole Ms is preserved in a wooden box.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Śaktibhadra.

Begins.—fol. 1

श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु । नान्द्यन्ते ततः प्रविशति सूत्रधारः ।

सूत्रः--वीचिस्थाने सहस्रं मरतकपरिघः स्पर्धि etc.

Ends.— fol. 33

आचन्द्रतारमाश्चर्यचूडामणिरयं दृढम् ।

शक्तिभद्रेण कविना कृतो विजयतेतराम् । शुभम्

उत्तररामचरित

Uttararāmacarita

No. 39

15.
1872-73.

Size.— $8\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 33 leaves ; 15-16 lines to a page ; 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing closely written and not quite clear and legible ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment occasionally used for corrections.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A well-known drama by Bhavabhūti in seven acts.

Begins:— fol. 1^b

॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥

इदं गुरुभ्यः पूर्वैर्भ्यो नमो वाकं प्रशास्महे ॥

विदेम देवतां वाचममृतामात्मनः कलां ॥ १ ॥

नांयंते सूत्रधारः । अलमति विस्तरेण । अद्य खलु भगवतः कालप्रिया-
नाथस्य यात्रायामार्यमिश्रान्विज्ञापयामि । एवमत्र भवन्तो विदांकुर्वन्तुऽ अस्ति-
खलु तत्र भवान् काश्यपः श्रीकण्ठपदलाञ्छनो भवभूतिनाम् ।

यं ब्राह्मणमियं देवी वाग्वश्येवानुवर्त्तते ।

उत्तरं रामचरितं तत्प्रणीतं प्रयोक्ष्यते । etc.

fol. 6^a चित्रदर्शनो नाम प्रथमोऽङ्कः

fol. 9^a द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 33^b

वाल्मी ॥ रामभद्र उच्यते । भूयः किं ते प्रियमुपकरोमि । रामः । अतः
परमपि प्रियमस्ति । तथापीदमस्तु ॥
पापेभ्यश्च पुनाति वर्द्धयति च श्रेयांसि येयं कथा-
मंगल्या च मनोहरा च जगतो गंगेव मातेव च ॥
तामेतां परिभावयंत्वभिनयैर्विन्यस्तरूपा बुधाः
शब्दब्रह्मविदः कवेः परिणतप्रज्ञस्य वाणीमिमां ॥
इति निष्क्रान्ताः सर्वे गर्भो नाम सप्तमौकः ॥ समाप्तं चेदं भवभूतिरचित
मुत्तररामचरितं नाम नाटकं ॥

भवभूतिना विरचितं जगदीशात्मजकेन नाटकमिदं लिखितं च ॥
महतां शुभं रुचिकरं रविवारे प्रतिपत्तिथौ सकललोकहिताय ॥ १ ॥

References.— (1) Mss—A—Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 63^b ; ii, 12^b ; iii, 14^b.

B—Descriptive Catalogues:—This work is described in various Catalogues.

(2) Printed Editions— 1 Ed. by Siddhanta Vāgīśa ; 2 ed. by Haripada Chattopadhyaya ; 3 with com. of वीरराघव pub. by Nirnaya Sagara Press ; 4 ed. by P. V. Kane and trans. by C. N. Joshi ; 5 trans. by V. S. Patawardhan ; 6 Ed. by Dr. S. K. Belvalkar in the Harwaad Oriental Series ; etc.

कंसवध

Kamsavadha

No. 40

210.
Viśrāma (i).

Size.— 13¹/₅ in. by 4³/₅ in.

Extent.— 45 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; yellow pigment occasionally used for corrections ; marginal corrections also to be seen in some places ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.—Kṛṣṇapandita.

Subject.—A drama in 7 acts, describing the destruction of Kamsa by Śrīkṛṣṇa.

Beginning.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रारंभः शुभकर्मणस्त्रिभुवनकेशाभिचारागम-
कांताकर्षणकर्मकारणविधिः कामा द्वितीयः श्रुतिः ॥
हुंकारो मदनस्य निरृतिवधूमंजीरसिंजाध्वनिः
श्रेयः संपदमातनोतु भवतः कंसारिवंशीरवः ॥ १ ॥

अपि च ॥

वृंदारण्ये चरंती विभुरपि सततं भूर्भुवः स्वः सृजंती
नंदोद्भूताप्यनादिः शिशुरपि निगमैर्लक्षिता वीक्षितापि ॥
विशुल्लेखावनद्धोक्षमदमलमहांभोदसच्छायाकाया-
मायापायादपायादाविदितमाहिमा कापि पैतांबरी वः ॥ २ ॥ etc.

fol. 9^a कंसवधे प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 12^b इति कंसवधे द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 45^a

किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि

राजा

वासुदेव किमतः परमपि कर्तव्यमवशिष्यते यतः
उत्पत्तिप्रभृतिक्रमेण दितिजाः सर्वेपि नः शोषिताः
स्वर्बन्धः पितरौ वयं च निगडैर्बद्धाश्चिरान्मोचिताः
त्रातं गोकुलमिद्वतः प्रकुपिता उद्धृत्य गोवर्द्धनं
प्राज्यं राज्यमकंटकं भुजबलेनावर्ज्य मय्यपितं ७०

तथापीदमस्तु

भूपालाः परिपालयंतु विधिवद्धर्मेण वर्णाश्रमान्
पृथ्वी कामफला भवत्वाविरतं वर्षंतु काले घनाः
इष्यामुद्भूत दुर्जनः परगुणेष्वसज्जतां सज्जनः
सत्काव्यामृतवर्णिनी कविमुखे वाणी चिरं नंदतु ७१

अपि च

साहित्यामृतसिंधुसांद्रलहरी निर्व्याजमज्जमनो
मज्जानः परिशीलितामलकलामोदेन मोदस्विनः

उद्यतकाव्यकथाप्रबोधमधुरद्राक्षा सदृक्षाक्षराः

स्त्रैरं कंसवधं बुधाश्विरतरं गायंतु कृष्णानुगाः ७२

इति निर्क्रांताः सर्वे

इति कंसवधे नाटके कृष्णपंडितकृतौ संपूर्णमिदं ॥ छ ॥

References.— I Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 77^a; ii 262²; iii, 17^b.

He remarks that the drama was composed at the instance of Giridhārin, son of Tōḍara, by Kṛiṣṇa or Śeśakṛiṣṇa. (Cat. Cat. iii, 17^b).

See Oxf. Cat. No, 271 and I. O. Cat. Nos. 4175-76.

A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 247.

Printed Editions—Printed in Kāvya-mālā, 1888.

कंसवध

Kamsavadha

No. 41

11.

1874-75.

Size.— 9³/₅ in. by 4¹/₄ in.

Extent.— 37 leaves; 13-14 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing careless, illegible and not uniform; borders in double black lines; moth-eaten in some places; corrections made with yellow pigment; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛiṣṇapaṇḍita.

Begins.— fol. 1^b

ॐ नमो गणेशाय ॥

प्रारंभः शुभकर्मण etc. as in No. 40

fol. 8^a प्रथमोक्तः । छ ॥

fol. 11^b इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 37^a

किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to गायंतु कृष्णानुगाः ॥

as in No. 40

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमौकः ।

समाप्तमिदं कंसवधाभिधं नाटकं । श्री ।

References.—See No. 40.

कंसवध

Kamsavadha

No. 42

16.

1872-73.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 35 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment frequently used ; some folios slightly moth-eaten ; complete.

The contents of the present Ms are exactly identical with those of No. 40 except a small portion of the 7th act. It is, therefore, a work of Kṛṣṇapaṇḍita and not of Damodara as stated in the colophon of the 7th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Damodara(?)

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रारंभः शुभकर्मणा etc. as in No. 40

fol. 7^b प्रथमौकः ॥

fol. 10^b द्वितीयौकः ॥

Ends.— fol. 34^b

राजा सहर्षे । वासुदेव भवदनुग्रहीतानां भवन्सहायानां कियदेतत् ।
 तथा हि ।
 येषां त्वं दयसे हरे कियदिदं तेषां कृपायाः फलं
 राज्यप्राज्यगजादि संपदियती खद्योतविद्योतिका ॥
 ब्रह्मैव्रादि पदानि यस्य करुणा लेशानुषक्तेः फलं
 यस्याः सर्वपुमर्थमस्तकमणोर्विघ्नाय सिद्ध्यष्टकं ।
 अपि चाशीतं चंदनचंद्रिकापरिचयात्स्फीतं नभोमंडला-
 द्गीतं किन्नरकामिनीपरिषदाधीतं सुधांभोधिना ।
 उन्नीतं सकलोपकारकरणाद्गीतं परीवादतः
 श्रीदामोदर किं भणाभि भवतः सौजन्यजन्यं यशः ।
 तद्भवानेव सर्वानेतान्समागतान्यकंसवधमाचष्टे कंसं घातितवान्नित्यर्थः ।
 तत् करोति तदचष्टे इति सुत्रेण तद्धितप्रत्ययः ॥ कंसं हन्वा स्वमातुः पितुराज्यं
 दत्त्वा स्वयं सुखि बभूव ॥ तद्वत् सवेजनः सुखि भवत ॥ इति श्रीदामोदर
 सुरिणा विरचितं कंसवधनाटकं समाप्तं ॥ श्रीलेखकपाठकयोः शुभमस्तु ॥
 वाचस्पति सभावक्ता लेखको गणनायकः
 लिखन् संमूह्यते सोपि कीं पूनः स्वल्पबुद्धयः ? ॥
 संवत् १७२१ एकोविंससतिमेवसे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे प्रतीपदशौ
 स्माप्तं चायं पुस्तकं ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 40

कंसवध with
a gloss

No. 43

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in app-
 earance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled
 in double red lines ; gloss above and below the text ;
 incomplete.

Kainsavadha with
a gloss

177.

1879-80.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇapaṇḍita.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रारंभः शुभकर्मण etc. as in No. 40

आशीर्यत्र नमस्क्रिया च शशिनः संकीर्तनं वस्तुनो

निर्देशो युरुसंस्थितिर्मधुलिहां मोदाय पुष्पांजलिः ॥

भक्त्यैर्द्वादृशभिः पदैरथसमैर्यद्वाष्टाभिर्निर्मिता

सद्वृत्तेन सुसंधिना च कथिता नांदीति सर्वांगमे ॥ ८

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥ छ छ ॥

Ends— abruptly fol. 10^a

ताल० ॥ सातंक्रं ॥ तावैतौ नारदशापशादवाप्ततरुभावौ नलकूबरमणि-
ग्रीवौ भगवत्सन्निधानैकापनेयशापांतौ कुबेरतनयौ पुनः स्वगतं ॥ तन्नूनमयमेव
भगवतोवतारो बाललीलामनुभवन् भविष्यति । भवतु ज्ञास्यामि तावत्प्रकाशं ॥
अथापरमातारो

References.— See No. 40.

कंसवधटीका

called

पदकौमुदी

Kamsavadhatikā

called

Padakaumudī

No. 44

13.

1874-75.

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 71 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, small but clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सांबाय नमः । गुरुचरणस्मरणं ममास्तु नित्यं । अविघ्नमस्तु ।

ॐ मृगणपतिपदारविंदे प्रसूतमरंदे सुधास्यंदे ।

मधुपति मदीयमेतच्चपलं चेतः परं तृष्ण(?)कृ ॥ १ ॥

श्रीशेषविद्वत्कविकृष्णसृष्टौ विस्तार्यते तुल्यकलावता मया ।

वृत्तानुवृत्या विविधार्य सिद्धयै टीकार्यनाम्ना पदकौमुदी...

इह खलु निःप्रत्यहमीहितफलसिद्ध्यर्थमत्यर्थमृधीसार्थकीकृतसकलपुरुषार्थः कविकुलशेषात्कृतकीर्तिनृसिंहमूर्तिः श्रीमान् कृष्णपंडितकविः स्वेष्ट-
देवतावर्णनरूपमासीर्वादमंगलमादौ निबध्नाति । प्रारंभ इति । कंसारि वंशीरवः
कंसस्य अरिः शत्रुः श्रीकृष्णः तस्य वंशीवादनवेणुः तस्याः रवः etc.

fol. 15^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 21^a द्वितीयोक्तः ॥

Ends.—fol. 71^a

परिशीलिताः अभ्यस्ताः अमलाः याः कलास्तासां मोदेन मेदस्विनः
मेदवंतः पुष्टा इत्यर्थः मेदोपि धातुविशेषः तदुक्तं शरीरे देहे सप्तधातवः रक्तं
मज्जावसा । मांसास्थि मेद इति । पुनः उच्यंति काव्यकथानां प्रबंधः प्रकृष्टबंध
रचनाविशेषः तेन द्राक्षासदृक्षाणि द्राक्षातुल्यानि अक्षराणि येषां ते तथा ।
छंदस्तदेव ॥ २५ ॥ इति कंसवधटिप्पणसमाप्तिमगात्

कंसवधटीका

Kamsavadhatikā

No. 45

12.

1874-75.

Size.—10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.—26 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment occasionally used ; complete.

Age.—Sāmvat 1756.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

सूत्रधारः पठेन्नांदीं मध्यसंस्वरमाश्रितः ॥

नांदीपदैर्द्वादशभिर्गुणैर्वाभिर्वाथलंकृतेति भरतोक्तेर्नाटकादौ पूर्वगंगाभूता-
माशीरूपां द्वादशपदां नांदीं पठति ॥ प्रारंभ इत्यादि ॥ शुभस्य कर्मणो जन्मान्तरा-
र्जितस्य सुकृतस्य प्रारंभः फलं नह्यकृतगुण्याः प्राकृता भगवदधरसुधासारात्मकं
तावद्ब्रह्मानन्दमयमपरोक्षीकर्तुमर्हति ॥ etc.

fol. 13^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 20^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends:— fol. 26^a

कृष्णैकशरणास्तत्कृतं कंसस्य वधं गायंतु कंसं हत्वा कृष्णे नवपं रक्षिता
आनंदिताश्चेति । सर्वदा स्तुवंतु । अथ च कृष्णानुगाः कृष्णेत्यंतानुरक्ताः बुधाः
पंडिता अपि कंसवधनामनाटकं चिरतरं भगवत्पीतये गायंतु गायन् विलज्जो
विचनेदसंग इति वचनादित्यर्थः ॥ सप्तमोक्तः ॥ कंसवधटीका संपूर्ण ॥
॥ श्रीनृसिंहार्पणमस्तु ॥
संवत् ॥ १७५६ समये मार्गशीर्ष वदी चतुर्दशी पुस्तक लिखिष्यतं हरीनारायण-
कायस्थं ॥ काशीमध्ये सीवपुरी ॥

कर्पूरमञ्जरी with
छाया (in Sanskrit)

Karpūramañjarī with
Chāyā (in Sanskrit)

No. 46

424.

1892-95.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 23 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ; old
in appearance ; hand-writing, of the text bold and of the
Chāyā very small but clear and legible ; chāyā, written
above the lines and in the margin ; borders ruled in double
black lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. 1
slightly injured ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rājasekhara.

Subject.— A Prākṛta drama in four acts. This form of drama is classed as a saṭṭaka simply because it is in Prākṛta.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

भङ्गं भोदु सरस्सईइ कइणो नंदंतु वासाइणो
अन्नाणंपि परं पयदुदुपरावाणी छयल्लपिया
वच्छोमी तह मागधी कुरदु णोसा किं पि पंचालिया
रीदी आउलिहं तु कक्ककुशला जुहं चओरा इव ?
अपि य अकलिय परिरंभविज्झमांइ
अजणिअचुंवनडंबराइदूरं
अघडि अघणताडणा इनिच्छं
णमह अनंगरईण मोहणाणि २ etc.
छाया भङ्गं भवतु सरस्वत्याः कवयः नंदंतु व्यासादयः अन्येषामपि त्वर्थं
प्रवर्ततां उत्कृष्टा वाणी श्रयल्लोदेयपंडितवाचकः वैदर्भी तथा मागधी
स्फुरतु अस्माकं प्रसिद्धा पांचालिकारीतिः आलिहंतु आस्वादयंतु
काव्यचतुरा जोत्सनां चकोरा इव ॥ १ ॥ etc.

fol. 8^a पढमं जवनियंतरं समत्तं

fol. 14^b द्वितीयं जवनियंतरं सम्मत्तं

Ends.— fol. 23^a

विदू भो वयस्स भामणीओ दिज्जंतु दुआसणे लज्जाम्मखं कीरदुरो तथा
नाटयति राजा योगिनं प्रति

स्वामित्वंचरणप्रसादवशतः शृंगारसर्वश्र्विनी
लब्धापंचशरप्रियातिशयिनी कर्णुरमंजर्यसौ
तल्लभेन तु चक्रवर्त्तिपदवीविख्यातये योगिनां
किं वा नेह करोति हंत महतां सदर्शनं जंतुषु ?
सोत्साहः सन् विवाहमंगलं निवर्त्य यथार्हमभ्यर्च्य च विसर्ज्य सर्वान् । चक्रवर्ती
भूत्वा तथा सह विषयान् भुंक्ते इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे इति चतुर्थं जब-
निकांतरं समाप्तं इति महाकविणो सिरिरायसेहरो तस्य कदं सदृश्यं समत्तं

ज्यायान् यः कविराजशब्दमवहत्कृष्णेपि भूमंडले
श्रोतस्विन्य इबांडुधीनाधिगता यस्योज्वलाः कीर्त्तयः

तस्येयं भुवि राजशेषरकवेः कर्णासृतोद्धारिणी
 कल्पांतं कविवक्रपंकजवने हंसायते भारती ?
 लसच्छृंगारसौरभ्या रागिभृंगिगणोचिता
 पुष्पमालेव सततं नद्यात्कपूर्मंजरी ॥ २
 इति कपूर्मंजरी समाप्ता ॥

- References.— 1 Aufrecht's *Catalogus Catalogorum* i, 82^b; ii 15^b, 191^b; iii, 18^a. For described Mss. see I. O. Cat. Pt. VII No. 4162-63; Raj. Mitra, *Notices* Vol. I, No. 84 (He gives the author's name as Rajanivallabha).
 2 A. B. Keith—*Sanskrit Drama*, pp. 232, 233, 234, 235, 239, 342, 350.
 3 Printed Editions.— 1 Edited in *Kāvyamālā* with a comm. of Vāsudeva) 4, 1887; 2 Ed. konow. *Trans. Lanman Kars and Erzeroum*, 1828-29.

कपूर्मंजरी

Karpūramañjarī

No. 47

419.

1882-83.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 10 leaves; 8 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; ink slightly diffused on folios; hand-writing, clear and legible; borders ruled in double red lines; fol. 3 missing; the Ms. contains only the 2nd act. As regards the author see remarks on No. 48 below.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vāmanācārya (?).

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री ॥ ततः प्रविशति राजा । प्रतिहारी च । प्रतिहारी परिक्रम्य । इदो २ महाराओ... राजा । कतिचित्पदानि गत्वा । तथानुसंधाय । तर्हि खुअवसरे ॥
 etc.

Ends.— fol. 11^a

राजाह । संणिहिदा संजासमओ बहदि ॥
 विदू० । संकेनकालोहिदो मंतीहिं । कर्पूर० वक्ति ।
 सहिवियक्खणे गमिस्संदाव । वियालो संबुत्तो ॥
 विचक्षणा प्राह । सहि एवं कीरदु । इति परिःक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे ॥
 ॥इति॥ श्रीखुगताणनभोगणश्रीजिनसागरसूरिशिष्यवाचनाचार्यविरचितायां
 कर्पूरमंजर्यां द्वितीयं जवनिकांतरं वृत्तम् । श्री चिट्टदुएदं लिखिदं दाव-
 दिणेत्तोदियो महिओ । एहि पयट्टदुसंतो सच्चं सच्चं हुणंतोव्व ॥१॥ रायपुर-
 द्विदेण उदीयजादिसिरोरत्तसिरनरसिंहसूणजादेण लिखिदं ज्जेव । कर्पूरमंजरी
 नाडअं ॥ श्री श्री ॥

References.—See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

Karpūramañjarī

No. 48

418.
1882-83.

Size.—9½ in. by 4¼ in.

Extent.—8 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment frequently used.

The Ms contains only the 1st act. Although the colophon at the end of the 1st act states the author to be Vāmanācārya (cf. वामनाचार्यविरचितायां कर्पूरमञ्जरीनाटिकायां etc.) the contents are identical with Rājasekhara's karpūramañjarī.

Age.—Appears to be old.

Author.—Vāmanācārya (?) Rājasekhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री गणपतये नमः ॥

भइं भोदु etc. as in No. 46.

Ends.— fol. 8^a

द्वि० वैतालिकः ॥

उग्धाडिज्जंति लीला मणिमयवलही चित्तभीत्ताणि वेसा-
पलं का किं करीहि उडुसमयसुहा पछरिअंति जत्ति ।
सेलंधी गंधहत्थं गुलिचलणवसा पट्टसदो पयट्टो
हुंकारो मंडवेसुं विलसदि सुधुरो रुद्धतुटुंगणणं ॥ ३३ ॥

राजा ॥ ॥ अहो विसंज्रां । वंदिदुं गमिस्सामो । ॥ इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः
सर्वे ॥ ॥ इति श्रीखरताणवभोगणादिनमणिश्रीजीवसागरसूरिशिष्य वाचना-
चार्यविरचितायां कर्पूरमंजरीमहानाटिकायां प्रथमं जवनिकांतरं
निवृत्तमिदम् ॥ श्री ॥ श्री ॥ राजन्पुरे लिखितं ।

References:— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

Karpūramañjarī

No. 49

22.

1873-74.

Size.— 10½ in. by 4⅝ in.

Extent.— 8 leaves ; 15 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines with red pigment in the intervening space ; ink diffused in some places ; complete.

Age.— Samvat 1600.

Author.— Rājasekhara.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६७ ॥ भइं भोटु etc. as in No. 46.

Ends.— fol. 8^b

विद् । भो वयस्य । ताभामरी उदिज्जउ । हुयवहेलाजाक्षिप्यउ । भो वयस्य ।
तद्भामर्यादीयतां हुतवहेलाजाक्षिप्यउतां । भ्रामर्या नाटयंति । नायकाधूमेन
व्यावृत्तमुखी । राज्ञी सपरिवारा निःक्रांताः । इति चतुर्थं जवनिकांतरं २००
॥ इति श्रीकपूर्मंजरीनाटिकाकथा समाप्ता ॥
सं० १६०० वर्षे श्रीमहिमनगरे ॥ पं० कुसलाभपठनार्थे ॥ शुभं ॥

References.— See No. 46.

कपूर्मंजरी

Karpūramañjarī

No. 50

423.
1892-95

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, legible and uniform but not quite clear ; borders ruled in double red lines ; right-hand corner of folios moth-eaten and contents damaged to a certain extent ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rājasekhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भट्ट भोटु etc. as in No. 46.

fol. 7^a प्रथमं जवनिकांतरं ॥ छ ॥

fol. 12^b द्वितीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥

Ends.— fol. 20^b

तथावीदं होउ दाव ।

सत्थोणं दउस । जुणाण सअलो वग्गोरखलाणपुणेणिच्चं

खिज्जउओ दुवग्गणजणो सच्चासिहो सव्वदा ।

मेहो मुंचदु सचिअं पि सलिलं । सस्सोचिअं भूअले
 लोओ लोअपरम्मु होण दिअह धम्मे मत्ति भाअदु ॥
 इति निःक्रांताः सत्त्वे ॥ चतुर्थजवनिकांतरं ॥
 समाप्तमिदं कर्पूरमंजरी साटकं ॥

References.— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

with

भाष्य कर्पूरकुसुम

Karpūramañjarī

with

Bhāṣya karpūrakusuma

No. 51

23.

1873-74.

Size.— 12 in by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 15 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; whitish in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders and edges of folios ruled in triple and single red lines ; corrections frequently made with yellow pigment ; complete.

Age.— Samvat 1931.

Author (of the text).— Rājasekhara.

„ („ „ „ comm).— Premarāja. Aufrecht mentions him as Kāmarāja also.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कर्पूरमंजरी नाम नाटिका राजशेखरी तद्व्याख्या प्रेमराजेन कर्पूरकुसुमे
 कृतः ?

भइं भोदु etc.as in No. 46.

सरस्वत्याः भइं भवतु कवयो व्यासादयो व्यासादयो नंदंतु etc.

fol. 15^a इति श्रीमत्सूर्यवंशोद्भवसहिगिलकुलावतंसश्रीमत्प्रयोगदासांगश्री-
 मत्प्रेमराजविरचिते कर्पूरकुसुमनाम्नि कर्पूरमंजरीभाष्ये प्रथमं यवनि-
 कांतरं समाप्तः ॥ छ ॥

fol. 26^b इति. etc.... ... द्वितीययवनिकांतरं समाप्तं ॥

Ends.— fol. 46^b

विदूषकः वामरिया उदि जंतुहुया सेलज्जमोषकं कीरदु
भो वयस्स भामर्यो दीयतां हुता शेलाजा मोक्षः क्रियतां
भ्रामर्यो नाटयतः नायिका धूमेन विमुखी राज्ञीपरिवारा
निःक्रांता राजा सर्वं करोति विवादं निवर्त्य सोत्साहं
सर्वानपि यथाहमभ्यर्च्य विसर्ज्य चाचक्रवर्त्ती भूत्वा तयासह
आसांचक्रे सहर्षा इति निःक्रांताः सर्वेच्छाः ॥

॥ इति श्रीमत्सूर्यवंशोद्भवसहिगिलकुलावतंसश्रीमत्प्रयागदासांगलश्री-
प्रेमराजविरचिते कर्पूरकुसुमनाम्नि कर्पूरमंजरीभाष्यचतुर्थे यवनिकांतरं
समाप्तमिति ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ संबत्
१९३१ प्रथम आषाढ शुक्लपक्षे तिथौ षष्ठ्यां शनीवारे लिखितमिदं व्यास-
गोपीदासात्मजेन ॥ मलाख्यनाम्ना ॥ ॥ श्रीजयशीलनगरे ॥

कर्पूरमञ्जरी

with

भाष्य कर्पूरकुसुम

No. 52

Karpūramañjarī

with

Bhāṣya Kārpūrakusuma

700.

1899-1915.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 15 leaves; 21 lines to a page; 60 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; very old in appearance; hand-writing, very small and closely written but clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; square blanks in the centre of folios; portion marked with red pigment and corrections made with yellow pigment; complete.

Age.— Śaivvat 1489-90.

Author (of the text).— Rājasekhara.

„ („ „ „ comm).— Premarāja.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥ भद्रं भोदु etc. as in No. 46.

सरस्वत्याः भद्रं भवतु ॥ कवयो व्यासादयो नंदंतु ॥ etc.

fol. 5^b इति प्रथमं जवनिकांतरं ॥ समाप्तं ॥ छ

fol. 9^b द्वितीयं जवनिकांतरं समाप्तं ॥ छ

Ends.—fol. 15^b

विदूषकः ॥ भो वयस्स etc. up to निःक्रांताः सर्वे ॥ छ ॥

as in No. 51.

followed by इति श्रीमत्सूर्यवंशोद्भवसहिगिलकुलावतंस । श्रीप्रयागदा-
सांजश्रीप्रेमराजविरचिते कर्पूरमंजरीभाष्ये कर्पूरकुसुमनाम्नि
चतुर्थं जवनिकांतरं समाप्तं ॥

इति महाकवेः श्रीराजशेखरस्य कृतं कर्पूरमंजरीत्याभिधानं साटकं ।
संपूर्णं लिखितं देवचंद्रेण मुनिना ॥ छ ॥ सं० १४८९ आषाढादि १० वर्षे ।
कार्तिकमासे । शुक्लपक्षे । दशम्यां तिथौ । शुक्रवारे । श्रीरुद्रपल्लीयगच्छे ।
भट्टा० श्रीहर्षसुंदरसूरि तच्छिष्य उपा० श्रीदेवानंद तच्छिष्य वा० नरचंद्र ।
तच्छिष्य देवचंद्रेण लिखितेयं कर्पूरमंजरी ॥ शुभं भवतु ॥

यावन्मेरुर्महीपीठे यावच्चंद्रदिवाकरौ ।

तावदेव महीपीठे नंदत्वेयं च पुस्तिका ॥

ऋद्धिदृद्धिर्ध्यात् ॥ श्रीजिनप्रसादात् ॥

कर्पूरमञ्जरी

with

टीका

No. 53

Karpūramañjarī

with

commentary

278.

1884-86.

Size.— 14 in. by 5²/₅ in.

Extent.— 67 leaves ; 8 lines to a page ; 38-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; comm. above and below the text ; folios after fol. 60 are numbered as 1, 2 etc. ; complete.

This commentary is noticed in the Notices of Sanskrit Mss. Vol. X. No. 3288, by Haraprasad Sastri.

Age.— Does not appear to be very old.

Author (of the text).— Rājasekhara.

„ („ „ comm). — Vasudeva.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भङ्गं भोदु etc. as in No. 46.

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ।

दशास्योद्यदास्यच्छिदं जानकीशं

कुलोपास्यमानस्य साष्टांगपातं

गणेशं च गंडोल्लसद्भंगसंगं

हरोच्चांगसंगांश्च गंगात् रंगात्

तातं प्रभाकरं नत्वा मातरं गोमतीमपि

कर्ण्णूरमंजरीटीका वासुदेवेन तन्यते etc. ,

fol. 30^a इति श्रीमद्विद्वद्भट्टवन्दितारविदसुन्दरपदद्वन्द्वप्रतिमयशः प्रकर-
प्रखरकठोरकिरणकरप्रभप्रतिभप्रभाकरतदात्मजवासुदेवविरचितकर्ण्णूरमंजरी-
प्रकाशे प्रथमं यवनिकान्तरं समाप्तिमियाय

fol. 51^a इति etc. द्वितीयं यवनिकान्तरं समाप्तिमियाय

Ends.— abruptly (text)

हृत्थे महामंसवली धराओ हुंकार फेकारखाउ रुद्वा णिसाअरीणं पडिस्सि

सएहिं अणमसाणा हिणअंकरैति

„ (com.)

इमामसीकज्जलकालदेहास्त्रिकांडचापाविलासिन्यः पुल्लिङ्गरूपेण जनस्य

हासं मयूरपिक्काररवा रौद्राः निशाचरीणां प्रतिशीर्षिकैरन्या प्रमशा नाभिनयं
करोति ॥ ९ ॥

कर्पूरमञ्जरी
with टीका

Karpūramañjarī
with commentary

No. 54

662.
1886-92.

Size.— 12¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 36 leaves ; 13-14 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and uniform ; text in the middle with the comm. above and below it ; borders ruled in double black lines ; red pigment very frequently used ; complete ; foll. 35 and 36 much injured ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text. — Rājasekhara.

„ („ „ comm.) — Vāsudeva.

Begins.— (text) fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भङ्गं मोदु etc. as in No. 46.

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णाय परमात्मने नमः ॥

तातं प्रभाकरं नत्वा मातरं गोमतीमपि ॥

कर्पूरमञ्जरीटीका वासुदेवेन तन्यते ॥ १ ॥

तत्र सूत्रधार आशीरूपां नादीं पठति । भद्रमिति । भद्रं भवतु सरस्वत्याः
etc.

fol. 15^b इति श्रीमद्विद्वद्वन्दितारविन्दसुन्दरपदद्वन्द्वप्रतिमयशः प्रकरप्रखर-
कठोरकिरणकरप्रभप्रतिभप्रभाकरभट्टात्मजवासुदेवविरचिते कर्पूरमञ्जरी-
प्रकाशे प्रथमं जवनिकांतरं ॥ १ ॥

fol. 24^b इति वासुदेवविरचिते कर्पूरमञ्जरीप्रकाशे द्वितीयं जवनिकांतरं । २ ।

Ends.—(text) fol. 36^a

तथावीदं होदु दाव ।

सत्थोणं etc., up to धम्मं मई आअदु ॥ २२ ॥ as in No. 46

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे चतुर्थे जवनिकांतरं ॥ ४ ॥

इति श्रीराजशेखरकृतं कर्पूरमंजरीनाम साटकं समाप्तं ॥

श्रीगोपालकृष्णाय स्वेष्टदेवतायै नमः ॥

Ends.--(com.) fol. 36^a

स्वस्थो नंदतु सज्जनानां सकलोपवर्गाः खलानां पुनर्नित्यं खिद्यतां भवतु
ब्राह्मणजनः सत्याशीः सर्वदा मेयोमुं.. चितमपि सलिलं सस्योचितं भूतले
लोको लोभपराङ्मुखोदिवसं धर्मे मतिर्भातु ॥ २२ ॥

इति श्रीमद्विद्वद्वंशपादारविंदश्रीप्रभाकरभट्टात्मजवासुदेवविरचिते
कर्पूरमंजरीप्रकाशे चतुर्थे जवनिकांतरं ॥ ४ ॥ समाप्तश्चायं ग्रंथः ॥ श्री-
परमात्माने नमः ॥

कर्पूरमंजरीनाटिका

Karpūramañjarināṭikā

No. 55

422.

1895-1902.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Eztent.— 11 leaves ; 15 lines to page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः;
hand-writing clear, legible and uniform ; folios very old
and discoloured ; borders ruled with two double black
lines having thick red line between them ; red spots in the
margins and in the centre of folios ; names of characters
marked with red pigment ; explanatory notes in Sanskrit
written in margins and between the lines ; complete.

Age.— Samvat 1532 (= A. D. 1476).

Author.— Rājasekhara.

Begins.—fol. 1^b

ए०० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ए० ए०

भहं भोदु सरस्इय etc. as in No. 46.

Ends—fol. 11^a

विदूषकः भो वयस्स भामरीओ दिजेतु ।

हुववहेलाजाविपिज्जतुं भ्रमर्या नाटयंति । नायका धूमेन दध्यावमुखीराज्ञी

सपरिवारा निःक्रांता सञ्वाण पञ्चकखं । परणीदा कप्पूरमंजरी । इति निःक्रांता
सर्वेयवनिकांतरमिति । सम्मता ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ इति कप्पूरमंजरी
नाम नाटिका । महा कइणो सिरिराय सेहरस्सकिदा ॥ छ ॥ इति कप्पूर-
मंजरीनाटिका समाप्ता ॥ छ ॥ श्री० ॥ ग्रंथाग्र० ॥

प्रत्यक्षरं निरूप्याथ ग्रंथमानं विनिश्चितं ।

अनुष्टुभसहस्रौ एकं ज्ञेयं गणनतो भृशं ॥ १ ॥ १०००० ॥

अथ प्रशस्तिश्चेक्रीयते ॥

॥ ६० ॥ नयनशिखिशरेंदौ (१५३२) वत्सरे विक्रमाकांत् ।

वरतरुविषमासे शुक्लपक्षे त्रिदश्यां

वननिधिसुतपुत्रेददशूकाभिधाने ।

परिवरमिहशास्त्रं नाटकाख्यं लिलेख ॥ १ ॥

अपि च ॥ इंद्रः सुराणां नृपतिर्नराणां । मेरुर्गिरीणां शशभृद्ग्रहाणां ।
सुक्तोपमोभानुस्वापरेषां बृहत्तपागच्छ इति प्रभाति ॥ २

स्वच्छे श्रीमत्तपागच्छे । हेमहंसगुरोः क्रमात्

बभूवुश्चारुचारित्रपात्राः सद्गुणशालिनः ॥ ३

मूर्तिर्गभीरवीरप्रशमरसमयी श्रीमयःपादपांशु-

ज्ञानं तिग्मांशुतेजोमयमशनिमयः सत्त्वतत्त्वप्रकर्णः ।

आलापः क्षीरनीरालयलहरिमयो श्रीमयं ज्ञानकृत्यं

चेतः कारुण्यसंपन्मयममृतमयो दृष्टिपातश्च येषां ॥ ४ ।

श्रीमद्वेमसमुद्रावहसूरीणां गुणवर्णना ।

क्रियते लोलया बाढं कियती जिह्वयैकया ॥ ५

ततश्च ॥ अंघ्रः पश्यति पश्य जीवति गिरः प्रोल्लाघते रोगवान् ।

सूक्तो वक्ति तथा शृणोति बधिरः पंगुर्ग्री नर्तति

ग्रावा विद्रवति स्फुरत्किशलयः स्थाणुः सपर्यास्पदं

लेष्टुः सद्रूपिपादपंकजरजः संस्पर्शमात्रादपि ॥ ६

तेषां गणीश्वराणां । विशद्गुणानां सुदेव सागराव्हानां

शिष्यः क्षमा समुद्रो व्यतिषत्कप्पूरमंजरीं सकलां ॥ ७

यावन्मेरुगिरीन्द्रो हिमयुतिर्भानुवसुमतीपीठं

नंदति तावन्नंयात्पठितामेषा सुसाधूनां ॥ ८

इति कप्पूरमंजरी नाम नाटिकाप्रतीत्यर्थं देवकलोल । य लिपित्वा-

क्षमासमुद्रेण प्रदत्ता ॥ चिरं नंदात् ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरीछाया

Karpūramañjarīchāyā

No. 56

242.

1880-81.

Size.— 10¼ in. by 3¾ in.

Extent.— 22 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing very small and clear but not quite legible ; right-hand corners of many folios torn ; borders ruled in double black lines ; complete ; corrections made with pigment ;

Age.— Appears to be fairly old.

Subject.— A Sanskrit rendering of Rājasekhara's Prakrit drama (Saṭṭaka) Karpūramañjarī.

Begins.— fol. 8^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रं भवतु सरस्वत्याः । कवयो नन्दन्तु व्यासादयः ।

अन्येषामपि परमत्यर्थं प्रवर्त्ततां वरा उत्कृष्टाराणी विदग्धप्रिया ॥ etc.

fol. 8^a (इ)ति निःक्रांताः सर्वे प्रथमजवनिकांतरं ॥fol. 13^b इति परिक्रम्य निःक्रांताः द्वितीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥fol. 18^a इति सर्वे निःक्रांतास्तृतीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥Ends.— fol. 22^a

विदू । भो वयस्य भ्रयोद्दीयतां । सुतभुजिळाजाः क्षिप्यतां । भ्रमर्यानाद्यं नाटनाटयति ।

नायिका । धूपेनव्यावृत्तमुखी राज्ञी सपरिकरा निःक्रांता । सर्वेषां प्रत्यक्षं परिणीता कर्पूरमञ्जरी । इति निःक्रांता सर्वे

कुत्रायं कविराजशेखर इति कासौ वसन्तोऽसौ

येनोढासत्पुः क च प्रियतमा कर्पूरमञ्जर्यसौ ॥

योगिन्द्रः क च भृत्यदेशरचना कालः कचासौ द्विजः

शुद्धप्राकृतभारतीपथगताकीर्तिः स्थिरा शाश्वती ।

ननु संस्कृतबंधतोयुना कविपीतांबरचारुसरस्वती ॥

इति जल्पति रत्नमञ्जरी रचिता साधनसारमञ्जरी ॥ इति कर्पूरमञ्जरी-

साटके चतुर्थं जवनीकसंस्कृतछाया ॥ छ ॥ छ ॥ शिवाभ्यां नमः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 46.

कल्याणसौगन्धिक

Kalyāṇasaugandhika

No. 57

79.

1919-24.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $13\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 37 leaves ; 10 lines to a page ; 15-20 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; complete. This is a copy of a Ms. from Madras recently acquired. This Ms. and the Ms. No. 1282 in the possession of the B. B. R. A. Society appear to have been copied from the same Ms. discovered by Venkaṭanātha Vidyābhuṣaṇa. The present Ms. contains the synopsis of the play at the beginning.

Age.— A new copy.

Author.— Nilakaṇṭha kavi.

Subject.— A drama in one act which describes the exploit of Bhima at the capital of Kubera to obtain the Saugandhika flowers for Draupadi.

Begins.— fol. 1

कल्याणसौगन्धिकं

(नान्यन्ते ततः प्रविशति सूत्रधारः)

आसीद्यः स्वनिवासशैलतुलनात्प्रीतः प्रसादोन्मुखो

लंकेशस्य ससम्भ्रमाचलसुतासंश्लेषसौख्यप्रदात् ।

हव्यं यस्य शरोद्भवे हुतवहे जातं पुराणां त्रयं

सोयं सुग्धशशांकमण्डितजटाभारो हरः पातु वः ॥

(परिक्रम्य नेपथ्याभिमुखमवलोक्य) आर्ये इतस्तावत् ।

प्रविश्य नटी—अं अ इय्यह्नि

सूत्र अहं खल्वार्यमिश्रैरादिष्टः

नटी कहं विअ आदेसाण्गगहो अंअमिस्साणम् ।

सूत्र आज्ञायणेन गुणवद्भिरभिष्टुतानां

कात्यायनीचरणपंकजभक्तिभाजाम् ।

षट्कर्मिणां निवसतौ परमाग्रहारे

प्राप्तप्रसूतिरुपसेवितवान् गुरुर्नः

तदस्य नीलकण्ठनाम्नः कल्याणसौगन्धिकं नाम निबन्धनशरीर-
मिदमभिनयालंकारालंकृतमनुसन्दर्शयेति etc.

Ends.— fol. 36

हतु कुमार किन्ते भूयः प्रियमुपहरामि ।

भीमः प्रियं प्रियाया विहितं वशीकृता

विजित्य सर्वे परिपन्थिनः पथि ।

त्वदंगसंगाच्च तनुर्विशोधिता

कृतार्थभूतैः किमिवान्यदिष्यते ॥

(भरतवाक्यं)

तथाप्येतावदस्तु ।

दोषाश्च नाशमुपयान्तु कृतावमुष्यां

भूयो भवं क्षपयतां मम नीलकण्ठः ।

निर्धार्तराष्ट्रनियतिं निखिलां धरित्रीं

पायान्द्रुपः सविजयोयमजातशत्रुः ॥

कल्याणसौगन्धिकं समाप्तम् ॥

The Ms. contains some additional folios containing different readings.

For a described Ms. see B. B. R. A. S. Cat. Vol. II.
No. 1282.

कालेयकुतूहल

Kāleyakutūhala

No. 58

116.

1875-76.

Size.— $8\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 49 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; fol. 26 missing ; complete.

Age.— Śaṃvat 1932.

Author.— Bhāradvāja.

Subject.— A prahasana.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जीनच्छातवृषाधिरूढमुरगालंकारमाशां वरं
 चूडा बालमृगांकमंत्रसरिज्जूटं त्रिलोकीश्वर ॥
 दीनातंकवती न ताड्युतमयी सेष्या सचित्तोन्नतिः
 पश्यती पतिमद्रिराजतनया निःश्रेयसायास्तु वः ॥

... ..

नाथंते सूत्रधारः ॥

... ..

पुरतोवलोक्य सप्रमोदं अत्याहं महत्येवोषसि बहुमानमाहूयाज्ञप्तोस्मि
 सामाजिकैः यथा किल सुगृहीतनाम्नः सरस्वतीपादलाञ्छनस्य कवेर्भारद्वाज-
 स्य कृतिः कालेयकुतुहलं नाम प्रहसनमिति श्रोत्रपङ्गपरातः श्रुतं न च प्रयो-
 गतो इष्टं द्रष्टव्यं च तत्प्रयोगतः कीदृगिति कुतुहलनीयमस्माकं वासंतिकानां
 परिषत् तदेतद्यथा प्रयोगमभिनीयं सभा जयतुः भवानिमामिति etc.

Ends.— fol. 50^a

पुरो. किं ते भूयः प्रियसुपकरोमि

विर. अतःपरमपि प्रियमस्ति तथापीदमस्तु

भरतवाक्यं

राजानः परिपालयंतु धरणीमव्याहताज्ञाजनैः

काले वारिसुचो भवंतु च घना अन्वर्थशब्दोर्वरा

काव्यज्ञाश्च सभासदः कविगुणान् विज्ञाय निर्मत्सरा

भूयासुः कमलासखस्य पदयोर्भक्तिः सतां निश्चला ॥ ५४

इति निष्क्रांताः सर्वे इति कालेयकुतुहलं नाम प्रहसनं समाप्तं ॥ संवत्

१९३२ ॥ ग्रंथसंख्या ॥ ६७५ ॥ ॥

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 59

432.

1884-87.

Size.— 11 $\frac{4}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves ; 8 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; corrections occassionally made with yellow pigment.

The name कृष्णभक्तिचन्द्रिका नाटक is written on fol. 1^a and 27^b. A Kāvya of the same title is composed by the same author.

Age.— A modern copy.

Author.— Anantadeva, son of Āpadeva.

Subject.— A drama describing the fruit of Kṛṣṇa-worship.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः स्फुरति समाजे व्रजस्त्रीणां ।
नवजलधर इव मध्ये तडितां परितः स्फुरंतीनां ॥ १ ॥

अपि च । प्रत्येकं तनुरोमसुश्रितजगज्जालापगोष्ठे शितु-
र्बालाय प्रतिनाशिताति विपुलव्यालाय वृंदावने ॥
गोपालाय महीभरक्षितिभुता कालाय पद्मस्फुर-
न्मालाय स्फुटपीतदावदहनज्वालाय नित्यं नमः ॥ २ ॥
नांयते सूत्रधारः

... ..
नटः । सविनयं एवं तर्ह्यारभ्यतां परंतु किमारभ्यतां ।
सूत्रः । शृणु ।

एतस्मिनसमये कलिः किल बली कामादिभिः संवृत्तो
वेदांतश्रवणादिसर्वमकरोन्निर्वीर्यमुर्वीतले

तेन व्यासपराशरप्रभृतिभिर्दीने दयासिंधुभिः

श्रेयः साधनमभ्यधाय बहुधा श्रीकृष्णभक्तिः परा ॥ ५ ॥

तमिमं श्रुतिस्मृतिपुराणार्थमवबुध्य श्रीकृष्णभक्तिचंद्रिकाभिधान-
निबंधं स एव कविर्निर्मितवान् । तमिममस्यां सभायामभिनीय प्रदर्शयावः ।
etc.

Ends.— fol. 27^b

श्रीकृष्ण० । एवं तर्ह्यागच्छावः श्रीमथुरायामाराधयिष्यावः श्रीभगवंत-
मिति निष्क्रांतौ ।

कल्पलतेव फलानां ज्योत्स्नेव च भक्तचित्तकुमुदानां ।

खनिरिव मुक्तिमणीनां हरिभक्तिरियं समुल्लसति ॥ १७७ ॥

श्रीकृष्णं समुपैति कोपि विपुलकेशैस्तपस्यादिभिः
 सयः सौख्यधनेन कश्चन पुनः संसेवने नैति तं ।
 पद्भ्यामध्वनि कोपि याति निरुपाद्भ्यामसि(ती)वातये
 काश्चिन्मत्तमतंगजो परिगतच्छत्रेण चालंकृतं ॥ १७८ ॥
 क्लेशान्विनाशयति केशव एव पुंसा
 संतोषमेव च स संततमातनोति ।
 शीलं त्विदं भगवतः सहजं विबुध्य
 जाता वयं जगति सांप्रतमस्य भृत्याः ॥ १७९ ॥

इति श्रीमदापदेवसूनुनानंतदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्तिचंद्रिकाभि-
 धानं नाटकं समाप्तं ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht i, 121^b; ii, 24^a; iii, 27^a. See also. Rajendralal Mitra, Notices Vol. I No. 64 and A. S. B. Cat. Vol. VII Nos. 5365-67. Peterson observes that Ananta-deva styled himself as the son of Mahādeva. (Report II, p. 23.).

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 60

294.

1884-86.

Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. 4 in.

Extent.— 15 leaves; 9 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, clear, beautiful and uniform; fol. 1 missing; incomplete.

The name of the work is written in the left-hand margin of the folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Anantadeva.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

...तललनादिविषयविषयकप्रवृत्तीनां निरतिशययदुपतिपदारविंदपरिचितन-
 जनितानंदनिर्वृत्तिर्न मुक्तिविषयाभिलाषनिवृत्तानां महापुरुषाणां संगतिमात्र-

समधिगम्य सुखं भगवद्भजनमेव कर्त्तव्यत्वेन सततं निरुपयतानेन कविनानन्द-
देवाह्वयेन सक्तलोकसंकोचमेव मुक्तोस्मि यदुत सखे पश्यामि बहुशः सखेदं
त्वामहर्निशं संसारे तेन कंसारेरागधनमुदाचरेति ३ तद्दहमस्यामेव सभायाम-
स्यैव कवेरिममेव निबन्धमधुनैव निनीय प्रतिपादयामीति
तावन्नटः प्रविश्य साटोपं । अये

सभायामुपविष्टायां किं मौनमवलम्ब्यते

उत्तमासनप्राप्तौ न युक्तं वाकसीवनं ४

सूत्रधारः त्वामेव प्रतीक्षमाणस्य कथमधिक्षेपः क्रियते

नटः सविनयं etc. as in No. 50.

Ends.-- fol. 16^a

अपि च यद्दर्शनाय विदधति द्वास्थानुनयं चतुर्मुखप्रमुखाः
मदनविमोहनमेनं ब्रजवासिजना यथेष्टमीक्षन्ते ४२
किं च सरसिजनिलया विलासचर्याविधिषु सदा हृदि यस्य
निस्पृहत्वं त्रिभुवनयुरुरेष गोपिकाभिः सह
परिहासकथाः स्वयं तनोति ४३
तस्मात् रूपयति केवलमेष स्वीयजनेषु स्वभो सतो भगवान्

References.-- See No. 59.

श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिका

Srīkṛṣṇabhakticandrikā

No. 61

436.
1892-95.

Size.— 9⁷/₁₀ in. by 5²/₈ in.

Extent.— 28 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; red pigment used for marking the portion and the colophons ; complete.

Age.— Śaṁvat 1904.

Author.— Anantdeva.

Begins.— fol. 1^b

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends— fol. 28^a

श्रीकृष्णभक्तः etc. up to सांप्रतमस्य भृत्याः १ as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवसुनुनाऽनंतदेवा...येन कृतं श्रीकृष्ण-
भक्तिचंद्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं शुभं संवत् १९०४ आस्वाढ
कृष्ण द्वादश्यां भृगुवासरे लिपीकृतमिदं ग्रंथं

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 62

493.

1887-91.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 26 leaves ; 11-12 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing, beautiful, clear and uniform ; borders ruled in double
red lines.

Age.— Śaka 1707.

Author.— Anantadeva.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगुरुजयरामो जयति ॥

कोपि स गोपकुमारः etc., as in No. 59.

Ends.— fol. 25^b

श्रीकृष्णभक्तः ॥ एवं तर्ह्यागच्छावः etc. up to सांप्रतमस्य भृत्याः १७९
as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवसुनुनाऽनंतदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्ति-
चंद्रिकाभिधानं नाटकं समाप्तं ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ शके १९०७
विश्वावसु नाम संवत्सरे आवण शुक्लतृतीयायामिदुवासरे समाप्तं ॥ नारायण-
रायेण लिखितमिति ज्ञेयं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 63

380.

1887-91.

Size.— $6\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 28 leaves ; 13-14 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, legible but not quite clear and uniform ; white chalk and yellow pigment used for corrections ; ink on some folios diffused.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantdeva.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends.—fol. 28^b

॥ श्रीकृष्णभक्तः ॥ एवं तर्ह्यगच्छ गच्छावः etc. up to

उद्रेण चालंकृतः ॥ १ ॥ as in No. 59.

followed by इति श्रीमद्वापदेवसुनुनाऽनंतदेवेन पुत्रं श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 64

152.

1902-07.

Size.— 10 in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment frequently used ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantadeva.

Begins— fol. 1^b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends.— fol. 21^b

कृष्णभक्तः एवं तर्ह्यागच्छावः etc. up to सांप्रतमस्य भृत्याः ६८
as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवसुनुना विरविरचितमनंतदेवेन कृष्ण-
भक्तिचंद्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥ राम ॥

References.— See No. 59.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaśika

No. 65

125 (ii).

1866-68.

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.— 23 leaves ; 12 lines to a page ; 40-45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; blue in colour ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; the Ms. is a bound copy ; complete.

The Ms. contains another work viz. मालविकाग्निमित्र besides the present one.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṣeṃiśvara.

Subject.— The story of Hariścandra who was cursed by Kauśika Viśvāmitra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

देवस्त्रैगुण्यभेदात्सृजति वितनुते सहरत्येव लोका-

स्यैव व्यापिनीभिस्तनुभिरपि जगद्व्याप्तमष्टाभिरेव ॥

बन्धो नास्येति पश्यन्निव चरणगतः पातु पुष्पांजलिर्विः
शंभोर्नृत्यावतारे वलयफणिफणा फूत्कृतैर्विप्रकीर्णः ॥ १ ॥

अपि च अरुणनयनं सभ्रभृगं दरस्फुरिताधरं
सुतनुशशिनः क्लिष्टां कांतिं करोतु तवाननं ॥
कृतमनुनयैः कोपोयं ते मनस्विनि वर्धता—
मिति गदितया श्लिष्टो देव्या शिवाय शिवोस्तु नः ॥ २ ॥

... ..
नायंते सूत्रधारः ॥ अलमति विस्तारेण ॥

आदिष्टोस्मि अष्टामात्युद्धिवायुरालंध्यसिंहरंहसाभ्रभृंगलीलासमुद्भूतादं
शेषकंटकेन समरसागरांतर्ध्रमस्तुजदंडं मंदराकृष्टलक्ष्मीस्वयंवरप्रणयिना श्री
महीपालदेवेन ॥ यस्येमां पुरा विदः प्रशस्तिगाथासुदाहरंति ॥ यः संश्रित्य
प्रकृतिगहनामार्यचागणक्यनीतिं जित्वा नंदान् कुसुमनगरं चंद्रयुक्तो जिगाय ॥

कर्णाटत्वं ध्रुवमुपगतानय तानेव हंतुं
दोर्दपाढ्यः स पुनरभवच्छ्रीमहीपालदेवः ॥ ४ ॥
प्रविश्य पारिपार्श्वकः ॥ अज्ज किंउण तेण रयिणा समादिष्टं ॥
सू. ॥ इदमादिष्टं ॥ यथा किल विजयप्रकोष्ठप्रणसुः
कवेरार्यक्षेमी(श्व)रस्य कृतिभिरभिनवं चंडकौशिकं नाम
नाटकं नाटयितव्यं स किल कविर्नाट्यवेदविशारदान्
विद्याकलाविदो लोकज्ञान् सभासदः प्रत्येकमुक्तवान् ॥

दृष्टं किमपि लोकेस्मिन्ननिर्दोषं न निर्णयं ॥

आवृणुध्वमतो दोषान्विवृणुध्वं गुणान् बुधाः ॥ ५ ॥ etc.

fol. 5^b इति श्रीमच्छंडकौशिकनाटके प्रथमोक्तः ॥

fol. 9^b इति चंडकौशिकनाटके द्वितीयोक्तः ।

fol. 14^b इति ,, तृतीयोक्तः ॥

fol. 18^b इति ,, चतुर्थोक्तः ॥

Ends--- fol 23^a

धर्म । सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्षेः राजन् अने(क)पुण्य-
दानसंभावितेन परेण पुण्यसंभारेण च प्रजानात्मनश्चोपाजितः शाश्वता लोकाः
तदुच्यतां किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

रा, भगवन् अतः परमपि प्रियमस्ति तथा हि ॥
विद्यालाभान्मुनिरयमपि त्यक्तमिथ्याभिमुखो
लब्धा प्राणानयमपि शिशुश्चक्रवर्तित्वमाप्तः
दृष्टः साक्षात्त्वमपि भगवन् ब्रह्मसालोक्यमाप्तं
किं वा स्तेयदपरमत्तो यत्प्रियं प्रार्थयिष्ये ॥ ३० ॥
तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ।

प्रनुदितसुजना समृद्धसस्या भवतु मही विजयी च भूमिपालः ॥

कविभिरुपहिता निजप्रबंधे गुणकणिकणिकाप्यनुगृह्यतां रसज्ञैः ॥ ३१ ॥

अपि च ॥ येनादिश्य प्रयोगं घनपुलकभ(भृ)ता नाटकस्यास्य हर्षा-

द्वल्लालंकारहेम्नां प्रतिदिनमरुशा राशयः संप्रदत्ताः ॥

तस्य क्षत्र(प्र)सूतेभ्रमरु जगदिदं कार्तिकेयस्य कीर्त्तिः

परि क्षीराख्यसिंधोरपि कवियशसा सार्धमग्रेसरेण ॥ ३२ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे पंचमोंकः ॥ ५ ॥ इति श्रीमदार्यक्षेमीश्वरकृत

चण्डकौशिकं नाटकं संपूर्णं श्रीशंकरार्पणमस्तु सं. ७५० छ ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 175^b; ii, 35^b; iii, 38^a.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, pp. 239, 240, 241.

This work is described in (1) the Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12514 and (2) the A. S. B. Cat. Vol. VII. Nos. 5315-17. See also J. A. S. B. 1893 pp. 250-252.

3 Printed Editions— Ed. Calcutta, 1884; trans. by L. Fritze, Leipzig, 1883.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaūsika

No. 66

353.

1884-87.

Size.— 9½ in. by 3½ in.

Extent.— 30 leaves; 9-10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; borders ruled in two double black lines; complete.

Age.— Śaṃvat 1815.

Author.— Kṣemīśvara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीकृष्णाय नमः

देवस्यैयण्यभेदात्सृजति etc. as in No. 65.

fol. 6^b स्वर्विज्ञागमो नाम प्रथमोंकः ॥ १ ॥

fol. 11^b द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends. fol. 29^b

धर्मः सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरित्रमस्य राजर्षेः etc. up to सार्द्ध-
मग्रेसरेण ३१ as in No. 65.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे

विमानरोहणं नाम पंचमोऽंकः ५

इति श्रीमहाकविराजक्षेमीश्वरविरचितं चंडकौशिकं नाम नाटकं
संपूर्णं छुप्तं भवतु संवत् १८१५ समये मार्गशीर्ष कृष्ण १२ सोमे लिखितं
ब्रजनाथेन पंचनदान्वयेन श्रीहरिः ॥ छ ॥ ॥ श्री ॥

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Candakauśika

No. 67

158.

1902-07.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, careless and illegible due to the diffusion of ink.

The Ms is fragmentary.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṣemiśvara.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्री परित्ता अध अज्जा परित्ता अध ॥

एदाओ अणवरइइमाणाओ अणा अधाओ असरणा ॥ ओहुदव हे परि
रिख वियामो मंद भाइणी ओतापपरित्ता अध अज्जा परित्ता अध ॥

छाया ॥ परित्रायतार्याः परित्रायत ॥ एता अनपराध्यमाना अनथा अश-
रणाहुतवहे परिक्षिप्यामहे मंदभाग्यास्तस्मात्परित्रायतार्याः परित्रायत ॥ etc.

Ends.— fol. 12^a

विद्यालामान्धुनिरपि etc. up to सार्द्धमग्रेसरेण ॥ as in No. 65.
followed by इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ ३० ॥

इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृते चंडकौशिकनाटके पंचमोऽंकः ॥ ५ ॥
श्रीगणपतिर्जयति ॥

आस्तीर्यतामुपांते वनवृत्तिनिपुणैर्जालकैर्जालबन्धान्
 मुच्यंतां शुंखलाभ्यः श्वगणिभिरटवी गङ्गरे सारमेयाः ॥
 आकीर्यतां स्थलानि श्रमशिथिलहयैः सादिभिः पाशहस्तै-
 र्व्याधूयंतां कृतांतैरिव महिषवरैः(ः)दंढिभिः काननानि ॥२॥
 द्वरं कुतूहलवशात् क्षणदृष्टनष्टमायामिवाश्रितवतापहतस्वयाहं ।
 पंथा मेषि यदि मेघदृशोस्तदानीमथनासि दुष्ट न पुनर्नलिनीवनानि ३
 प्रथमौ—

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaśūka

No. 68

442.

1895-1902.

Size.— 9½ in. by 3½ in.

Extent.— 30 leaves ; 10-12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear but not quite legible and uniform ; borders ruled in black lines ; fol. 1^a contains a careless sketch of God Gaṇapati ; complete.

Age.— Samvat 1699.

Author.— Kṣemiśvara.

Begins. fol. 1^b

श्रीमत्त्वडीपते नमः ॥

देवस्त्रैगुण्यभेदात्सु(ज)ति etc. as in No. 65.

fol. 6^a प्रथमोक्तः

fol. 11^b इति द्वि(ति)योक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 30^a

धर्मः सविस्मयं ॥ अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्षेः etc. up to सार्द्धं
 मग्रेसरेण ॥ ३० ॥ as in No. 65.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे पञ्चमोक्तः ॥

इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृतं चण्डकौशिकं नाम नाटकं ॥ समाप्तिमगमत्
 निधिगृहरसचंद्रे (१६९९) वासरे विक्रमाख्ये
 गुरुवरदिनशुद्धौ मासि माघे च कृष्णे ॥
 शशधरपुरमध्ये रंगनाथो व्यलेख-
 द्विबुधहृदयसारं नाटकं कौशिकाख्यं ॥ छ ॥ छ ॥
 शुभमस्तु ॥ श्रीमद्भवानी कुशलं दिशतु ॥

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Caṇḍakaśika

No. 69

299.

1884-86.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in black lines ; complete.

Age.— The Ms appears to be old. Samvat 1674.

Author.— Kṣemiśvara.

Begins.— fol. 1^b

॥ ॐ ॥ स्वस्ति श्रीवल्लभ राजयतु ॥

देवस्त्रैगुण्यभेदात्सृजति etc. as in No. 65.

fol. 6^b प्रथमोऽंकः

fol. 12^a द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 32^a

धर्मः सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्षेः । etc., up to
 सार्द्धमग्रेसरेण ॥ २९ ॥ as in No. 65.

followed by इति निःक्रान्ता सर्वे पंचमोऽंकः ॥

॥ इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृतं चण्डकौशिकं नाम नाटकं समाप्तं ॥
 शुभं भूयात् ॥

युगमुनिरसचंद्रैः संमितेब्दै च मासि
 पौषे पक्षे सिते वै हरनयनमितौ भव्यदायां तिथौ च ।
 गोत्रानंदनवासरे शुभदिने ताम्राकरा यत्र हि
 तत्रेदं पुरि नाटकं च लिखितं नागावली नामनि ।
 भूयात् श्रीदमिदं मनोहरलिखि...पाठाय संतुष्यतु ॥
 शुभं ॥

References.— See No. 65.

दानकेलीकौमुदी
 with टीका

Dānakelikaumudī
 with commentary

No. 70

404.
 1887-91.

Size.— 11 in by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 50 leaves ; 12 lines to a page ; 36-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, legible and uniform but careless ; portion occasionally marked with red pigment ; yellow pigment and white chalk used for corrections ; folios 1 and 50 slightly injured ; incomplete ; fol. 2^b practically blank.

The date of composition of the दानकेलीकौमुदी as given is the colophons of the Mad. Govt. Ms and the A. S. B. Ms. is Śaka 1471.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Rūpagoswāmin.

„ („ „ comm.)— Viśvanāthacakravartin.

Cf. A. S. B. Ms. No. 5349.

Subject.— A short play, known as Bhāṇika, describing the dalliance between Rādhā and Kṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

नमो ब्रजयुवराजाय ॥
 अंतःस्मेरतयोज्वलाजलकणन्याकीर्णपक्ष्मांकुर

किञ्चित् पाटलिताञ्चला रसिकतोत्सिका पुरः कुञ्चती ।
 रुद्धायाः पथि माधवेन मधुरज्याभुग्नतारोत्तरा
 राधायाः किल किञ्चित्तस्तवकिनी दृष्टिः श्रियं वः क्रियात् ॥ १ ॥
 अपि च विभुरपि कलयन् सदाभिवृद्धिं गुरुरपि गौरवचर्ययाविहीनः ।
 सुहृरुपचितवक्रिमापि शुद्धो जयति सुरद्विषि राधिकानुरागः ॥ २ ॥
 नायते सूत्रधारः । अलमति विस्तरेण ॥ ३ ॥.....

fol. 3^a प्राविश्य नटः सानन्दं ।

अवगणितसंधिभूयानाट्यकलेयं बालिष्ठ सप्तांगा ।
 परमसुवृत्तियुगाढ्यावरराज्यश्रीरिव स्फुरति ॥ ८ ॥
 सूत्र भोस्तांडवचर्यापांडित्यपारंगतसम्यगभिज्ञातं ।
 यदेष नियोगेन सुहृदामुरूपकभिदां दानकोलिकौमुदी
 नाम भाणिकामभिनेतुमुद्यतोस्मि । तदत्र निजाभीष्टदेवतानुस्मरणमंगलमाचरेयं ।
 इत्यञ्जलिं कृत्वा ॥
 नामाकृष्टरसज्ञः शीलिनोद्दीपयन्सदानन्दं ।
 निजरूपोत्सवदायी सनातनात्मा प्रभुर्जयति ॥ १० ॥ etc.

Begins.—(com.) fol. 1^b

श्रीकृष्णो जयति ॥
 दानकोलिकलौ लुप्तधर्ममर्यादयोर्भजे ।
 राधामाधवयोः कामलोभदंभ मदानृतं ॥
 अथ सोऽयं रसिकसुकुटमणिरभिनी...ग्धमाधवादि ॥ न नाट्यार्थरत्नो यत्नो-
 रीकृत राधामाधवलीलाविलासाविरामरामणीय क पीयूषपरिवेषणव्रतः परम-
 भागवतानुरागि...य सुहृदोऽनुरञ्जयन्निखिलकविमंडलाखंडलः श्रीरूपनामा-
 सृततरंगिणीमिव दानकोलिकौमुदी भाणिकां निर्ममाणः प्रवरनांदीमुप-
 श्लोक...यन् मंगलमाचरति । अंतः स्मेरतयेति ॥ etc.

Ends.— (text) fol. 50^b.

कृष्णः कृपणे विषणायितासौ स्ववशा भवत्या
 शुल्केन तदत्र विक्रीते करिणि किमंकुशे विवादः ।
 इति मंदं मंदं पादं स्पंदयति । ललिकण्डहणहिणो णासि ललिदा दुल्ला-
 लिच्चाणं । ताकिन्ति अप्पणो माहप्यं पेक्खा विहुं प उत्तोसि ॥ ७ ॥

Ends.— (com.) fol. 50^b

विषणायिता विक्रीता स्ववशा स्वाधीना पक्षे करिणी । किमंकुशे इ

यदीयं मह्यं विक्रीतैव ततोऽस्याः स्पर्शे किं विप्रतिपद्यसे इति भावः ॥ ७ ॥
 कृष्ण आनाभिज्ञो नासि ललिता दुर्लालित्या । तत् किमिति आत्मनो महाम्भ्यं
 प्रेक्षयितुं प्रवृत्तोसि ॥ ७ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum ii 53^b,
 205^b (text); iii, 54^a.

For described Mss cf. (1) A. S. B. Cat. Vol. VII;
 Nos. 5348-49; (2) Harprasad Śāstri's Notices, Second
 Series Vol. I No. 164; Mad. Des. Cat. Vol. XXI.
 No. 13521 (text).

दामचरित

Dāmacarita

No. 71

508.

1891-95.

Size.— 8 $\frac{2}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 79 leaves; 7-8 lines to a page; 20 letters to a¹line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; folios 74 to 79, however, appear to have been written by a different scribe corrections made with yellow pigment; incomplete.

Composed in 1681 (Aufrecht).

Age.— Appears to be old.

Author.— Sāmarāja Dikṣita.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जलधरसदृशे मुकुन्दवक्षस्य चिररुचिप्रतिभासमुद्ब्रह्म्याः ॥

हृदि कमलसुवः श्रियं वितन्व नारुडमणेर्हरतादशर्मकृष्णः ॥ १ ॥

नायंते सूत्रधारः । विभाव्य ॥

चित्ते नित्यं च कान्ता नृपवररचनारंभविध्वंसहेतु

वेदांतज्ञेयतत्त्वो बहुतरगहनमियद्वृत्तप्रपंचः ।

यस्या मोघान्यणौघान् कविवररसना वर्णितुं नैवशक्ता
यं दृष्टुं योगिपत्तिक्रमतिरसधनागंदसंदोहकंदा ॥ २ ॥

fol. 3^b सूत्र० स्मृत्वेव सहर्षे प्रिये साधूपलव्यमेतेषां रंजकं प्रेक्षणकं ॥ स्मरसि
नरहरिदीक्षितसुनुना दिक्षितसामराजेन आनंदरायरंजनाय श्रीदाम-
चरितं नाम नाटकं स्वयं विरच्य तदग्रेभिनेतुं महामर्पितमासीत् ॥

नटी० क्षणं स्मृत्वा ॥ सो सामराजो जेण धुत्तणत्त अपहसणं कहु
अबअंपट्टा विदा ॥

सूत्र० अथ किं ॥ etc.

fol. 14^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 29^a द्वितीयोक्तः

fo. 64^a तृतीयोक्तः ॥ ३ ॥

Ends— abruptly fol. 79^b

गालव ॥ भगवत्यावत्प्रवृत्तिमुपलक्ष्ये ॥ तं प्रति ॥

अपि भोः किमभिधाना तवार्या ॥ कचु० वसुमत्यभिधासूनोः पद्माकरस्येदं
on fol. 1^a we have

महाध्वरिधुरीणस्य रत्नाकरमनीषिणः ॥

पुत्रस्य गंगारामस्य जगज्जानातु एतत्कर्म ॥ श्रीदामचरित्र

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 250^a ; ii, 160^a ;
iii, 54^b. Cf. Oxf. Cat. No. 273.

दूताङ्गद

No. 72

Dūtāṅgada

363.

1884-87.

Size.— 8½ in. by 3½ in.

Extent.— 5 leaves ; 8-10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, small but clear, legible and uniform ; right-hand edges of all the folios appear to have been cut off ; complete.

The work is also called अङ्गदविष्टि Cf. B. B. R. A. S.
Ms. No. 1279.

Age.— Samvat 1832.

Author.— Subhāṭa.

Subject.— Embassy of Aṅgada at the court of Rāvaṇa on the eve of war between Rāma and Rāvaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

॥ पायात्स वः कुसुदकुंदमृणालगौरः

शंखो हरेः करतलांबरपूर्णचंद्रः ।

नादेन यस्य सु...लासिनीनां

कांच्यो भवति शिथिला जघनस्थलीषु ॥ १ ॥

अपि च । शंभोः कोदंडभंगादविदितविभवः शक्रसूतोर्विनाशः

सेतुबंधादपि न परिचितः कैकसीनंदनेन ।

संवादादंगदस्याप्यनधिगतगतिः कारणान्मर्त्यधूर्ति-

र्ध्यात्.....नानां जयति रघुपतेर्वैष्णवः कोपि भावः ॥ २ ॥

नायंते सूत्रधारः । २ । परिक्रम्य । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । प्रि. भवति

इतस्तावत् । etc.

Ends.—fol. 5^b

विभीषणो ब्रूते ।

बालत्वेपि हता सुकेतुतनया भग्नं धनुः शांभवं

स्वर्गावासर्गुर्वाज्ञया मेदिनी ।

त्यक्ता बालिरपि क्षतः कपिपतिः सुग्रीव एवाभवत्

पौलस्त्यं विनिहत्य येन युग.....कृतः ॥ ४६ ॥

इति परिक्रम्य निष्क्रांताः सर्वे

सुभटकविविचितं दूतांगदनामकं नाटकं संपूर्णं संवत् १८३२ माघ

कृष्ण ३ चंद्रे लिखतः पूर्णं नाटकं श्रीगोपालकृष्णार्पितमस्तु

References.— i Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 257; ii, 55^a, 205^b; iii, 55^b.

For described Mss. see I. O. Cat. Pt. VII No. 4188-89 and Aufrecht, Cat. Bodl. Nos. 276-78.

2 Printed Editions—Published in the Kāvya-mālā, 28 (1891).

“According to the editors, the author flourished under Kumārāpaladeva of Gujarat (A. D. 1088-1172) in whose honour this work was composed.” I. O. Cat. p. 1604.

दूताङ्गद

Dūtāṅgada

No. 73

362.
<hr/> 1884-87.

Size.—10 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.—7 leaves ; 8-9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.—Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; borders ruled in black lines ; red pigment frequently used ; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Subhāṭa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

पायात्स वः etc. as in No. 72.

Ends.—fol. 7^a

रावणः सकोपं आः पाप दुर्मुखमौषर्यदर्शनेन राघवमश्वर्यासि न पुन निदर्शनेन ॥
 अंगदः किमपरमुदाहरणे विलोकय शृणु समं प्रतिज्ञया येन तीर्त्वा दुरतरमर्णवं
 वनद्रुमाः सुवेलस्य भज्यन्ते त्वजाराव ॥ ४३ ॥ इति श्रीदूतांगं संपूर्णं ॥
 सुभटकविकृतम् ॥ शुभंभवतु ॥

References.—See No. 72.

दूताङ्गद

Dūtāṅgada

No. 74

307.
<hr/> 1884-86.

Size.—7 $\frac{2}{3}$ in. by 3 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.—11 leaves ; 6-7 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.—Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; careless hand-writing and correction frequently made with yellow pigment ; red pigment also used ; folios slightly moth-eaten ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhāṭa.

Begins.—fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः

पायात्स वः etc. as is No. 72.

Ends.— fol. 11^a

मैथिली उवाच ॥ वत्स अंगद ॥ मद्वचनेन प्रतिबोधय राघवं ॥ किल खिन्न...
वणेन ॥ पडीवो ही ही ॥ राहवं ॥ तु...ज्जसी ॥ राघवं ॥ लज्जयसे ॥ निज-
पितरं ॥ दंताहं ॥ नजह दयेना । राहव ॥ लज्जयसिणिय पिवरंदिस्नाहं
नियहणं ये ॥

References.— See No. 72.

दूताङ्गद

Dūtāṅgada

No. 75

37.

1869-70.

Size.— 10½ in. by 5½ in.

Extent.— 6 leaves ; 11-12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing,
clear, legible and uniform ; borders and edges of folio no. 5
only ruled ; incorrect.

Age.— Śaṁvat 1910.

Author.— Subhāṭa.

Begins.— fol. 1^b

राम प्रति लक्ष्मण ॥

यावल्ललाट सिखरं भृकुटि न याति

यावन्न कार्मुकशिश्रामधि रोहिति ज्या

तावन्निशाचारपतेः पटिमानमेतु

त्रैलोक्यमूल विभुजेषु(भु)प्तेषुदर्पः ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 6^b

बिभीषणः रामासुखो विज्ञापयति देव भव अतापोद्गावनविधौ चतुराननोद्य
चतुरः तथा हि

बालत्वेपि हता सुकेतुदुहिता भग्नः धनुशांभवं
स्वर्गा वा सर्गवासगतिः कृता भृगुवधुर्गुर्वाज्ञया भेदिनी
त्यक्ता बालिरतः क्षतः कपिपतिः सुग्रीव एव भवतां
पौलस्त्यं विनिहन्य येन युगपलकेश्वरोहं कृतः ॥ ६६ ॥
सुनिर्मितं किंचनगन्धबधकृतकियः प्राक्तनसत्कवीन्द्रैः

प्रोक्तं प्रगृह्यस्व....प्रविरच्यतेस्मर साध्यमेतत्सुभटैर्ननाद्यं ॥ ६७ ॥

इति दूतांगदनाम नाटकं समाप्तं ॥ संवत् १९१० वर्षे समाप्ते कृष्णपक्षे
द्वितीयातिथौ चंद्रवारे लिखि । जंनिनाराणोवंदरामगां मलुणावाडनीव्रणगनति
अवदि च

References— See No. 72.

दूताङ्गद

No. 76

Dūtāṅgada

15.

1874-75.

Size.— 10½ in. by 4¼ in.

Extent.— 18 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; very old but well preserved ; Deva-
nāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ;
borders ruled in triple red lines ; portion marked with red
pigment ; fol. 18 slightly torn and some portion lost.

This Ms is identical with I. O. Ms No. 4189.

Age.— 1684.

Author.— Subhāṭa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

कौशल्यालसदालवालजनितः सीतालतालिंगितः

सिक्तः पांक्तिरथेन सोदरमहाशाखाभिरभ्युन्नतः ।

रक्षस्तीक्ष्णनिदाघपाटनपटुः छाया श्रियानंदक-

युष्मद्वाञ्छितसत्फलानि फलतु श्रीरामकल्पद्रुमः । १ । etc.

Ends.— fol. 16^a

मार्गे देहि विभो क यास्यति भवान् कस्मादिहायातवान्
सीतां दास्यमिचेत्प्रयाहि भवता सम्पग् चोक्तं मुनेः ।
युद्धं देह्यथवा वृथैव कलहे को वा विधत्ते रतिं
रामो दाशरथिर्भुवि त्रिभुवने रामोथवा भार्गवः ॥ ५७ ॥
इति श्रीसुभटेन विरचितं दूतांगदं नाम नाटकं समाप्तं ॥ दूतांगदग्रन्थः
समाप्तः ॥ ॥ रामाय नमः ॥

Then follow three more folios

Beginning— अंगद उ ॥ यदाज्ञाप(य)ति देवः ॥

हन्तारं हन्मि नोचेत् पितुरपि परमात्मान्तसंपूर्णकार्यं
तस्माद्युद्धे वधिष्याम्यखिलकपिभटैरुत्कटो हन्तुमेकः ।
ज्ञात्वा संत्यज्य वैरं गमनमिति समुत्पत्यलंकाभटस्य
प्रौढः पट्टाधिरूढः सुरपतिसुतज तन्महोपात्यकेतुः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 18^b

मूले पंचततश्चतुष्टयमिति स्रक्संति वेशैः शिरः
पुष्पैरन्यतमावलोकनमितैरुच्छोणितैरर्चितौ ।
हस्तस्पर्शवशेन मूर्ध्नि दशमं मूर्ध्निमालोकयन्
शंभोरद्भुतसाहसैकरसिकः कैर्न स्तुतो रावणः ॥ ५१ ॥
इदं शोधपत्रं श्लोकसंख्यया दूतांगदमध्ये ज्ञातव्यं ॥
इयमियं मयदानवनेदिनी त्रिदशराजजितप्रसवस्थली ।
किमपरं दशकंधरगेहिनी तव करोति करद्वयसंपुटं ॥ १ ॥
संवत् १६८४ वर्षे जैष्ठ्ये वदि १४ वार शुक्रदिने some portion
after this is lost.

References.— See No. 72.

दूताङ्गद
with
टीका (in Gujarāṭi)

No. 77

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 7 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line (text).

4 " " " " 30 " " " " (comm.).

Dūtāṅgada
with
commentary (in Gujarāṭi)

306.

1884-86.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; bold hand-writing for the text and small for the comm. ; borders ruled in double red lines ; this is a पञ्चपाटी Ms having text in the middle of the folios and the commentary all round ; folios 1-3 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhāṭa.

Begins.— (text) abruptly on fol. 4^a

...गारते चंद्रहासेन । शिरः पातयामिति संरंभते ॥ विभीषणः । प्रतिभय-
मपसरति । etc.

„ (com.) fol. 4^a

तिवारें अत्यंतरावनो क्रोध जाणीनें विभीषणजे ते । भय पांमीनें पाडो
उसस्वो तिवारें माल्यवान् प्रधानवचें पडीनें मारतो राष्यो तिवारें माल्यवान्
प्रधानरावणनें कहे छे etc.

Ends.—(text) fol. 10^b

अत्रासीत्फणिपाशबंधनविधिः शक्या भवद्देवरे

गाढं वक्षसि ताडिते हनुमता द्रोणाद्रिश्वाहूतः

दिव्यैर्गिद्धजिदत्र लक्ष्मणशरैर्लोकान्तरं लंभितः

केनाप्यत्र मृगाक्षि राक्षसपते कृता च कंठावली

इति नव २ गीर्भिर्जानकी प्रीणयन् वः

पुलकितललितांगः पैतृकं प्राप्तधाम

सुखमनुकुलराज्यं पालयन् नुक्तपौरः

प्रकटितबहुभद्रः क्षुद्रसंहर्त्तिकीर्त्तिः ॥

इति कविना सुभटेन निर्मितं दूतांगदं नाम नाटकाभासः समाप्तः

„ com.— हवे ग्रंथसमाप्ति करतो कहछें जें जे एह वीन वनवीचाणी इकरीनें
सीताप्रतें संतोष पमाडता छता जे रामचंद्रः ते वः पुष्मान् तुम सेवको सुष-
करो केहना छे रामचंद्र रोमोत्कंट वीकश्वरथ इने न मुंछे ललीत छें अंग
जेहनुं पुनः केहवा छे रामपिता नाघर मते पांभ्या छें पुनः केहना छे रामकुला-
गत राज्यो पालता छता नुक्तपौरः पुनः केहवा छे रामः प्रगटकस्याहे । बहु-
कल्याण जेणे अनें टालीं छें मीठी कीर्त्ति ॥

धनञ्जयविजय

Dhananjayavijaya

No. 78

452.

1899-1915.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 4 leaves ; 18 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing, small but clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; red pigment frequently used ; square blanks in the centre of folios.

Age.— Śaṃvat 1487.

Author.— Kāñcana.

Subject.— Triumph of Arjuna over Duryodhana.

Begins.—fol. 1^a

॥ ६० ॥ हरेर्लीला वराहस्य । दंष्ट्रादंडः स पातु वः ।

हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री छत्रश्रियं दधौ ॥ १

तद्वः प्रमार्ष्टुविपदः प्रणतार्त्तिहंत्रया

न्यस्तं पदं महिषमूर्च्छनि चंडिकायाः ।

वैरी यदीय नखरांशुपरीतभृंगः ।

शक्रायुधांकितनवांबुधरप्रभोभृत् ॥ २

अपि च ॥ तद्वः सारस्वतं चक्षुः । समुन्मीलितु सर्वदा ।

यत्र सिद्धां जनायंति गुरुपादाब्जरेणवः ॥ ३

नायंते सूत्रधारः ॥ समंतादवलोक्य । अहो रमणीयता प्रभातसमयस्य ॥

... ..

तदिदानीं किमपि भारतं नाटकं वीररसौधुररूपकमभिनीय गदाधरमिश्र-
प्रमुखास्मत्परिषदानंदनीयेति ॥

किं नाम तादृशं ॥

पुरुषः स्मृतिमभिनीयः ॥

कुलंकपि मुनेरस्ति । पुत्रान् यं(य)त्र सरस्वती ।

संशिक्षयति धात्री च । नितान्तं मधुरा गिरः ॥ १०

तत्राभवदुपाध्यायो । नारायण समाह्वयः ।

जितवादि सहस्रायः । प्राणवादीश्वराभिधां ॥ ११

अपि च लोकांतरश्रुतप्रज्ञा । तस्य नारायणः सुतः ।

य एकां प्रति जग्राह । कन्यकामेव नापरां ॥ १२

अपि च कृत्य संन्यसनात्प्रयच्छतोप्यभयं भृतगणाय योगिनः ।

निजमंडलभेदशंकिनो ॥ भयमेकस्य रवेरभ्युद्यतः ॥ १३

तत्सूनुः कांचनो नाम । समस्तगुणवत्सलः ।

गोष्ठीशालेव विद्यानां । यस्य जिह्वा विराजते ॥ १४

तेन कृतो धनंजयविजयो नाम व्यायोगोऽभिनेतव्यः । etc.

Ends.— fol. 4^b

विराटः । किं ते भूयः समुपकरोमि ।

नायकः राजन् ॥

निस्तीर्णाज्ञातवासो रणभुवि विजिता धार्तराष्ट्रा सकर्णाः ।

स्त्रीरत्नं त्वत्तनूजा समजानि तनयस्याभिमन्योः कलत्रं ।

गावः प्रत्याहृतारता सुहृदपि परमस्त्वं च नः श्लाघनीय-

स्तज्जाने नैव किञ्चिच्चिरमपि विमृशेन्(त)यन्मया प्रार्थनीयं ॥ ८७

तथापीदमस्तु ॥

सौजन्यामृतसिंधवः परहिताया(प्रा)रब्धवीरव्रता ।

वाचालाः परवर्णने निजगुणालापेषु मौनव्रताः

आपस्वप्यविलुप्तधैर्यनिधयः संपत्स्वनुत्सेकिनो

माभूयन् खलवक्रनिर्गतविषम्लानाननाः सज्जनाः ॥ ८८

अपि च

सारस्वतं स्फुरतु चेतसि सत्कवीनां

चक्षुर्भवंतु कृतिनो गतमन्सराश्च

भूपाश्च संतु कश्चितारससानुरागाः ।

संत्यज्य दंभनिरतप्रणयानुबंधं ॥ ८९

इति निःक्रांता सर्वे इति धनंजयविजयो नाम व्यायोगः । रंगमंगलं

नाम नाटकं समाप्तं ॥ छ ॥ बहुकाव्यमंजितमिति ॥ शुभं भवतु श्रीश्रमणसंघस्य

संवत् १४८७ वर्षे आ० शु० १४ लिखितं ॥ छ ॥

साहाश्रीवच्छा भार्या बाई गुरुदेसु० साहसकरिणेन भंडारे गृहीत्वा

सुतवर्द्धमानं शांतिदाशपरिपालनार्थं

References.— 1 Mss—Aufrecht Catalogus Catalogorum, i 266^b ;
ii, 57^b ; iii, 58^a.

Cf. also A. S. B. Des. Cat. Vol. VII. Nos. 5335–37.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 266.

3 Printed in Kāvya-mālā, 1885.

धनञ्जयविजय

Dhanañjayavijaya

No. 79

160.
<hr/> 1902-07.

Size.— $8\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 13 leaves ; 9-10 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; complete.

The present Ms appears to be a copy of some other Ms written in Śaka 1681.

Age.— A modern copy.

Author.— Kāñcana.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

हरेर्लीला वराहस्य etc. as in No. 78.

Ends.— fol. 3^b

बिराटः राजपुत्र किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to प्रणयानुबंधं ॥ ८७ ॥ as in No. 78.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ छ ॥ इति श्रीधनंजयविजयव्यायोगो नाम नाटकं संपूर्णं ॥

श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ छ

शके १६८१ प्रमाथी नाम संवत्सरे सप्तम्यां गुरुवासरे सार्द्धयामद्वये काळवि...पनाम्ना सोयरोपन्तेन लिखितं तत्पुस्तकं विज्ञेयं ॥ छ ॥

छन्देने भेदने चैव पैतृके रौद्रराक्षसे ।

आत्माभिर्मर्शनं चैव निरस्याप उपस्पृशेत् ?

References.— See No. 78.

धनञ्जयविजय

Dhananjayavijaya

No. 80

19.
<hr/> 1872-73.

Size.— 11 in. by 5½ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; extremely worn out ; hand-writing, at times clear but in some places very careless ; borders in single black lines ; the Ms is very much injured and all the folios are pasted with paper-slips to preserve the mutilated leaves ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Kāñcana.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

हरेर्लीला वराहस्य etc. as in No. 78.

Ends.—fol. 71^a

विराटः किं ते श्रूयः प्रियमुपकरोमि । etc., up to प्रणयानुबंधं
as in No. 78.

followed by इति श्रीमहाकविश्रीकांचनविरचितो धनंजयविजयनामा
व्यायोगः समाप्तः शुभं

References.—See No. 78.

धर्मविजय

Dharmavijaya

No. 81

248.
<hr/> 1880-81.

Size.— Not uniform.

Extent.— 31 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; careless and illegible hand-writing, many folios contain endorsements in Gujarātī on one side; much of the portion scratched out; corrections made with yellow pigment; folios are not of uniform size; complete.

Age.— Samvat 1837.

Author.— Bhūdeva Śukla.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रकटितनिजरूपो द्वादशाराभिरामे

विभुरपि हृदयाब्जे दीपवद्दिव्यमूर्तिः ।

त्रिभुवनमिदमोत्प्रोतमेवास्ति यस्मि-

न्स जयति जगदीशः शास्त्रसिद्धांतगम्यः ॥ १ ॥

नायंते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण अथ तावदाहूय समादिष्टोस्मि
दिल्लीदयितवेतनदानामात्येन महितचरितश्रीमहता केशवदासेन यद्वयं धर्म-
शास्त्रानुसारिप्रयोगाभिनयेनात्मानं विनोदयितुमिच्छामस्तद्भूदेवशुक्लपथितेन
धर्मविजयनाम्ना नाटकेन संभावनीयेयं स्मार्त्तसमेति । सदनमुपेत्य कांता-
माहूय सांगीतकमनुतिष्ठामि etc.

fol. 7^b इति श्रीभूदेवशुक्लविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके प्रथमोऽंकः ॥

fol. 17^a इति श्रीमच्छुक्लभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटकेऽधर्मोद्योगो
नाम द्वितीयोऽंकः ॥

fol. 21^b इति etc.... ...तृतीयोऽंकः

fol. 25^a इति etc.... ...व्यवहारविहारो नाम चतुर्थोऽंकः

Ends.— fol. 31^a

विद्याः । वत्स वयं तावदेतैस्तवसुचरितैः संतुष्टाः स्म स्तद्धियतां तावद-
भीप्सितं ।

राजाः । देवीनां दर्शनादेव फलितमनोरथोस्मि । यतः

पुष्पमत्पसादवशतः प्रियमक्षतं मे यातः क्षणाक्षयमंशवविषक्षपक्षः ।

साक्षात्कृतौ स्फुरति दक्षसुताधिनाथः क्षौणीभृदावृततला वशगा क्षमा च ।

तथापीदमेवास्तु

आयासाद्वासुदेवोवतु भवतु भवो भव्यदः पद्मिनीनां
 प्राणाधीशः प्रियाणि प्रथयतु हरताद्विघ्नराशिं गणेशः ।
 हन्यात्कन्या हिमाद्रेः कलिञ्जलमखिलं किं च वर्णाश्रमाणां
 श्रौतस्मार्त्तकनिष्ठा हहिहरपदयोर्भक्तिरव्याहतास्तु ।

विद्याः । वत्स जगत इव तवापीशीः । यथा
 विष्णुर्व्यापकतां दधातु जगतामैश्वर्यमीशो गिरे-
 स्तेजस्तीव्रकरस्तनोतु विपुलां शक्तिश्च शक्तिं परां ।
 विघ्नं विघ्नहरो हरत्वविरतं रात्रीशखंडोलुस-
 झले भक्तिरचंचलास्तु भवतो देवे च लक्ष्मीपतौ ॥

राजा । पुनः काशीदर्शनकामुकोस्मि यदि भवेदभिमतं भवतीनां ।

विद्याः । तदेहि वत्स सहैव तावत्साधयाम इति नाट्येन निःक्रांताः सर्वे
 इति श्रीमच्छुक्लभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके नायकनन्दनो
 नाम पंचमोऽंकः ॥

सप्तन्यष्टेदु संख्येन्दे कृष्णे भाद्रेष्टमी दिने ।

नाटकं धर्मविजयमलिखन्मधुसूदनः ॥ संवत् १८३७ समाप्तं नाटक-
 मिदम्

References.— I Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 269^b ;
 ii 58^a, 206^a ; iii, 58^b.

See also I. O. Cat. No. 4182.

Printed Editions—Printed in the Grantharatnamālā,
 Bombay, 1889.

धर्मविजय

with

टीका अर्थदीपिका

Dharmavijaya

with

Commentary Arthadīpikā

No. 82

225.

Viśrāma (i).

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 53 leaves ; 6-8 lines to a page ; 38 letters to a line (text).

4-6 " " " " ; 48 " " " " (com.).

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform ; text in the middle with the commentary above and below it ; borders ruled in double red lines ; corrections made with yellow pigment.

This commentary is described in the I. O. Ms. No. 4183.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Bhūdeva Śūkla.

„ („ „ comm.).— Bhavanī Śaṅkara.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्री ॥ प्रकटितनिजरूपो etc. as in No. 81.

„ (com.)— fol. 1^b श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीभूदेयुरुक्तत्वा सांबशंभुस्वरूपिणः ॥

भवानीशंकरेणास्य क्रियते ह्यर्थदीपिका ॥ १ ॥

अथात्रभवन्तः श्रीमद्भूदेवशुक्लधर्मविजयाख्यनाटकव्याजेन धर्मशास्त्रार्थं विवक्षवस्तद्वचयन्ति स्म । यत्रायपये । नांदीसंज्ञकेऽविघ्नसमाप्तये कृतं मंगलं शिष्यशिक्षायै निबध्नन्ति प्रकटितेति तेजोमयमूर्तिव्यापकोपि द्वादशदलसुंदरे-
हृत्पद्मे दीपवत्प्रकाशितस्वरूपः शास्त्रनिर्णयार्थं प्राप्यो यः स विश्वेशः सर्वो-
त्कर्षेण वर्तते यस्मिन्नगदीशे त्रैलोक्यं तंतौ पटवत्प्रोतं स्वयं च तंतुवदनुसृतः
रूत्रधारो वदतीति शेषः etc.

fol. 11^a इति धर्मविजयार्थदीपिकायां प्रथमोऽंकः ॥

इति धर्म० दीपिकायां द्वि । तीर्थोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 52^a

विद्याः वत्स वयं तावदेतैस्तव सुचरितैः संतुष्टाः etc. up to निष्कांताः सर्वे ॥ as in No. 81.

followed by इति श्रीमच्छुक्लभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके नायकनन्दनो नाम पंचमोऽंकः ॥ समाप्तः । हु ॥ श्री ॥

Ends.— (com.) fol. 56^a

रात्रीशखंडेन चंद्रकलया उष्णसद्विराजमानं भालं यस्य तस्मिन् शिवे लक्ष्मीपतौ विष्णौ च भवतस्तथाविरतं सततमचंचला व्यभिचारिणी भक्तिरस्तु श्रीमद्भूदेवयुतो ज्ञान धर्मश्रुतादिकं इति ज्ञापितमस्माभिनवं नात्र प्रकल्पितं हु

अर्थः शब्दश्च सर्वोपि ब्रह्मात्मानौ बभूवतुः
 ययोस्तथापि चक्राते नाटकं दीपिकां च यत् १
 सर्वथा व्यवहारस्य निषेधं नार्हतायतः
 लोको धर्मस्य विजयं बुध्वा धर्मे प्रवर्ततां २
 न प्रातिपदिकं किञ्चित् स्याद्ययोः प्रतिपादकं
 तौ भूदेव भवानीशंकराख्यौ नाम कीर्तनात् ३
 असंबद्धमिमं लोकं कुर्वानेहताकिल्बिषं
 तौ ब्रह्मं कूटस्थां वीशोत्तरात्माहं तु जीवकः ४
 इत्येवं चिञ्चतुर्द्धेति ससराद्भिर्विभाव्यतां
 नवत्वंष्टसुधांश्वब्दे शंभुनैतद्विभावितं ५
 मार्गमस्तककृष्णायां पंचम्यां पुस्तकं सुदा ६
 इति श्रीमद्भट्टभवानीशंकरविरचितायां धर्मविजयः
 दीपिकाख्यां पंचमोऽंकः समाप्तमिदं नाटकं ॥ छ छ

References.— 1 Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 269 ;
 ii, 58^a.

धर्मविजय

with

टीका अर्थदीपिका

No. 83

Dharmavijaya

with

Commentary Arthadīpikā

453.

1899-1915.

Size.— 10 in. by 5 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 11-12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear and legible but not uniform ; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Bhūdeva Śukla.

,, (,, ,, comm.).— Bhavāni Śaṅkara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रकटितनिजरूपः etc. as in No. 81.

„ — (com.) ol. 1^b ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीभूदेवगुरुत्वा etc. as in No. 82.

fol. 13^b इति श्रीच्छुक्लभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके आरविचारो
नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 25^b इति... ..अधर्मोद्योगो नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— abruptly (text) fol. 36^b

व्यव० अवलोक्य संक्रोधं । आ० का पुरुष शतशोऽपि शासितः किमिति

पापान्न विरमसे

पञ्चमहा० । सुरापानादविरामे तु सोमपञ्चरितमेव गुरुः ।

व्यव० कथमिव ।

पञ्चम० पदय स्वर्गाय जुष्ट चमसे मिलितैर्निपीतः

सोमः कटुर्यदि भवेत्किल याज्ञिकानां ॥

किं पीयते न मधुरा विधुरैर्धियात्-

त्सार्द्धं सुखाय मदिरा मदिरेक्षणाभिः ॥ १५४ ॥ दृढ० ॥

„ -- (com.) fol. 36^b

जुष्टचमसे यज्ञपात्रे मिलितैः स याज्ञिकैर्निपीतः कटुः सोमो यदि

याज्ञिकानां स्वर्गाय भवेत् । तर्हि बुद्धिशून्यैः पुरुषैः स्त्रीभिः सह मधुरा मदिरा

किमिति न पीयते ॥ हेयमिति ॥ निपुणबुद्धिभिश्चौर्यं त्याज्यं शिरच्छेदेऽपि

अविधेयं here the Ms breaks off.

References.— See No. 82.

धर्मविजयटीका

called

अर्थदीपिका

No. 84

Dharmavijayaṭikā

called

Arthadīpikā

249.

1880-81.

Size.— Not uniform in size.

Extent.— 26 leaves ; 14 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— See No. 248 of 1880-81.

The two Mss viz. 248 and 249 have been written by the same scribe whose name was Madhusūdana.

Age.— The Ms is old—Samvat 1837.

Author. Bhavānīśaṅkara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीग(णे)शाय नमः ॥

श्रीमंतं परमेश्वरं परसुखप्राप्त्येकहेतुं मुहु-
नर्त्वा श्रीगुरुपादपंकजमथ ध्यात्वा तयोरेकतां ।
श्रीभूदेवकृतेत्र धर्मविजयाख्ये नाटके शंकरो
व्याख्यामल्पपदां करोति सुगमामीशस्य संतुष्टये । १ ।

अथात्रभवंतः etc. as in No. 82.

fol. 4^b इति श्रीभूदेवशुक्लविरचितधर्मविजयव्याख्यायां प्रथमोऽंकः ॥

fol. 12^a इति धर्मविजयव्याख्यायां द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 26^a

रात्रीशखंडेन चंद्रकलया etc. up to भक्तिरस्तु as in No. 82.
followed by

यच्छास्त्राणि विलोक्य पंडितसभामध्ये प्रवेशोत्र मे
वेदांतैर्जगतीतले पुनरहं ज्ञानं परं प्राप्तवान् ।
कामक्रोधमदादिशत्रुनिचयैश्चित्तं न मे संश्रितं
श्रीभूदेवगुरुप्रसादमहिमा सोयं समुज्जृम्भते ॥ १ ॥
श्रीमच्छंभुस्मरणरसिकान् ज्ञानविज्ञाननिष्ठान्
श्रौतस्मार्तांचरणनिपुणान्सूरिधुर्यान्प्रणम्य ।
भूयो भूयो निजकण्ठ्युगं संपुटीकृत्य सद्भि-
र्ग्रैथो दृश्यो विमलमतिभिः प्रार्थनेयं मदीया ॥ २ ॥
भारद्वाजकुले महामतिरभूच्छ्रीमाधवस्तत्सुतो
विख्यातो रणछोडजीः कुरजतीत्सुनुरासीच्च मे ॥
तातस्तत्कृपयेह शंकरबुधः कृष्णांविकायाः सुतः
श्रीभूदेवकृतेऽकरोत् सुविशदां व्याख्यां शिवप्रीतये ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्भूदेवशुक्लविरचित धर्मविजयव्याख्यायां भवानी-
शंकरकृतायां नायकनन्दनो नाम पञ्चमोऽङ्कः ॥

सप्तत्रयष्टैदुसंख्येन्दे इष शुक्लाष्टमीदिने ॥

व्याख्यामिमां सुविशदामलिखन्मधुसूदनः ॥ १ ॥

संपूर्णैयं धर्मविजयव्याख्या ॥

References.— See No. 82.

धर्मविजयव्याख्या

called

अर्थदीपिका

Dharmavijayavyākhyā

called

Arthadīpikā

No. 85

710.

1886-92.

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 37 leaves ; 9-10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing legible but not quite clear ; borders and edges ruled in double red lines ; complete ; red pigment used for colophons etc.

Age.— Samvat 1832, Śaka 15(16)97.

Author.— Bhavānīśaṅkara.

Begins.—fol. 1^a

श्रीमन्महागणाधिपगुरुसरस्वतीभ्यो नमः ॥

सकलसिद्धिकरः शिवनन्दनो भवति भक्तमनोरथकृत सदा ॥

तमहमत्र विधीं ब्रह्मरस्तु तं गणपतिं हृदये प्रभुमाश्रये ॥

श्रीभूदेवशुक्लं नत्वा etc. as in No. 82.

fol. 9^a इति श्रीमद्भूदेवशुक्लविरचितधर्मविजयनाटकस्यार्थदीपिकायां
प्रथमोऽङ्कः समाप्तः ॥

fol. 16^a इति etc.... ...द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 36

रात्रीशखंडेन चंद्रकलया etc. up to नात्र प्रकल्पितं ॥
as in No. 82.

followed by इति श्रीमद्भट्टभवानीशंकरविरचितायां धर्मविजय-
व्याख्यायामर्थदीपिकाख्यायां पंचमोऽंकः समाप्तः ॥ श्री ॥ श्री ॥

भट्टदेवशंकरेण लिखितेयमर्थदीपिका ॥ संव० १८३२ शके १५(६)८१
प्रवर्तमाने आषाढसितषष्ठ्यंतरसप्तमी ७ भौमवासरे लिखितेयं ॥ श्री ॥

भारद्वाजकुले महीमतिरभूद्धीमाधवस्तत्सुतो
विख्यातो रणछो(ड)जीः कुअरजीस्तत्सुनुरासीच्च मे ॥
तातस्तत्कृपयेह शंकरबुधः कृष्णांबिकायाः सुतः
श्रीभूदेवकृतेऽकरोत्सुविशदां व्याख्यां शिवप्रीतये ॥ १ ॥

References.— See No. 82.

धूर्तविडम्बन

Dhūrtavidāmbana

No. 86

510.

1891-95.

Size.— 11 $\frac{1}{4}$ in. by 7 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 8-10 lines to page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and illegible ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. No. 20 pasted with paper-slips.

Age.— Śaṁvat 1888.

Author.— Amareśvara (Cf. A. S. B. Ms. No. 5339).

Subject.— A prahasana.

Begins.— fol. 1

अग्निशेषाय नमः

गौरिरूपविभीषणांवरधरां कृत्वा परां कन्यकां

प्रस्तावोचितहासकेलिचतुरैरालीजनैर्वैचितः ॥

तत्कालं कुलपालिकाविहासितं श्रुत्वा विवाहोत्सवे

विश्वेषामभिवाञ्छितं वितनुतां सत्री(त्री)डहासो हरः ॥ १ ॥

अपि च

चारिकाविहरणे क्रवो. . धरा फुलितहंसकस्वनं

भृतये भवतु तत्समासदां चंद्रशेखरपदांबु(ज)द्वय(यं) ॥ २ ॥

नाथेते सूत्रधारः ॥

अलमतिविस्तरेण ॥ आज्ञापितोऽस्मि परिषदा यत्त्वया भरतवंशावतंसेन

धूर्तविडम्बनं नाम प्रहसनं प्रयोक्तव्यमिति तदधुना कुटुंबिनीमाहूय संगीतक-
मनुतिष्ठामि etc.

fol. 12^b प्रथमौकः १

Ends—fol. 20^a

तथापीदमस्तु

विप्राः संतुःसुखाचि(न्वि)ताः सुकृतिनो नंदंतु विदंतु शं

पापिष्ठाः परवंचका निरुतिनः सीदंतु गर्वाचिताः

धर्मो वृधि(द्धि)मुपैतु संमतिकविः प्रभो(प्राप्नो)तु कीर्तिं परां

सभ्याः संतु निरामयाः सुतसुहृद्वात्रादिभिः संततं

इति निष्क्रान्ताः सर्वे द्वितीयौकः २

समाप्तं १ लेह किं तेमि यमः । न्यत्करोमि कुमा.

किमतः परीमियं इति धूर्तविडम्बनं समा(प्तं) ॥

स० १८८८ का पौस वदी १२ श्रीकृष्णनमा

This work is described in the A. S. B. Des. Cat.
Vol. VII. 5339.

धूर्तसमागम

Dhūrtasamāgama

No. 87

80.

A. 1883-84.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 7 leaves ; 12 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old
in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ;
complete ; incorrect.

Age.— Samvat 1940.

Author.— Jyotirīśvara Kaviśekhara.

Subject.— Rogues meeting rogues and trying to deceive one another.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीकृष्णाय नमः

हर्षार्दभोजजन्मप्रभृति दिविषदां संसादि प्रीतिमत्या
श्वश्रामौलौ पुरारुहितृपरिणये साक्षते चुंव्यमाने
तद्वक्त्रं मौलिवक्त्रे मिलितमिति भृशं वाक्ष्य चंद्रः सहासो
द्रष्ट्वा तद्दृत्तमाशु स्मितसुभगमुखः पातु वः पंचवक्त्रः ?

अपि च ॥

वक्रांभोरुहि विस्मिताः स्तवकिता वक्षोरुहिस्फारिता
श्रोणी सीमनि गुंफिताश्रवर(ण)योरक्ष्णोः पुनर्विस्तृताः
पार्वे(र्व)न्याः प्रतिगात्रभिन्नगतयस्तन्वांति भद्राणि वो
विद्धस्यांतिकपुष्पशायकशरैरीशस्य दृग्भंगयः २

नायंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण यदय

नानायोध्(ध)निवद्धनिर्जितसुरत्राणत्रसद्वाहिनी
नृत्यन्द्दीमकबंधमेलकरलद्भूमिश्रमद्भूधरः
अस्ति श्रीहरसिंहदेववृषतिः कार्णाटचूडामणि-
ट्ट(ट्ट)प्यत्पाथि(थि)वसार्थमौलिमुकुटन्यस्ताप्रिपंकरुहः
तस्योद्दंडभुजप्रतापदहनज्वाला निरस्तापदो
राज्ञः सर्वगुणानुरागपदवीविद्योतना चार्चकः
योधे(धी)रेश्वरवंशमौलितिलको दातावदाताशय-
स्तस्य श्रीकविशेखरस्य कविता मच्चित्तमालंबते ४

अनेन सकलसंगीतविद्यानवयविद्योतनाभिनवभरतेन पुरमथनपदारविद्-
वंदारकरपल्लवपुटेन निखिलभायो(पो)पभाषासुभगभावुकसरस्वतीकंठाभरणेन
अनवानवरतसोमरसास्वादकषायकंठलठन्मीमांसामहोत्सवस्य रामेश्वरस्य पौत्रेणः
(ण)तत्रभवतः पवित्रकीर्तीर्त्तेश्वरेश्वरस्यात्मजेन महराशासनश्रेणिशेखरश्रीमत्प-
ल्लीनन्मभूमिना कविशेखराचार्येण श्रीज्योतिरीश्वरेण निजकुतुहलविरचितं
धूर्तसमागमं नाम प्रहसनभिनेतुमादिष्टोस्मि etc.

Ends.— fol. 7^a

तथापीदमस्तु

काले संततवर्षिणो जलसुचः सस्यैसमुद्धा धरा
भूपाला निजधर्मपालनपरा विप्रास्त्रयीनिर्भरा

स्वादुक्षीरन्तोषसः प्रतिदिनं गावो निरस्तापदः
संतः शांतिपरा भवंतु कृतिनः सौजन्यभाजो जनाः

इति निष्क्रांताः सर्वे द्वितीयसंधिः इति श्रीकविशेखराचार्यश्रीज्यो-
तिरीश्वरविरचितं धूर्त्तसमागमाभिधं प्रहसनं समाप्तं श्रीहरिः संवत् १९४०
फाल्गुण कृष्ण ३० भौमवासरे श्रीहरिः श्री श्री

References.— 1 Mss.—Aufrecht Catalogus Catalogorum, i 272^b;
ii 59^a.

For details cf. A. S. B. Des. Cat. Vol. VII No. 5341.

नटकमेलन

Nāṭakamelana

No. 88

408.
1887-91.

Size.— 9 in. by 3½ in.

Extent.— 20 leaves ; 7 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; portion on many folios scratched out ; borders ruled in triple black lines ; edges of folios damaged ; fol. 1 missing ; red pigment used.

Another name for this work is लटकमेलन.

Age.— Samvat 1608.

Author.— Śaṅkhaḍhara.

Subject.— A Prahasana enacted before Govindadeva.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

मंडलिकाधिराजः । कविप्रियो नाटकनर्तनार्थमादेश्यन्मां रणरंगमलः ॥
यद्य वसन्तसमयसमुचितेन कविराजश्रीशंखधरविरचितेन नटकमेलनाम्ना
प्रहसनेनास्मात्विनोदयेति । etc.

fol. 13^a लज्जाविक्रयो नाम प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 21^a

भूदेवास्वस्तिवाचस्निग्धतु दुरितं नीरुजः सन्तु संतः ।
 सन्तु प्रौढारिवीरव्रजतिलककलाशालिनः क्षोणिपालाः ।
 आस्तां विद्वत्प्रकाण्डश्रवणपुटचमत्कारिकाव्यं कवीना-
 मस्तु व्यामोहशान्तिः सृजतु हृदि सुदं निश्चलां चंद्रचूडः ॥ छ ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ दन्तुरापारिणयननाम द्वितीयोक्तः ॥ समाप्तमिदं
 नटमेलकं नाम नाटकं ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ संवत् १६०८
 पौषे मासि १२. . । गोपालेन लिख्यापितं । कृष्णदासेनालेखि ॥

References.— Mss Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 542^a;
 ii, 128^a; iii, 115^a.

Cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 12642 and A. S. B.
 Cat. Vol. VII No. 5334.

Printed in Kāvya-mālā 20, 1889.

नटकमेलकप्रहसन

Nāṭakamelakaprahasana

No. 89

21.

1872-73.

Size.— 10 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 12 leaves; 8-9 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines; red pigment used; white chalk used for corrections; marginal notes; right-hand edges worn out and moth-eaten; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śaṅkhaḍhara.

Begins— fol. 1^a

॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरीचुंबनचंचलं चलचलच्चंद्रप्रभामंडलं

व्यावल्गत्फणिकुंडलं रतिरसप्रस्विन्नगंडस्थलं ।

प्रौढप्रेमपरं परापरिचयप्रोत्फुल्लनेत्रांचलं ।

शंभोरस्तु विभूतये त्रिजगतामुन्मत्तमंगं शिरः । २

... ...

नाथंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण ॥ यतः

गोविंददेवः प्रथितः पृथिव्यां श्रीमन्महामंडलिकाधिराजः ॥

कविप्रियो नाटकनर्तनार्थमादेशयन्मां रणरंगमलुः ॥ ४

यद्य वसंतसमयसमुचितेन महाकविराजश्रीमन्महामतिशंखधरविरचितेन
लटकमेलकनाम्ना प्रहसनेनास्मान्विनोदयेति । etc.

Ends.— fol. 21^a

चुंबंतः सरसीमुखान्दुजवनं पांथ प्रमोथच्छिदः

प्रोन्मीलन्नवमल्लिकासुरभयः श्रीखंडसंबंधिनः

संभोगाश्रमवैरिणः स्मरशरव्यापारविस्तारिणः

काणांटीभुजवल्लिबंधविकलाः सर्पेति मंदानिलाः

अपि च

भूदेव स्वस्ति वाचास्तिरयन् दुरितं निर्जराः संतु संतः

संतु प्रौढारिवीरवृजविजयकलाशालिनः क्षोणिपालाः ।

आस्तां विद्वच्चकोरश्रवणपुटचमत्कारिकाव्यं कवीना-

मस्तु व्यामोहशांतिः सृजसुहृदि मुदं निश्चलां चंद्रचूडः । ४१

इति निष्क्रान्ता सर्व्वे ॥ इति कविशंखधरविरचितं नाटकं संपूर्णं ॥

॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥ छ ॥

References.— See No. 88.

नरकासुरवधव्यायोग

Narakāsuraavadhavyāyoga

No. 90

624.

1882-83.

Size.— 9 $\frac{7}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing bold and clear but not uniform ; borders ruled in double black lines ; incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Dharma, son of Parvateśvara.

Subject.— Fight between Kṛṣṇa and the demon Narakāsura.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कस्तूरीपरिदिग्धसुग्धकमलावक्षोयबुध्या दृढं
नीलाद्रेः शिखरेषु नित्यकुतुकीदैत्यारिरव्यात्स नः ॥
प्रत्यंगाभरणेषु दीप्तवपुषो सेवासुदेवास्फुटं
यस्याशेषसुरात्मतां विदधते चंद्रार्द्धचूडादयः ॥ १ ॥

... ..
... ..

विख्याते जनि पर्वतेश्वरसुधीः क्रीडारुणस्यान्वये
षण्णां दर्शनकारिणां सुमनसामेकात्मलीलायितं ।
धर्माख्येन मनीषिणा विरचितस्तत्सूनुना तादृश-
व्यो(व्या)योगोरसहृन्भितोस्ति नरकध्वंसाभिधो नूतनः ॥ १३ ॥ etc.

Ends.— fol. 11^b

ना० ॥ सुग्धे मा भैषीः ॥ तान्यखंडयदखंडचंडिमापांडितः म युधि कांडमंडलैः
॥ ५९ ॥ पु. ॥ ततः २ ॥ ना० ॥ तदनु ॥ हरिणांकावैवपरिणामबंधुरं प्रहितं
प्रदीप्तिपिहितं सुदर्शनं ॥ तरसा जह्मर शिरसामरे भृशं

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 277^a; ii, 60^a; iii, 59^b.

For described Ms. see I. O. Cat. No. 4185.

नरकासुरविजय

Narakāsura-vijaya

No. 91

441.
1884-87.

Size.— 8 $\frac{4}{5}$ in. by 3 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 30 leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform;

borders and edges ruled with red, and yellow lines ; yellow pigment used for corrections ; fly leaf decorated with beautiful designs.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Dharmasūri.

Subject.— A Vyāyoga.

Begins.—fol.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवागीश्वर्यै नमः ॥ श्रीगोपालकृष्णो विजयतेतराम्
जयति जयति देवो देवकीनन्दनोयं
जयति जयति कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ॥
जयति जयति मेघश्यामलः कोमलांगो
जयति जयति पृथ्वीभारनाशो मुकुन्दः ॥ १ ॥

श्रीराधारमणो विजयतेतराम् ॥

fol. 1^a ओं नमो भगवते वासुदेवाय ॥
कस्तूरीपरिदिग्धसुग्धकमला etc. as in No. 90.

Ends.— fol. 29^b

„ 30 -

कृष्णः ॥ किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥
पुरंदरः ॥ इतः परं किमुपकर्तव्यं ॥
दुर्वारासमरे मुरेण सहिता सर्वापि रक्षश्चम्—
गर्वोघो गलितश्च सोपि नरकः पूर्वामराणां प्रभुः ॥
निर्वाणं गमितश्च शोकदहनो गीर्वाणमातुस्ततो
सर्वाण्यस्मदपेक्षितानि भगवन्निर्वाहितानि त्वया ॥ ८३ ॥
तथाप्येतदस्तु भरतवाक्यं ॥

मामत्युल्लसिताः रता विवरणे तंत्रे निरूढिं गता
संचितामणयः समुज्ज्वलयशो लीलावतीवल्लभः ॥
सांख्यान्यायविचारचुंचुमतयः प्राभाकरप्रक्रिया
—धौरेयस्फुरणा भवंतु सततं विप्राश्च नित्योच्छवाः ॥ ६४ ॥
आविभ्रताश्रियमुरस्यथवा शिरोघा--
वज्रं च नाभिसुषिरे यदि वा कपदे ॥
पाणौ सुदर्शनवताप्यथवा ललाटे
देवेन केनचिदिदं जगदेतु मोदं ८५

इति श्रीवारणास्यन्वयसंभूतसुधाकरश्रीधर्मसूरिविरचितो नरकासुराविजयो
नाम व्यायोगः ॥ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

श्रीरस्तु मंगलं जगतः

भाग्याभिधाननगरे वासुदेवेन शास्त्रिणा ॥

लिखितो नरकध्वंसव्यायोगोऽस्य पुस्तकात् ॥ १ ॥

श्रमेण बालकृष्णस्य पठनार्थमयं सुदा ॥

वृषाब्दे श्रावणे कृष्णद्वादश्यां भृगुवासरे ॥ २ ॥

अद्वैतवादी कुचमंडलस्ते मध्यश्वकोराक्षि च शून्यवादी

तयोर्विवादं परिहर्त्तुकामा श्रुत्यंचलं पश्यति दृष्टिरेषा ॥ १ ॥

References.— Same as in No. 90.

नागानन्द

Nāgānanda

No. 92

455.

1899-1915.

Size.— 11½ in. by 5½ in.

Extent.— 37 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing very beautiful, clear, legible and uniform ; red pigment occasionally used ; complete. The Ms belonged to one Paraśurāma Godbole and was copied by one Haripanta for him at Poona in Śaka 1783.

Age.— Śaka 1783.

Author.— Śrī Harṣa.

Subject.— A drama describing the story of Jīmutavāhana.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ॥

ध्यानव्याजमुपेत्य चित्तयसि कामुन्मील्य चक्षुः क्षणं

पश्यानंगशरातुरं जनमिमं त्राताऽपि नो रक्षसि ॥

मिथ्याकारुणिकोसि निर्घृणतरस्त्वन्तः कुतोऽन्यः पुमान्
त्सेर्ष्यं वारवधूमिरत्यभिहितो बुद्धो जिनः पातु वः ॥ १ ॥

...

...

...

नांघते सूत्रधारः ॥ अद्याहमिन्द्रोत्सवे सबहुमानमा(हूय)कार्यनानादिग्देशागतेन
राज्ञः श्रीहर्षदेवस्य राजर्षेः पादपद्मोपजीविना राणसमूहनोक्तः ॥ यथा ॥
यदस्मत्स्वामिना श्रीहर्षदेवेनापूर्ववस्तु रचनाऽलंकृतं विद्याधरजातके प्रतिनिबद्धं
नागानन्दनाम नाटकं कृतमित्यस्माभिः श्रोत्रपरंपरया श्रुतं न च प्रयोगतो
दृष्टं तत्तस्यैव राज्ञो बहुमानादस्मासुवाऽनुग्रहबुद्ध्या यथा प्रयोगेण त्वया
नाटयितव्यमिति ॥ etc.

fol. 7^b इति श्रीहर्षकृतस्य नागानन्दनाटकस्य प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 15^b इति श्रीहर्षकृतौ नागानन्दनाटके गांधर्वविवाहे जीमूतवाहनपरिणयो
नाम द्वितियोक्तः समाप्तः ॥ २ ॥

fol. 22^a इति तृतीयोक्तः समाप्तः ॥ ३ ॥

fol. 28^a इति चतुर्थोक्तः समाप्तः ॥ ४ ॥

Ends— fol. 36^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

दृष्टिं दृष्टशिखंडितांडवकृतो मुंचंतु कालाऽबुदाः

कुर्वंतु प्रतिरूढसंततहरित्सोमोत्तरीयां क्षितिं

चिन्वानाः सुकृतानि वीतविपदो निर्मत्सरैर्मानसैः—

मौदंतां सततं च बांधवसुहृद्गोष्ठी प्रमोदाः प्रजाः ४०

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षकृतौ नागानन्दनाटको जीमूतवाहन-
जीवनो नाम पंचमोक्तः ॥ ५ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीहरये नमः ॥ ५ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 283 ;
ii, 61^b ; iii, 61^a.

Descriptive Catalogues Mad. Des Cat. Vol. XXI,
Nos. 12532-4 ; I. O. Cat. No. 4161.

A. B. Keith : Sanskrit Drama, p. 174-5.

2 Printed Editions— 1 Ed. Calcutta 1886 ; 2 ed. by
M. R. Kale ; 3 ed. by R. D. Karmarkar ; 4 by Bergaigne,
French translation ; 5 trans. by P. Boyd, London 1872
etc.

पञ्चायुधप्रपञ्चभाण

Pañcāyudhaprapañcabbhāṇa

No. 93

191.
1879-80.

Size.-- 12½ in. by 5¼ in.

Extent.-- 42 leaves ; 10-12 lines to a page ; 25-30 letters to a line.

Description.— Modern bluish paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold but careless and not uniform ; folios 11-14 missing ; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned (ascribed to Trivikrama).

Begins.— fol. 1^b

पञ्चायुधप्रपञ्चभाणोयं नाम्नाख्य(ख्या)तोस्तिचापेयतरुः

आताम्रे नयने स्फुरत्कुचभरश्वासो न विश्राम्यति

स्वेदांभः कणदंतुरं तव मुखं हेतुस्तु नो लक्ष्यते ॥

धिक्षोवेदमनः स्त्रिया इति गिरारुष्टां प्रियां भीषयं—

स्तस्यास्तत्क्षणकातरेक्षणपरिस्पृष्टो हरिः पातु वः ॥ १ ॥

विलिख्य सत्याकुचकुंभसीम्नि पत्रावलिन्यासमिषेण राधां ॥

लीलारविंदेन तथा सरोषं पायाद्विटः कोप्यभिहन्यमानः ॥ २ ॥

नाच्यंते सूत्रधारः ॥ etc.

Ends.— abruptly fol. 46^aअयि कमनज्योत्स्ने कदात्रागतासि । त्रिभिरप्यस्माभिर्न लक्षिता ॥ अनाकर्णित-
केन । किं ब्र० विजयतामुत्क्रोशलेशविधुरः ॥

कंदर्पविलासः ॥ उपेक्षारसनापीतरक्तकान्तासु मारुते ॥

भुजंगशब्दो रसिकनूनमेवार्थं वास्त्वयि ॥ ६१ ॥

सहर्षैत्सुक्यं ॥ अयि कमनज्योत्स्ने महुपालंभगर्भोपितावकवचनसंदर्भोयमनु-
रक्तकान्तागमशुषिरोमे समास्वाद्यतापदमधिरोहति मत्स्यंडिकाReferences.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 317^b ; ii 70^a,
209^a.

पार्थपराक्रम

Pārthaparākrama

No. 94

20.
1872-73.

Size.— 10 in. 4 in.

Extent.— 12(24) leaves ; 12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; old and discoloured ; hand-writing closely written but legible and uniform ; the Ms contains very thin folios which are pasted on other thick folios ; square blanks in the centre ; borders ruled in triple black pencil lines ; corrections recorded with pencil in margins ; the Ms is very incorrect.

This Ms is a tracing of a Ms in the Bhaṇḍara of the Limbdi's Pādā (Cf. Introduction to Pārthaparākrama, ed. in the Gaikwad Oriental Series, No. IV. p. vi.).

Age.— Saṁvat 1426.

Author.— Pralhādanadeva Paramāra. (For details see G. O. S. Vol. IV. Introduction).

Subject.— The valour of Arjuna in recovering the cows from the Kauravas for the King of Vīrāṭa.

Begins.— fol. 1

॥ ६० ॥ अहं ।

देवः स वः शिवशतानि तनोतु शौरि-

र्यः शैशवेऽपि तुलयन्नतुलं नगेन्द्रं ।

लज्जां विजित्य परिभूय भियं गुरुणां ।

गोपीगणैः सरभसं परिरभ्यते स्म । ५

नांयते स्थापकः ।

तन्न जाने भगवतः श्रीमदचलेश्वरदेवस्य पवित्रीकारोपणपर्वणि केनापि रूपकेणाय प्रमोदनीयाः सभासदः । इति चितां नाटयति ।

प्रविश्य पटक्षेपेण नटः

नटः आर्य तदेतदतुलपराक्रमचमत्कारिताखिलभारते वर्षस्य श्रीधारा-
वर्षस्य पर्षदा प्रहितं प्रवक्तुं तन्निरूपयतु भवान् । सूत्रधारः । गृहीत्वा
वाचयति ।

यत्र क्षत्रनिकारकारणप्रेमा कुमारः प्रभुः
 सदर्भः सुकवेः समाधिसमतागर्भः कुमारस्य च ।
 तत्रास्माकमकुण्ठिताद्भुतरसश्रोतः प्लुते रूपके
 चेतः कौतुकलोलुपं सपदि तत्संपाद्यतामुद्यमः ॥
 एतेन व्यायोगप्रयोगेनियोगः सामाजिकानां इति तर्कयामि । स हि
 दीप्तिरसतरंगितो राजव्यतिरक्तनायकोपेतश्च ।
 नटः स्मृत्वा भाव । अस्थेव युवराजप्रल्हादननिर्मितपार्थपराक्रम-
 नामा व्यायोगः ।

सूत्रः सानन्दं । अहो प्राचीनपुण्यसंपदां संप्रदायः ।
 तथा हि । प्रल्हादनस्य कविता वसतिः प्रसत्तेः
 संतोषकारि चरितं कपिकेतनस्य ।
 निर्मत्सरा च परिषत् पटुरस्मि नाट्ये
 तत्सर्वथा फलितमय मनोरथैर्नः ॥ ५ etc.

Ends.-- fol. 24

वासवः— वत्स सात्विकशिरोमणे युधिष्ठिर वीरोत्तंस सद्यसाचिन । तथापी-
 दमस्तु ।

अन्नैरस्तु निरंतरा वसुमती तत्संपदं वारिदाः ।
 काले कंदलयंतु भेकनिकरप्राणप्रदैरंशुभिः ।
 तत्संतामतिदानमग्निषु वषट् कुर्वंतु हव्यं द्विज- ।
 स्तद्रक्षा सुविचक्षणाः क्षितिभुजो राज्यं भजंतु स्थिरं ॥ ६१
 इति निष्क्रांताः सर्वे समाप्तोऽयं पार्थपराक्रमनामा व्यायोगः ॥ छ ॥
 ग्रं. ४३२ ॥ छ ॥

शुभं भवतु ॥ छ ॥

श्रीविक्रमादृतुविलोचनवेदचंद्र
 वर्षे नभस्यविशदे प्रतिपदिने व (च)
 व्यायोगमेतमिति पार्थपराक्रमाख्यं
 सञ्जाटकं लिखितवान् जिनदेवसूरिः । कल्याणं भूयात् श्रीसर्वज्ञदेवचरण-
 कमलयुगलप्रसादात् श्रीश्रमणसंघस्य ॥ श्रीः

दा (!) ८ प्र. १९ अर्जुननाटक छे

References.— 1 Mss—Aufrecht i, 335^b; ii, 74^b.

2 Printed editions—The work is published in the
 Gaikwad Oriental Series, Vol. IV, 1917.

पार्थपराक्रम

Pārthaparākrama

No. 95

37.

1873-74.

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 5 leaves ; 18 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with
 पृष्ठमात्रा ; fairly old but in good condition ; hand-writing
 very small and closely written but clear, legible and uni-
 form ; borders on either side of the text ruled in triple
 black lines ; a square blank space in the centre of each
 folio ; red pigment frequently used ; slight additions re-
 corded in margins ; complete.

Age.— Fairly old.

Author.— Prahlādanadeva Paramāra.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥ श्रीशारदायै नमः ॥

देवः स वः etc. as in No. 94.

Ends.— fol. 5^b

तथापीदमस्तु ।

अनैरस्तु etc up to राज्यं भजंतु स्थिरं as in No. 94.

followed by इति निष्क्रान्तास्सर्वे समाप्तोयं पार्थपराक्रमनामा व्यायोगः

॥ छ ॥ ग्रं. ४५५ ॥ छ ॥

References.— See No. 94.

पार्थपराक्रम

Pārthaparākrama

No. 96

728.

1886-92.

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 20 lines to a page ; 66-70 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with
 पृष्ठमात्रा ; hand-writing, very small and closely written but

clear, legible and uniform ; a blank space partially filled by a red circle in the centre of each folio and similar circles in either margins ; catch-words and colophons marked with red pigment ; borders ruled in triple red lines ; folios slightly moth-eaten ; complete.

Age.— Samvat 1492.

Author.— Prahlādanadeva Paramāra.

Begins.—fol. 1^a

॥ ५० ॥ श्रीशारदायै नमः ॥

देवः स वः etc. as in No. 94.

Ends.— fol 4^b

तथापीदमस्तु ॥

अन्तरस्तु etc. up to राज्यं भजंतु स्थिरं ॥ ६२ as in No. 94.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ छ ॥ परिसमाप्तोऽयं पार्थपराक्रमनामा
व्यायोगः ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ संवत् १४९२ वर्षे फाल्गुनशुदि ९
आदित्यवारे लासापुरवरेऽलेखि ॥ छ ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 94.

पार्वतीपरिणय

Pārvatīpariṇaya

No. 97

148.
1875-76.

Size.— 8 $\frac{2}{5}$ in. by 13 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 67 leaves ; 16-18 lines to a page ; 15 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; bluish in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; written on one side of the folios ; complete ; corrections recorded in margin ; fol. 24 repeated.

Age.— A modern copy.

Author.— Bāṇabhaṭṭa. Cf. the following remarks of Keith “The *Parvatīparinaya* once ascribed to Bāṇa is now allotted to Vāmana Bhaṭṭa Bāṇa (A. D. 1400).” Sanskrit Drama, p. 221.

Subject.— Describes the nuptials of Śiva and Pārvatī.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

आदौ प्रेमकपायिता हरमुखव्यापारलोला शनै—

व्रीडाभारविघूर्णिता मुकुलिता धूमोद्गजव्याजतः ।

पत्युः सम्मिलिता दृशा सरभसव्यावर्तनव्याकुला

पार्वत्याः परिणीतिमङ्गलविधौ दृष्टिः शिवायास्तु वः ॥ १ ॥

अपि च । संपदमतरलभ्यामनन्यसामान्यबाहुदर्पनिधेः ।

पुष्पातु चित्तयोनेरघटितघटनापटीयसी विभुता ॥ २ ॥

नान्यन्ते सूत्रधारः । सप्रणाममञ्जलिं बध्वा ।

ब्रह्मस्तम्बकुटुम्बस्य योगक्षेमविधायिनौ ।

आनन्दविग्रहौ भूत्यै भूयास्तामादिदंपती ॥ ३ ॥

इति पुष्पाञ्जलिं विकीर्य । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । आर्ये इतस्तावत् ।

प्रविश्य नटी । अज्ज इअह्नि ।

सूत्रधारः । आर्य अद्य खलु किमप्यभिनवं पार्वतीपरिणयं नाम नाटकं

द्रष्टुमभिलषति परिषदेषा ।

नटी । अज्ज त उण अभिणवं कस्य कयिणो किदी भाविससदि ।

सूत्र० अस्ति कविसार्वभौमो वत्सान्वयजलाधिकौस्तुभो बाणः ।

नृत्यति यद्रसनायां वेधोमुखरङ्गलासिका वाणी ॥ ४ ॥

तद्विरचितेन विचित्रसंविधानेन वस्तुनानेन सामाजिकानवस्थास्यामहे ।

etc.

fol. 13 प्रथमोङ्कः ॥

fol. 25 द्वितीयोङ्कः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 66

समधिगतसकलमनोरथागां नः किमतः परं प्रार्थनीयम् ।

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम् ।

पर्जन्यो वृष्टिमिष्टां प्रादिशतु जगतो भद्रसंपादार्थित्री

शश्वत्सस्यैः प्ररूढैर्भवतु पुलकिता सर्वतो भूतघात्री

वर्धन्तां वीतविघ्नाः स्फुरदुपकृतयः संपदः सज्जनानां
 नित्यानन्दो महेशो निरतिशयसुखप्राप्तये कल्पतां वः ॥ ११० ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ पञ्चमोङ्कः ॥ इति श्रीमद्व्याणकृतं पार्वतीपरिणयं नाम
 नाटकं समाप्तम् ॥

References.— 1 Mss— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 336^a ;
 ii, 75^a ; iii, 72^a.

Descriptive Catalogue ; Cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI
 No. 12539.

2 Printed Editions— 1 Ed. by Glaser, Wien 1883 ;
 2 Published by the Vani Vilasa Press, Shrīrangam, 1906.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 98

239.
 Viśrāma (i).

Size.— 9 $\frac{4}{8}$ in. by 4 $\frac{4}{8}$ in.

Extent.— 19 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
 ing beautiful, clear and uniform ; complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Kṛṣṇamīśra. According to Goldstücker, the author
 flourished about the end of the 12th century.

Subject.— A philosophical drama in six acts, treating of the
 different sects of religions and showing the superiority of
 the Advaita philosophy.

For further particulars see No. 26 of M. Seshagiri
 Shastri's Report No. 2. p. 67.

Begins.— fol. 1^a

श्रीमंगलमूर्तये नमः ॥

मध्यान्हार्कमारीचिकास्विव पयः पुरो यदज्ञानतः
 स्वं वायुर्ज्वलनो जलं क्षितिरिति त्रैलोक्यमुन्मीलति ।

यत्तत्त्वं विदुषां निमीलति पुनः स्रग्भोगिभोगोपमं
 सांद्रानंदमुपास्महे तदमलं स्वात्मावबोधं महः ॥ १ ॥
 अंतर्नाडीनियमितमरुलुंघितब्रह्मरंध्रं
 स्वांते शांतिप्रणयिनि समुन्मीलदानंदसांद्रं ॥
 प्रत्यग्ज्योतिर्जयति यमिनः स्पष्टलालाटनेत्र-
 व्याजव्यक्तीकृतमिव जगद्व्यापिचंद्रार्थमौलेः ॥ २ ॥

सूत्रधारवाक्यं ॥ नीताः क्षयं क्षितिभुजो नृपतेर्विपक्षा
 रक्षावती क्षितिर्भूत्प्रथितैरमात्यैः ॥
 साम्राज्यमस्य विहितं क्षितिपालमौलि-
 मालार्चितं भुवि पयोधरमेखलायां ॥ ३ ॥
 अस्ति प्रत्यर्थिपृथ्वीपातिविपुलबलारण्यमूर्च्छत्प्रताप-
 ज्योतिर्ज्वालावलीढत्रिभुवनविवरो विश्वविश्रांतकीर्तिः ॥
 गोपालो भूमिपालान् प्रसभमासिलतामात्रमित्रेण जित्वा
 साम्राज्ये कीर्तिवर्मान्नरपतितिलको येन भूयोभ्यषेचि ॥ ४ ॥

तेन च शांतप्रथप्रस्थितेन आत्मविनोदार्थं प्रबोधचंद्रोदयाभिधानं नाटकं
 अभिनेतुमादिष्टोऽस्मि ॥ etc.

fol. 3^a इति प्रथमोक्तः

fol. 7^a इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 18^b

तथाप्येतदस्तु ॥
 पर्जन्योस्मिन्नजगति महतीं वृष्टिमिष्टां विधत्तां
 राजानः क्षमागलितविविधोपप्लवाः पालयंतु ॥
 तत्त्वोन्मेषोपहततमसस्त्वत्प्रसादान्महान्तः
 संसारार्धिं विषयममतातंकषकं तरंतु ॥
 इति षष्ठोक्तः ॥ ५ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht, i 352^b; ii 78^b, 211^b; iii, 75^a.

Also See Madras Triennial Cat. of Sanskrit Mss. Vol. II. No. 1108 and I. O. Cat. Pt. VII Nos. 4138. Often printed with or without commentaries.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 99

526.
1891-95.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 75 leaves ; 8-9 lines to a page ; 28-30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible ; borders ruled in triple black lines ; folios 39 and 42, repeated ; fol. 61^b, blank ; fol. 63 is whitish in appearance and the hand-writing on it is different ; the last colophon is written in red ink ; complete.

Age.— Samvat 1670 (Śaka 1535).

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 12^a इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके कामापयानो
नाम प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 27^b इति ... द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥Ends.— fol. 72^b

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराद्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्राता सर्वे जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः ॥

इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके संपूर्णे शुभं भूयात् ॥

॥ संवत् १६७० वर्षे शाके १५३५ प्रवर्तमाने महामांगल्यप्रदमार्गशिर-
मासे शुक्लपक्षे तिथौ तृतीयायां वासरे अमरसरमध्ये ॥ लिखिते नरिः
सिंहेण ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ पुत्रपौत्रादिपठनार्थं ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 100

77.

1883-84.

Size.— 10½ in. by 3¼ in

Extent.— 101 leaves ; 5-6 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; edges of folios worn out ; occasional notes ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमहागणपतये नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc., as in No. 98.

fol. 12^b इति ब्रह्माद्वैतमहाकविश्रीकृष्णमिश्रकृतौ प्रबोधचन्द्रोदये कामा-
यानो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 31^b इति महामोहप्रयाणो नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends— fol. 100^b

पर्जन्योस्मिन्नङ्गति etc. up to संसाराब्धिं विषयममतातंकपंकं तरन्तु ॥३०॥
as in No. 98.

followed by इति सर्वे निःस्कान्ताः ॥ छ ॥ श्री ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते
प्रबोधचन्द्रोदये षष्ठोऽङ्कः ॥

भूम्याकाशरसेन्दुभिर्विगणिते श्रीविक्रमार्कप्रभोः
शाके श्रावणमासि सोमादिवसे पक्षे लक्ष्मिरे ॥
एकादश्याभिधे तिथौ लिखितवान्श्रीविष्णुदेवात्मजो
विद्वान्वि...प्रबोधसहितं चन्द्रोदयं नाटकम् ॥ १ ॥

श्री ॥ ॥ छ ॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥ शुभमस्तु

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 101

34.

1898-99.

Size.— 9 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 37 leaves ; 13-14 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in single black lines ; red pigment used ; folios worn out ; folios 1 and 38 missing, otherwise complete.

Age.— Śaka 1546.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

तिवाहिता दिवसाः ॥ इदानीं तु कृतकृत्या एव वयं ॥ यतः

नीताः क्षयं क्षितिभुजोर्नृपतेर्विपक्षा

रक्षावती क्षितिर्भूत्प्रथितैरभाव्यैः ॥

साम्राज्यमस्य विहितं क्षितिपालमौलि-

भालार्चितं भुवि पयोनिधिमेखलायां ॥

तद्वयं शांतरसप्रयोगाभिनयेनात्मानं विनोदयितुमिच्छामः etc.

as in No. 98.

fol. 7^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयनामनाटके कृष्णमिश्रविरचिते मंत्रसूत्रो
नाम प्रथमोऽङ्कः समाप्तः ।

fol. 15^a द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः ।

Ends.— fol. 39^a

पर्जन्योऽस्मिन् जगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं
तरंतु ॥ १ ॥ as in No. 98.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोध-
चन्द्रोदयनाटके षष्ठोऽङ्कः समाप्तः ॥ नाटकमपि समाप्तिमगमत् ॥
शाके १५४६ प्रवर्तमाने ॥ उत्तरायनगते श्रीमन् दिनमणौ ॥ श्रीष्म-
क्तावाषाढमासे कृष्णपक्षे ७ रवौ नागमंडलवासिनो दीव्यज्ञातीये नव्य ॥
श्रीगणेशात्मजेनेदमलेखि । स्वार्थे

शाके षट्पुगवाणचंद्रसुमिते मासे शुचौ पक्षके
 कृष्णे चोत्तरमार्गमाश्रित...नेचेह भास्वन्तिथौ ।
 भानोश्चाथ दिने हि सर्वगणितज्ञानैकग...गैकदं

ताख्यस्यार्थसुतोऽलिखन्निजकृते रुद्रः शुभं नाटकं ॥ १ ॥ श्री ॥

fol. 37^b इति श्रीकृष्णमिश्रविराचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके षट्सक समाप्तः

॥ नाटकमपि समाप्ती गममत् ॥ राम ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 102

527.

1891-95.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 35 leaves ; 12 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in triple black lines ; red pigment used ; edges of folios worn out ; fol. 24 missing ; occasional notes in the margins ; complete.

Age.— Samvat 1650.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगोपालाय नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 6^a इति प्रबोधचन्द्रोदयाभिधाननाटके प्रथमोक्तः ।

fol. 13^a द्वितीयोक्तः ।

Ends.— fol. 36^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसारार्ब्धि विषयममतातं कर्पकं तरंतु

as is No. 98.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे ॥

इति प्रबोधचन्द्रोदयाभिधाने नाटके षष्ठोऽंकः ॥

संवत् १६५० वर्षे चैत्रशुदि ११ दिने लिपितं ॥ छ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ रा ॥ मा

॥ य ॥ न ॥ मः ॥ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 103

377.

1884-87.

Size.— 8 $\frac{1}{2}$ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves ; 12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; folios worn out and moth-eaten ; complete.

Age.— 1672.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकर्मेश्वराय नमः । श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

श्रीगणाधिपतये नमः ।

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as No. 98.

fol. 10^a प्रबोधचन्द्रोदयनाटके प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥ छ ॥

fol. 21^b इति प्रबोधचन्द्रोदये द्वितीयोऽंकः । समाप्तः । छ ॥

Ends.— fol. 55^a

पर्यन्तोस्मिन् जगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥३४॥
as in No. 98.

followed by इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये जीवनमुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः समाप्तः ।

समाप्तः प्रबोधचन्द्रोदयाभिधानं नाटकं ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ।

काल्याणमस्तु ॥ श्रीकर्मेश्वरप्रसादाल्लिखितोऽयं ग्रंथः ।

श्रीगोपीजनवल्लभो जयतु ॥ संवत् १६७२ वर्षे कार्तिकशुदि ५ तिथौ
भल्लपुरीनिवासी भट्टश्रीबलभद्रस्यात्मजगणेशाभिधानेन लिखितं ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 104

459.
1895-1902.

Size.— 10½ in. by 3¾ in.

Extent.— 54 leaves ; 8 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description.— Old country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear and legible except some folios where some letters cannot be deciphered ; borders ruled with double black lines ; edges of folios worn out and moth-eaten ; red pigment used ; white chalk also used ; complete.

Age.— Samvat 1595.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins— fol. 1^b

सिद्धिः ॥ गणपतये नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 9^b प्रथमोङ्कः ॥fol. 20^b श्रद्धापकर्षणं नाम द्वितीयोङ्कः ॥Ends.— fol. 53^b

पर्जन्योर्मिजगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरन्ति । छ ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्रान्ता सर्वे प्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुक्तिनाम षष्ठोऽङ्कः ॥

॥ इति ब्रह्म...महाकविकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयाख्यं

नाटकं समाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥ गोपालाय नमः ॥ ॥ कृष्णार्पणमस्तु ॥

संवत् १५९५ वर्षे वैशाखवदि भौमे ॥...तंवतभद्रेण नाटकं नाटकोत्तमं ॥

कृतो यत्कृष्णमिश्रस्तु नाम्ना चन्द्रोदयं स्मृतम् ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 105

445.
1884-87.Size.— 7 $\frac{7}{10}$ in by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment used for corrections ; edges moth-eaten ; complete.

Age.— Śaka 1629.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as is No. 98.

fol. 13^b इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये प्रथमोः ॥ १ ॥fol. 31^b द्वितीयोः ॥ २ ॥ छ ॥Ends.—fol. 69^b

पर्जन्योस्मिन्नगति । etc. up to संसाराब्धि विषयसमतातकपकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रो-
दये नाटके षष्ठोः ॥ ॥ श्रीः ॥

शके १६२९ सर्वजित्संवत्सरे पौषकृष्णदशम्यां भौमे लिखितमिदं समाप्ति-
मगमत् ॥

on fol. 70^b there is an endorsement in Kanarese characters.

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 106

426.
1877-91.

Size.—10½ in. by 4½ in.

Extent.—43 leaves; 10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment often used; edges of folios worn out; complete.

Age.—The Ms. appears to be old.

Author.—Kṛṣṇamiśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ ५० ॥ ॐ नमो ब्रह्मणे ।

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 7^b प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥fol. 17^b द्वितीयोऽङ्कःEnds.—fol. 43^b

पर्जन्योस्मिन् जगति etc., up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे षष्ठोऽङ्कः समाप्तः ॥ समाप्तमेतत्प्रबोधचन्द्रोदयं
नाम नाटकं ॥

Reference.—Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 107

149.
1882-83.

Size.—7¾ in. by 3¾ in.

Extent.—60 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing small, but clear and legible ; borders ruled in double black lines ; complete.

Age.— Samvat 1676 (Śaka 1542).

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीवरदक्षुर्त्तिर्विजयते ॥

॥ मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 10^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयो नाटके प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥

fol. 20^b इति ,, ,, द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥

Ends--- fol 59^b

पर्जन्योरिमन्जगति etc. up to संसाराद्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रो-
दयो नाम षष्ठोऽङ्कः ॥ समाप्तिमगमत् ॥

संवत् १६७६ वर्षे शके १५४२ प्रवर्त्तमानेऽधूरपुरनिवासिना ज्योतिर्विद्वा-
लस्यात्मजेन भट्टकल्याणेन लिखितमिदं प्रबोधचन्द्रोदयाभिधानं नाटकं ॥

मासि भाद्रपदे शुक्ले प्रतिपदुरुवासरे ।

लिखितं नाटकं चैतत्कल्याणेन द्विजन्मना ॥ १ ॥

श्रीरस्तु ॥ कल्याणं भूयात् ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 108

464.

1899-1915.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 41 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used for marking the portion ; yellow pigment used for corrections ; occasional notes in the margins ; complete.

Age.— Samvat 1665.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ॥ मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 7^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 15^a द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 14^b

पर्जन्योस्मिन्जगति etc. up to संसारार्द्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु । ३१ ।
as is No. 98.

followed by इति श्रीनिःक्रांताः सर्वे जीवन्मुक्ति नाम षष्ठोऽंकः । समाप्तं चेदं
प्रबोधचन्द्रोदयं नाम नाटकं ॥ ॥ संवत् १६६५ वर्षे आसौ जवदि
१० दिने मिश्रद्वारका ग्रंथ लिषावते ॥ पं० नरबदलिषतं ॥ कल्याणं
विपुलं भूयात् ॥ श्रीरस्तु । श्री ॥

अंडजाः पक्षिसर्पाद्याः । पोतजाः कुंजरादयः ।

सजाः मय कीटाद्या नृगवाद्या जरायुजाः ॥ १ ॥

यूकाद्याः स्वेदजा मत्स्यादयस्समुच्छ्रनोद्भावाः

उद्भिदखंजना सोयपादूकादेव ना रका ॥ २ ॥

विलासिनीनां स.....जाविलासास्त एव मृदस्य हृदि स्फुरन्ति
रागो नलिन्या हि निसर्गसिद्धस्तत्र भ्रमत्येव मुधा पमं हि ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 109

446.

1884-87.

Size.— 11 ³/₄ in. by 4 in.

Extent.— 144 leaves ; 7 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanagari characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; red pigment used.

The Ms. contains acts 3-6.

Age.— Not old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ततः प्रविशति शांतिः करुणा च ॥ शांतिः सान्नं ॥ मातः २

क्वासि देहि मे प्रियदर्शनं

मुक्तातंककुरंगकाननभुवः शैलाः स्वलद्वारयः

पुण्यान्यायतनानि संतततपो निष्ठाश्च वैखानसः ॥

यस्याः प्रीतिरमीषु सात्र भवती चंडालवेष्टमोदरं

प्राप्ता गौः कपिलेव जीवति कथं पाण्डहस्तंगता ॥ ७० ॥ etc.

fol. 14^b इति पाण्डविडम्बनो नाम तृतीयोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 43^b

पर्जन्योस्मिन्नगति etc. up to संसारविधि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥ १८३ ॥
as in No. 98.

followed by ॥ इति निःक्रांताः सर्वे ॥ इति षष्ठोऽंकः समाप्तः ॥ छ ॥

इति प्रबोधचन्द्रोदयनाम नाटकं समाप्तं ॥ छ ॥

श्रीपांडुरंगार्पणमस्तु ॥ श्रीविट्ठलार्पणमस्तु ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 110

731.

1886-92.

Size.— 8½ in. by 5 in.

Extent.— 37 leaves ; 15 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; complete.

Age.— Śaivāt 1688.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ श्रीविश्वेश्वराय नमः ॥ श्रीवृद्धाकालाय नमः ॥
मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 8^a इति ब्रह्माद्वैतमहाकविश्रीकृष्णमिश्रकृतौ प्रबोधचन्द्रोदये कामापयानो
नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 14^b इति प्रबोधचन्द्रोदये द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 37^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुक्तिर्नाम
षष्ठोऽङ्कः ॥ संवत् १६८८ वर्षे श्रावणमासे कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां शनौ
लिखितमिदं मनोहरेण वाचकेन स्वपठनार्थं परोपकृत्यै च ॥ शुभं
भवतु ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ स्वस्त्यस्तु ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 111

730.

1886-92.

Size.— 8 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 59 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Old country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders of folios 1-28 ruled in two double red lines, the rest in two double black ; some of the folios yellowish in appearance ; edges of some folios torn ; fol. 1 seems to be pasted on another leaf ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री० ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 10^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके प्रथमोः ॥

fol. 22^b इति " " द्वितीयोः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 59^a

पर्यन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं तरंतु ३४
as in No. 98.

followed by इति उल्का निःक्रांताः पुरुषं विष्णुभक्तिप्रबोधचन्द्रादयः सर्वे ॥

बोधचन्द्रोदयं नाम दुर्मोहतमसो रविं ॥

निर्मितः कृष्णमिश्रायैस्तत्त्वबोधाया नाटकं ३५

इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके पुरुषस्य जीवन्मुक्तितत्त्वज्ञानं नाम षष्ठोऽङ्कः
समाप्तमिदं प्रबोधचन्द्रोदयं ना

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 112

152.
1875-76.

Size.— 6 $\frac{3}{4}$ in. by 8 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 43 leaves ; 17-23 lines to a page ; 19-21 letters to a line.

Description.— Country paper ; Śāradā characters ; hand-writing clear and legible but not uniform ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.—

ॐ नमो श्रुवे सरस्वतीरूपाय ॥ शुभमस्तु ॥ तत्सत् ॥

ॐ मध्यानां मरीचिकास्त्रिवयः पुरोयदज्ञानतः ।

रवं वायुर्ज्वलनोजलं क्षितिरिति त्रैलोक्यमृन्मीलति ॥

यत्तत्त्वं विदुषां निमीलति पुनः स्रग्भोगिभोगोपमं ॥

सांभ्रानंदमृपास्महे तदमलं स्वात्मावबोधं महः ॥

अपि च । अंतर्नाडीनियमित मरुद्धं धितब्रह्मरंध्रम्

स्वांते शांतिं प्रणयिनिसमृन्मीलदानंदं सांभ्रम् ॥

प्रत्यग्ज्योतिर्जयति यमिनः स्पष्टलालाटनेत्र-
 व्याजव्यक्तीकृतमिव जगन्व्यापि चंद्रार्धमौलेः ॥
 नांयते सूत्रधारः आदिष्टोस्मि सकलसामंतचक्रचूडामणि मरीचि मंजरी
 नीराजितचरण कमलेन बलवदरि निवह वक्षस्तटकवाटपाटन-

Ends.—

पर्जन्योस्मिन् जगति महतीं वृष्टिमिष्टां विधत्तां
 राजानः क्षमां गलितनिखिलोपप्लवां पालयंतु ।
 तत्तन्मेषोपहततमसस्त्वत्प्रसादान्महांतः
 संसारान्ते विषममतातंकपंकात्तरंतु ॥ ४४ ॥
 इति निष्कांताः सर्वे ॥ ४४ ॥
 इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयनाटके श्रीकृष्णमिश्रविरचिते जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः
 ॥ ६० ॥ समाप्तं चेदं प्रबोधचन्द्रोदयो नाटकम् ॥
 जयत्यनंत्य(न्य)सामान्य(न्य)प्रकृष्टगुणवैभवः ।
 संसारनाटकारंभ निर्वाहण कविः शिवः ॥ ॐ ॥ ४४ ॥

References.— See No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदयः

with

टीका चिच्छंदिका

Prabodhacandrodaya

with

Commentary Ciccandrikā

No. 113

92

1919-24.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 105 leaves; 2-3 lines to a page; 40 letters to a line (text).
 6-8 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com).

Description.— Smooth country paper; Devanāgarī characters;
 hand-writing clear and legible but not uniform; borders
 ruled in two double black lines; red pigment used; some
 folios without borders; text in the middle with the comm.
 above and below it; complete.

Age.— Samvat 1842.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ „ comm.)— Gaṇeśa, son of Viśvanātha-Dikṣita.

Subject.— A commentary on the Prabodhacandrodaya of Kṛṣṇamiśra.

Begins— (text) fol. 2^a

श्रीपरमात्मने नमः ॥

मध्याह्नाह्नमरीचि etc. as in No. 98.

„ (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

पदमानादिदं विश्वं यद्भानान्नेह किञ्चन

तन्महः परमानन्दं वन्दे निर्विघ्नकारणं ?

अथास्य प्रबोधचन्द्रोदयाभिधेन नाटकस्य प्रवृत्तिप्रयोजनमभिधीयते ।
ब्रह्माज्ञानजनितादि संसारसागरनिमग्नानामुत्तितीर्षणामुपनिबद्धनाटकादि-
कथास्वादमनसां संसारिणां परमकारुणिकः श्रीकृष्णमिश्रः संसार समुच्छे-
दाय नाटकव्याजेन शृंगारादिरसैरुपसिच्य वेदांतसिद्धांतमंतःकरणेषु दृढयन्
नाटकमारब्धवान् । तत्र च यद्यपि विवरणोपायाः पूर्वसूरिभिर्निरूपिता बहव
उपलभ्यन्ते । तथाप्यनभ्यस्तकाव्यव्याकरणानामनधीतशास्त्राणामेतद्बोधविरह-
व्याकुलितचेतसां सचेतसां प्रयोजनाय नालमिति चिञ्चन्द्रिकाविवरणं संक्षिप-
न्नतिमुबोधमारब्धमुपकल्पतेति शयेन भवानीं भावयन् भावागणेशस्तत्र प्रारी-
प्सित्वा प्रतिबंधकविघ्नविघातमुद्दिश्य कृतं मंगलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रंथादावुप-
निबध्नति ॥ मध्याह्नेति वयमित्यध्याहारः । महस्तेजः प्रकाशरूपमिति यावत् ।

उपास्महे संचितयामः । etc.

fol. 18^b इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयीय चन्द्रिकायां प्रथमोऽंकः ॥

fol. 37^b प्रबोधचन्द्रोदयीचिञ्चन्द्रिकायां द्वितीयोऽंकः ॥

fol. 53^a इति तृतीयोऽंकः ॥

Ends.—(text) fol. 104^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते मृत्युः प्रियमुपकरोमि । etc. up to संसाराद्धि विषय-
ममतातकपंकं तरंतु ॥ as in No. 98.

followed by ॥ विष्णुभक्तिः । तथास्त्विति निष्कांताः सर्वे षष्ठोऽंकः ॥ इति

श्रीकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयं नाटकम् समाप्तम् संवत्

१८४२ माघमासे सुक्लापक्ष ७ रबीवार

Ends.—(com.) fol. 105^a

जीवस्य हि माहपुरःसराः कामक्रोधलोभादयो मुक्तिपरिपन्थिनः पाषंड-
शास्त्राणि । तदागमाश्च । एवं सति विष्णुभक्त्यैकसहायेन मुमुक्षुणा वस्तु-
विचारेण कामं क्षमया क्रोधं संतोषेण लोभमित्यादि पूर्वोक्तरीत्या कामादीन्
पाषंडागमशास्त्राणि च विजित्य श्रवणं विधाय पश्चाद्विवेकसहायेन मनसा
मननं कृत्वा निदिध्यासनं च विधाय तत्त्वसाक्षात्कारो जननीयः तेन च मोह-
नाशः संपादनीयः । एतं च सति प्रारब्धे जीवन्मुक्तिरसति च परममुक्तिरित्यल-
मतिविस्तरेण ।

आसीद्भ्रावोपनामा भुवि विदितयशा रामकृष्णोति विज्ञ-
स्तस्माद्द्वौर्यो विनीतो विविधगुणनिधिर्विश्वनाथोवतीर्णः

तस्मात्प्रख्यातकीर्त्तिर्विविधमखलुतः प्रादुरासीद्भवान्यां

श्रीमत्यां यो गणेशो भुवि विदितगुणा तस्य चिच्चन्द्रिकास्तु ।

न प्राकृतं व्यक्तमिहास्ति किञ्चिन्मयेति संतः श्रुतिगोचरम् वः ।

करोमि तेनास्तु निरंकुशेयं चिच्चन्द्रिकानन्दविबोधनाय ।

ज्ञानतोऽज्ञानतो वा पि सुष्ठु वाऽसुष्ठु यत् कृतम् ।

तद्धो क्षमध्वं सदृत्ताः परीक्षयत सादरम् ॥ १ ॥

इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशविरचितायां प्रबोधचन्द्रोदयी-
चिच्चन्द्रिकायां षष्ठोऽंः समाप्तः ॥

References.—I Mss—Aufrecht's *Catalogus Catalogorum* i, 353^a; ii, 79^a; iii, 75^a.

Descriptive Catalogue I. O. Cat. Pt. VII. No. 4143.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

टीका चिचचन्द्रिका

No. 114

Prabodhacandrodaya

with

Commentary Ciccandrīkā

425.

1892-95.

Size.— 10 in. by $4\frac{4}{8}$ in.

Extent. - 74 leaves ; 4-6 lines to a page ; 35-40 letters to a line (text).

7-10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ (com.).

Description.— Thick country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold ; clear and legible but not uniform ; borders and edges of folios 1-23 ruled in double red lines ; the rest have no ruled borders ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; text in the middle with the commentary above and below it ; folios 59-74 seem to be written in a different hand ; folio 1 is torn ; complete.

Age.— Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Gaṇeśa.

Begins— (text) fol. 1^b

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीअघनाशनकीर्त्तनाय नमः ॥

रामं विनायकं वंदे सदानंदगुणाकरं

संसारतापसंहारकारणं विघ्नकारणम् १

अथ कथमप्यन्तेवासिनं बहुशोधापितवेदांतसिद्धान्तमपि तत्त्वावबोधपराङ्मुखं नाटकादि रसिकाः परमकारुणिकाः श्रीकृष्णमिश्राः प्रबोधचन्द्रोदयाख्य-नाटकद्वाराजेन तं बुबोधयिष्यस्तद्वचयन्ति । स्म । तत्राय पद्यद्वये नांदीसंज्ञके निर्विघ्नपरिसमाप्तये कृतं मंगलं निबध्नाति ॥ मध्याह्नेति वयं तदौपनिषदमहस्तेज उपास्महे सेवयामः etc.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयद्वयाख्याने प्रकाशे प्रथमोक्तः ॥

fol. 24^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशे द्वितीयोक्तः

Ends.— (text) fol. 73^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to संसाराब्धि विषयममता-तंकपंकं तरंतु ३३ as in No. 111.

followed by तथास्त्विति निष्क्रांताः सर्वे समाप्तोऽयं षष्ठोक्तः ६

इति श्रीकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयं नाटकं समाप्तमगात्

६ श्रीरस्तु ॥

Ends.— (com.) fol. 73^b

जीवस्य हि मोहपुरःसराः etc. up to परीक्षयत सांदरम् १

as in No 113.

followed by इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसुतगणेशविरचितायां प्रबोध-
चन्द्रोदयीयचिच्चन्द्रिकायां षष्ठोऽंकः समाप्तिमगमत् १ ।

शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

On folio 1^a we have—

नाटकादौ च विघ्नविघाताय नांदी कार्या यदाह भरतः
यद्यप्यंगानि भूयांसि संति वै नाटकादिषु
तथाप्यवश्यं कर्तव्यं नांदी विघ्नप्रशांतये
देवद्विजन्तृपादीनां(ना)माशीर्वचनपूर्विका
नांदी कार्या बुधैर्नाम्ना नमस्कारेण संयुतेति नांदीलक्षणं
काचिद्वादशपदा नांदी काचिदष्टपदा तथा
सूत्रधारं पठेदेनां मध्यमस्वरसंयुतामिति ॥
रंगं प्रसाद्य मधुरैः श्लोकैः काव्यार्थसूचकै
रूपकस्य कवेराख्यां गोत्राय...च कीर्त्तयेदिति भरतशास्त्रात्
रुणद्धि रोदसीं चास्य यावत्कीर्त्तिरनीश्वरी ।
तावत्किलायमध्यास्ते सुष्ठुती वै बुधपदमिति श्रुतेश्च
कवेर्गोत्रनामादिकीर्त्तनमप्युचितामिति स्वनाम कीर्त्तयति कृष्णमिश्रेति

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

टीका चिच्चन्द्रिका

Prabodhacandrodaya

with

Commentary Ciccandrikā

No. 115

460.

1895-1902.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 103 leaves ; 5 lines to a page : 36 letters to a line (text).

8 " " " " 45 " " " " (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but not quite clear ; borders ruled in double red lines ; some in triple ; white chalk used for corrections ; edges of folios worn out ; slightly moth-

eaten; folio 1 pasted with paper-slips; text in the middle with commentary above and below it; commentary incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Gaṇeśa.

Begins.— (text) fol. 2^a

मध्याह्नाह्नमरीचि etc. as in No. 111.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ ॐ नमो श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

यदभावनादिदं विश्वं etc. as in No. 113.

fol. 19^b इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयांकचिच्चन्द्रिकायां प्रथमोऽंकः

fol. 38^b इति द्वितीयोऽंकः

Ends.— (text) fol. 103^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते श्रूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to सं...ब्धि विषयममता-
तंकपंकं तरन्तु ॥ as in No. 111.

followed by विष्णुभक्तिः तथास्तु ॥ इति निःक्रांताः सर्वे षष्ठोऽंकः ॥

इति श्रीप्रबोधचं...नाटकं समाप्तम् ॥

Ends.— (com.) fol. 103^b

तथा च ज्ञानिनो विरक्तसर्वथा प्रयोजनाभावान्नगभनादिद्रियामान
किंचिच्च...चरिष्यत्यर्थं स्थलनियमोपेक्षित इति तात्पर्यं प्रज्ञांतराति...मोहं...
परं उल्लङ्घ्यम्

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदयटीका

called

चिच्चन्द्रिका

No. 116

Prabodhacandrodayatīkā

called

Ciccandrikā

447.

1884-87.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 53 leaves; 13-14 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; folios numbered in both the margins; fol. 43 slightly moth-eaten; folio 53 slightly torn; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Gaṇeśa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

यदभानादिदं विश्वं etc. as in No. 113.

fol. 10^a इति श्रीभावार्थविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयीयचन्द्रिकायां प्रथमोऽङ्कः १

fol. 19^a प्रबोधचन्द्रोदयीयचिच्चन्द्रिकायां द्वितीयोऽङ्कः २

Ends.— fol. 52^b

जीवस्य हि मोहपुरः etc. up to परीक्षयत सादरम् १

as in No. 113.

followed by इति श्रीभावविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशविरचितायां प्रबोध-

चन्द्रोदयीयचिच्चन्द्रिकायां षष्ठोऽङ्कः समाप्तः छ छ छ

श्रीगणानामर्पणमस्तु

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabōdhacandrodaya

with

with

प्रकाश

Prakāśa

No. 117

55.

1869-70.

Size.— 12 $\frac{2}{3}$ in. 8 in.Extent.— 82 leaves ; 4-6 lines to a page ; 32 letters to a line (text).
8-10 „ „ „ „ 40 „ „ „ „ (com.).

Description.— Blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; comm. above and below the text ; complete ; last folio slightly torn.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ comm.).— Rāmadāsa Dikṣita.

Begins.— (text) fol. 1^a

श्रीलक्ष्मिन्निहाय नमः ॥

मध्याह्नाह्नमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^a

अगीणेशाय नमः ॥

रामं विनायकं वंदे सदानंदं गुणाकरं ॥

संसारतापसंहारकारणं विघ्नवारणं ॥ १ ॥

अथ कमण्यतेवासिनं बहुशोध्यापितवेदांतसिद्धांतमपि तत्रावबोधपराङ्मुखं
नाटकादि रसिकं परमकारुणिकाः श्रीकृष्णमिश्राः प्रबोधचन्द्रोदयाख्य-
नाटकव्याजेन तं बोधाविषयस्तद्वचयंति स्म । तत्रायपद्यद्वये नांदीसंज्ञके निर्विघ्न-
परिसमाप्तये कृतं मंगलं निबध्नन्ति । तत्र नांदीस्वरूपं ।

नंदंति काव्यानि कवींश्रवर्गाः कुशीलवाः परिषदाश्च संतः ।

यस्मादलं सज्जनसिंधुहंसी तस्मादियं सा कथितेति नांदी ।

इति नांदीस्वरूपं । तल्लक्षणं च । आशीर्नमस्क्रियावस्तुश्लोकः काव्यार्थ सूत्रकः ।
नांदीति गद्यगदितपदैर्द्वाद(श)भिस्तथा । इति नांदीस्वरूपलक्षणलक्षितमाश-
यद्वयं । तत्रायं पद्यं व्याख्यायते । मध्याह्नेति । यद्यं तद् । औपनिषद-
सहस्रेणः । इत्याह्ने । सेवयामः । etc.

fol. 12^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयत्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 28^b इति० प्रकाशो० द्विति०

Ends.— (text) fol. 82^a

तथाप्येतदस्तु । पर्जन्योस्मिन् etc. up to संसाराब्धि विषयममतातंकपंकं
तरंतु ॥ ३२ ॥ as in No. III.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे । इति श्रीमत्प्रबोधचन्द्रोदयाख्ये श्रीकृष्ण-
मिश्राविरचिते नाटकसारे षष्ठोऽङ्कः ॥ ६ ॥ राम ॥

Ends.— (com.) fol. 82^a

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथान्ते आशीर्लक्षणं मंगलमाचरन्ति । तथाप्येतदस्तु ।
पर्जन्य इति । पर्जन्यो जलपूर्णमेघः । अस्मिन् जगति अस्यां भूमौ महतीं मिष्टां
समये यावदपेक्षितामिष्टामिति पदेनातिवृष्टिं निवारयन्ति विधत्तां करोति ।
गलितो नष्टः उपद्रवो देशराज्याद्युपद्रवो येभ्यस्ते राजानः क्षमां पृथिवीं पालयंतु ।
संसारिभ्य आशिषो दत्त्वा ज्ञानिभ्योपि ददाति । महान्तः ज्ञानिनस्त्वत्प्रसादा-
द्विष्णुभक्तेप्रसादासंसारएवाब्धिः(ः) समुद्रः तं तरंतु कीदृशं समुद्रं । विषयाः
स्रगादयः ममत्वाभिमानिनः आतंको भयं एतान्येव पंकं कर्दमो यस्मिन् ।
कीदृशा महान्तः । तत्त्वानां उन्मेषः साक्षात्कारः तस्मादुपहतं नाशितं तम
अज्ञानं येषां ते । विष्णुभक्तेः प्रसादासर्वं प्राप्यत इति भावः ॥ ३२ ॥ अंक-
समाप्तिं द्योतयति । इति निःक्रांताः सर्वे ॥ इति अंकसमाप्तौ सर्वेषां निष्क्रामण-
मित्यर्थः ॥ ॥ इति श्रीभट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचिते प्रका-
शाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकाख्याने षष्ठोऽङ्कः समाप्तः ॥ ६ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— I Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 353^a; ii, 79^a, 211^a; iii, 75^a.

Descriptive Catalogues—I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4139-42.

2 Printed Editions— Printed by R. S. Gondhalekar
Poona, 1886.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

No. 118

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

255.

1880-81.

Size.— 14 in. by 5 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 3-5 lines to a page ; 40 letters to a line (text).

6-8 „ „ „ „ 55-60 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; folios numbered in both margins ; text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections ; folios 68, 69 and 70 have yellow appearance ; fol. 1 slightly torn ; some edges worn out ; complete.

Age.— Śaṁvat 1753.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins—(text) fol. 1^b

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ रामं विनायकं बंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽंकः ॥fol. 24^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशो द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥Ends.—(text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते श्रूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to. संसाराद्धि विषयममता-

तंकपंकं तरंतु as in No. 111.

Ends.— (com.) fol. 69^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः ३३

as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ

सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः छ

इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रो

दयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम षष्ठोऽङ्कः ६

संप्राकृतं etc....up to विबुधैर्न सूतै १ as in No. 120 below

followed by संवत् १७५३ ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

with

with

प्रकाश

Prakāśa

No. 119

78.

1883-84.

Size.— 13 in. by 6½ in.

Extent.— 70 leaves ; 5-7 lines to a page ; 40 letters to a line (text).

6-9 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; red pigment used for certain words and colophons ; text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; complete.

Age. — Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Rāmadaśa.

Begins—(text) fol. 1^b

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

,, (com.) fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

रामं विनायकं वंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये व्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमो अंकः ?

fol. 24^b इति प्रबोधचन्द्रोदयप्रकासे द्वितीयो अंकः संपूर्णम् ॥

Ends.—(text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते श्रूयः प्रियसुपकरोमि etc. up to संसारार्द्धि
विषयममतातंकपंकं तरंतु as in No. 111.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे इति

Ends.—(com.) fol. 69^b

श्रीकृष्णमिश्रः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः

as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति इति इति निष्क्रांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणीमित्यर्थः इति श्रीभट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदास-
विरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटके जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम
षष्ठोऽंकः समाप्तः ६ ॥ समाप्तोऽयं नाटकं ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with
प्रकाश

No. 120

Prabodhacandrodaya

with
Prakāśa

224.

Viśrāma (i).

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 70 leaves ; 4-7 lines to a page ; 40 letters to a line (text).

8-10 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections ; certain words and lines smeared off with black ink on many folios ; the edges of last few folios torn ; complete.

Age.— Saṁvat 1746.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins—(text) fol. 1^b

मध्याह्नाह्निकमरीचि etc. as in No. 111.

„ — (Com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा परात्मानमशेषदेहिनामात्मानमस्यैव सुखप्रबोधनं ॥

कर्तुं प्रबोधाख्यनिबन्धने मया प्रकाशनाम्नी 'क्रियते हि टीक १

विनायकस्थ तनयो दीक्षितस्य करोदिमां ॥

रामदासांति सरलां टीकां संतोत्र मेऽरणं २

मध्याह्नेति ॥ अह्नौ मध्यो मध्याह्नस्तस्मिन्नर्कः सूर्यस्तस्य मरीचिकास्तु

किरणेषु पयः पूरः पयसां जलानां पूरः etc.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयन्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽंकः श्रीः श्रीः

fol. 24^b इति... ...द्वितीयोऽंकः समाप्तः ॥

Ends:— (text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूया प्रियमुपकरोमि etc. up to संसाराब्धि विषय-
ममतातकपके तरंतु ३३ as in No. 111.

followed by इति निःक्रांताः इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचंद्रो-
दये जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽंकः समाप्तश्चायं प्रबोधचंद्रोदयो नाम ग्रंथः ॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

Ends.— (text) fol. 70^a

पर्जन्य इति etc. up to सर्वं प्राप्यत इति भावः ३३ as in No. 117.

followed by अंकं । कमामिं योक् इति क्रांता सर्वे इति अंकसमाप्तौ सर्वेषां
निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ छ ॥ इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदास-
विरचितं प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवनमुक्तिनिरूपणं
नाम षष्ठोऽङ्कः ६

स्वप्राकृतसंस्कृतमत्र किञ्चिद्याख्यायतान्ययमवर्णि किञ्चित्
तत्राप्यशुद्धं यदि किञ्चिदस्ति तच्छोधनीयं विबुधैर्न मुखैः १ ॥
संवत् शके १७४६ व्याख्येन०

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

No. 121

378.

1884-87.

Size.— 15¼ in. by 6¾ in.

Extent.— 70 leaves ; 4-8 lines to a page ; 40-44 letters to a line (text).

8-10 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in ap-
pearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ;
borders ruled in double red lines ; some in triple ; edges
in single ; folios numbered in both margins ; red pigment
used ; text in the middle with the commentary above and
below it ; white chalk used for corrections ; edges worn
out ; the first folio has two numbers 1 and 2 ; complete.

Age.— Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins.—(text) fol. 1*

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

Begins--(com.) fol. 1^a मध्याह्नेति ॥ वयं तत् औपनिषदं महस्तेजः ब्रह्माख्यं
उपास्महे । सेवयामः । etc.

fol. 12^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 25^b इति... .. द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 70^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to मंसाराब्धि
विषयममतातंकपकं तरंतु as in No. 111.

Ends.— (com.) fol. 70^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथान्ते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः
as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति इति निष्क्रांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षित रामदास-
विरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्ति निरूपणं नाम षष्ठोऽंकः
॥ ६ ॥

सप्राकृतं संस्कृतमत्र किञ्चिद्व्याख्यायतात्पर्यमवर्णि किञ्चित्
तत्राप्यशुद्धं यदि किञ्चिदस्ति तच्छोधनीयं विदुषैः-

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

No. 122

503.

1887-91.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 8 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 69 leaves ; 4-5 lines to a page ; 35-40 letters to a line (text).

8-12 ,, ,, ,, 40-44 ,, ,, ,, (com.).

Description.— Modern country paper ; Devanāgarī characters ;
hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled
in double red lines ; text in the middle with the comment-
ary above and below it ; folios numbered in both

margins ; white chalk used for corrections ; the first folio is numbered as 1 on one side and as 2 on the other ; complete.

Age.— Śāke 1747.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ com.).— Rāmadāsa.

Begins.--(text) fol. 1^a

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा परात्मानमशेष etc. as in No. 120.

fol. 12^a इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोः ॥

fol. 25^a इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयप्रकाशो(शे) द्वितीयोः ॥ २ ॥

Ends.--(text) fol. 70^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते श्रूयः प्रियमुपकरामि etc. up to संसारार्द्धि
विषयमतातंकपंके तरंतु ॥ ३३ ॥ as in No. 111.

followed by इति निःक्रांताः ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचंद्रोदये
जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोः ॥ समाप्तश्चायं प्रबोधचंद्रोदयो नाम ग्रंथः सर्वे
शुभं भवतु ॥ छ ॥

Ends.--(com.) fol. 70^b

पर्जन्य इति etc. up to सर्वं प्राप्यत इति भावः ॥ ३३ ॥

as in No. 117

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति ॥

अंकसमाप्तौ सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ छ ॥

इति श्रीमद्भट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासाविरचितं प्रकाशाख्ये
प्रबोधचंद्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम षष्ठोः ॥

संप्राकृत etc. up to विबुधैर्नमुख्यैः ॥ as in No. 120

followed by इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ शके १७४७ पार्शीव नामाब्दे माघमासे
इंदुवासरे.....वासिना...तं प्रबोधचंद्रोदयाख्यनाटस्य सव्याख्यां...इदं पुस्तकं
संपूर्णं ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदयटीका

Prabodhacandrodayaṭikā

called

called

प्रकाश

Prakāśa

No. 123

463.
1899-1915.Size.— $9\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 90 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but neither clear nor uniform ; borders ruled in black and red lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; edges worn out ; slightly moth-eaten ; complete.

Age.— Śaṁvat 1806.

Author.— Rāmadāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ओं महायुरवे नमः ॥

रामं विनायकं वंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽंकः ॥fol. 26^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशाख्ये द्वि(ति)योऽंकः संपूर्णः ॥Ends.— fol. 89^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः ॥

as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं द्योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति ॥ अंक-
समाप्तौ सर्वेषां निःक्रमणमित्यर्थः ॥ इति श्रीमद्भट्टविनायकामजदीक्षित-
रामदासविरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मु-
क्तिनिरूपणं नाम षष्ठोऽंकः ॥ ६ ॥ संवत् १८०६ वदी आषाढ शुक्रवार ॥

यादृशं पुस्तकं

... .. एवं वदन्ति पुस्तकं ॥

लिखितं गन्नाराममिश्रेण ॥ ललितां मध्ये ॥ इदं पुस्तकं योः शुभं
 दूयात् ॥ शुभमस्तु ॥ सिद्धिरस्तु ॥ ॐ नीलकण्ठाय नमः

On fol. 90^b we have—

माण्डव्यशामवासिना सप्तर्ष्यपनामकेन मनोहरेण काश्यामिदं पुस्तकं
 लिखापितं शोधितं च

References.— Same as in No. 117.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 124

448.

.1884-87.

Size.— 10 $\frac{1}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 49 leaves ; 13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; lacunae supplied in the margins ; complete.

Age.— Śaka 1707.

Author.— Jayadeva.

Subject.— A drama in seven acts by Jayadeva, son of Mahādeva

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ चत्वारः प्रथयंतु विदुमलतारक्तांगुलिश्रेणय

श्रेयः शोणसरोजकोरकरुचस्ते शार्ङ्गिणः पाणयः ॥

भालेष्वञ्जभुवो लिखंतिऋगपये पुण्यवर्णावलाः

कस्तुरीमकरीः पयोधरयुगे गंडद्वये च श्रियः

fol. 9^b प्रथमौकः ॥

fol. 14^b द्वितीयौकः ॥ २ ॥

Ends— fol. 48^b

तथापीदमस्तु ॥

आवाल्याद्वदनांजुजे तनुभृतां सारस्वतं जंभतां

देवे कौस्तुभयाम्नि चंद्रमुकुटाद्वैतामतिः खेलतु

वाग्देव्या सह सुक्तवैशसरसा देवी च दीव्यादियं
शेषस्येव फणांचले वसुमती लक्ष्मीः सतां सद्गुप्त ॥ ९२ ॥

रामः ॥ तदागच्छत पुष्पकादवतीर्य गुरुं बंधुजनं
पौरांश्चानंदयाम इति पुष्पकादवतरणमभिसंवृत्तं ॥
इति निःक्रांता सर्वे ॥ सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥

जायंतामभिरामरामचरिताक्रीडाभिरामाः सता-
मुन्मीलनमल्लिकाविरचितस्रग्दामरम्या गिरः ॥
याः कंठे विनिवेश्य पेशलधियो रोमांचलीलांचिताः
कांताबाहुलताविलासमहिमाश्लेषांस्तृणं मन्वते ॥ ९३ ॥

इति श्रीजयदेवकविविरचितं प्रसन्नराघवं नाम नाटकं समाप्तं ॥
स्वस्ति श्रीमन्वृषशालिवाहनशके १७०७ विश्वावसु नाम संवत्सरे ज्येष्ठकृष्ण-
चतुर्दश्यां भौमे कुतुलापुरस्थेनोपासन्युपनामकेनावाभिधानेन लिखितमिदं
प्रसन्नराघवाभिधानं नाटकं संपूर्णतामगमत् श्रिये भूयात् ॥ शुभं भवतु ॥
॥ छ ॥ छ ॥

References.—(1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
i, 359^b; ii 81^a, 211^b; iii, 76^b.

Descriptive Catalogues:—I O. Cat. Pt. VII. No. 4158;
A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7394-6; Mad. Des. Cat.
Vol. XXI. Nos. 12562-8.

A. B. Keith-Sanskrit Drama, pp. 244-6.

(2) Printed Editions :—Published by the Nirnayasagar
Press, Bombay; 2 Edited in the Pandit (1867-9) ;

(3) Ed. by Pandita Govinda Deva Śāstri, Benares
(1868) ;

(4) Ed. by Jivananda Vidyāsagara Scramppore, 1872 ;

(5) Ed. S. M. Paranjpe, Poona 1894.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 125

167 (a).
1882-83.

Size.—12½ in. by 5 in.

Extent.—14 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; old in-
appearance ; hand-writing legible and uniform but some-
times not quite clear ; borders ruled in two double black

lines with a thick red line between them ; some folios have yellow appearance ; edges worn out and moth eaten ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jayadeva.

Begins.-- fol. 1^a

श्रीमहागणपतये नमः ॥ ॥ रामजय ॥

॥ चत्वारः प्रथयन्तु etc. as in No. 124.

fol. 13^a प्रथमोक्तः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

रामः । वत्स अलमनेन तद्यावता अयं भगवान्

विश्वामित्रस्तत्रभवतो याज्ञवल्क्यस्य समागमसुखमनुभवति ।

तावत्तदीयसायंतनदेवार्चनोचितकुसुमान्यपची

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 126

426.

1892-95.

Size.— 10 $\frac{4}{5}$ in. by 5 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.-- 88 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.-- Thick country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and legible ; borders of folios 1-37 ruled in triple red lines and edges in single ; some folios have blackish appearance ; edges of first three folios moth-eaten ; complete.

Age.-- Śaṁvat 1896.

Author.— Jayadeva.

Begins— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

चत्वारः प्रथयन्तु etc. as in No. 124.

fol. 16^b इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके प्रथमोक्तः १

fol. 25^b द्वितीयोक्तः २

Ends.-- fol. 85^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम्

आवाल्याद्वदनां बुजे etc. up to इति पुष्पाकादवतारणमभिनन्दयंतः सर्वे

निक्रान्ताः ॥ as in No. 124.

followed by इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके सप्त-
मोक्तः ॥ समाप्त ॥ ७ ॥ संवत् १८९६ का ॥

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No 127

427.

1892-95.

Size.— 9 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing bold, clear and legible ; borders ruled in double red lines.

The Ms. contains acts 1-4 and some portion of the
fifth act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगोविंदाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री...सः ॥

चत्वारः प्रथयंतु etc. as in No. 124.

fol. 13^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 21^a द्वितीयोक्तः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 37^a

कातेनाथप्रणयमधुरं किंचिदाचंचलेन

श्रान्ताश्रान्ता जनकतनया वल्कलस्यांचलेन ।

चक्रे पीतश्रमजलकणस्निग्धसुग्धाननश्रीः

श्रान्तः सांतः स पुनरनपा लोचनस्यांचलेन ॥ गं

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 128

142.
1866-68.Size.— $12\frac{3}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves ; 10 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; complete.

Age.— Śaka 1789.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीधारणासरस्वत्यै नमः ॥

चत्वारः प्रथयंतु etc. as in No. 124.

fol. 11^b प्रसन्नराघवनाटके प्रथमोक्तः पर्याप्तः ॥fol. 17^a इति श्रीप्रसन्नराघवनाटके श्रीजयदेवकृते द्वितीयोक्तः ॥Ends--- fol 55^a

तथापीदमस्तु ॥

आबाल्याद्वदनां बुजे etc. up to इति पुष्पकादवतरणं सवृत्तमिति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ as in No. 124.

followed by इति सप्तमोक्तः

जायन्तामभिराम etc. up to श्लेषांस्तृणं मन्यते ॥ १ ॥

as in No. 124.

followed by नाटकघटितमदः पद्यं ॥

इति श्रीजयदेवकवोद्वृद्धामणीविरचितं प्रसन्नराघवनाटकं संपूर्णं ॥
श्रीदंतिलपननीलांबाभर्गचरणेषु नतिर्विजयतुतरां ॥ स्वस्ति श्रीशालिवाहनशके
१७८९ प्रभवसंवत्सरे माघशुक्लपक्षे समाप्तं ॥ छ ॥

ग्रंथसंख्या १८०० श्रीकृष्णनाथप्रसन्नोस्तु

References.— Same as in No. 124.

भाणनाटक

Bhāṇanāṭaka

No. 129

94.

1919-24.

Size.— 7 in. 1 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 14 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; *Malyālam* characters ; old in appearance ; hand-writing very small but clear, legible and uniform ; leaves slightly worn out ; leaves have holes to pass a string through ; letters inscribed.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु ।

केळीकोप दशा सुतन्वत.....न किञ्चन्द्रार्ध चूडामणौ

चूडा चन्द्रकलानुषंगकलया यद्भूयते कोमलं,

यद्वा कर्कशकासरासुरशिरो निष्पेषणे निर्दयं

पायाद्वस्तदिदं गिरीन्द्रदुहितुः पादारविन्दद्वयम् । नायन्ते ततः प्रविशति सूत्रधारः । सूत्रः । यमाहुस्सं सारेप्रकृतिरससं वस्तुमुनयो यदास्वादतिक्तस्स च परचिदाग्नेडन रसः । कुचा भोगानम्राः कुवलयदृशो यस्य करणं तृतीयो विख्यातो जगति सपुमर्थो विजयते । अपि च नितंबालसयातानां स्मितं जयति योषितां । विधत्ते विद्वति यत्त्र जगत्त्रयमयीस्मरः । अलमतिविस्तरेण । किञ्चिदुपसृत्य । साञ्जलिबन्धं ।

Ends.— इयं कल्याणांगीर मयतुचिरायैनमुचितं । समारूढप्रेमा भवतु मुहुरस्यामयमपि विधातुः पञ्चैषेरपि च युवयोरस्य मम च । प्रयासाभ्यासुः प्रगुणफल संयोग सुभगाः ॥ किं ब्रूथः । परिगृहीतमिदमस्माभिः सुरतदेशिकवदनेन्दुबिंबविनिमृतमाशीरमृतमिति । प्रतीचीं विलोक्य । हन्त अतिक्रामति सन्ध्यासमयः तत् प्रस्थातुकामा वयं । चित्रलतामदनरथौ किं ब्रूथः । भवदसंनिधाने प्रियसखी प्रियसखयोर्महती पीडिते । संनिहितौ ननु युवां । अवश्यं च गन्तव्यं । अनंगपताकानंगकेन किं ब्रूथः । अवश्यञ्चेत् गन्तव्यं । अतिनिर्वन्धो न शोभते । कदापुनर्द्रक्ष्याव इति । ताविनिगद्यते । निद्राभंगनिकामरक्तनयनौ मुद्रादारिद्र्यस्मरक्रीडासंभृतसादवे.....

मत्तविलासप्रहसनटीका

Mattavilāsaprahasanāṭikā.

No. 130

96.
1919-24.Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 1 in.

Extent.— 12 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Palm-leaf use; *Malyālam* characters; old in appearance; hand-writing very small but clear, legible and uniform ; leaves with holes to pass a string through ; incomplete.

Age.— Fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— श्रीगणपतये नमः ।

अविघ्नमस्तु । आर्य किं चिरस्य कालस्य यौवनगुणभरमत्तविलासप्रहसनं दर्शयितुमयागतासि तस्यै इदानीं दर्शय या त्वया रमयितव्या किन्तया एव-
नियुक्तोसि तथा एवं खलु एतत् युज्यते एवं लब्धः आर्यमिश्राणां प्रसादः
यथेवं किन्ते प्रियाख्यानि तद्वन्दामि किमिदानीमार्येण नाटकं नाटयितव्यं
आम इत्यनुवादे अस्मिन् पक्षपाती मे कोपः येन अभिप्रायानुरूपं भणितारमि
आर्य कतमः पुनः स कविः । यः अनया कृत्या आत्मानमेवं प्रकाशयिष्यति

Ends.— भगवन् चन्द्रसमागतमिवप्रदोषं भगवन्तं पश्यन्त्या मे अद्य आनन्दतीव्रदृष्टिः
किमेतदभ्यर्थनीयं किन्ते प्रियं करोमि गच्छामि तावदहं तथा भवतु विधवा
मुण्डा भिक्षुका धर्मदाराः मय्यस्मांसं पीयते खाद्यते च भिक्षा भोज्यं चर्म-
खण्डश्च शय्या । कौलः धर्मः कस्य नो भाति रम्यः । मुक्तिं भणन्ति हरिब्रह्मादि-
देवाध्यानेन वेदपठनेन क्रतुक्रियाभिः । एकेन केवलमुमादयितेन दृष्टो मोक्षः समं
सुरतकेळि सुरारसैः । पञ्चताम्बूलं पञ्चसुगन्धोत् बोधितं । एतत्तरि इलवङ्गं
जातिका करां पूव् वशुवाशि इव पञ्चसुगन्धम् । शाणं शण विकारं क्षौमं
अतसीसूत्रनिर्मितं चीरं दर्भादि निष्पन्नं कुतपं पार्वतीया हजरोमनिर्मितकबळं
अविक आहताः बुद्धाः क्षपणकाः नग्नाः अवगीतं विप्रतिपत्ति ।

मदनसंजीवन

Madanasamjivana

No. 131

470.

1899-1915.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 6-8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; red and yellow pigment applied to some folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Age.— Not mentioned.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रायास्तु स गेहेषु यद्वाहो गृहतस्करः ॥

यत्र नायकनामापि लालंसीति विवर्णवत् ॥ २ ॥

अपि च

क्षेमायास्तु दिगंबरस्य वपुषसौंदर्यलेशः पुरा

यं दृष्ट्वा किल दारुकावनमुनिस्त्रैणं पुरोवर्तित ॥

द्रुत्यत्कुचुकमस्तकां धि विगठन्नीविप्रहृष्यन्मुखं

सर्वांगीणनिरुद्धरोमचिततस्विन्नां गमुत्कंपनं ॥

... ..

नायंते सूत्रधारः

... ..

वित्तिय सहर्षे ॥ कश्चिदस्ति भवाद्दशानसूयरसिकमानसानंदयुगमर्षितः

मदनसंजीवनो नाम भाणः । तमहं प्रयुञ्जानो नुरंजयाम्भार्यमिश्रान् ॥ etc.

Ends.— fol. 44^a

गाढमालिङ्ग्य सस्मितं किं ब्रवीषि । मंचमारोहेति ॥ सानंदं प्रेयसि
परिश्रुहीतसंभारः तूर्णमागच्छामि । मञ्जुयुगः तावदत्रैव तिष्ठति ॥ कथय किं
भूयः प्रियमुपकरोमि ॥ किं ब्रवीषि नन्वितोपि प्रियमस्तीति ॥
तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

सर्वत्रापि सुभिक्षमेवस्तरं भूमंडले वर्धतां
 भक्त्या यज्ञकृतो भवन्तु सुजनाः श्वंद्रार्धचूडार्चकाः ॥
 श्रीमंतः कवयो भवन्तु परितः कल्याणपारं परी—
 माचंद्रार्कमवर्गलं विजयतां मद्भैतमव्याहतं ॥ १०० ॥
 अपि कसंतत चित्रलेखाख्य शिवकामिन्यलंकृतः ॥
 कुलभूषणनामायं पातु विश्वं सभापतिः ॥
 ॥ इति निक्रांतः ॥ संपूर्णोयं मदनसंजीवनयो नाम भाणः ॥ छ ॥

Aufrecht does not mention any Ms. of this work in his Catalogus Catalogorum.

मन्त्राङ्कनाटक

Mantrāṅka Nāṭaka

No. 132

103.

1919-24.

Size.— 7 $\frac{1}{8}$ in. by 1 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 153 leaves; 6 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.— Palm-leaves; *Malyālam* characters; old in appearance; hand-writing small but clear, legible and uniform; letters inscribed on the leaves; leaves have holes in the middle to pass a string through; wooden-planks above and below the leaves; the Ms is preserved in a wooden-box.

Age.— Fairly old.

Author.— Bhāsa.

Subject.— Nāṭaka.

Begins.— हरिः श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु । ततः प्रविशति डिण्डिकवेषोवसन्तकः । पूर्वं कैशिकयित्
 रण्डुसूक्तिं रण्डूपाटि पिन्नेआळामं चोल्लू डिण्डीदण्डं दधानः भसितासिततनुः
 भस्मकृतत्रिपुण्डीभास्वत्कौपीनवासाः प्रविशति गणयन् दक्षिणामाषकाणां ।
 मन्त्रार्थं वह्निशाला प्रतिकृतसमयस्तत्सखीभ्यामुभाभ्यां । नोपश्यामीति जल्पन्
 जळ इव मतिमान् मोदकं देवपीठे ।

Ends.— स तेन रामो रचितेन सेतुना पथा समुत्तीर्य महार्णवं क्षणात् ।
 पुरीं सुवेलाचलमस्तकं श्रितामवाप लङ्काममरावतीसमां ।
 तौ सुग्रीवविभीषणौ रघुपतिं पार्श्वद्वयेमानयन्
 सौमित्रिं पुरतः प्रभञ्जनमुतं भृत्यं पुरस्कृत्य च
 युक्तो वानरसेनया सकलया राजन्यदूडामणि-
 स्तीर्त्वाभोनिधिमास्पदं च विदधे लङ्कोत्तरद्वारि सः ।
 व्याधस्त्री तुंगपीनस्तनकलशमिळत् कुम्भिकुम्भाभिमान
 प्रत्यागच्छन्मदान्धद्विरद वररदधुणकूटे त्रिकूटे
 स्कन्धावारं विधाय स्थितिमकृतगिरा रामभद्रस्य लङ्का-
 जातातङ्कांविधास्यन् सहबलनिवहैश्चक्रवर्ती कपीनाम् ।

मन्त्राङ्कटीका

Mantrāṅkatikā

No. 133

98.

1919-24.

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $13\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 84 leaves ; 9 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Modern foolscap paper ; Devanāgarī characters ;
 hand-writing clear, legible and uniform ; written on one
 side only ; copied by one Venkatarāmaśāstri.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः । अविघ्नमस्तु ॥
 आसीदशेषभुवनप्रथिता पृथिवीतले ।
 कौशाम्बी नाम नगरी यस्या यौन गरीयसी ॥
 तत्राभूत्पार्थिवः श्रीमानिन्द्रतुल्यपराक्रमः ।
 प्रणताखिलभूपालः शतानीक इति श्रुतः ।
 लावण्यस्यन्दिनीवाङ्मैनिर्दशेषगुणस्नभुः ।
 तस्य राजवरस्यासीन्महिषी मृगयावती ॥ etc.

Ends.— fol. 83-84^b

अहमिदानीं स्वामिनो मद्रचनानवस्थितत्वात् निरुद्धारम्भः स्यामिति च
 सूच्यते । ब्राह्मणोपासकेष्वत्र उपासकशब्द उपहासयोकः । मा भैषीरित्यत्र
 सर्वथा वयं कार्यं साधयिष्याम इति द्योत्यते । अथ वसन्तकः । अयं ब्राह्मणभावं
 धिक् । ब्राह्मणत्वं ब्राह्मणजन्म वा अत्र हेतुमाह मात्रेण चेष्टामात्रस्मरेण
 प्रत्यक्षप्रमाणैकतानेन कुत्सितेन श्रवणकेनाहतेनाभयं दीयते इत्येकत्र ॥

महानाटक or हनुमन्नाटक

Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka

No. 134

826.
1886-92.Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 24 leaves ; 15 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear and legible but not uniform ; occasional marginal notes ; yellow pigment frequently used for corrections ; red pigment used for marking the portion ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat—in the recension of Dāmodara Miśra.

Subject.— A drama based on the story of Rāmāyaṇa and ascribed to Hanumat. It is supposed to be in two recensions one by Dāmodara and the other by Madhusūdana.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं पावनं पावनानां
पाथेयं यन्मुमुक्षोः सपादि परपदप्राप्तये प्रस्थितस्य
विश्रामस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनानां
बीजं धर्मदुमस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम । १ ।
पातु श्रीस्तनपात्रभंगमकरी मुद्रांकितोरस्थलो
देवः सर्वजगत्पतिर्मधुवधुवक्राञ्जचंद्रोदयः
क्रीडाक्रीडतनोर्नर्वेदुविशिदे दंष्ट्रांकुरे यस्य भू-
र्भाति स्म प्रलयाब्धिपल्वलतलोत्खातैकमुस्ताकृतिः ॥ २ ॥
यं शैवाः समुपासते शिव इति ब्रह्मेति वेदांतिनो
बौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटवः कर्त्तेति नैयायकाः ।
अर्हन्निव्यथ जैनशासनगता कर्मेति मीमांसकाः
सोयं वो विदधातु वाञ्छितफलं त्रैलोक्यनाथो हरिः । ३ । et c.

fol. 3^b इति श्रीहनुमन्नाटकजानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकःfol. 5^a इति श्रीहनुमन्नाटकजानकीरामविलासो नाम द्वितीयोऽंकः २ ।

... ..

Ends— fol. 24^b

यद्भृशं धनुरीश्वरस्य समरे यज्जामदग्न्योजित-
 स्यक्ता येन गुरोर्गिरा वसुमती सेतुः पयोधौ कृतः
 एकैकं दशकंधरक्षयकृतो रामस्य किं वर्णयते
 देवं वर्णय येन सोऽपि सहसा नीतः कथा शेषतां ८७
 रम्यं श्रीरामचंद्रं प्रबलभुजवृहतां च कांडसौड-
 व्यातं ब्रह्मांडभांडे रणशिरसि महानाटकं पाटवाधि-
 पुण्यं भक्त्या जेनयविरचितमिदं यः शृणोति प्रसंगात्
 मुक्तोऽसौ सर्वपापाहारिभटविजयी रामवत्संगरेषु ८८
 चतुर्दशभिरेवाकैर्भवन्नानि चतुर्दश
 श्रीमहानाटकं धत्ते केवलं ब्रह्मनिर्मलं ८९
 रचितमनिलपुत्रेणाथवा वाल्मीकिना-
 निहितममृतबुद्ध्या प्राग्महानाटकं यत्
 सुमतिवृत्तिभोजेनोद्धतं तत्क्रमेण
 ग्रथितमिव तु विश्वं मिश्रदामोदरेण ९०
 माधुरकुलसंभृतः शुद्धगर्वेदिवोथ विख्यातः ।
 हेमौ रसो विजयते कमलापतिरीश्वरः ९१
 एतद्व्रथर्थोक्तिश्रमैकादिकृपति श्रियो रामः
 तुष्टा निजपदभक्ति दिशतु दयावानुरूकरः स्वस्वं ९२
 तत्पुत्रेण मयेयं मोहननाम्नाय रत्नानां
 मंजूषा कापि विहिताप्यविधीनसलेन संविवृतम् ९३

इति श्रीहनुमन्नाटकचतुर्दशोऽंकः । इति श्रीहनुमन्नाटकः संपूर्णता-
 मगात् शुभं भवतु ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 438^a; ii 100^b,
 216^b; iii, 94^b.

Aufrecht remarks—"It exists in two recensions, the more ancient by Dāmodara and explained by Mohanadāsa, and a recent one edited by Madhusūdana."

For described Mss see I. O. Cat. pt. VII, Nos. 4144-48; Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 12581; A. S. B. Cat. Vol. VII Nos. 5307-11.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 271-75.

3 Printed Editions—Repeatedly printed.

हनुमन्नाटक

also called

महानाटक

Hanumannāṭaka

also called

Mahānāṭaka

No. 135

485.

1887-91.

Size.— 12¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 54 leaves ; 8 lines to a page ; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in triple red lines some of the last folios in double lines ; red ink used for marking the portion ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age.— Samvat 1790.

Editor.— Madhusūdana.

Subject.— Nāṭaka.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

हृदये यत्प्रेरणया समुद्यतोहं विस्मृतरुद्धिः ॥

तत्पदकमलं वंदे गोकुलनाथस्य वेदादेः ॥ १ ॥

हनुमन्नाटकसागरशब्दार्थागायतां सुगाधत्वं

नेतुं कृतसाहसतां मम सुधियः क्षंतुमर्हंतु ॥ २ ॥

तावच्छ्रीरामचंद्रगुणचक्रवालवर्णेनच्छुः कविः स्वामीष्टदेवतानामांतरि-
ताशीः पूर्वां नांदीमवतारयति etc.

Ends.— fol. 53^b

एवं दोहदुर्घटं दिशि दिशि परमाश्चर्यकं गापयित्वा

कृत्वः दुर्वृत्तशांत्या त्रिभुवनमखिलं स्वस्वधर्मवृत्तं ॥

लंकाराज्यं सहस्राधिकमद्युतमधोवत्सरान् पूर्णकामः

साद्धं पौरैः समस्तै रंगमदतिकृती राघवः स्वीयलोकं ॥ ४२ ॥

विक्षिप्तमप्येकमनेकयत्नायोग्यं तु यद्यत्र तदानुपूर्व्या ॥

निबद्धमास्तां परितोषहेतोरमत्सराणां मधुसूदनेन ॥ ४३ ॥

इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटककाव्यं संपूर्णं ॥

संवत् १७९० प्रथम आषाढ सुदि १४ भृगु दिने पुस्तकं लिखितं॥

शुभमस्तु । कल्याणमस्तु मिश्रनाथुरामगौडान्वय लिखित्वा

References.— Same as in No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 136

181.

1902-07.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

9¾ ” ” ” ”

Extent.— 70 leaves ; 10 lines to a page ; 28-32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, careless and illegible ; modern paper also used ; borders of some folios ruled in black and red lines ; corrections made with yellow pigment ; folios 11 and 12, missing ; complete.

The Ms. contains 13 acts.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Hanumat - Damodara Miśra.

Begins— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां विधानं etc. as in No. 134.

fol. 9^b इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः

fol. 15^a इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके सीताविलासो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— fol. 72^b

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc., up to मिश्रदामोदरेण ॥ १६ ॥

as in No. 134.

followed by रामरामेति रामेति रामे रामे मनोरमे ॥

सहस्रनामतुल्यं श्रीरामनामवरानने ॥ १७ ॥

इति श्रीहनुमन्नाटके हनुमद्विरचिते श्रीरामचंद्रविजयो नाम त्रयो-

दशोऽंकः समाप्तः ॥ १८ ॥ इदं सखा(रा?)म पुराणिकेन लिखितं ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 137

650.

1883-84.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 8-9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; old and discoloured ; hand-writing, careless and illegible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used occasionally.

The Ms is fragmentary.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat.

Begins.—fol. 1^a

सिद्धिः श्रीगणेशाय नमः । श्रीरामचंद्राय नमः ॥

गृणुत जनकशु...कं क्षत्रिया सर्व एते

दशवदनभुजानां कुंठिता यत्र शक्तिः

नमयति धनुरैशं यस्तदारोपणेन

त्रिभुवनजयलक्ष्मीमैथिली तस्य दारा । १ ।

शतानंदवाक्यं माहेश्वरो दशग्रीवः क्षुद्राश्वान्ये महीभुजः ।

पिनाकारोपणं शुक्लं हासीते किं भविष्यति । २ । etc.

Ends.— fol. 12^a

विजेतव्या लंका चरणतरणीयो जलनिधि-

र्विपक्षः पौलस्त्यो रणभुवि सदा यश्च कपयः ।

तथाप्येको रामः सकलमवधीद्राक्षसकुलं

क्रियासिद्धिः सत्वे वसति महतां नोपकरणे ॥ १०५ ॥

॥ इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटकं ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

लिखितमिदं शुक्लचक्रपाणिना ॥ गोविंदे भक्ति-

अतिपरिचयादवज्ञा संततगमनादनादरो भवति ।

मह्ये भिल्लपुरंध्री चंदनतरुमिधनं कुरुते ॥ १ ॥

दुःखं महत्प्राप्य खलादवश्यं संस्मृत्य संस्मृत्य पुमान् विभेति ।
उष्णेन दग्धा खलु पायसेन कुत्कृत्य कुत्कृत्य पिबन्ति तक्रं ॥ २ ॥
प्राक् शिरः शयने विद्या दक्षिणे सुखसंपदा
पश्चिमे प्रबला चिंता हानिभृत्य तथोत्तरे ॥ ३ ॥
शठे प्रति शठं कुर्यात् आदरे प्रतिमादरं
आगते सुस्वागतं कुर्यात् गच्छन्तं न निवारयेत् ॥ ४ ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānātaka

No. 138

506.
1899-1915.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 16-19 lines to a page ; 55 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with **पृष्ठमात्रा**;
hand-writing, clear and legible but very closely written ;
borders ruled in two double black lines ; very old in ap-
pearance ; square blanks in the centre of folios ; red pig-
ment frequently used ; folios 1 and 2 missing ; complete.

Age.— Samvat 1657.

Author.— Hanumat—Damodara Miśra.

Begins.— (abruptly) fol. 3^a

न भुजविपनच्छेदलीलाविदुर्यः ।

केयूरग्रंथिरत्नोत्करकषणरणत्कारघोरः कुवारः ।

तेजोभिः कुत्र गोत्रप्रलयसमुदितद्वादशार्कानुकारः

किं न प्राप्तः स्मृतिं ते स्मरदहनधनुर्भगपर्युत्सुकस्य ॥ ३२ ॥ etc.

fol. 3^b इति श्रीमद्भुमता विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम
प्रथमोऽंकः १ ॥

fol. 5^b इति श्रीमद्भुमता विरचिते महाना० जानकीविलाशो नाम द्विती-
योऽंकः २ ॥

Ends.— fol. 25^a

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरस्य ॥ ३० ॥

as in No. 134.

followed by यःशृणोति च भक्त्या वै रात्रौ नित्यं च मानवः ।

अग्निष्टोमस्य यज्ञस्य फलं प्राप्नोति स ध्रुवं ॥ ३१ ॥

इति श्रीमद्भनुमता विरचिते महानाटके रामवर्णनो नाम चतुर्दशोः
॥ १४ ॥

मुनीश्वरसचंद्रं च । वर्ष उर्जसिते तिथौ ।

दशम्यायां चांद्रिघस्त्रे । क्षमानाटकमालिखत् ॥ १

श्रीमत्कृष्णर्षिगच्छे भ श्रीश्रीपद्मचंद्रसूरीणां शिष्य० श्रीकर्मसागरास्तेषां
शिष्यः क्षमा लिलेख ॥

॥ दातं वित्तादृतं वाचः । कीर्त्तिधम्मौ तथायुषः ।

परोपकरणं कायादसारात्सारमुद्धरेत् ॥ १

अस्तन्यपानाज्जननी पशूनामादारलाभाच्च नराधमानां ।

अगेहकर्मैव तु मध्यमानामाजीवितं तीर्थमिवोत्तमानां ॥ २

अर्थिनि कवयति २ ।

पठति पठतःस्तवोद्यस्तौति ।

पश्चाद्यामीत्युक्ते क्षपणः प्रणतौजलिं कुरुते ॥ ३ ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 139

210.
1875-76.

Size.— 13½ in by 5¼ in.

Extent.— 45 leaves ; 12-13 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and illegible ; red ink occasionally used in writing ; borders ruled in double red lines ; complete.

Age.—Samvat 1680.

Author.—Hanumat—Dāmodara Miśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ सिद्धि श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॥ श्रीगुरवे नमः ॥

॥ श्रीपुराणपुरुषोत्तमाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

fol. 5^a इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः
॥ १ ॥

fol. 7^b इति... ..रामजानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः ॥ २

Ends—fol. 45^a

यद्गग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ ९५ ।

as is No. 134.

followed by इति हनुमद्विरचिते महानाटके रामविजयो नाम चतुर्थ-
शोऽंकः ॥ १४ ॥ समाप्तः सुभमस्तु ॥

संवत् १६८० वर्षे वैशाख वदि ४ रविवासरे लिपितं पं । मिश्ररामदास-
दीक्षित ॥ आत्मार्थे सुभं सुभः ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 140

326.

1884-86.

Size. — 10 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in

Extent.— 9 leaves ; 13 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and dis-
coloured ; hand-writing, clear, legible and uniform ;
borders ruled in double black lines ; verse-numbers marked
with red pigment.

See remarks on Ms. No. 141 below.

Age.— Samvat 1753.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

विघ्नेशो वस्सपायाद्विदितिषु etc. up to नक्रादिचक्रं

as in No. 141 below.

Ends.— fol. 9^b

शिरो मात्रं गात्रं रिपुजयदिनं सा किल कुहूः

प्रतिद्वेषीकृष्णः स खलु सुरलोके निवसतिः ॥

तथाप्येको राहुः कलयति मार्त्तण्डमपि च

क्रियासिद्धिः सत्वे वसति महतां नोपकरणे ॥ ३८ ॥

इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटकं समाप्तं ॥ शुभं भवतु ॥

॥ संवत् १७५३ ना वर्षे मार्गशिर्षमासे कृष्णपक्षे नवम्यां सोमवासरे
आत्मपठनार्थं लिपितं

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 141

432.

1887-91.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 51 leaves ; 8-9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old and worn out ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; incomplete and incorrect.

The present work though styled as a *nāṭaka* really appears to be a *kāvya*. It contains more than 400 stanzas and has characters such as Rāma, Rāvaṇa, Sītā etc. But it does not possess the requirements of a drama.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः शिवाय ॥
 विघ्नेशो वः स पायाद्विदतिषु जलधीन्पुष्कराग्रेण पीत्वा
 यस्मिन्नुद्भूत्य तोयं वमति हुतरं दृश्यते व्योम्नि देवैः ।
 काप्यभः कवलकमभूः काप्य...श्रीः
 काप्यौर्वः कापि शैलः कवणमणिगणाः कापि नक्रादिचक्रं १
 जयति रघुवंशतिलः कौशल्याहृदये नो राम
 दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुंडरीकाक्ष २
 रामं लक्ष्मणपुर्वजं रघुवरं सीतापतिं सुन्दरं
 काकुत्स्थं करुणाकरं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकं ॥
 राजेन्द्रं सत्यदशरथतनयं श्यामलं शाक्तस्मृतिं (तिं)
 वंदे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावना(णा)रिं ३ etc.

Ends.— (abruptly) fol. 51^b

यावद्दामचरित्रदुग्धजलधिः प्राग्र...स्फुरन्...स्फीतरसावलोकनरणन्म-
 थानजातै...श्रिमान् । रत्नैः श्लोकमयैः प्र.....

The Ms contains the following endorsement on fol.
 1^a:—अथ महानाटकं प्रारभ्यते ॥ गुर्जरज्ञातिशुक्लोपाख्यवत्सराजात्मजपूर्णा-
 नंदस्येदं पु. तत्त. ५२

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 142

60.

1871-72.

Size.— 10 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 24 leaves ; 18 lines to a page ; 45-50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, small but clear, legible and uniform.

The Ms contains 13 acts.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६ ॥ जयति रघुवंशतिलकः कौशिल्याहृदयनन्दनो रामः

दशमुखनिधनकारी दाशरथिः पुंडरीकाक्षः १

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

fol. 3^b इति हनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः १

fol. 4^b इति... ...जानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (abruptly) fol. 24^b

श्रीराम सानंदं

बह्निं गताया जनकात्मजायाः प्रोत्कुलराजीवमुखं विलोक्य

उवाच रामः किमहो सुरादीन्गारमध्ये जलजं विभाति ५१

जानकी सानंदं

श्रीरामे दयिताविनोदविपुलप्रीतिप्रभूतीभव-

त्प्रस्वेदांबुकणाव्रतास्य कमले दिव्योत्थिता जानकी

सा गत्याशु ससंभ्रमं बहुतरां भक्तिं दधाना पुन-

स्तत्पादौ मणिकंकणोज्ज्वलकरा नैवास्पृशत्यद्भुतं ५२

अहिल्यावच्चरणस्पर्शं

References.— See No. 134.

महानाटक

with

टीका भावार्थदीपिका

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

No. 143

827.

1886-92.

Size.—12³/₄ in. by 5³/₈ in.

Extent.— 117 leaves ; 12 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible but not uniform ; borders and edges ruled in double and single red

lines respectively ; portion marked with red pigment and corrections made with white chalk ; text in the middle and the commentary above and below it ; complete.

Age.— Samvat 1849.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Mohanadāsa.

Begins— (text) fol. 1^b

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

हृदये यत्प्रेरणया समुद्यतोहं विमूढतरबुद्धिः

तत्पदकमलं वंदे गोकुलनाथस्य वेदादेः ॥ १ ॥

हनुमान्नाटकसागरशब्दार्थागाधतां सुगाधत्वं ।

नेतुं कृतसाहसतां मम सुधियः क्षंतुमर्हतु ॥ २ ॥

तावच्छ्रीरामचंद्रगुणचक्रवालवर्णनेच्छुः । कविः स्वाभीष्टदेवतानामांतरिताशीः ।
पूर्वा नांदीमवतारयती कल्याणानामित्यादि द्वादशपदैः ॥ etc.

fol. 13^b इति श्रीकालीदासवी(वि)रचीते हनुमान्नाटके ज्ञानकीस्वयंवरो
नाम प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 21^b इति श्रीदीपिकायां मोहोनदासविरचितायां द्वितीयोक्तः ।

Ends.— (text) fol. 116^b

यद्ग्रंथं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ ८८ ॥

as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमत्विरचिते महानाटके श्रीरामविजयो नाम
चतुर्दशोक्तः ॥ समाप्तोयं ग्रंथोयं हनुमानाटकोयं

Ends.— (com.) fol. 117^a

ननु हनुमतः प्राक्कालकर्तृत्वं एतस्याद्यतनीनाविर्भावत्वं तत्कथमंत्रपद्यमव-
तारयति ॥ अमृतवदसरसमिदमिति बुद्ध्या वाल्मीकिना ॥ क्रमेण कथापया-
नुक्रमेण भोजेनोद्धतमंत्रेयं कथापूर्वमेत हनुमता नखटंकैर्गिरिशिलासु विलि-
पितं न तु वाल्मीकिना दृष्टं तदैतस्यातिमधुरत्वं माकप्यरामायणप्रचार ॥ भाव-

शंकया ॥ हनुमानुक्तः त्वमेतत्सुमुद्रेर्नियोहीति तथेति तेनाध्वौ प्रापितं ततो
गंधर्वावतारेण भोजेन बलज्ञानैरुद्धतमिति ॥ ८८ ॥

माथुरकुलसंभूतिः शुद्धचतुर्वेदिबोधविख्यातः ।

हेमौ रसौ विजयते कमलापतिरीश्वरप्रेमा

तत्पुत्रेण मयेयं मोहनदासनाम्नार्थरत्नानां

मंजूषा कपिपिहिता व्यभिधातशलेन संवृता ॥

एतद्व्रथार्थोक्तिश्रमैकविज्ञः पतिः क्रियते

तुष्ट्वा निजपदभक्तिं दिशतु दयावातुरुक्त ॥ १ ॥

इति श्रीमीश्रमोहनदासविरचितायां भावार्थदीपिकायां श्रीराम-
वीजयो नाम चतुर्दशोऽङ्कः ॥

सुभं भवतु कल्याणमस्तु संवत् १८४९ मीति आसाढकृष्ण तिथौ २ बुध-
दीने लिपतं चोवीसाकरणे सुरजीतस्य सुतेन वैजनाथेन लीपतं

References.— i Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 438^b ;
ii 100^b, 216^b ; iii, 94^b.

This commentary is described in the I. O. Cat.
No. 4149.

महानाटक

with

टीका भावार्थदीपिका

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

No. 144

438.

1892-95.

Size.— 12½ in. by 5¾ in.

Extent.— 75 leaves ; 16 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ;
white in appearance ; hand-writing clear, legible and uni-
form ; comm. above and below the text ; borders and
edges ruled in double and single red lines respectively.

The Ms breaks off at the 78th stanza of the 14th act.

Age.— Does not appear to be very old.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ „ „ comm.).— Mohanadāsa.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्रीरामानुजाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as is No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ श्रीमंगलमूर्तये नमः ॥

हृदये यत्प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 11^a इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां
स्वज्ञानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः १

fol. 17^a इति... ...ज्ञानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 75^b

किञ्चित्कोपकलाविलासविभवव्यावलामूर्तेभुजो

विक्षेपादकरोन्निशाचरबलं प्रत्यर्थिनां यत्पुरः

क्रंदत्फेरुरटकफेरुविट्दारुस्फटत् गुग्गुलु

प्रक्रीडत्कपि विश्वसत्फणिरटद्भिल्लिभ्रमद्वि(द्वी)पि च ७८

„ — (com.) fol. 75^b

रावणबलमुपदिश्यत द्विजयिनो रामस्य बलमुपदिशति वृत्रवृहो महेंद्रस्य
सा बाहिनी सेनापि ज्ञानविकारिणः ज्ञ(ज्ञा ?)ने रामादात्मनिधनज्ञाने सति
विक्रयमाणस्य रावणस्य भुजयुगं दृष्ट्वा पटमतिविस्तारं शैत्यं औश्याभावं
अनयत् प्रापयामास पटच् विस्तारे साकायस्यां इंद्रसेनायां रवेरपि मयूखाः
शित्रिराजाताः सैन्यरेणुबहुत्वादाच्छादकतया धर्माभावाच्छि-

References.— See No. 143.

महानाटक

with

टीका भावार्थदीपिका

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

No. 145

439.

1892-95.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 6 in.

Extent.— 82 leaves ; 12-17 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; mostly the text is in the middle with the comm. above and below it ; red pigment occasionally used ; complete.

Age.— Saṁvat 1768.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Mohanadāsa.

Begins.— (text) fol. 1^b

कल्याणानां निधानं etc. as in¹No. 134.

श्रीगणेशाय नमः

„ — (com.) fol. 1^b

हृदये यत्प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 10^b इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां
ज्ञानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽंकः १

fol. 16^a इति द्वितीयोऽंकः

Ends.—(text) fol. 81^b

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ८९

as in No. 134.

followed by माधुरकुलसंभूतिः etc. up to दयावानुरुकरः स्वल्पं ९२

as in No. 143.

followed by इति श्रीहनुमद्विरचितमहानाटके श्रीरामविजयो नाम
चतुर्दशोऽंकः १४ समाप्तोऽयं महानाटकः श्री

Ends.— (com.) fol. 92^a

ननु हनुमतः etc. up to ज(ब)लज्ञानैरुद्धृतमिति ९९

as in No. 143.

followed by इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां
श्रीरामविजयो नाम चतुर्दशोऽंकः १४ समाप्तः शुभं भूयाल्लेखपाठक-
योरनेनैव

नागांगाद्रिहिमांशुभिः परिमिते संवत्सरे श्रावणे

मासे कृष्णदले तिथौ मधुभिदसताश्वधरत्रे शुभे

श्रीमद्भगवद्वात्मजोदितमिदं श्रीमन्महानाटकं

श्रीधरजनमिश्रहरिलालनेव लिखितम् १

References.— See No. 143.

महानाटक
with टीका
भावार्थदीपिका

Mahānāṭaka
with commentary
Bhavārthadīpikā

No. 146

209.

1875-76.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 92 leaves ; 4-6 lines to a page; 35-36 letters to a line (text)
8-10 „ „ „ ; 40 „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, small but clear and legible ; borders and edges ruled in red lines ; text in the middle and the comm. above and below it ; hand-writing of the text is bold ; red and yellow pigment used ; complete.

Age.— Appears to be pretty old.

Author (of the text).— Hanumat-Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Mohonadāsa.

Begins.— (text) fol. 1

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ हृदये यत् प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 11^a इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां
जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

fol. 18^b इति... ...जानकीविलासो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (text) fol. 91^b

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण १०

as in No. 134.

followed by माशूरकुलसंघतः etc.

Ends.— (com.) fol. 92^a

तत्तु हनुमतः etc. up to जानकीविलासि १०

as in No. 143.

followed by इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां रामविजयो नाम चतुर्दशोः ॥ १४ ॥

विख्याताः सकलपुरस्सरगणीनाम् पूज्यानां निखिलबुधायकोविदानाम्
श्री... .. *

तेषां हि शिष्योजसस्यजित्कः अ...श्रसधांतविचारयक्षः
जितेंद्रियः कर्मविदारणेच्छुः बभूव सद्धर्मपरायणोऽस्मि ॥ २० ॥
लिलेख यस्योष्णमयुषतेजसः समीपवर्त्ती कृतवृद्धसेवनः
सुदीपिकामल्पविचारसंयुतां संमीरसूनोः चरितस्य प्रीतिसंभुदे ॥

* This portion is not legible owing to the diffusion of ink.

References.— See No. 143.

महानाटक
with टीका
काव्यकौमुदी

Mahānāṭaka
with commentary
Kāvyaakaumudī

No. 147

505
1899-1915.

Size.— 14 $\frac{3}{4}$ in. by 6 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 86 leaves ; 12-16 lines to a page ; 40-50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; occasional marginal notes ; complete ; fol. 1 pasted with paper slips on all sides.

Age.— Samvat 181 (?). The day कार्तिग सुदि ११ सोमवार mentioned in the colophon falls in the year (samvat) 1814.

Author (of the text).— Hanumat-Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Rāghavendra Sarasvatī.

Begins.— (text) fol. 2^b

पातु श्रीस्तनपत्रभंगिमकरी etc. as in No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ६० ॥ क्वस्ति श्री ॥

शर्पाभोवाहदं भो भयदलनवपुः कुलदंभोजनेत्रो-

निस्तंभोजभशत्रोररिकुलदृषदो भेददंभोवज्रं

दंभोलि इत्यामरलिदंभः ।

अंभोजा शातकुंभस्तनकलशपरीरंभसंभोगलंभो

भयं देवप्रगल्भो दिशतु जनकजा बल्लभो दुर्लभं ॥ १ ॥

व्याख्यातुं न हि कोपि मारुतकृतं काव्यं क्षमायां क्षमो

निष्प्रत्यूहदुसहमज्जुतपदं वक्चेतसोर्वाक्पतेः ।

यद्येयमथापि तत्करुणया प्रेक्षावतां प्रीतये

व्याख्यामो यशसां सतां रघुपतेर्विज्ञापकं नाटकं ॥ २ ॥ etc.

fol. 11^b इति श्रीराघवेंद्रसरस्वती हनुमन्नाटकस्य टीका प्रथमोक्तः

fol. 16^b इति श्रीराघवेंद्रसरस्वतीकृतीकृतायां महानाटकटीकायां काम-
कौमुद्यां द्वितीयोक्तविरचनं ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 85^a

यद्गगनं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ १२ ॥

as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके रामविजयो नाम चतुर्द-
शोक्तः ॥ १४ ॥

Ends.— (com.) fol. 86^a

प्रेक्षावंतः क्षमध्वं पवनसुतकृतश्रीमहानाटकस्य

व्याख्याने मादृशानां स्वलनमनुपदं प्रायसो वाक्पतीनां

प्रागल्भ्यं नः सहध्वं यदकृतं तदिदं साधवो वाग्विलासे

कौमुदीधाष्यामयं स्फुरतु हृदि शतां राघवेंद्रप्रणीता ॥ १ ॥

राघवेंद्रपदांभोजे राघवेंद्रेण भिक्षुणा

महानाटकटीकेयमर्पिता काव्यकौमुदी ॥ २ ॥

शक्ते शशांकेषु कृशानुषांके वृंदावने भागवतप्रधाने ।

श्रीराघवेंद्रेण कृता बुधानां सुदे महानाटकटिप्पनीयं ॥ ३ ॥

इति श्रीराघवेंद्रसरस्वतीकृतायां श्रीमहानाटकटीकायां काव्य-

कौमुद्यां चतुर्दशोक्तः संपूर्णः ॥ श्रीऽनुमान् नाटिकग्रंथसंपूर्णः ॥ संवत् १८१ वर्षे
कार्तिके सुदि ११ सोमवारः ॥ श्रीरस्तुः ॥

Autrecht does not refer to this comm. in his Catalogus
Catalogorum.

महानाटक
with टीका

Mahānāṭaka
with commentary

No. 148

96.

1883-84.

Size.— 13 $\frac{1}{8}$ in. by 6 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 102 leaves ; 14-15 lines to a page ; 38-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; commentary above and below the text ; red pigment occasionally used ; fol. 94^b blank : the Ms is very incorrect.

Author (of the text).— Hanumat.

„ („ „ comm.).— Balabhadra Miśra. Aufrecht remarks :—
“ बलभद्र son of Kāśinātha, grandson of Kṛṣṇadatta, wrote in
1562 : Mahānāṭakadīpikā— ” p. 367.

Begins.— fol. (text) 1^b

कल्याणानां निधानं etc., as in No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

शृंगारी क्षितिजामुखजकरुणोऽहल्लासु वीरः खरै
वीभत्सुश्च जये शरैश्च भयरुद्धाधिरत्यद्भुतः
रोद्रौ रावणमहने कपि सह्यौ हासः सुशांतो गुरौ
भक्तः सर्वरसात्मको रघुपतिर्वर्षति सर्वोपरि ?
प्रस्तारात्रापि पत्नीत्व यांति वारि तरंति च
यत्कृपा चंद्रिकास्पर्शाद्रामचंद्रं नतोस्मि तं २

स्वा राम राम चरजनीचर दुर्घणातां
कल्पांतपावकनिजोतमनामधेयं
नाथत्व...सरसी हहषद्रदानां

यस्माद्भयंनुत मया कुरुतस्ततो द्राक् ३
रामायणमयीं नावं संसारार्णवतारिणीं
यश्चकार मुनिः सम्यक् तस्मै बलमीकये नमः ४

आसीच्छ्रीकृष्णदत्तः सकलगुणनिर्दिष्टादिनागैर्द्रसिंहं
तत्पुत्रः काशिनाथः समजानि बलभद्रमिश्रस्ततनृजः
नत्वा श्रीरामभद्रं निखिलगुणनिधिं श्रीपतेः प्रीणनाय
व्याचष्टे नाटकं श्रीसकलबुधजना क्षम्यतां धार्ष्ट्यमेतत् ५ etc.

fol. 12^b इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां प्रथमः प्रकाशः ॥ १ ॥

fol. 21^b इति श्रीबलभद्रमिश्रविरचितायां द्वितीयः प्रकाशः ॥

Begins.— (text) fol. 102^a

यद्गगनं धनुरीश्वरस्य etc., up to मिश्रकाशीश्वरेण २२
practically as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमतविरचिते महानाटके ब्रह्मादिकृतस्तुतिवैकुण्ठ-
विजयो नाम पंचदशोऽंकः समाप्तः १५

Ends.— (com.) fol. 102^a

यागीजनप्रियस्यापि स्तवो येन विनिर्मतः
तत्कृता दीपिका(का) चेयं चकास्तु महतां हृदि १
कीर्तिब्रह्मांडखंडेत्प्रचरतु सततं भक्तिं सत्प्रेक्षयुक्ता
ज्ञानैजा(र्जा)लं स्फुरतु हृदि परं सच्चिदानंदरूपं
स्वस्ति स्याद्गोद्विजेन धुकरनृपतेर्मंडले खंडलाश्री-
रामः धृष्टश्च देहे रिपुषु सविजयं राजराजत्वमस्तु २
श्रीकृष्णदत्तपदपंकजपद्मस्य श्रीकाशिना(थ) तनयस्य सनादजातेः
श्रीकुंभवारिधिविधोर्वलभद्रकस्य वाक्यं रक्ष्या मुदेस्तु रघुनाथपरायणां ३
एतद्विचारसंतुष्टसूरिसंमोदसंभवात्
शुक्रतात् श्रीपतिः प्रीतिं प्रयातु प्राणतप्रियः ४
श्रीकृष्ण क्षम्यतां भूदेवश्च सतां सुहृत्
कालातिपाताद्ग्रथस्य यदयं मे स्थिरात्मनः ५
वश्यग्निरसचंद्रैश्च गणिते व्ययवत्सरे
सिद्धे याचैत्र शुक्लास्य श्रीरामनवमीदिने ६

इति श्रीमत्सनादाककुलकुसुदिनीकातदांतराकिमणीहृदयां दनेन सश्रीबल-

भद्रेण विरचितायां श्रीहनुमान्नाटकदीपिकायां पंचदशप्रकाशः १५

सिद्धाकाशवसुद्विजैर्गगने ते भागो विषेवत्सरहेमंतर्तुयेते

लिंगे दिनकरे मासे वक्षदलेवासोर्द्धिसुता व्यजे भवति

द्वौभे कृतिकायां शुभे श्रीमद्रामचरित्रचित्रमिदं चालेख्य साधोर्द्धवे २

यादृशं पुस्तकं... ...मम दोषो न विद्यते

References.— Aufrecht's Catalogue Catalogorum i, 438^b; ii, 100^b.

महानाटक
with टीका

Mahānāṭaka
with commentary

No. 149

466.
1884-87.

Size.— 11 $\frac{1}{8}$ in. by 3 $\frac{4}{8}$ in.

Extent.— 104 leaves; 7-9 lines to a page; 55-60 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; slightly discoloured; hand-writing very small but beautiful, clear and legible; commentary above and below the text.

The Ms breaks off at the 17th stanza of the 14th act.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Hanumat.

„ („ „ comm.).— Balabhadra Miśra. On fol. 101^a the commentator refers to his comm. on the Mudrārākṣasa.

Begins.— (text) fol. 2^a

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

„ — (com) 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॐ नमो भगवते रामचंद्राय
शृंगारी क्षितिजामुखे etc. as in No. 148.

fol. 13^a इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां प्रथमः प्रकाशः १

fol. 23^b इति श्रीबलभद्रमिश्रविरचिताया द्वितीयः प्रकाशः २

fol. 101^a मुद्रारक्षो नाटकस्य टीका येन विनिर्मिता

तस्येयं बलभद्रस्य कृतिर्भूयात्सता मुदे १

इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां त्रयोदशोऽंकः

Ends.— (abruptly) (text) fol. 104^b

तत्र मारो नाम राक्षसस्तुमूलयुद्धे

अध्वारूढस्तु यावद् व्रजति न शिबिरं वाजिनः पूर्वमर्द्धे

धावंतं खंडितस्य स्वमरिकुलबलात्पादयुग्मे न धीरः

मारः क्रव्यादवीरः शिरसि करतलोत्थापितेनांगदेन

कुद्धेनाताडितोद्राक् शिवशिव समरे पश्चिमाध्वेन तावत् १८७

Ends.— (com.) fol. 140^b

अश्वारूढो मारो राक्षसश्रेष्ठः तत्र युद्धे पश्चिमाध्वेन खंडितस्य वाजिनः

पूर्वमर्द्धे पादयुग्मेन धावन्तं अध्वारूढः सन् अरिकुलबलात् यावत्स्वं शिविरं न

बु(व्र)जति तावत्कुद्धेनांगदेनाश्वस्य पश्चिमाध्वेन करतलोत्थापितेन द्राक् शीघ्र-

मेव शिरसि आसमन्तात्ताडितः पपातेत्यन्वयः १८०

References.— See No. 148.

महावीरचरित

Mahāvīracarita

No. 150

152.

1866-68.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 50 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; folios numbered in both margins ; the Ms. is a bound copy.

Age.— Śake 1789.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A play based on the life of Rāma.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगुरुदेवदत्त ॥

अथ स्वच्छा(स्था ?)य देवाय नित्याय हतपाप्मने ॥

त्यक्तक्रमविभागाय चैतन्यज्योतिषे नमः ॥ १ ॥

नायते सूत्रधारः अये खलु भगवतः कालप्रियता(ना)थस्य यात्रायामार्य-
मित्राः समादिशन्ति ।

महायुरुचसंभो अत्र यंभीरभीषणः ।

प्रसन्नकर्कशा यत्र विपुलायां च आसी ॥ २ ॥

अप्राकृतेषु पात्रेषु यत्र वीरः स्थितो रसः ॥

भेदैः सूक्ष्मैरभिव्यक्तै मत्याधारं विभज्यते ॥ ३ ॥

ससंदर्भोभिनेतव्य इति । सहर्ष । महावीरचरितं तर्हि मयोक्तव्य-
मित्यादिष्टमर्थतो भवति ।

वश्यवाचः कवेः काव्यं सा च रामाश्रयां कथा ।

लब्धश्च वाक्यनिष्पंदनिष्पेषनिकषो जनः ॥ ४ ॥

सोहमेतद्विज्ञापयामि । अस्ति दक्षिणापथे पद्मपुरं नाम नगरं तत्र
केचित्तैतिरियिणः काश्यपाश्वरणगुरवः पंक्तिपावनाः पंचाग्नयो धृतव्रताः सोम-
पीथिनबुदुंबरनामानां ब्रह्मवादिनः प्रतिवसन्ति । तदाम्बुध्यायणस्य तत्र भवतो
बाजपेययाजिनो महाकवेः पंचमः सुगृहीतनाम्ना भट्टगार्पलस्य पौत्रः पवित्र-
कीर्तेर्नीलकण्ठस्यात्मसंभवः श्रीकण्ठपादलान्छनो भवभूतिनाम जातुकर्णीपुत्रः
मकविर्मित्रधेयस्माकंमित्यत्र भवंतो विदां कुर्वन्तु ॥ etc.

fol. 7^b कौमारो नाम प्रथमोक्तः ॥ छ ॥

fol. 14^a परशुरामसंवादो ना(म) द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 50^a

वि. वत्स रामभद्र

निव्युढं गुरुशासनं यरुतरं धर्मोपि संरक्षितो

रक्षं संहरणाच्चिकितमनोरोगात्रिलोकीकृता

सिद्धार्थाश्च सुरा सहालुजसुहृद्वारेण राज्यं पुन-

लब्धं किं करणीयमेतदधिकं श्रेयस्तदप्युच्यतां ४०

रामः इतोधिकमपि श्रयोस्ति तथापिदमस्तु भगवत्पादप्रसादात् भरतबाह्व्यः

क्षमापालाः क्षीणतंद्राः क्षितिवलयमिदं पांतु ते कामवर्षा

वार्वाहाः संतु राष्ट्रं पुनरखिलमपास्तेति संपन्नसस्य

लोको नित्यं प्रमोदं विदधतु कवयः श्लोकमाप्तप्रसादं

संख्यावतोपि भुम्ना प्रकृतिषु सुदं संप्रधार्य प्रयांतु ४१

वि. एवमस्तु इति निःक्रांताः सर्वे ॥

जातोयमंकाश्चरमोत्रपत्रे समाप्तमिदं वीरचरितं नाम नाटकं ॥

भवभूतिकृतं वीररामस्य चरितं सिते ॥

शुचौ वर्यान्नयोगे च नक्षत्रे उत्तरामिष्टे ॥

लिखितं रामचंद्रेण षष्ठौ षष्ठ्या च तारणे ॥ ४२ ॥

संपूर्णं रामचंद्रप्रसन्नं ॥ समाप्तः ॥

लेखकबालकृष्णराजचंद्रपाठकेन लिखितं ॥

शके १७८९ फाल्गुन वद्य १ सोमवार तदिनं रात्रौ समाप्तः शुभं भवतु
॥ ३ ॥ ३ ॥ लि ॥

वीररामनाटक समाप्तः ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht, i 443^a; ii 102^a, 217^a. This work is described in various catalogues and repeatedly printed.

महावीरचरित

Mahāvīracarita

No. 151

471.
1899-1915.

Size.— 9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 42 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍas and colophons; folios slightly moth-eaten; fol. 33-36 missing; almost complete.

Age.— The Ms is considerably old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॥ शुभमस्तु ॥

अथ स्वस्थाय देवाय etc. as in No. 150.

fol. 13^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 22^b इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 46^b

दौरात्म्यादरिभिर्निजार्जवशुचौ मायाविभिर्विचिरे
धर्मात्मन्यतिथौ निरागसि जगत्पूज्ये गृहानागते ॥
एतस्मिन्नुचितं न नाम विहितं वाचापि नावेदितं ॥
इति श्रीवश्यवाचा भवभूतिमहाकविना विरचितं

References.— See No. 150.

महावीरचरित

Mahāvīracarita

No. 152

32
1872-73.

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 31 leaves ; 12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, legible but not quite clear
borders ruled in double black lines ; folios slightly moth-
caten ; complete ; incorrect.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ स्वस्थाय देवाय etc. as in No. 150.

fol. 7^b कुमारो नाम प्रथमोऽंकःfol. 14^a परशुरामसंवादो द्वितीयोऽंकः ॥Ends.—fol. 31^b

कर्णावर्जितदिङ्मतंगजयुगद्विद्रोपमर्दाश्च ते

षू ... च्छाटरलत्समुद्रविवरैः पीतालं पाश्वताः ।

काये यस्य च पौरुषस्य च तथा प्रेणोगरिगणाश्च

यद्दोषासुन्मथितद्विषां सुसदृशं तन्मात्मगे विस्मर च ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । महावीरचरिते आरण्यकं नाम पंचमोऽंकः ॥५॥

समाप्तं चेदं वीरचरितं नाम नाटकं कृतश्रीकंठापरतामनो भट्ट भवभूतः राम

References.— See No. 150.

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

No. 153

145.
1866-68.

Size.— $12\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 62 leaves ; 13 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.—Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; blue in appearance; hand-writing, very small but clear, legible and uniform; folios slightly moth-eaten; a bound copy; complete; folios 1-3 pasted with paper-slips.

Age.—A modern copy.

Author.—Bhavabhūti.

Subject.—A well-known comedy containing the love-story of Malati and Mādhava.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीत्र्यंबकाय नमः ॥

चूडापीडकपालसंकुलगलन्मंदाकिनीवारयो-

बिलुत्पायललाटलोचनपुटज्योतिर्विरमिश्रत्विषः ॥

पांतु त्वामकटोरकेतकशिखा संदिग्धमुग्धेदवो

भूतेशस्य भुजंगवल्लिवलयस्रङ्गनन्दः जूटाजटाः ॥ १ ॥

अपि च ॥ सानंदनंदिहस्ताहतमुरजरवाहूतकौमारबर्हि-

त्रासन्नासाग्रभ्रं विशति फणिपतौ भोगसंकोचभाजि ॥

गंडोड्डीनालिमालामुखरितककुभस्तांडवे श्लपाणे-

वैनायक्यश्रिरं वो वदनविधुतयः पांतु चीत्कारवत्यः ॥ २ ॥

नायते सूत्रधारः

... ..

अस्ति दक्षिणपदे पद्मपुरं नाम नगरं तत्र केचित्तैत्तिरेयिणः काश्यपा-
श्वारणगुरवः पंक्तिपावनाः पंचाग्रयो वृतव्रताः सोमपीथिनः उदवरनामानो
ब्रह्मवादिनः प्रतिवसन्ति ते श्रोत्रियास्तःविनिश्चयाय भूरिश्रुतं शाश्वतमाद्रि-
यन्ते ॥ इष्टाय पुताय च कर्मणैर्धानं दारानपत्यायत्तपोर्थमायुः ॥ १ ॥ तदा-
मुष्यायणस्य तत्र भवतः सुगृहीतनाम्नो भट्टगोपालस्य पौत्रः पवित्रकीर्त्त-
नीलकंठस्यात्मसंभवः भट्टश्रीकंठपदलान्छनो भवभूतिनामा जातूकर्णो
पुत्रः कविर्निसर्गसौहृदेन भरतेषु वर्त्तमानः स्वकृतिमेवं प्रायगुणभूयसीमस्माक-
मर्पितवान् यत्र खल्वियं वाचोयुक्तिः

ये नाम केचिदिह नः प्रथयंत्यवज्ञां जानन्ति तै किमपि तान् प्रति नैष यत्नः ॥

उत्पत्त्यतेस्ति मम कोपि ममानजन्मा कालोद्द्वयं निरवधिर्विपुला च पृथ्वी ॥

etc.

fol. 6^a मालतीमाधवे बकुलवीधी नाम प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 8^b ,, धवलगृह नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥

fol. 11^b ,, शार्दूलविद्राविणो नाम तृतीयोऽङ्कः ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 31^b

कामं. ॥ वत्स ॥

यत् प्रागेव मनोरथैर्वृतमभूत् कल्याणमायुष्मतो-
स्तत्पुण्यैर्मदुपक्रमैश्च फलितं क्लेशोपि मच्छिष्ययोः ॥
निष्णातश्च समागमोपि विहितस्वल्पेयसः कांतया
संप्रीतौ नृपनन्दनौ यदपरं प्रेयस्तदप्युच्यतां ॥

माध. ॥ सहर्षं प्रणमन् ॥ भगवति अतः परमपि प्रियमस्ति ॥

तथापीदमस्तु ॥ भगवतीपादप्रसादात् ॥
संतः संतु निरंतरं सुकृतिनो विध्वस्तपापोदया-
राजानः परिपालयंतु वसुधां धर्मे स्थिताः सर्वथा ॥
काले संततवर्षिणो जलस्रुचः संतु क्षितौ पुण्यतो
मोदतां धनबंधुबांधवसुहृद्भोगप्रमोदाः प्रजाः १ ।

कामं ॥ एवमस्तु ॥

इति श्री परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे मालतीमाधवे दशमोऽङ्कः ॥ १० ।

इति मालतीमाधव नाम नाटकं समाप्तं ॥ ग्रंथसंख्या १२६५

References. — 1 Mss-Aufrecht, i, 453^b; ii, 104^b; iii, 98^a. This work is described in various Catalogues.

Printed editions. — 1 with the commentaries of Tripurāri, Nānyadeva and Jagaddhara, pub. by Nirṇaya Sagara Press; 2 with the comm. of Jagaddhara ed. with a literal English Translation, notes, and intro, by M. R. Kale, 3 with comm. of Jagaddhara, ed. by Dr. R. G. Bhandarkar, Bombay Sanskrit Series, No. 19; 4 ed. by Kuñjavihāri Tarkasiddhānta; 5 French translation by Foucause; 6 in Marathi by M. V. Lele, etc.

मालतीमाधव

Mālatimādhava

No. 154

354
<hr/> 1895-98.

Size.— 10 in. $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 47 leaves ; 13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders and edges ruled in red lines ; red and yellow pigment used ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमन्हा (मन्महा) गणपतये नमः ॥

ब्रूडापीडकपाल etc. as in No. 153

fol. 8^a बकुलवीथी नाम प्रथमोक्तः समाप्तोयम्fol. 12^b द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥Ends— fol. 46^b

कामं. वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः

as in No. 153

followed by इति श्रीकविब्रूडामणिभवभूतिरुतौ मालतीमाधवाख्ये

प्रकरणे मालत्यापुनर्लाभो नाम दशमोक्तः ॥ १० ॥

References.— See No. 153.

मालतीमाधव

Mālatimādhava

No. 155

386
<hr/> 1884-87.

Size.— 10 $\frac{3}{8}$ in. by 3 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 56 leaves ; 8 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red and yellow pigment frequently used ; lacunae recorded in margins ; folios moth-eaten and pasted with blue slips of paper ; incomplete, abruptly breaking in the middle of the 10 act.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीविघ्नराजाय नमः ॥ अथ मधुमालतिनाटक लिख्यते ॥

सानंदं नंदिहस्ता etc. as in No. 153

fol. 9^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 14^a द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— abruptly fol. 56^b

माधवः श्रुतमिदानीं च । सर्वतः कृतार्थोऽस्मि मालती दिदृश्या । एका-
हेज्जेवगदं हि ययस्सनो आसंकासल्लं । लवं । संपदं णिरव्वसेसं माहवस्स
फलिया मणोरहा । मक । कथमवलोकित्ता बुद्धरक्षिता कलहंसकञ्चदूरतः ।
प्रसुदि

References.— See No. 153

मालतीमाधव

Malatimādhava

No. 156

387

1884-87.

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 100 leaves ; 6-7 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper having yellowish appearance ; Devanāgarī characters ; very old and worn-out ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; almost complete ; folios 2-4 missing.

Age. — The Ms appears to be old.

Author. — Bhavabhūti.

Begins. — fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

पक्षाली पिंगलिम्लः कण इव तडितां यस्य कृत्स्नः समूहो

यस्मिन्ब्रह्मांडमीषद्विघटितमुकुले कालयज्ञा जुहाव ।

विनिष्ठतच्छृङ्गाशिशिलितसुधासारभांकारिकोणं

तार्तीयिकं पुरारेस्ततं चनुमदन...षणां लोचनं वः ॥ १ ॥ etc.

fol. 20^a प्रथमोऽंकः समाप्तः ॥

fol. 31^a द्वितीयोऽंकः ॥

Ends. — fol. 102^a

कामंदकी ॥ वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः ॥

as in No. 153

followed by इति निष्क्रान्ता सर्वे दशमोऽंकः समाप्तः ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥

॥ श्री ॥ मालतीमाधवाभिधं नाटकं नेति

References. — See No. 153

मालतीमाधव

with टीका

No. 157

Mālatīmādhava

with commentary

146

1866-68.

Size. — 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent — 62 leaves; 4-6 lines to a page; 48 letters to a line. (text)

8-10 „ „ „ 52 „ „ „ (comm.)

Description. — Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; blue in appearance; hand-writing, small but clear and legible; comm. above and below the text; lacunae recorded in margins; corrections made with yellow pigment; a bound copy; fol. 1 pasted with a paper-slip.

The Ms breaks in the middle of the 6th act.

Age.— A modern copy.

Author (of the text)— Bhavabhūti.

„ „ „ comm.— Jagaddhara.

Begins—(text) fol. 1^b

सानंदं नदिहस्ता etc. as in No. 153

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचचंद्रिकचंद्रचारुकुसुमो माघजटापल्लवो
दृप्यहारुणदंशूकमणिमान् तत्पंचशाखालयः ॥
स्थाणुर्मेफलदो भवत्वतितरां गौरीमुखैर्दुद्रव-
त्पीयूषद्रवदोहदादिव दधहेवद्रुमत्वं सदा ॥ १ ॥

नत्वा गुरुन् गुणगुरुनवलोक्य टीकां
विश्वादिक्कोशभरतश्रुतिशब्दविद्यां ॥
छंदास्यलंकरणमर्थगतिं विचिंत्य
श्रीमान् जगद्धरकविर्वितनोति टीकां ॥ २ ॥
श्रीकंठकंठविलुठत्पटुनाटकेस्मिन्
टीका मयाल्पमतिनापि वितन्यते यत् ॥
हासाय दुर्जनगणस्य भवेन्नचैत—
दुच्चैः पदं यदभिकाक्षति सर्व एव ॥ ३ ॥

इह तावदष्टपदां नांदीं विदधान एव कविरप्रत्यूहमीहतसिद्धिमनुरुध्य
प्रचंडचंडीनते(चंडपते)प्रकांडतांडवाडंबरेण स्वदेवतोत्कीर्तनरूपं मंगलं प्रक-
रणादौ निबध्नाति ॥ सानंदमिति ॥ वैनायक्यो वदनविधुतयश्चिरं वो युष्मान्
पांतु इति श्रोतुन् सामाजिकान् कविराशास्ते ॥ etc.

fol. 23^b इति श्रीजगद्धरविरचितायां मालतीमाधवप्रकरणटीकायां
प्रथमोऽंकः ॥ संपूर्णतामियात् ॥ छ ॥

fol. 32^b इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥ छ ॥

Ends.— (text) fol. 62^a

माघ ० ॥ नैराश्यकातरधियो हरिणेक्षणायाः
श्रुत्वा निकामकरुणं च मनोहरं च ॥
वात्सल्यमोहपरिदेवि तसुद्वहामि

चिताविषादविषदं च महोत्सवं च ॥ ९ ।

लव० ॥ अइ पडिहदं दाणिदे अमंगलं णादोवि अधिअं सुणिस्सं ॥

Ends.--- (com.) fol. 62^a

इह हेतुफलभावेनान्वयः ॥ तथाहि नैराश्यकातरबुद्धित्वाद्वात्सल्यं ॥
ततः परिदेवनं तत् श्रुत्वा मनोवसादः ॥ हरिणेष्वक्षणेनापहृतचित्तस्य ममा-
लाभान्मनोज्ञपरिदेवि तं श्रुत्वा महोत्सवः ॥ स पुनः क्रुद्धनैः मोहः प्रलापैः
परिदेवनैः देहाया साभिघातैश्च करुणाभिनयो भवेदिति भरतः ॥ ९ ॥
लव० ॥ अयि प्रतिहतमिदानीं अमंगलं नातोधिकं श्रोष्यामि ॥ छ ॥ ग्रंथ-
संख्या अक्षर्शाहा २८८० ॥ ये० छ ॥

References.— I Mss— Aufrecht, i, 453^b; ii, 104^b; iii, 98^a. For described Mss. see I. O. Cat. Pt. VII, No. 4131 and Mad. Des. Cat. Vol. XXI, No. 12601. This commentary is included in Dr. Bhandarkar's edition of the *Mālatīmādhava* published in the Bombay Sanskrit Series, No. 15.

मालतीमाधव
with टीका

Malatīmādhava
with commentary

No. 158

437.
1887-91.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 113 leaves; 17 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, very small, closely written and careless; additions in margin; comm. written above and below the text; fol. 1 missing and fol. no 76 repeated; borders ruled in double black lines, almost complete.

The commentator gives his genealogy in the post-colophon.

Age.— *Saṁvat* 1803. The chronogram gives the date as 1703 *Saṁvat*. On verification, however, the chronogram app-

ears to be correct. (Vide, the Indian Ephemeris, by D. Swami kannu Pillai, Vol. VI. p. 94).

Author (of the text)— Bhavabhūti.

„ (of the comm.)— Jagaddhara, son of Ratnadhara.

Begins.--(text) fol. 2^a

गंडोड्डीनालिमालामुखरितककुभस्तांडवे शूलपाणे-

त्रैनायक्यश्विरं वो वदनाविधुतयः पांतु चीत्कारवत्यः ॥ १ ॥

अपि च ॥ चूडापीडकपाल etc. as in No. 153

„ — (Com.) fol. 2^a

हर्षः ॥ यद्वा ॥ सानंदं यथा तथा पांत्विति योज्यं ॥ यद्वा ॥ सानंद-

मित्याहतविशेषणां सापेक्षत्वेपि गमकत्वात्सत्समासः ॥ etc.

fol. 29^a इति मालतीमाधवटीकायां प्रथमोक्तः

fol. 38^b इति „ द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— (text) fol. 111^b

कामं ॥ वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः ॥ २३ ॥

as in No. 153.

followed by एवमस्तु इति निःक्रांताः सर्वे ॥

इति श्रीमालतीमाधवे दशमोक्तः ।

Ends.— (com.) fol. 112^a

प्रजानां लोकानां पुण्यात्प्रजायिष्यतां धनवद्धो निरंतरकृतो बांधवानां
संबंधिनां सुहृदां गोष्ठीषु प्रकृष्टहर्षो याभिस्ताः । तदनेन प्रशस्तिरुक्ता ।
काव्योपसंहारोप्यनेनैव कृतः ॥ यदाह ॥ वरदानस्य उक्तिर्या सा काव्ये उप-
संहतिरिति ॥ २३ ॥ इति दशमांकटीका ॥

लब्धे दुर्लभशासने सुरगणग्रामश्च कैवर्त्तिका

विद्यावंशविभूषणेऽपि शुभे चंडे शुभे धारिते ॥

येनायं समभूद्विजातितिलकश्चण्डेश्वरः पंडितो

मीमांसकरहस्यवद्यहृदया दातावदाताशयः ॥ १ ॥

देवेशं समसूत सोयममलं मीमांसकं सत्कविं

सोप्युच्चैरजनिष्ट जैमिनिमते रामेश्वरं सुदुधं ॥

सुतेस्मायमपि प्रतापजयिनं मीमांसयालंकृतं

शुद्धं धीरगदाधरं कविवरं पुत्रं पवित्राशयं ॥ २ ॥

विद्याधरं वरमजिजनदेष धीर

हीरं जनेषु जयिनं गुरुणोक्तशास्त्रे ।

प्रासूत सौयममलं गुणिनं सुपुत्रं

तं रत्नपूर्वधरमेव जगद्धरं च ॥ ३ ॥

येनापाठिकगेरगोतममतं वैशेषिकं खड्गं

येनाश्रावि सक्रोषकाव्यनिवहं तत्पाणिनीयं मतं ॥

छंदोलंकरणं च भव्यभरते येनाध्यगायिश्चुति-

स्तस्या मुख्यजगद्धरस्य कवितुष्टीकैयमुज्ज्वलं ॥ ४ ॥

असूत यं रत्नधरोति भव्योति भव्यरूपा मदयंति (दमयंती) कापि ॥

जगद्धरं तत्कृतदिप्पणोंकः सभातिमापद्दशमोनवद्यः ॥ ५ ॥

इति श्रीमहामहोपाध्याय धर्माधिकरणिकश्रीजगद्धरकृतटीकायां दश-

मोंकः समाप्तः ॥ समाप्तमिदं नाटकं ॥ श्री

ज्वलनगगनभूभृदूभूमिभिर्भावितेव्दे

शुचि बहुलदशम्यां वासरे तिग्मभानोः ॥

उदयपुरपुरेदः पुस्तकं संपूर्णं

लिखितमलघुविद्यारामभट्टेन भव्यं ॥ १ ॥

यदत्र वर्णश्रमतः स्वबुद्धेरियत्तपावानवधानतो वा ॥

स्यादन्यथा लेखनमुत्तमैस्तच्छुभं विधेयं शुभकृत्स्वभावेः ॥ २ ॥

कल्याणं कमलापतिः कलयतां सर्वस्य शर्वः श्रियं

भानुभूरितरामरुतुदरुजामत्याहितं व्याहतात् ॥

दुर्गादुर्गहनेषु विश्वमवताद्धैमातुरः सर्वदा

निःप्रत्यूहमथा दधातु सकलारंभेषु सिद्धिं परां ॥ ३ ॥

श्री श्री ॥ लिखितमिदं विद्यारामेण उदयपुरमध्ये सं० १८०३ वर्षे

आषाढकृष्णदशम्यां रवौ

तातो यस्याभिजातः सहृदयहृदयो वेणिरामाभिधानो

गीर्वाणाचार्यदेश्यो व्रजपतिरितियत्ताततातोथचाभूत् ॥

भट्टो यस्यावटंको विशालनगरजब्रह्मणेषु प्रसूति

विद्यारामस्य तस्यास्त्यमलतरमिदं पुस्तकं नाटकस्य ॥ १ ॥

अपि च । आलीच्छीव्रजनाथभट्ट इति यत्तातस्य तातस्तथा ।

वेणीराम बुधश्रयज्जनयिता श्रीमान् गुणैकार्णवः ॥

तस्य श्रीवरसेविनो निजभुजन्यस्ताक्षरं पुस्तकं

विद्यारामकवेरिदं विजयते पापग्रमानं सदा ॥ २ ॥

मालतीमाधव टीका

Mālatīmādhavatīkā

No. 159

545.

1891-95.

Size.— 9 $\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 10 leaves ; 12-13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing ; small and not quite clear and legible ; borders in double black lines ; edges of folios worn out ; incomplete.

The Ms contains only the 1st act (in).

Age.— Appears to be old.

Author.— Jagaddhara.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचचंद्रिकचंद्रचारुकुसुमो etc. as in No. 157

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

एवमन्यत्रापि सूचितस्यै प्रवेशः । आन्वीक्षिकी न्यायशास्त्रं । तत्र तर्क-
च्छलादि नि...कनेन तदभ्यासात् ॥ माधवस्यचोरिका विवाहे कौशलसुक्तं
पा...कुंडिनपुरं वैदर्भनृप...

References.— See No. 157.

मालतीमाधवटीका

Mālatīmādhavatīkā

No. 160

67.

1869-70.

Size.— 10 $\frac{4}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 60 leaves ; 10 to 16 lines to a page ; 34 to 52 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, upto fol. 28, bold clear and uniform; thereafter, very small and closely written but clear and legible; borders ruled in double black lines: right-hand corners of folios 61-83, moth-eaten; incomplete; folios 1-17 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jagaddhara.

Begins.— abruptly fol. 18^a

जनमास्कंदति । विकर्तुं शीलमस्येति विकारिं पूर्वदशान्यागेन दशांतर-
योगो विकारस्तद्योगियौवनं अयं तु युवेत्यर्थः ।

fol. 31^b इति प्रथमोक्तः ॥ छ ॥

fol. 36^b इति द्वितीयोक्तः ॥

Ends--- fol 82^b

मम जीवने नेति भावः इतरः ॥ सुप्रसन्नातः कनिष्ठा भगवती ॥ अत्रत्य
ज्येष्ठा कामदकी अस्माकं यथा सुप्रसन्नारा...मिनिमते रामेश्वरं सहबुधं etc.
up to समाप्तिमापद्दशमोऽनवद्यः ॥ ५ ॥

as in No. 158.

followed by इति महामहोपाध्यायधर्माधिकारिजगन्धूरकृतायां मालती-
माधवटीकायां दशमोक्तः ॥ ॥ पाठवदि ५ लिखितां मुकुन्देन ॥ छ ॥ ॥

References.— See No. 157.

मालतीमाधवटीका

Malatīmādhavatika

No. 161

147.

1866-68.

Size.— 12 $\frac{4}{5}$ in. by 3 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 124 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; blue in appearance; hand-writing, clear and

legible but not uniform; lacunae recorded in margins; yellow pigment used for corrections; after fol. 76 the numbering is not properly done; instead of fol. 77, the folios are numbered 107 etc.; two blank folios are to be seen; last few folios not numbered at all; folios slightly moth-eaten.

Age.—Śake 1789.

Author.—Jagaddhara.

Begins— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचच्चंद्रिकचंद्रचारुकुसुमो etc. as in No. 157

Ends.—प्रजानां लोकानां पुण्यात् । यदाह । प्रजाभाग्य निर्वर्षेति वर्षेते च पतिव्रता ।
इति प्रजास्यात्संततौ जने इत्यमरः । पुरापत इति पंचम्यास्तसिः ॥ प्रजा
हृष्यतां घनबाह्यो निरंतरकृतो बांधवानां संबंधिनां सुहृदामित्राणां गोष्टीषु
प्रकृष्टहर्षोयाभिस्तातदनेरप्रशस्तिरुक्ता । यदाह । आशीनृपे च देशादौ
प्रशस्तिः साभिधीयते इति । काव्योपसंहाराप्यनेनैव कृतः । यदाह । वरदानस्य
शक्तिर्या सो काव्यो उपसंहरतिरिति । सर्वे निरवयमिति ।

यदि भवति मदीय ग्रं...प्रमादः

कचिदपि समहिम्ना शोधनीयो महद्भिः

स्खलति गमनकारी मार्गणो नात्र चित्रं

भवति न गुरुहस्तालवतोपि प्रकारः ॥

लब्धो दुर्लभशासनं etc. up to वासेश्वरं सद्बुधं

practically as in No. 158

followed by आपत्सोपि गदाधरं गुरुमते दीक्षा सुदीक्षा क्षमं लेभे सोपि
महामतिं गुरुमते विद्याधरं ॥

शके १७८९ प्रभवनामसंत्वसरे फाल्गुन वद्य १ तद्दिने पुस्तकं समाप्तं ॥

इदं पुस्तकं रुकडीकरेत्युपनामक गणे(श)शास्त्रिणा यथामति अशोधि ग्रंथ
संख्या ३७००

References.— See No. 157.

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

संक्षिप्तटिप्पण

sankṣiptaṭippaṇa

No. 162

438.

1887-91.

Size.-- 13 $\frac{2}{5}$ in. by 7 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 16 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, legible and uniform, complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Dharānanda.

Subject.— A small commentary on Mālatīmādhava by Dharānanda.

Begins.-- fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

सानन्दमित्यादिना अष्टपदानान्दी विघ्नप्रशांतये नांदी कर्त्तव्या नाटके
बुधैरिति नाग्रस्य यदनुष्ठानं तत्सूत्रं स्यात्सवीजकं रंगदैवतपुजाकृतसूत्रधार
उदीरितः देवद्विजनुपादीनामाशीर्वचनपूर्विका नांदीकार्याबुधैर्यतन्मस्कारेण
संयुता etc.

fol. 3^b इति मालतीमाधवे धरानंदकृते लघुविवरणे द्वितीयोकःfol. 5^b इति मालतीमाधवे शोकग्रहं नाम तृतीयोकः ३Ends.-- fol. 12^b

माधवस्य मालत्याश्च सममेव पूर्णा मनोरथाः जयतु भगवती कार्य-
निर्वाहणे साधनद्विः जयमकरंदानंदनपूर्णचंद्रमाधवदिष्ट्या वर्द्धसे कोवा
अस्मिन् सर्वप्रकारपरिधूषितमहोत्सवे न नृत्यति कथमिव भगवति विप्रति
पतितन्यं आश्चर्यं संवरणम् इति संपंडितधरानंदकृते मालतीमाधवप्रकरण-
स्य संक्षिप्तटिप्पणे दशमोकः समाप्तः शुभं भवतु लिप्यकृतं लक्ष्मीनारायण
ब्राह्मणगौड श्रीरस्तु शु

References.-- 1 Mss- Aufrecht refers to only two Mss in his Catalogus Catalogorum, viz. Nos. 438 and 430.

मालतीमाधव
संक्षिप्तटिप्पण

Malatīmādhava
saṁkṣiptatippaṇa

No. 163

430.
1892-95.

Size.—10½ in. by 4½ in.

Extent.—26 leaves; 8 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; folios pasted with paper-slips; red and yellow pigment occasionally used; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Dharānanda.

Begins.--fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

सानन्दमित्यादिना etc. as in No. 162

fol. 4^a इति मालतीमाधवलघुविवरणे धरानंदकृते प्रथमोः १

fol. 7^b इति... ... द्वितीयोः २

Ends.-- fol. 85^b

माधवस्य मालत्याश्च सममेव etc. up to आश्चर्यं संवरणम्
as in No. 162

followed by इति पंडितधरानंदकृते मालतीमाधवप्रकरणस्य संक्षिप्त-
टिप्पणे दशमोः समाप्तः शुभं भवतु

मालतीमाधव
प्राकृतविवृत्ति

Mālatīmādhava
prākr̥tavivṛtti

No. 164

33.
1870-71.

Size.—10¼ in. by 3½ in.

Extent.—19 leaves; 11-12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, small but clear and uniform ; portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; borders ruled with double black lines.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अवलोकिता वाक्ये । आज्ञापयतु भगवती ।

अ. महान् खलु भगवत्या एष चित्तविक्षेपः etc.

fol. 2^b इति मालतीमाधवनाटके प्राकृतविवृतौ प्रथमोऽङ्कः ॥

fol. 5^b इति द्वितीयोऽङ्कः ॥

Ends.— fol. 19^a

लव । सांप्रतं निरवशेषं माधवश्रियः मालत्याः

फलिता मनोरथाः । अव । बुद्ध । कल । जय

भगवति कार्यनिधाने । जय मकरंदनंदनमाधवपूर्णचंद्र दिष्ट्या वर्द्धसे ।

लव । कोवा अमिन् पूरितसर्वप्रकारमहोत्सवे न नृत्यति

मा । कथमिव ।

लव । भगवति किं प्रतिपत्तव्यं ।

भा । अहो संवरणं ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ राम ॥ राम ॥

मालतीमाधव

प्राकृतच्छाया

Mālatīmādhava

prākṛtacchāyā

No. 165

451.

1884-87.

Size.— 9 $\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves ; 11-12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and not uniform ; edges of folios moth-eaten and considerably damaged ; complete ; one additional folio at the end is blank.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः श्रीपांडुरंगः शरणं ॥ श्रीरामः शरणं ॥
 अबलोकिता ॥ आज्ञापयतु भवती ॥
 अ. । महान् खलु भग...अपि चित्तविक्षेपः । etc.
 fol. 2^a प्रथमोक्तः ।
 fol. 3^b इति द्वितीयोक्तः ।

Ends.— fol. 72^b

सांप्रतं निरवशेषं माधवस्य फलितमनोरथाः । सर्वो भगवति कार्यनिर्वा-
 हने अयं मकरंदनंदनमाधवपूर्णचंद्रदिष्ट्या वर्धसे ।
 ल. । को वाऽस्मिन् पुरितसर्वप्रकारमहोत्सवे न सानंद इति ।
 मा. । कथमिव ।
 ल. । भगवति किं प्रतिपत्तयं ॥
 इति मालतीमाधवप्राकृतछायायां दशमः
 श्रीराम जयराम ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥

मालविकाग्निमित्र

Mālavikāgnimitra

No. 166

473.
1899-1915.

Size.— 12 in. by 5 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 38 leaves; 10-11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform; no borders for folios, folios numbered in both the margins; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Kalidasa.

Subject.— A well-known drama by Kālidāsa.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

एकैश्वर्यस्थितोपि प्रणति बहुफलो यः स्वयंकृत्तिवासाः

कांतासंमिश्रदेहोप्यविषयमनसां यः परस्ताद्यतीनां ॥

अष्टाभिर्यस्य कृत्स्नं जगदपि तनुभिर्विभ्रतो नाभिमानः

सन्मार्गालोकनाय व्यपनयतु सनस्तामसीं वृत्तिमीशः ॥ १ ॥

नांयंते सूत्रधारः नेपथ्याभिमुखमवलोक्य मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य
पारिपार्श्विकः ॥ २ ॥ भाव अयमस्मि

सूत्र. अभिहितोस्मि परिषदा कालिदासग्रथितवस्तु मालविकाग्निमित्रं नाम
नाटकं अस्मिन् वसंतोत्सवे प्रयोक्तव्यमिति तदारभ्यतां संगतिकं etc.

fol. 9^a प्रथमोऽंकः

fol. 12^b द्वितीयोऽंकः २

Ends.— fol. 38^a

राजा । किमतः परं तथापि भवत्वेवं तावत्

त्वं मे प्रसादं सुमुखी भव चण्डि नित्य-

मेतावदेव सृगये प्रतिपक्षहेतोः

आशास्यमित्यधिगमप्रभृति प्रजानां

संपत्त्यते न खलु गोत्ररि नाग्निमित्रे २१

इति निष्क्रान्ताः सर्वे पंचमोऽंकः ५ ॥ छ ॥

मालविकाग्निमित्रं नाम नाटकम् संपूर्णमस्तु ॥ छ ॥

References.— (1) Mss-A-Aufrecht's Catalogus Catalogurm:—i, 453^b;
ii, 104^b ; iii, 98^a.

B-Descriptive Catalogues:— I. O. Cat. vol. VII Nos. 4122 ;
A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7348-9 ; Mad. Des. Cat.
Vol. XXI No. 605-8 etc. A. B. Keith Sanskrit Drama pp.
147-149.

(2) Printed Editions :— 1 Ed. with comm. of काट्यवेम by
the Nirṇaya Sager Press, Bombay ; 2 ed. by M. R. Kale
with notes and Eng. Translation ; 3 ed. with notes by S. P.
Pandit ; 4 French translation by G. Strehly 1885 ; 5
German translation by A Weber (1856) and L. Fritze
1881 ; trans. into Italian, by F. Cimmino. etc.

मालविकाग्निमित्र

Mālavikāgnimitra

No. 167

$$\frac{125 (i).}{1866-68.}$$
Size.— $12\frac{3}{5}$ in by 5 in.

Extent.— 20 leaves ; 12 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Modern blue paper ; with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; folios numbered in both the margins ; complete.

The Ms. is bound and contains another work called चण्डकौशिक.

Age.— A modern copy.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

एकैश्वर्यस्थितोपि etc. as in No. 166

fol. 5^b प्रथमोक्तः ॥fol. 7^a द्वितीयोक्तः ॥ छ ॥Ends.— fol. 20^a

गजा । किमतःपरं etc. up to गोप्तरि नाग्निमित्रे ॥ २१ ॥

as in No. 166.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकालिदासकृते माल-
विकाग्निमित्रनाटके पंचमोक्तः ॥ ५ ॥ समाप्तं चेदं नाटकं ॥ छ ॥ ग्रंथसंख्या
७५१ अक्षरं १४ श्रीगौरीशं वंदे

References.— See No. 166.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍana

No. 168

474.
1899-1915.Size.— 8 $\frac{2}{5}$ in. by 5 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, beautiful, clear and legible ; borders and edges ruled in red ink ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age.— Śaṁvat 1903.

Author.— Ravidāsa.

Subject.— An allegorical play.

Begins.— fol. 1^b

श्रीसहजानंदस्वामिने नमः ॥

श्रीदेवी वः सुखायाखिलजनजननी पार्वती पावनी स्या-

द्वाग्देवी वाक्पदास्तु शुभणिरपि परां सिद्धिसिद्धिं ददातु ॥

रामः कामं निकामं वितरतु सततं धामधामा सुधामा

देवश्चंद्रार्द्धचूडो डमरुवरकर। कीर्त्तिकांतिप्रदोऽस्तु ॥ १ ॥

अपि च ॥ सतां संनिहितो नित्यं पाण्डिपथद्वरगः ॥

स श्रीपतिः परासृद्धिं सर्वसिद्धिं च यच्छतु ॥ २ ॥

नांयंते सूत्रधारः ॥ इह खलु भरतखंडमंडनीश्वरगुर्जरदेशे द्वारावतीपतेः

प्रियाय कविरविदासकृतस्य मिथ्याज्ञानखंडनाभिधस्य नाटकस्याभिनयार्थं

प्रवृत्तोऽस्मि ॥ तदा कायैव नटी ॥

सूत्रधारः प्रिये इतस्तावत् ॥

प्रविश्य नटी । अज्जउत्त कं कज्जम् ॥ आर्यपुत्र किं कार्यम् ॥

सूत्रधारः प्रिये नाटकमभिनेतव्यमस्माभिः ॥

अज्जउत्त कंकवत्थम् ॥ आर्यपुत्र तत्किमर्थम् ॥

सूत्रधारः प्रिये भगवद्भक्त्यर्थमेव । etc.

Ends.— fol. 25^a

भगवती वाग्देवी वेदाश्च जयश्रिया सेव्यमानाः सकलमुनिगणैः प्रस्तूयन्ते ।

तद्यथा ।

नमोस्तु ते देवि सवितृशारदे नमोस्तु वेदाः सकलेश्वरेश्वराः ।

सच्छास्त्रसंघाश्च पुराणसंहिता नमोस्तु वो धर्मपथप्रवर्तकाः ॥

वेदाः कुर्वतु कल्याणं श्रीरस्तु सद्ने हि नः ।

शारदासंपदे नः स्यात्कारुण्यांबुतरंगिणी ॥

॥ इति श्रीकविरविदासविरचितं मिथ्याज्ञानखंडनं नाम नाटकं समाप्तम् ॥ ॥ संवत् १९०३ वर्षे कार्तिकमासे शुक्लपक्षेऽष्टम्यां भौमवामरे नारायणभट्टेन लिखितमिदं नाटकम्

References.— Aufrecht i, 455^b; ii, 105^a; iii, 98^b. Cf. also, I. O. Cat. pt. VII. No. 4200.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍaṇa

No. 169

439.

1887-91.

Size.— 9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 11 leaves; 8-10 lines to a page; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear but not quite legible; portion marked with red pigment and corrections made with yellow; borders ruled double black lines; the name of the work written at the right-hand corner of every folio.

Age.— Śaṃvat 1673.

Author.— Ravidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥

॥ श्रीदेवी वः सुखायाखिलजनजननी etc. as in No. 168.

Ends.— fol. 11^b

नमोस्तु ते etc. up to करुणांबुतरंगिणी ॥ as in No. 168 followed by इति श्रीरविदासकृत मिथ्याज्ञानखंडनं नाम नाटकं समाप्तम् ॥ श्रीरस्तु । स्वस्ति श्री संवत् १६७३ वर्षे वर्षे अग्रमास अश्विनवदि

प्रतिपत्तीथौ चंद्रदिने श्रिया उपलक्षितस्तंभती...श्ववर्त्तमानं कोटितार्थेन
धपलक्षितं नारदपुरं तस्मिन्निवासिना तपत्या पुनीतमर्यपुरसमीपे उरःपतने
छात्रवस्थायिना त्रि हरिवत्स्य आत्मजेन हरिदेवेन लिखितमिदं मिथ्याज्ञान-
खंडनं ॥ श्रीरस्तु सर्वेषां

सत्य सहीमहीरे हाअसहि महिउ आहधो ।

बहु ए उभपणाः मोदु ततणं सुरसई करई ९ ॥

सुणियं पुत्तिपुणाणं सरियासंगेणे होयिपायाहं ।

रसिपासगो तथ्यविकिक्किजे सगामगोण ॥ २ ॥

References.— See No. 168.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍana

No. 170

510.

1887-9.1.

Size.— 12½ in. by 4½ in.

Extent.— 8 leaves ; 8-10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, legible but careless, complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Ravidāsa.

Begins—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगु(रु)भ्यो नमः ॥

श्रीदेवी वः सुखायाखिलजनजननी etc. as in No. 168.

Ends— fol. 7^a

भगवती वाग्देवी etc. up to कारुण्यांशुतरंगिणी ॥ ४७ ॥

as in No. 168.

followed by इति श्रीकविरविदासविरचितां मिथ्याज्ञानखंडनं नाटकं समाप्तं ॥ श्री ॥

References.— See No. 168.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍana

No. 171

205.

Viśrāma (i).

Size.— 13 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform, complete ; the letters मि० ज्ञा० are written in the left-hand margins of the folios ; foll. 7^b and 8^a blank ; borders ruled in double red lines ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Ravidāsa.

Begins—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीदेवी वः सुखायाखिलजनजननी etc. as in No. 168

Ends.— fol. 8^b

भगवती वाग्देवी etc. up to कारुण्यांभुतरंगिणी ॥ ४७ ॥

as in No. 168

followed by इति श्रीरविदासविरचितं मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं

समाप्तं ॥ छ ॥ छ छ

References.— See No. 168.

मुकुन्दानन्दभाषा

Mukundānandabhāṣa

No. 172

219.

Viśrāma (i).

Size.— 13 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 39 leaves ; 9 lines to a page ; 40-42 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform right-hand margin of folios spoiled with spots ; left-hand corner of fol. 39 torn ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kāśirājā.

Subject.— A drama describing the love of Mukunda (Śrīkrṣṇa) Mañjarī.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥
 वंदे वंदारुमंदारमिंदुभूषणनंदनं
 अमंदानंदसंदोहबंधुरं सिंधुराननं ?
 कंठालिंगनमंगल धनकुचाभोपभोगोत्सवं
 श्रोणीसंगमसौभगं च सततं सत्प्रेयसीनां पुनः ।
 प्राप्तं कोयमितीर्ष्य यैव यमुनाकूले बलाद्यः स्वयं
 गोपीनाममदुकलनिचयं कृष्णः स पुष्पातु नः

... ..

नायते सूत्रधारः

... ..

आकाशे कर्णे दत्त्वा किं ब्रूथ साधु भरताचार्यपुत्र साधु वयमपि चिरा-
 त्कस्यापि सरसकवेः सूक्तिमुक्तामणिग्रथितमभिनवं भाणमलोकितामुत्कंठिताः
 तदद्य तादृशमेव कमपि भाणमभिनीय दर्शयतु भवानिति अनुगृहीतोस्मि etc.

Ends.— (com.) fol. 70^b

तथापीदमस्तु
 वर्षंतु कामं भुवि वारिवाहा गोब्राह्मणेभ्यः कुशलानि संतु
 तुष्यंतु संतः सुकविप्रबंधैस्तेषां च शास्यंतु खलोपसर्गाः ५६
 मुकुंदानंदनाम्ना मे भाणेनानेन तेषितः
 कमलाकमनः कामं कलोलयतु मंगलं ५७
 कृति लसदलंकृति रसविदो बुधायै मम
 प्रसन्नहृदयादयाजलधयो बहू कुर्वते
 तदीयपदपद्मयोरयमयं प्रणामजलिः
 सरोजमुकुलाकृति शिरसि शयये ५८

इति श्रीकाशीपतिकविराड्विरचितो मुकुन्दानन्दनामाय मिश्रभाणः
संपूर्णः श्रीरामचंद्राय नमः श्रीमुकुन्दानंद नाटक समाप्तः श्रीकृष्णाय नमः
श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगणपतिगुरुचरणाभ्यां नमः श्रीरस्तु ॥

References.—(1) Mss— A—Aufrecht's Catalogus Catalogorum,
i, 459^a; ii, 106^a; iii, 99^a.
B—Descriptive Catalogues :—I. O. Cat. pt. VII. No. 4195,
7410-12; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12613.
(2) Printed Editions :—Printed in Kāvya-mālā 16 and at
Madras 1882.

मुकुन्दानन्दभाण

Mukundānandabhāṇa

No 173

511.
1887-91.

Size.— 11½ in. by 4½ in.

Extent.— 35 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī ch-
aracters; hand-writing, not quite clear and legible; white
chalk used for corrections; folios 1-8 missing; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kaśīrāja.

Begins.— (abruptly) fol. 9^a

किं तु दूरप्रवासिनस्तस्या संभावितमालोकनं ॥ अथवा स्वप्नाविजृम्भित-
प्रेतप्रियसखस्य भवितव्यं ॥ किं ब्रवीषि ॥ वयस्य नायं स्वप्न इति ॥ कथं तर्हि
तव पुनरागमनं ॥ etc.

Ends.— fol. 43^b

तथापीदमस्तु ॥ वर्षे तु कामं etc. up to शिरसि संततन्यस्यते ॥ १५८
as in No. 172

followed by इति श्रीकाशीपतिकविराड्विरचितो मुकुन्दानन्दनामाय
मिश्रभाणः संपूर्णः ॥

References.— See No. 172.

मुण्डितप्रहसन

Munditaprahasana

No. 174

83.

A. 1883-84.

Size.— 15 in. by 6 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 15 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Modern country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform; complete; margins not ruled with border-lines.

Age.— Samvat 1940 (= A. D. 1884).

Author.— Śivajyotirvit.

Subject.— A farce in three acts.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कटिनकुचयुगं ते चंचलाक्षिद्वयं ते
 कुटिलकचचयस्ते मंदयानं त्वदीयं
 अतिकृशतमध्यस्ते मिथः केलि तल्पे-
 प्रलयनमिति रोषात् पातु गौरीशयोर्वः १

नायंते सूत्रधारः

Alter Some lines:—

भद्रादिष्टास्मः परिषदा दांभिकहासोपन्यासाय तन्न जानीमः केन विनोदे-
 नैनामाराधयाम इति

नटः कथं विसुमारिंद अज्जमिस्सेहिंजंसवच्छरि असिवाकिंदंढुदुजनाविद्धं करण-
 समत्थं मुण्डितप्पहसनं णाम णाड्ढं तं पओए अधिकरा अडुति
 सूत्र भद्र सम्यग्दृष्टवानसि यत्सत्यं शिवज्योतिर्विकृतं मुण्डितप्रहसनं
 धर्मे रतानां किलधर्मवृद्धिं पाखंडनिंदावशतो विधत्ते
 ये दांभिकावंचनमात्रनिष्ठास्तेषां विधेः केवलवज्रपातः २
 यदनुकर्णाद्वयमपि धर्माप्सभागिनो भवामस्तदेहि कुशिलवानां प्रतिपात्रं
 यत्वमाज्ञापयाम etc.

Ends.— fol. 12^b

इत्याशास्ते राजा मुण्डित कथय किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि गंड अतः
 परमपि प्रियमस्ति किंचित् द्विशालाधि परः विट्टलीकुशलिन्यास्ते प्रालीला-
 बती मया २७

तथापि पदोच्छसि तर्हीदमस्तु blank lines
 नरता वर्षे तु धाराधरा दुष्टाः संक्षयितां व्रजंतु सुजनाः
 कुर्वंतु भक्तिं हरेः कांतागाढतरं प्रियानरत... ..खुंवतु
 भो राजेन्द्र त्वसि शासति क्षितितलं नंदंतु सर्वाः प्रजाः २४
 दयालादयः तह भोवु इति निष्क्रान्ता सर्वे मुंडितप्रहसने शिवज्योति-
 विष्कृतं तृतीयोक्तः ३
 समाप्तं चेदं मुंडितप्रहसनं नाम नाटकं ॥
 संवत् १९४० का फाल्गुण कृष्ण ११ भृगुवासरे समाप्तोयं ॥
 शुभं भूयात् ॥ लिखितानुराब्राह्मणः ॥ शुभमस्तु ॥

References.—(1) Mss-A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum. i, 461^a.
 B-Descriptive Catalogues : Rajendralal Mitra, Notices Vol.
 I No. 125.

मुद्राराक्षस

Mudrārākṣasa

No. 175

216.

Viśrāma (i).

Size.— 13½ in. by 4½ in.

Extent.— 50 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Viśakhadatta.

Subject.— A drama of political intrigue, centred in the persons of Rākṣasa, the minister of the Nāṇdas and Cāṇakya the minister of Candragupta.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीमत्कालिकायै नमः
 धन्या केयं स्थिता ते शिरसि शशिकला किंनु नामैतदस्या

तामैवास्यास्तदेतत्परिचितमपि ते विस्मृतं कल्पहेतोः
 नारीं पृच्छामि नैकुं कथयतु विजया न प्रमाणं यदीदृ-
 देव्या निहोतुमिच्छोरिति सुरसरितं शाक्यमन्याद्विभोर्वः ॥ १ ॥
 अपि च पादस्याविर्भवतीमवनतिमवने रक्षतः स्वैरपातैः
 सकोचेनैव दाष्णां मुहुरभिनयतः सर्वलोकातिगानां ॥
 दृष्टिं लक्ष्येषु नोद्यज्वलनकणमुचं विभ्रतो दाहभीते-
 रित्याधारानुरोधात्रिपुरविजयिनः पातु वो दुःखवृत्तं ॥ २ ॥
 नायंते सूत्रधारः ॥ अलमति विस्तरेण आज्ञापितोस्मि परिषदा ॥
 यथात्र त्वया सामंतवटेश्वरदत्तगौत्रमहाराजपृथुसूतोः
 कवेर्विशाखदत्तस्य कृतिरपूर्वं मुद्राराक्षसं नाम नाटकं नाटयितव्य-
 मिति ॥ etc.

fol. 12^a इति मुद्राराक्षसनाम्नि नाटके मुद्रालाभः प्रथमोऽंकः १ ॥

fol. 20^a इति ,, ,, द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

चा० भो राजन(न) चंद्रगुप्त भो अमात्य राक्षस उच्चतां भूयः किं वा प्रिय-
 मुपकरोमि ॥

राजा किमतः परमपि प्रियमस्ति ॥

राक्षसेन समं मौत्री राज्ये चारोपिता वयं ॥

नंदाश्वोन्मूलिदाः सर्वे किं कर्तव्यमतः प्रियं । १९ ॥

रा० तथापीदमरु । इत्थमत्रातिगंभीरशुभोदकं चाणक्यनयसंविधानेन चंद्र-
 गुप्तसाचिव्यदलाभपरितुष्टो महामात्यो राक्षस इत्याशास्ते ॥ भरतवाक्यं ॥

वाराहीमाः मयेनेस्तनुवनविधावास्थितस्यानुरूपं

यस्य प्राकृतं कोटिं प्रलयपरिगता शिश्रिये भूतधात्री ॥

म्लच्छैरुद्विज्यमाना भुजयुगमधुना संमिता राजसूतेः

स श्रीमद्वंधुभृत्यश्चिरमवतु महीं पार्थिवश्चंद्रगुप्तः २०

इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः सलुना श्री-

विशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाम्नि नाटके सप्तमोऽंकः । श्री

References.— 1 Mss.—Aufrecht, i, 461^b; ii, 106b, 218^a; iii, 99^b.
 For described Mss see Mad. Des. Cat. Vol. VII, Nos.
 12616-19; I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4165-69; Keith (I.
 O. Cat.) Vol. II, pt. ii Nos. 7366-69.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 205-12.

3 Printed Editions :— 1 With the commentary of धुण्डिराज,
 ed. with an English translation, critical and explanatory
 notes by M. R. Kale; 2 by K. V. Abhyankar; 3 by Prof.
 Dhruva; 4 by S. R. Ray etc.

मुद्राराक्षस

Mudrāraksasa

No. 176.

168.

1902-07.

Size.— $13\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 83 leaves ; 9 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; bluish in appearance ; hand-writing, legible but careless and not uniform ; complete ; in many places every alternate folio is numbered.

Age.— Śaka 1780 ; Samvat 1915.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरुभ्यो नमः श्रीसरस्वत्यै नमः अथ मुद्रा-
राक्षस नाम नाटक प्रारंभः

स जयति सिद्धुरवदनो देवो यत्पादपंकजस्मरणं
वासरमणिरिव तमसां राश्रीं नाशयति विघ्नानां
अथ नान्दी धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 16^b इति प्रथमोऽङ्कः ॥ समाप्तः ॥fol. 29^b इति द्वितीयोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 83^a

चाण ॥ अमात्य राक्षस ॥ तदुच्यतां किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc.
up to पार्थिव चंद्रगुप्तः as in No. 175

followed by इति निष्क्रान्ता सर्व्वे ॥ इति सप्तमोऽङ्कः समाप्तः ॥ इति
मुद्राराक्षसनाम नाटकं समाप्तं ॥ शके १७८० ॥ संमत १९१५ ॥ मास
मार्गशिर्ष शुध १० बुधवार तत दिवे समाप्तं ॥ श्रीगुरुचरणाभिदेभ्यो नमः ॥

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

Mudrārakṣasā

No. 177

452.

1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 28 leaves ; 11 lines to a page ; 65 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; slightly discoloured ; hand-writing, small but very beautiful, legible and uniform ; complete.

Age.— modern copy.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.—fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 6^a प्रथमोक्तः ॥ ६ ॥ १ ॥fol. 11^a द्वितीयोक्तः २Ends.— fol. 28^a

चाण. भो राजन् चंद्रगुप्तः etc. up to पार्थिवश्चंद्रगुप्तः २०

as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे (स)प्तमोक्तः ॥ ७ ॥

समाप्तमिदं मुद्राराक्षसं नाम नाटकं ॥ विशाखदत्तकवेः कृतिरिदं
नाटकं समाप्तं मुद्राराक्षसं नाम ॥

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

Mudrārakṣasa

No 178

547.

1891-95.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 16 leaves ; 8-9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, legible but careless ; borders ruled in double red lines ; 1st and the last folio contain floral designs and the name of work and its autor.

Age.— modern copy ; Śake 1745.

Author.— Viśākhadatta.

Subject.— The Ms. contains only the verses from Mudrārākṣasa.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमत्कलिकायै नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

Ends.-- fol. 16^a

बाराहीमात्मयोने etc. up to पार्थिवश्चंद्रगुप्तः

as in No. 175.

followed by इति श्रीमहापृथुमनोराज्ञया श्रीविशा(ख)दत्तकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमौकः मुद्राराक्षसनाटकस्थाः केवल श्लोका एवात्र लिखिताः तत्रापि बालभाषया लिखिताः ते व्यक्ताः ॥ इदं पुस्तकं सखारामेण लिखितं स्वार्थे परार्थे च ॥ श्रीमहागणपतिः प्रसन्नोस्तु शके १७४५ मार्गशीर्ष कृष्ण १४ बुधवारे समाप्तमिदं पुस्तकं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीराम जयति

मुद्राराक्षस

Mudrārākṣasa

No. 179

167.

1902-07.

Size.— 9 $\frac{2}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 10-13 lines to a page ; 28-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and mutilated ; hand writing, careless and not uniform ; borders ruled in double black and red lines ; much of the portion scratched out ; red and yellow pigment used ; edges of folios moth-eaten ; some folios stuck together and some extremely damaged.

Age.— Appears to be old.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.—fol. 1^b

.....शाय नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 13^a मुद्रालाभो नाम प्रथमोऽंकः ॥

fol. 21^a इति राक्षसविचारो नाम द्वितीयोऽंकः ॥

Ends—fol. 44^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

वाराहीमात्मयोने etc. up to पार्थिवश्चन्द्रगुप्तः ॥ १९ ॥

as is No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ता सर्वे ॥ ॥ इति श्रीमन्महाराजपदभाजः

पृथोः स्रुतना श्रीविशाखदत्तमहाकविना रचिते मुद्राराक्षसनाटके निर्वहणं
नाम सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥

शुभं भूयात् सततम्.

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

with टीका

Mudrārākṣasa

with commentary

No 180

431.

1892-95.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 5 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 100 leaves; 2-6 lines to a page; 32 letters to a line. (text)

6-8 „ „ „ 40 „ „ „ (com.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible ; borders ruled in double red lines and edges in single ; yellow pigment used for corrections ; portion of the commentary added in the margin on some folios ; complete.

Age.— Samvat 1896.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhunḍirāja.

Subject.— A commentary on the Mudrārākṣasa “by Dhunḍirāja composed for king Shahji of Tanjore in 1714.” Keith, however remarks that the comm. was composed for king *Tryambaka*.

Begins,— fol. 1^b

धन्या केयं स्थिता ते etc. as is No. 175.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरारुणगंडमंडलमदामोदध्रमद्गङ्गिका

...कारेण कलेन कर्णसुरजध्वानेन मंत्रेण च ।

तत्तौर्यत्रिकरीति मेति शिरसः शश्वन्मदांदोलनं ।

यस्य श्रीगणनायकः स दिशतु श्रेयांसि भूयांसि वः ॥ १ ।

षड्भिरंगैरुपेताय पुमर्थामरभूरुहे ॥

शंकराय नमस्कुर्मो निगमाय नयाय च

हुंढिनाम्ना बुधेनेदं मुद्राराक्षसनाटकं ॥

सांगमद्भुतवृत्तं तत्कुटं व्याख्यायतेधुना ॥ ३ ।

श्रीमद्विशाखदत्तीये मुद्राराक्षसनाटके ।

कथोपोद्धातमाचक्षे संविधानावबुद्धये ॥ ४ ॥

नंदांतं क्षत्रियकुलमिति पौराणशासनात् ।

कल्पादौ नंदनामानः केचिदासन्महीभुजः । ५ ।

सर्वार्थसिद्धिनामासीत्तेषु विख्यातपौरुषः ।

स चिरादाशिषत्पृथ्वीं नवकोटिशतेश्वरः । ६ ।

वक्रनासादयस्तस्य कुलामात्या द्विजातयः ।

बभूवुस्तेषु विख्यात आसीद्राक्षसभूसुरः । ७ ।

दंडनीतिप्रवीणः स षाड्गुण्यप्रविभागवित् ॥

शुचिः शूरतमो नंदैर्मन्यो राजधुरामधात् । ८ ।

...

...

...

उपोद्धातोत्र वृत्तायाः कथाया एवमीरितः ।

अतःपरं कविर्वस्तु नाटकीयं प्रयोक्ष्यते । ६४ ।

क्रूरग्रहः स इत्यस्मिन्पथे प्रस्तावनामुखे ।

उक्तमर्थं श्लेषदिशा कविरन्ववदन्मनाक् । ६५ ।

इत्युपोद्धातः ।

अथेदं नाटकं सांगं सलक्षणमिहोच्यते
तत्राप्रग्रहसंपूर्णं कविनाशीर्निबध्यते । १ ।

अत्र श्रीमान्विशालदत्तनामा महाकविः प्रारम्भितस्य नाटकस्य नि-
र्विघ्नपरिसमाप्तिप्रचयसिद्ध्यर्थं स्वेष्टदेवतायुगलसंकीर्तनपूर्वकाशीर्वचनरूपं मंगलं
शिष्यशिक्षायै नांवा निबध्नन्मनागर्थतः । शब्दतश्च नाटकीयं वस्तु ध्वनयति ।
नांदीलक्षणमग्रे वक्ष्यते । तत्राग्रे नांदीपथे । धन्या केयमिति । जटाजूटकुहर-
निलीनां दिव्यस्त्रीरूपधारिणीं । गंगामवलोक्य सेष्यायाः । शिवाया इयमुक्तिः
etc.

fol. 27^a इति श्रीत्र्यंबकयज्वप्रभुवर्याश्रितहुंटराजव्यासयज्वविरचिते मुद्रा-
राक्षसव्याख्याने प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 42^a इति... ...गर्भसंधिरूपो द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 98^b

चाणक्यः भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to पार्थिवश्चंद्रगुप्तः ॥ १९ ॥
as in No. 175.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः
सुतना श्रीविशालदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोऽंकः
। ७ । समाप्तं चेदं नाटकं

Ends.— (com.) fol. 99^a

नाटकसमाप्तौ च वाराहीमात्मयोर्नैरिति पथेनादि वराहरूपिणो भगवतो
महापुरुषस्य जगदुद्धरणगुणसंकीर्तनरूपं मंगलं विरचितवान् अनेन मंगला-
चरणेनोपास्योपासकभेदावस्थायामपि उपास्ययोर्हरिहरयोरभेदेनैवोपासनमाखि-
लश्रेयः ॥ प्राप्तिसाधनत्वेन श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणप्रसिद्धमिति ज्ञेयं ।

बुधोहुंदिर्नाम्ना जगति विदितो लक्ष्मणसुधी ।

मणेः श्रीमन्वासान्वयजलधिचंद्रस्य तनयः

स्फुटं सांगं व्याख्यन्नययुगलविदस्त्र्यंबकविभो-

नियोगात्प्रौढार्थं बुधवरगुदे नाटकमिदं ॥ १ ॥

इति श्रीहुंटिव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने सप्तमोऽंकः

अत्र चतुर्थेऽङ्के कविरद्भुततरचाणक्यनीतिविषयस्वर्यविधानक्लेशमनुभाव्य
प्रमोदभरमनुभवंतः सरसाः सहृदया जगति दुर्लभा इति मन्वानः स्वयमेव
स्वीयनाटकसंविधानक्लेशं राक्षसवचनव्याजेन प्रस्तोति स्म

कार्योपक्षेयमादौ तनुमपि रचयस्तस्य विस्तारमिच्छन्
 बीजानां गर्भितानां फलमतिगहनं गूढमुद्भेदयंश्च ।
 कुर्वन्बुद्ध्या विमर्शं प्रसृतमपि पुनः । सहरन्कार्यजातं ।
 कर्तावान(ना)टकानामिममनुभवति क्लेशमस्मद्विधो वा ।
 एवं नाटकीय चतुःषष्ट्यंगलक्षणानुसरणकविहृदयाभिमतार्थाविष्करणप्रयासोपि
 व्याख्यातुरनु मोदयितव्यः । सहृदयैरिति प्रार्थयामः
 कर्त्तैतन्नाटकस्याद्भुतरसविलसत्संविधागप्रवीणः
 क्लेशं चाणक्यनीतो बहुविधमतनोलुक्षणाद्यैर्वचोभिः ।
 ततलक्ष्ये तदंगानुसरणविविधविविधक्लेशसमस्मद्विधानां
 राजश्री व्यर्थकायानुमति सुविहित वीक्ष्य तुष्यंतु सत्तः ॥ १ ॥
 समाप्तोऽयं ग्रंथः ॥ संवत् ॥ १८९६ ॥ का शुभमस्तु ।
 ॥ कल्याणमस्तु ॥

References.— 1 Mss— Aufrecht i 461^b; ii, 106^b; iii, 99^b. See also Keith, I. O. Cat. Vol. II, pt. ii Nos. 7366-70.

This commentary is published in the Bombay Sanskrit Series, No. XXVII, by K. T. Telang in 1884 and revised by V. S. Ghate in 1918.

मुद्राराक्षस
with टीका

Mudrārāksasa
with commentary

No. 181

548.
1891-95.

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.— 77 leaves; 4-6 lines to a page; 36 letters to a line. (text)
 „ „ „ „ 40 „ „ „ (comm.)

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear and legible but not uniform; portion marked with red pigment and corrections made with yellow; complete.

Age.— Samvat 1895.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhunḍirāja.

Begins.— (text) fol. 102^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175.

,, (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धदारुण etc. as in No. 180

fol. 3^a अथेदं नाटकं etc., up to शिवाया इयमुक्ते
as in No. 180

fol. 23^a इति श्रीशिव(व)कयज्वप्रभुवर्याश्रित हुंदिराजव्यासयज्वविरचिते
मुद्राराक्ष(स)व्याय(ख्या)ने प्रथमोऽंकः १

fol. 33^b इति... ...गर्भसंभिरूपो द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (text) fol. 76^a

चाणक्यः भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to शिश्रिये भूतधात्री
as in No. 175.

Ends.— (com.) fol. 77^a

नाटकसमाप्तौ च etc. up to बुधवरमुदे नाटकमिदं
as in No. 180.

followed by इति श्रीहुंदिराजव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने सप्त-
मोऽंकः ॥ ७ ॥

then अत्र चतुर्थेऽङ्के etc. up to तुष्यंतु संतः
as in No. 180

followed by संवत् १८९५ आषाढ कृष्ण तिथौ च १२ ॥

References.— See No. 80.

मुद्राराक्षस
with टीका

No. 182

Mudrārākṣasa
with commentary

440.
1887-91.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 77 leaves ; 10-13 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; comm. written in margin also ; comm. above and below the text ; complete.

Age.— Samvat 1890.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhundirāja.

Begins.— (text) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरारुण etc. as in No. 180.

fol. 3^a अथेदं नाटकं etc. up to शिवाया इयमुक्ति

as in No. 180.

fol. 23^a इति श्रीअंकयज्वप्रभुवर्याश्रितं दुंदिराजव्यासयज्वविरचिते
मुद्राराक्ष(स)व्याख्यायने प्रथमोऽंकः १

fol. 33^b इति... ...गर्भसंधिरूपो द्वितीयोऽंकः २

Ends.— (text) fol. 76^a

चाणक्यः भो राजन् चंद्रयुत etc. up to पार्थिवश्चंद्रयुतः १९

as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः
सूनुना श्रीविशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोऽंकः ७

समाप्तं चेदं नाटकं

Ends.— (com.) fol. 77^a

नाटक समाप्तौ च etc. up to बुधवरामिदे नाटकमिदं १ as in No.

180 followed by इति श्रीदुंदिराजव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने
सप्तमोऽंकः ७

Then अत्र चतुर्थेऽङ्के etc. up to तुष्यंतु संतः १

as in No. 180

followed by संवत् १८९० कार्तिक शुक्ल १० बृहस्पत.

References.— See No. 180.

मुद्राराक्षस टीका

called

मुद्रादीपिका

Mudrārākṣasatīkā

called

Mudrādīpikā

No. 183

328.

1884-86.

Size.— 15 in. 6 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 13 lines to a page ; 58 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; incomplete, being broken off in the middle of the 7th act, the Ms is very incorrect.

The Ms is almost complete except for the last few verses which render some information about the author. These verses are to be seen in the I. O. Ms No. 4170

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Graheśvara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहयग्रीवाय नमः ॥

त्रैलोक्यरंगभूमिसकलगुणवृत्ता नायिका शैलपुत्री

द्योमैत्रान धि(नान्तर्विता)नं निजवसनवसनवरं वाद्यभांडं कपालं

आनंदप्राप्तिभूत्रैः (मुच्यैः)कलिकलुषहतेर्यस्य लाभो जना-

स्वा(स्था)णुर्विश्वैकदृष्ट्वा सकपटनरना...नं कोकः पुनातु ?

... ..

नत्वा शंकरचरणं स्तुत्वा साधुनुदीनमहात्म्यान्

कुरुत ग्रहेश्वराख्यो मुद्राया द्वीपिकायत्नान् (त) ॥ ७ ॥

इह खलु ग्रंथारंभे मंगलाचरणेन समाप्तिरुद्देश्या नाटकग्रंथोर्नभे विशिष्य सकलनाटकार्थनिर्वचनं संक्षेपेण नादीश्लोक एव यदि भवति तदा सामान्यतो विशेषनश्रव्यंधशुद्धि रसिदिना भवति etc.

fol. 13^a इति श्रीमहोपाध्यायश्रीग्रहेश्वरविरचितायां मुद्रादीपिकायां प्रथमोऽंकः

fol. 16^b इति द्वितीयोऽंकः

Ends.—abruptly fol. 42^b

साधूनामप्यसाधो उचितपदविधौ दक्षतामादधानो
नीत्या देव्या भवान्यपरिगतहृदयः सर्वकर्मैकदृ(श्वा)

The following lines, wanting in the present Ms. are
to be seen in the I. O. Ms. No. 4170:—

कारुण्याहृष्टचेता निजहितपरिताहानिताप्युज्जितश्रीः (!)
श्रीमान्देवो महेशः प्रभवतु कृतितामष्टसिद्धश्रिराय ॥
देशे श्रीतीरभुक्तौ स(ख)ल्लिमलमतिश्वक्रपाणिमुणाढ्यः
श्रीवत्सस्तत्सुतोऽभून्नयविनयमयस्तत्र(स्तन्त्र)विद्यः कवीन्द्रः
तत्पुत्रः ख्यातकीर्तिः कविदरगणितः श्रीजयादित्यधीरः
श्रीदेवस्तत्सुतोऽभूत्तदुचित(त)नयः पण्डितो रामशर्मा ॥
सिद्धेश्वरस्तत्तनयोऽप्यतोऽभूद् द्विजेन्द्रवर्गे गणितप्रतिष्ठः ।
तत्सुतुरानघ्रशिरा गुरुभ्यो ग्रहेश्वरः सन्नयमार्गसेवी
तेनेयं रचितोच्चैर्यत्नान्मुद्राख्यनाटके टीका
इति महोपाध्यायश्रीग्रहेश्वररचितायां सप्तमोऽङ्कः ॥ ख्यातः पृथुतरयशा
दुर्लभो नाम विप्रः ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht, ii, 106^b; iii, 99^b.

This commentary is described in the I. O. Cat. Pt. VII.
No. 4170. Cf. also Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12623.

मुद्राराक्षस-
प्राकृतच्छाया

Mudrārākṣasa-
prākṛtachāya

No. 184

453.
1884-87.

Size.— 11⁴/₅ in. by 4¹/₆ in.

Extent.— 15 leaves; 9 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Keśavopādhyāya.

Begins.— fol. 1

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीमद्गणेशस्य चरणौ सद्गुरोरपि ॥

कुरुते केशवो मुद्राराक्षसप्राकृतछवि ॥ १ ॥

नटी वाक्यछाया ॥ आर्य इयमस्मि आज्ञानियोगेन मामार्यः । भृ-
गुणहातु etc.

fol. 4^b इति छायायां प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

fol. 6^a इति द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 15^a

आनालोच्य व्याख्यां प्रतिमनधिगम्यापि च परां

विस्तृद्धां सुलस्य स्वमतिपरिणामावधिकृतः ॥

श्रमोचंतं संतो निजहृदि विभाज्याथ विबुधाः

कदाचिद्वस्तंस्तस्याद्विगतमपि वा पूरयत तत् ॥ १ ॥

इति श्रीमद्वाङ्मुरायापरपर्यायकेशवोपाध्यायकल्पियां मुद्राराक्षस
नाटकप्राकृतछायायां सप्तमोऽंकः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥

मुद्राराक्षसछाया

Mudrārākṣasachāyā

No. 185

217.

Viśrāma (i).

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.—Modern paper; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned.

This is a fragment of a drama the name of which is not mentioned. The characters are Draupadi, Bhānumati, Rākṣasī, Aijuna, etc. the name मुद्राराक्षस is written upon the fly-leaf. Aufrecht wrongly mentions the work as Mudrārākṣasanaṭakachāyā.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ।

नेपथ्ये ॥ समाश्वासितु ॥ भट्टिणी ॥ चेटी अपनेष्यति ॥ ते मन्युरित्या-

नुबधकुरुवरः कुमास्त्रीमसेनः ॥ etc.

fol. 2^a प्रथमोऽंकः

fol. 2^b इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 4^b

राक्षसः अरेवसागंधे एव घटोत्कच लोकसंततकुटुम्बां स्वामिनीं हिडंबा-
देवीं प्रक्षितुं गतोस्मि ॥

राक्षसी ॥ रुषिरमियअबापि स्वामिन्या हिडिं ॥

मुद्रितकुमुदचन्द्र

Mudritakumudachandra

No. 186

475.

1899-1915.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 12 leaves; 15-16 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृथमात्राः; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; square blank spaces in the centre of folios; red pigment used for marking the portion and red ink for colophons of every act; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Yaśascandra, son of Padmacandra, grandson of Dhana-deva of the Dharakaṭa family who was the minister of a prince of Śakambhari in Sapādalakṣa (cf. A. B. Keith, Sanskrit drama p. 260).

Subject.— The play describes the controversy which took place in A. D. 1124 between the Śvetāmbar Jaina teacher Deva Sūri and the Digambara Kumudachandra, in which the latter was silent.

Begings.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

श्रेयः कुञ्जलमांसलां त्रिजगतः कुर्वतु वाञ्छालतां ।

व्याख्याभूमिजुषः शशांकसुहृदो वीरस्य दंतत्विषः ।

दृप्यहुर्मतदंतिकुंभदलने क्रीडां समातत्वता ।

कीर्णाः केशरिणेव लाञ्छनभुवा मुक्तामणिश्रेणयः ॥ १ ॥

नाचंते सूत्रधारः ।

सूत्र मारिष अस्यभिनवोक्तिमंगीतरंगितरसनिस्पन्द-

निर्भरणं मुद्रितकुमुदचंद्रं नाम प्रकरणं ॥ पारिकोऽस्य

कविः ।

सूत्र ते स्मैर्दुद्धिसुधारसव्यतिकरैः शाकंभरी धुमुजो ॥

येनास्यां भुवि चेतसोप्यविषयामभ्युन्नतिं लंभिताः ॥

स श्रीधर्कटवंशवारिधिसुधाराविर्जगद्विश्रुतो ॥

यस्य श्रीधनदेव इत्यभिधया ख्यातः पिता भूत्पितुः etc.

... ... कर्त्तानेकप्रबंधानां स्तोत्रप्रकरणे कविः

अतन्द्रकाव्यसुद्रासु यशश्चंद्र इति श्रुतः ॥ ७ ॥

fol. 3^b प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

fol. 6^a द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.— fol. 12^a

राजा देवसुरिं प्रति । प्रतिवादिमदज्ञरापनोदधत्वतरे श्रीदेवसुरेलंकुरुष्व
वसतिं । कृतमंगलाचारः प्रतीक्षते श्राद्धवर्गाभवदागमनं ।

राजा प्रतीहारं च प्रति । समादिश्यतां । महोत्सवा पौरलोको वयं योगीन्द्र-
कलामनुशीलयाम इति निःक्रांताः सर्वे पंचमोऽंकः समर्थितः समाप्तमिदं
मुद्रितकुमुदचंद्रं नाम नाटकं ॥ छ ॥

References.— Cf. A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 260. He refers
to an edition printed at Benares in Virasamvat 2432.

मृच्छकटिकवृत्ति

Mṛcchakatikavṛtti

No. 187

149.

1866-68.

Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 30 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; yellow pigment used only in one or two places for correction ; complete ; the Ms is a bound copy.

Age.— A modern copy.

Author.— Pṛthvidhara.

Subject.— A short commentary containing explanations of difficult words and passages in the Mṛcchakatika of Śūdraka.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मृच्छकटिकप्रकरणे बहुबोधं पदं किञ्चित् ॥

विवृत्तिः(ः)तस्य स्वधिया क्रियते सद्भिर्विलोकनीयैषा ॥ १ ॥

प्रकरणं चेदं ॥ तथा च तल्लक्षणं ॥ यत्र कविरात्मबुद्ध्या वस्तुशरीरं च
नायकं चैव ॥ विरचयति समुत्पाद्य तत् ज्ञेयं प्रकरणं नाम ॥ चतस्रो वृत्तयः
पञ्चसंधयोष्टरत्याह्वयः ॥ प्रकरणत्वात्प्रसिद्धनायकं विहाय कल्पितवणिङ्गनायकं ॥
विविधाश्चात्र रसाः ॥ etc.

fol. 11^a इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकाविवृतौ न्यासाप्यणो
नाम प्रथमोक्तः ॥ छ ॥

fol. 14^a श्रुतकसंवाहको नाम द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 30^b

किं एतत्किमेतदिति शत्रूणां क्रूरः कलकलः

पुस्तकांतरपाठदर्शनव्याख्या अहमेवेति पर्यवस्थापन-

माचार इति कृत्वा स्वयमेव क्षमोहमिति भावः

दिउणतलदियुणतरः अचलां पृथ्वीं ॥

॥ मृच्छकटिकाविवृत्तिरियं गणपतिचित्तांतपारपर्यता

पृथ्वीधरकृतिरुपनयतु संतोषं कृति समुद्रे ॥

॥ इति श्रीरामदेवकारिता मृच्छकटिकावृत्ति समाप्तः ॥ छ ॥

References.— 1 Mss—Aufrecht, i 465; ii, 107^b.

मृच्छकटिकटीका

Mrccakatikatikā

No. 188

150.
1866-68.

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 14 leaves ; 19-20 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, small but very clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; considerable portion of one side of folios moth-eaten ; the Ms is a bound copy ; complete ; incorrect.

Author.—A modern copy.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

शेमुषी प्रौढजीवातुर्विद्वर्त्तिमृच्छकेटके ।

पृथ्वीधरैश्विकीर्षद्भिर्गणेशो गण्यते युरुः ॥

तथा बालानां सुखबोधाय यरूणां वचनं शुभं ॥

लिख्यते गहनोऽप्यत्र हेरम्बावनतिस्थिरैः ॥

प्रकरणं चेदं etc. as in No. 187

fol. 6^b इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृत मृच्छकटिकाविवृतौ न्यासा-
र्ध्यणो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥

fol. 8^a द्युतिकरसंवाहको नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 14^a

जयति सर्वद्युतकर्षणेन वर्द्धतां तदनुजयति आत्मसात् करोति शेषभूतां
पुण्यदायमानां गुणभूतामिति केचित् । पुस्तकांतरपाटदर्शनव्याख्या । आचार
इति कृत्वा स्वयमेव मोहं इति भावः दिष्ट्या भो इति प्रहर्षिरायामूढाकारे
गुष्टिकारं वति सृष्टं दत्तं । एवं दटमित्यर्थस्तु विउनदयं । द्विगुणतरा अवला
पृथ्वी ॥

मृच्छकटिकाविवृतिरियं गणपतिचिंतामपारपर्यता ।

पृथ्वीधरकृतनुपतनयतु संतोषं कृति समुदे ॥ छ ॥ छ ॥

इति स महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकाविवृतौ दशमां क ॥

छ ॥ इति मिथिलीधरपतिश्रीमद्रामसिंहदेवं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 187.

मृच्छकटिकविवृति

Mṛcchakatikavivṛtti

No. 189

44.

1868-69.

Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in by 5 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 27 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; yellow pigment frequently used for corrections ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Prthvīdhara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

शैमुषी प्रौढजीवाहू etc. as in No. 188

fol. 11^a इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकविवृतौ न्यासार्थणो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ छ ॥fol. 14^a युतिकरसंवाहको नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ छ ॥Ends.—fol. 27^bजयति सर्वयुतकर्षणेन वर्द्धतां etc. up to संतोषं कृति समुद्रे ॥ छ ॥
as in No. 188

followed by इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकविवृतौ दशमां ॥ छ ॥ इति मिथिलाधिपतिश्रीमद्रामसिंहदेव ॥ छ ।

References.— See No. 187.

रत्नावली

Rātnāvalī

No. 190

455.

1884-87.

Size.— 12 $\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 30 leaves ; 9 lines to a page ; 45-50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; Sanskrit rendering for Prakṛt written between the lines; folios numbered in both margins; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Śrī Harṣa.

Subject.— A drama in four acts. The plot is based upon the story of the marriage of king Udayana with Vasavadatta.

Begins. fol. 1_a

श्रीगणेशाय नमः श्रीरामचंद्राय नमः

पादाग्रस्थितया मुहुः स्तनभरेणानीतया नम्रतां

शंभोः सस्पृहलोचनत्रयपथं यांत्या तदाराधने

श्रीमत्या शिरसीहितः सपुलकस्वेदोद्गमोत्कंपया

विचित्रिष्यत् कुसुमांजलिर्गिरिजया क्षिप्त्यंतरे पातु कः ?

नांयंते सूत्रधारः अलमतिविरतरेण आद्याहं वसंतोत्सवे सबहुमानं आहूय
नानादिग्देशादागतेन राज्ञः श्रीहर्षदेवस्य पादपद्मोपजीवीना राजसमुहेनोक्तः
यथासावस्मत्स्वामिना श्रीहर्षेदेवेनापूर्ववस्तुस्वचनानलंकृता रत्नावली नाम
नाटिका कृतैत्यस्माभिः(ः)श्रोत्रपरंपरया श्रुता न च प्रयोगतो दृष्टा तत्तस्यैव
राज्ञः सकलजनहृदयाल्हादिनो बहुमानादस्मात् चानुग्रहबुद्ध्या यथावस्तु-
प्रयोगेण नाटयितव्येति etc.

fol. 7^a रत्नावल्यां प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 15^b रत्नावल्यां द्वितीयोक्तः ॥ ७ ॥

fol. 22^a रत्नावल्यां तृतीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 29^b

तथापिदमस्तु ॥ भरतवाक्यं

उर्वीसुद्धामसंस्थां जनयतु विसृजन्वासक्तो वृष्टिमिष्ट

सिष्टै(तुष्ट्ये)छैविपानां विदधतु विधिवत्पि(त्पि)णनं विप्रमुखाः ॥

आकल्पांतं च भूयात्समुपचितसुखसंगमः सज्जनानां

निः(ः)शेषा यांतु शान्तिं पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ १५ ॥

इति निःक्रान्ता सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ नाटिका समाप्ता ॥

श्रीराम जयराम ॥ ७ ॥

References.—I Mss-A-Aufrecht's Catalogue Catalogorum:- i, 492^a ii, 115^a; iii, 105.

B-Descriptive Catalogues:-I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4159-60 Mad. Cat. Vol. XXI Nos. 12629-31.

A. B. Keith—Sanskrit Drama pp. 171-3.

(2) Printed Editions:—Repeatedly printed. Translation by H. H. Wilson.

रत्नावली

Ratnāvālī

No. 191

398.

1884-87.

Size.— 10 $\frac{1}{3}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 9 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small, clear and legible but not uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used for marking certain words and letters and colophons ; folios numbered in both the margins ; folio 2 missing ; some edges slightly moth-eaten ; fol. 24 torn ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ॐ नमः श्रीगणपतिसारदाभ्यां ॥

॥ पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^b अथमोः समाप्तः

fol. 13^b द्वितीयोः समाप्तः ॥

fol. 18^b तृतीयोः समाप्तः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 24^b

वास । सस्मितं । अज्ज कुडंज्जेव किं न भणासि जं विवाहे हि से ।

रायणावलित्ति ।

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 192

334.
1884-86.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 11 leaves ; 18 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small, uniform but not clear and legible ; borders ruled in double black lines ; some blank space left in the middle of each folio ; occasional marginal notes ; slightly moth-eaten ; edges of some folios worn out ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥

पादाग्रस्थितया etc., as in No. 190.

fol. 3^a प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 6^a द्वितीयोऽङ्कः ॥fol. 8^b तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 11^a

तथापीदमस्तु ॥

उर्वीसुद्धामसस्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्वज्रलेपं ॥ १ ॥
as in No. 190.

followed by इति निःक्रान्ताः सर्वे चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥

इति निवसति मेरुः शिखरो भूधराणा—

मिह विनिहितभाराः सागराः सप्त चैते ।

धृतमखिलमनंतं नागराजं नम्रद्ध...

नखर पुनरीदृक् स्थानमस्मद्विधानां ॥ १

काचिवृषात्तविनिता निदाघे गगासमभ्येत्य सुधासवर्णा ।

आदाय तद्वारि करद्वयेन विलोकयन्ती न पापो किमेतत् ॥ २ ॥

रत्नावलीनाटिका समाप्ता ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 193

630.

1882-83.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 25 leaves ; 13 lines to a page ; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible but not uniform ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both the margins, some additional portion on folios 3, 4, 5, 6 ; complete.

Age.— Śaka 1749.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^a प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 11^b द्वितीयोऽङ्कः ॥fol. 18^a तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 25^a

तथापीदमस्तु

उन्वीमुद्दामशङ्कां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्ब्रलेपं ॥ २१ ॥

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ चतुर्थोऽङ्कः ॥

इति श्रीपांडितशिरोमणि कविराजेन श्रीहर्षेण विरचिता रत्नावली
नाम नाटीका समाप्ता ॥ छ ॥

इदं पुस्तकं आत्मारामविश्वामित्रोपाधिधस्य ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं
चास्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु कल्याणं चास्तु ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शके १७४९ सर्वजिद्वदे तपसः शुक्लनवम्यां एरौ
समाप्तं

On fol. 25^b we have

॥ इति श्रीहर्षस्य रत्नावली नाटीका समाप्ता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 194

454.

1884-87.

Size.— 12¼ in. by 5 in.

Extent.— 29 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; whitish in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; red pigment used for marking the portion ; edges of some folios worn out ; complete.

Age.— Not very old.

Author.—Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^a इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां रत्नावल्यां प्रथमोः ॥ १ ॥fol. 14^a इति रत्नावल्यां नाटिकायां द्वितीयोः ॥fol. 21^a इति रत्नावल्यां नाटिकायां तृतीयोः ॥Ends.—fol. 29^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उर्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ ७६

as in No. 190.

followed by इति निःक्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां

रत्नावलीनाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 195

71.

1889-70.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 47 leaves ; 8-10 lines to a page ; 25-28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters : hand-writing legible, but neither uniform nor clear ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; occasional marginal notes ; edges of folios worn out ; complete.

Age.— Samvat 1654.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ॥ ॐ नमो श्रीगणेशाय ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ।

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 10^b रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 23^b ,, ,, ,, द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥fol. 33^b ,, ,, ,, तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 46^b

तथापीदमस्तु ।

उर्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्ब्रलेयं ॥
as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः ॥

समाप्तेयं रत्नावली नाम प्रधाननाटिका ॥ श्रीस्वस्ति ॥

संवत् १६५४ वर्षे आषाढमासे शुक्लपक्षे द्वितीयायां तिथौ रविवासरे
श्रीमत्कनीजग्रामनिवासिना भट्टहरजीसूतसूत्रजीकेन रत्नावली नामनाटिकाऽलेखि ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 196

194.

1879-80.

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; yellow pigment used for correction ; fol. 33 repeated ; additional portion in the margins ; white chalk used on fol. 32^b ; edges worn out ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins. fol. 1^b

॥ ॐ नमः श्रीकृष्णाय ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 8^b रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 19^b इति... ..द्वितीयोऽङ्कःfol. 27^a इति... ..तृतीयोऽङ्कः ॥Ends.—fol. 35^a

तथापीदमस्तु ।

उर्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्वज्रलेपं ॥

as in No. 190.

followed by इति रत्नावलीनाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः ॥

संपूर्णं रत्नावलीनाटिका ॥ ग्रंथाग्रं ७५० ॥ ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 197

432.

1892-95.

Size. — 10 $\frac{2}{3}$ in. by 5 $\frac{1}{8}$ in

Extent.— 35 leaves ; 11 lines to a page ; 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, legible but not quite clear on some folios ; borders ruled in double black lines ; the first colophon written in red ink ; edges of folios worn out ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 8^b प्रथमोक्तः ॥fol. 18^b द्वितीयोक्तः ॥fol. 26^a तृतीयोक्तःEnds.—fol. 35^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उर्व्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥

as in No. 190.

followed by ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे चतुर्थोऽङ्कः ॥

इति श्रीहर्षदेवस्य कृतिरियं रत्नावली समाप्ता ॥

लिखिता विशिष्टविशेषज्ञैः ॥ श्रीकृष्णः शरणं ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 198

452.
1887-91.Size.— $8\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 71 leaves ; 7-8 lines to page ; 22-25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in red lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; fol. 35 missing ; fol. 45 repeated ; edges of some folios moth-eaten ; complete.

Age.— Śaṁvat 1707.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीरामाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 16^b प्रथमोक्तःfol. 35^a द्वितीयोक्तः ।fol. 50^b तृतीयोक्तः ।Ends.—fol. 70^a

तथापीदमस्तु

उर्वीसुद्धामसस्या etc. up to विशुनजनवचो वर्जनाद्भ्रलेपः ॥ २२॥

as in No. 190.

followed by

जीवाग्रं विरमतु तपस्यज्यतामस्थिकोशो

भूयादिषः स्तव पुनरसावस्तु कापालिकस्य ।

तत्राप्येवं वरदभवतोभ्यर्थं मे यथा स्या—

त्कंठे कंठो हृदि वहदयं गंडयोर्गंडलेखं ॥ २३ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षदेवविरचिता रत्नावलीनाटिका संपूर्णा ॥

संवत् १७०७ वर्षे भाद्रपदमासि कृष्णपक्षे चतुर्थ्या रविवासरे लिखितेयं

रत्नावली नाम नाटिका ॥ छ ॥

यादृशं पुस्तके etc. कोपो न कार्यः खलु लेखकेन ॥ शुभमस्तु

भवान्याः प्रसादात्

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 199

481.

1899-1915.

Size.— $12\frac{4}{5}$ in. by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 29 leaves ; 14 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in two double red lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; edges moth-eaten ; complete.

Age. — Śake 1769.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ रत्नावली नाम नाटिकाप्रारंभः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 7^a इति रत्नावल्यां प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥fol. 15^b रत्नावल्यां द्वितीयोऽंकः ॥fol. 22^b रत्नावल्यां तृतीयोऽंकः ॥Fnds.— fol. 29^a.

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ।

उर्वीसुद्धामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ १५ ॥

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोऽंकः ॥ रत्नावली समाप्ता
on fol. 29^b we have

इदं पुस्तकं रानडे इत्युपनामकं शामारायांगजेन विष्णुना पुण्याख्यपत्तने लेख-
कस्य हस्तेन लेखितं ॥ शके १७६९ प्लवंगाब्दे ज्येष्ठे भाद्रतिथौ इदं वासरे
समाप्तं ॥

अनित्यानि शरीराणि विभवो नैव शाश्वतः ॥

नित्यं सन्निहितो मृत्युः कर्तव्यो धर्मसंग्रहः ॥ १ ॥

श्री श्री ॥ रामप्रसन्न ॥

इति रत्नावली नाटिका समाप्ता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 200

169.

1902-1907.

Size.— 13½ in. by 4½ in.

Extent.— 59 leaves ; 7 lines to a page ; 40-42 letters to a line.

Description.— Modern paper with water marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; folios 9 and 10 of part (ii) repeated ; fol. 13^b of part ii blank ; Sanskrit rendering of Prākṛit passages given at the end ; complete. The Ms consists of two parts. Part I (folios 1 to 43) containing text and Part II (folios 1 to 13) containing the Sanskrit rendering of Prākṛta passages.

Age.— A modern copy.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^a (of Part I)

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 9^a रत्नावल्यां प्रथमोः ॥ १ ॥fol. 22^a रत्नावल्यां द्वितीयोःfol. 32^a रत्नावल्यां तृतीयोःEnds.— fol. 43^b (of Part I)

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

उर्वीमुद्दामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपा । १५

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोः ॥ नाटिका

समाप्ता ॥ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥ श्रीजगद्वा प्रसन्न ॥ छ ॥

Part II— Begins—

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नटी ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि आज्ञातपत्न्यार्यः को नियोग अनुधीयता-
मिति ॥

न० ॥ आर्य निश्चितं इदानीमसि त्वं तत्किमर्थं न नृत्यसि etc.

fol. 4^a इति प्रथमोःfol. 10^a द्वितीयोः ॥ २ ॥

fol. 12^b (10^b) इति तृतीयोः ॥

Ends.—fol. 13^a (of Part II)

वा. । एहि रत्नावलि एहि इदानीमपि ते अनुरूपं भवतु ।

वा. । आर्यपुत्र एतां रत्नावलीं प्रतीच्छ । वा. । आर्यपुत्र दूरे खलु

एतस्याः ज्ञातिकुलं तत्तथा कुरुष्व यथा बंधुजनं न स्मरेदिति ।

वि. । हीहि भोजयतु २ भवान् पृथ्वीखलु इदानीं हस्ते गता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 201

170.

1902-1907.

Size.— 12³/₄ in. by 4 in.

Extent.— 67 leaves ; 8-9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; edges of some folios moth-eaten ; complete.

Age.— Sainvat 1914 ; Śaka 1779.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ रत्नावलि प्रारंभः ॥

नान्दी

पादाश्रयितया etc. as in No. 190.

fol. 34^b इति द्वितीयोऽङ्कः समाप्तः

fol. 49^b इति तृतीयोऽङ्कः

Ends— fol. 66^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उर्वोसुहृदामशस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥

as in No. 190

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ऽऽ

इति श्रीहर्षदेवस्य कृतिरियं रत्नावली समाप्ता ऽऽ

श्रीमाहा राजाधिराजवेदशास्त्रसंपन्नयुरुक्तुणशास्त्रीचरणाविदेभ्यो नमः ॥
 श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 श्रीगुरुदत्तात्रयेनमः समत् १९१४ स० १७७३ तीथौ १ सनवासरे माहे माघ
 शुधप्रतिपदा सनवासरे तद्दिने लीखितं नरसिंहात्मजसहदेवेन ॥ श्रीरस्तु ॥
 ॥ श्रीपरब्रह्मणे नमः ॥ अनुमान प्र० उपमान प्र० प्रत्यक्ष प्र० शब्द प्र०
 सभव प्र० अनुपलब्धि प्र० अर्थापत्ति प्र० अयतीह्य प्र० ॥ दोष ॥ अमप्रमा-
 दकरणापाटव

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 202

762.

188.-92.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 38 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; folio 1 missing ; edges worn out ; folio 2 and folio 10 being torn, pasted with paper-slips ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— abruptly fol. 2^a

द्विजदृषभा निरुपद्रवा भवन्तु ॥

जयति च पृथिवी समृद्धसत्या प्रयतन्तु चन्द्रवपुर्नरेन्द्रचंद्रः ॥ ४ ॥

नाथंते सूत्रधारः etc. as in No. 190.

fol. 10^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 22^a द्वितीयोक्तः ॥

fol. 31^a तृतीयोक्तः

Ends.— abruptly fol. 39^b

अथवा । किं ६ क्रियते । इदृशमत्यंतमाननीयिपि निरनुबंधवृत्तिस्वामि-
भक्तिव्रतं । अयं च देवः । यावदुपसर्पामि । उपसृत्य । जयतु २ दे...

References.— See No. 190.

रत्नावली

Ratnāvalī

प्राकृतछाया

prākrtachhāyā

No. 203

456.

1884-87.

Size.— 12 $\frac{1}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 13 leaves ; 10 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writ-
ing clear, legible and uniform ; red pigment used for
marking the portion ; yellow pigment used for correc-
tions ; folios numbered in both the margins ; incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

नटी ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि ॥ आज्ञापयत्वार्यः ॥ को नियोगः अनुष्टीय-
तामिति ॥ etc.

fol. 3^b प्रथमोऽंकः ॥ छ ॥

fol. 8^a इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां रत्नावलीनाटिकाछायायां
द्वितीयोऽंकः ॥

fol. 11^b इति रत्नावलीनाटिकाछायायां तृतीयोऽंकः

Ends.— abruptly fol. 13^b

विदू० ॥ प्रथममेव ज्ञातं मया न खलु सामान्यजनस्येदृशः प्रतिष्ठदो
भवति ।

रत्नावली ॥ कृतापराधा खल्वहं देव्याः न शक्नोमि मुखं दर्शयितुं ॥

वासः ॥ एहि २ अतिनिष्ठुरे इदानीं प्रियभगिनिस्त्रे

रत्नावलीप्राकृतव्याख्या

Ratnāvaliprakṛtavyākhyā

No. 204

763.

1886-92.

Size.— 9 in. 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; whitish in appearance ; hand-writing small, uniform but not quite clear ; borders ruled in double black lines ; the folios have no uniformity in size ; folios 1-3 missing ; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—abruptly fol. 4^a

नेन पिशुनजनहृदयकुटिलेन दंदकाष्टेन परिपक्वमिव कपित्थफलमस्माद्-
कुलपादपादाहत्पपातायिष्यामि । etc.

fol. 6^b इति द्वितीयोऽंकः ॥fol. 12^a इति तृतीयोऽंकः ॥Ends.— fol. 16^a

आर्यपुत्र द्वे खल्विदं मातृकुलं तत्तथा कुरुष्व यथा बंधुजनो न स्मरति ।
हाहा इति । हाहा भोः जयतु २ भवान् । पृथिवी खल्विदानीं हस्तेगता । प्रय-
स्यस्या पृथिवीलाभेनापि न तथा तव संतोषो भूतो यथा एतल्लाभेनेत्यर्थः
एतावतं कालं राज्यं व्यर्थमेव । इदानीं मे सफलं यत्रेतादृशी कांता भुज्यत
इति वा ॥ इति श्रीरत्नावलीप्राकृतव्याख्या समाप्ता ॥ शुभमस्तु लेखक-
पाठकयोः ॥ श्रीशिवो

रम्भामञ्जरी

with

टिप्पण

No. 205

Rambhāmañjarī

with

Tippaṇa

335.

1884-86.

Size.— 12¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 12 lines to a page ; 50-52 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पुट्टमात्रा ; hand-writing clear, legible, uniform, and very closely written ; borders ruled in triple yellow lines ; red pigment used ; Tīppaṇa in the margins as well as above and below the text ; square blank spaces left in the middle of each folio ; complete ; this is a पञ्चापाठी Ms.

Age.— Saṃvat 1535.

Author.— Nayacandra.

Begins—(text) fol. 1^a

॥ ६० ॥ श्रीसारदायै नमः ॥

दंष्ट्राग्रोद्धृतपंकपिण्डवदियं विश्वासमस्ताप्यहो

गच्छंती प्रलयं वराहवपुषा येनोददेभ्रीयत ।

देवः श्रीकुचकुम्भपत्ररचनाचातुर्यचितामणिः

स श्रेयांसि चरीकरीतु कृतिनां कल्याणकोटीश्वरः ॥ १

गिरामधिश्वरीं स्मृत्वा स्मेरकास्मीरवासिनीं ।

प्रबंधं जैत्रचंद्रस्य वच्मि सज्जनवल्लभं ॥ २ etc.

Begins.—(Tīppaṇa) fol. 1^a

पूर्वं यस्मि प्रस्तावे दृष्टा तदाकामस्य दशैवदशांपुंसः उत्पन्ना । एषा

मां मिलिष्यति तुन । परं यदा नेत्रत्रिभागे न दृष्टं तदा इति ज्ञानं मा मिलिष्यति

दंष्ट्राग्रोद्धृतः यं पिण्डो दंष्ट्राग्रोद्धृतपंकपिण्डस्तद्वत् १

किं विशिष्टो देवः श्रीकुचकुम्भपत्ररचनाचातुर्यचितामणिः । etc.

fol. 8^a प्रथमं जवनिकांतरंfol. 9^b द्वितीयं जवनिकांतरं

Ends.— (text) fol. 11^a

राजा ॥ कोमलतरकरकमलावलंबनयत्नेन प्राप्यतां ॥
देवी । अंतरंतःपुरं ॥ वयमपि प्रातः कृत्यं सूत्रयित्वा स्वसूत्रं साधयामः ॥
इति निःक्रांताः सर्वे । तृतीयं जवनिकांतरं ॥
समाप्ता रंभामंजरी नाम नाटिका ॥ कृतिरियं संस्कृतकवित्वनलिनी-
वनदिनकरस्य प्राकृतकवित्वं मालतीमधुकरस्य महाकवेः श्रीनयचंद्रस्य ॥
शुभमस्तु ॥

माघः स्फुर्जन्निदाधः सकविरपि पविर्भारविः कालिदासः ।
प्रघ्नस्य वाग्विलासः समभवदचलश्चंचलः साक्ति युक्तौ ।
एको हर्षः प्रकर्षादवतरति सतां चेतसि श्राकृष्टाधायाः ।
सघ्नीचीं काव्यवीचीं रचयति रुचिरां श्रीनयंदूकवीद्रो ॥ १ ॥
आसीद्व्रतेः कृतघ्नः कृयमाणघ्नस्तु सांप्रतं दृष्टः ।
इति मे मनसि वितर्कौ भविताः लोकाकथं भविता ॥ १ ॥
सं १५३५ वर्षे सुणिणयकीयणा यो इणीणयरम...सारंभामंजरी
लिहिदा अप्पहिए ॥ सुभं भोदु ॥ श्री ॥

Ends.— Tippanaka fol. 11^a

पूर्वस्यां दिशि प्रस्थिता वर्द्धमानानमिदं संध्यारागं पश्यत । उन्मेष्यते
सूर्यसिंहेन निहितस्य तिमिरकिरिणः गजस्य रुधिरप्रवाहमिव ॥

References.— Aufrecht records only two Mss of this work out of which the present Ms is one.

राधामाधव

Rādhāmādhava

No. 206

474.

1895-1902.

Size.— 11 in. by 6 in.

Extent.— 30 leaves; 13-14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and right hand edges in single; yellow pigment used for corrections; the left hand edges of all folios moth-eaten; folio 1 missing; complete.

Age.— Samvat 1784.

Author.— Not mentioned.

Begins.—abruptly fol. 2^a

निकुंजमंदिरस्य नवतमालदलकोमलश्यामलकलेवरस्य नवजलधरस्फुरदं
वरविद्युत्कदंबविडंबितिविडनितंबबिंबावलंविपीतांबरस्य etc.

fol. 6^b इति राधामाधवनामधेयनाटके मुग्धमाधवो नाम प्रथमोः ॥

fol. 11^b इति राधामाधवनामधेयनाटके विदग्धमाधवो नाम द्वितीयोः ॥

Ends.— fol. 30^b

इतीदमस्तु मादृशीनां

रुंदारण्ये शरण्ये मधुरिमगरिमस्यामिश्रामधाम-

श्रीमच्छंदारविंदशुतवर्दे घनश्यामहेमाभिरामं ।

कंदर्पादोलमदं मधुरमधुरस्मेरवृंदं मुकुदं

निष्यदानंदमदं स्मरमय च्चसुधया राधया राधयामः ।

इति ताः सर्वा निष्क्रांताः । सुबलोपि निष्क्रांतः ॥

इति निष्क्रांताः सर्वे ॥

इति ॥

समुन्मीलनीलांबुदसमुदयश्यामलतनु-

निमीलं नीलेंदीवरवदनवंशीनवरवः ।

निकूजन्मंजीरस्मरसमरलीलापरिभवः ।

सतृष्णः श्रीकृष्णो विषयमृगतृष्णां हरतु वः ॥

इति श्रीराधामाधवनामधेयनाटके सानंदगोविंदो नाम सप्तमोः ॥ ७

समाप्तश्चायं ग्रंथसंदर्भः । संख्या १००० श्लोक । संवत् १७८४ समये माघ-

शुक्लप्रत्यदायां श्रीशिवपुर्यां मध्ये लिखितम् ॥ समाप्तम् ॥

रामायण

Rāmāyaṇa

No. 207

343.

1884-86.

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 77 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled with single thick red lines; blank spaces in the middle of each folio; edges worn out and slightly torn; folios 1-5, 18, 39, 40, 71, 73, 87 missing; in complete.

The Ms appears to be a part of some other Ms as it contains Nos. 175, 196 etc. on the folios.

Age.— Samvat 1537.

Author.— Someśvaradeva.

Begins.—(abruptly) fol. 175^a (6^a)

हरिदत्त किमस्माभिरिह प्रतिविधातव्यं । पश्य ।

बालोऽपि प्रबलां निनाय विलयं यः क्रीडया ताडकां-

चक्रे दूरमुदस्तमस्तकृतया राहुं सुबाहुं च यः ॥

यः कोदंडमखंडयन्मखरिपोर्यातु निहंतुं स्थितः

काकुत्थोऽस्ति स एव संप्रति पुनः संन्यस्तशस्त्रा वयं । etc.

fol. 191^a (22^a) द्वितीयोऽंकः

fol. 202^a (33^a) तृतीयोऽंकः

Ends.— fol. 256^a (87^a)

आसीद्भूमी...जरो गूर्जराणां पूजापात्रं श्रीकुमारः पुरोधः ॥

यः प्राकारः पुण्यसंरक्षणार्थं विप्राकारः कल्पितो वे...साक्षा ॥

यः कर्माणि च पद्मगुणांश्चतनुते तद्भूर्भुवः स्वस्वयं

कीर्तिर्यस्य वरास्य निर्मलरुचिर्नो जातु ॥ विन्मुचति

शस्त्रा विःकृतिरध्वरे च युधिवश्लाघ्योज्जिहीति यतः

सूत्रं यस्य हृदि स्फुरत्यविरतं ब्राह्म च राज्यस्य च

अरुंध ॥ तीव्र कांतास्य । पत्युराज्ञामरुंधती ।

अभूदभियया लक्ष्मीः साक्षाल्लक्ष्मीरिव क्षितौ ॥

तदंगजः स्वांगजलल्लक्ष्मप्रयुक्तया प्रार्थनया प्रणुन्नः ।

चकार सोमेश्वरदेव नामा स (रा ?) मायणं नाटक रूपमेतत् ॥

प्रायो वयं वेदविचारपारवश्येन नाथेन तथाभियुक्ताः ॥

दुर्गेन माप्रे तद्...प्रवृत्ताः नोपैक्षणीयाः कविभिः छलंतः ॥ श्री ॥

स्वरित श्रीसंवत् १५३७ वर्षे माघ वदि २ द्वितीया...बुध ४ दिने ॥

अथेह श्री ॥ अहिमदावादवास्तव्ये मध्ये ॥ ...श्रीहिमील ॥...श्री...ज्ञानपठना

॥ परोपकाराय ॥ मोहजातीय दुवेराठतलसुत...लाकेन पुस्तकमिदं लिखितं ॥
कल्याणमस्तु ॥ लेषकपाठकयोः शुभं भवतुः ॥

यादृशं पुस्तकं etc.....मम दोषो न दीयते ॥ १

वनितातरप्रतिकरयवपाणं ॥ अभिनवुमही । अलिउदउभाणं ॥ सुघट
सुभटपणिं चतुरसुजाणं ॥ सुखसुखसुंदरनहीविनाणं ॥ १ ॥ राजाद्विराजगुंजर-
नरेंद्रविख्यातय ॥ तसाह । श्रीमहमूदभसृषावश्रीआवाससुतबुझाव...॥ वदानि
मानि मदनावतार मग्गी ॥ जयसंधि ॥ पुहुविश्वओपम...व्यअंबरअप्पइपरा
पत्तनीपरिविविधरुचिना प्रौढमन । करिथप्य ॥

मही अलिसाबुमेह उत्तरदिशि इउं नयै । कनक सरीसीदेहबुझाम सहि-
जिइ वरसुण ॥...वमस्तु सर्वजगतः

परहतनिरता भवतु भूतगणाः दोषाः प्रयांतु नाशं ।

सर्वत्र जनः सुखी भवतुः ॥ ५...चकूटंमद्राक्षीत् कूटं तु लिखितं मया
इति मन्वानमेगालीं माहुः पुस्तकवांचका ॥ ६ ॥ शुभं भवतु ॥

References. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 524^a; Aufrecht
refers to only two Ms. viz. Oppert 6175 and Peters. 3,
396 which is the present Ms.

लटकमेलननाटक

Latakamelananāṭaka

No. 208

87.

A. 1883-84.

Size.— 15 in. by 6 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 7 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Modern country paper; Devanāgarī characters:
hand-writing, clear, legible and uniform; complete.

Age.— Śaṁvat 1940 (= A. D. 1884).

Author.— Śaṅkhaḍhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरीचुंबनचंचलं etc. as in No. 89.

Ends--- fol 82^b

चुंबतःसरसीमुखांबुजवनं etc. up to निश्चलं चंद्रचूडः ७४
as in No. 89.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

इति श्रीकविराजशंखधरविरचिते लटकमेलकनाटकं समाप्तं
लिखितं नानुरामब्राह्मणपठनात् ॥ संवत् १९४० का

References.— See No. 89.

ललितमाधव

with टीका

Lalitamādhava

with ṭikā

No. 209

433.

1892-95.

Size.— 14 $\frac{1}{8}$ in. by 7 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 85 leaves ; 8-9 lines to a page ; 52 letters to a line (text).

7-8 „ „ „ 60 „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanagari characters ; hand-writing, clear, legible and bold for the text and small for the comm. ; portion marked with red pigment while corrections made with yellow ; complete.

The work was composed in Śaka 1459 i. e. A. D. 1537.

Age.— The Ms is old.

Author (of the text.) -- Rūpagosvāmin.

„ („ comm.) — Not mentioned. Aufrecht gives the name of the commentator as Nārāyaṇa who was the pupil of Rūpagosvāmin.

Subject.— A play in ten acts describing Kṛiṣṇa's life and amours at Vṛndāvana.

Begins.--(text) fol. 1^b

ॐ श्रीकृष्णाय नमः ॥

सुररिपुसुदृशासुरोजकोकान्मुखकमलानि च खेदयन्नाखंडः
चिरमखिलसुहृच्चकोरनदी दिशतु मुकुन्दयशःशशी मुदं वः १
अपि च अष्टौ प्रोक्ष्य दिगंगनाघनरसेः पत्रांकुराणां श्रिया
कुर्वन्मंजुलताभरस्य च सदा रामावलीमंडन
यः पीने हृदि भातुजामतुलभां चंद्राकृतिं चोज्ज्वलां
रंधानः क्रमते तमत्र मुदिरं कृष्णं नमस्कुर्महे २ etc.

,, — (Com.) fol. 1^b

श्रीदंदावनेशौ जयतां

वंदेहं श्रीगुरोः श्रीयुतपदकमलं श्रीगुरुनैष्णवांश्च
श्रीरूपं साग्रजातं सहगणरघुनाथान्वितं तं सजीवं
साद्वैतं सावधृतं परिजनसहितं श्रीकृष्णचैतन्यदेवं
श्रीराधाकृष्णपादान्सहगणललिता श्रीविशाखान्वितांश्च १ etc.

fol. 13^b सायमुत्सवो नाम प्रथमोऽंकः १

fol. 21^a शंखचूडवधो नाम द्वितीयोऽंकः २

fol. 29^b उन्मत्तराधिको नाम तृतीयोऽंकः ३

Ends.— (text) fol. 84^b

तथापीदमस्तु

चिरादाशामात्रं त्वयि विरचयंतः स्थिराधियो
विदधुयै वासं मधुरिमगभीरे मधुरे
दधानः कैशोरे वयसि साखि तां गोकुलपते
प्रपद्येथास्तेषां परिचयमवश्यं नयनयोः ७५
किं च यांते लीलापदपरिमलोद्धारिवन्यापरीता
धन्या क्षोणी विलसति वृतामाधुरी माधुरीभिः
तत्रास्माभिश्चटुलपशुपीभावमुग्धांतगाभिः
संवीतरुवं कलयवदनोल्लासिवेणुविहारं ७६

कृष्णः प्रिये तथास्तु तदेहि स्वसुस्तवाभ्यर्थनाम वंध्यांकरवावेति सचैराकृतं

निष्क्रान्तः ७७

इति निष्क्रान्ताः सर्वे पूर्णमनोरथो नाम दशमोऽंकः ॥

नाटके समुचितामपीश्वरः स्वैरमप्रकटयन्तुज्ञानतां

अत्र मन्मथमनोहरो हरिलीलया ललितभावमाययौ १

समाप्तमिदं ललितमाधवाख्यं नाटकमिति
 पूर्णं कला चतुःषष्ट्या लक्षणेभूषणै
 भजंतु श्रितगांधर्वे धीराः ललितमाधवं ?
 नंदेषुवेदेषुमते शकाब्दे शुक्रस्य मासस्य तिथौ चतुर्थ्यौ
 दिने दिनेशस्य हरिं प्रणम्य समापयं भद्रवने प्रबंधं
 तटस्थेनापि गंभीरे रसस्रोतसि यन्मया
 सर्वतो मुखमाकीर्णं तत्क्षमध्वं मनीषिण इति ३

Ends.— (com.) fol. 85^a

भद्रवने प्रबंधललितमाधवनाटकं हरिं प्रणम्याहं समापयं तत्र शकाब्दा-
 नाह नंदनवइषुपंचइंदुएकं १४५९ अंकस्य वामागतिरित्यत एव चतुर्दशसहस्र
 एकोनषष्टिवर्षसंख्यके शुक्रस्य जैष्ठस्य मासस्य चतुर्थ्यौ तिथौ दिनेशस्य सूर्य-
 स्य वारे तटस्थेनापि मया गंभीरे रसस्रोतसि सर्वतः सर्वत्र मुखं यदाकीर्णं
 प्रसारितं पक्षे सर्वतोमुखं जनं यत् आकीर्णं तन्मनीषिणः क्षमध्वं गंभीररस-
 मयनद्यां प्रवेशासामर्थ्यान् तटस्थितेन मया तत्रस्थं वसं अस्मिन् ग्रंथे लिखन-
 द्वारा सर्वजनगोचरीकरणरूपं यत्प्रसारितं तत्पक्षे रसमयनद्याजलं प्रणालिका-
 द्वारा यत्र तत्र नयनम् ऽऽ इति श्रीललितमाधवटीका समाप्ताः १ हाताक्षर
 गोपालदासस्य पौषशुक्ला द्वादश्यां शनिवासरे लिखितं मथुराक्षेत्रे १

References.— i Aufrecht i, 542^b; ii 128^a; iii, 115^a. For descri-
 bed Mss cf. I. O. Cat. Pt. VII. No. 4179.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, p. 247.

3 Printed Editions.— The text was published by Rama-
 narayana Vidyaratna, with notes and Bengali translation
 at Murshidabad, 1880.

ललितमाधव
 with टीका

Lalitamādhava
 with ṭikā

No. 210

565.

1891-95.

Size.—12 in. by 5³/₈ in.

Extent.—90 leaves : 8-10 lines to a page; 45 letters to a line (text.)

8-10 ,, ,, ,, 65 ,, ,, ,, (com.)

Description.— Country paper ; Bengālī characters ; yellowish in appearance ; hand-writing of the text bold, of the com. small, legible but not uniform ; yellow pigment used for corrections ; text in the middle with the commentary above and below it ; red pigment used for marking the portion : complete.

Age.— Appears fairly old.

Author (of the text).—Rūpagosvāmin.

„ („ „ comm.).— Not mentioned.

Begins—(text) fol. 1^a

श्रीराधाविनोददेवो जयति ॥

सुररिपुसुदृशासुरोजकेकिन्

मुखकमलानि च खेदयन्नाखण्डः

चिरमखिलसुहृच्चकोरनन्दी

दिशतु मुकुन्दयशःशशी मुदं वः ॥ १ ॥

„ — Com. fol. 1^a श्रीभागवतोक्तकृष्णस्तु भगवान् स्वयमित्यादिना ऐश्वर्यादिभिः षड्भिः परिपूर्णस्य स्वयं भगवतः श्रीकृष्णस्य मल्लानामशनिर्नृणां नरवरः स्त्रीणां स्मरो मूर्तिमान् इत्यादि श्रीभागवतपद्येन तथा रसो वै सः इत्यादिश्रुति-वाक्येन वृत्तस्य etc.

Ends— (text.) fol. 81^a

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । पूर्णमनोरथो नाम दशमोऽङ्कः

After 2 benedictory stanzas—

नन्देष्टुवेदेन्दुमिते (१४५९) शकाब्दे

शुक्रस्य मासस्य तिथौ चतुर्थ्याम् ।

दिने दिनेशस्य हरिं प्रणस्य

समापयं भद्रवने प्रबन्धम् ॥

तटस्थेनापि गंभीरे रसस्रोतसि यन्मया ।

सर्वतोमुखमाकीर्णं तत्क्षमध्वं मनीषिणः ॥

श्रीवृन्दावनेश्वरीप्राणेशाय नमः ॥ श्रीराधाविनोददेवो जयति ॥

„ — Com. गंभीरसमयनयां प्रवेशासामर्थ्यात् तदस्थितेन मया तत्रस्थं रसं अस्मिन् ग्रन्थे लिखनद्वारा सर्वजनगोचरीकरणरूपं यत्प्रसारितं तत् । पक्षे रसमय-
नया जलं प्रणालिकाद्वारा यत्र तत्र नयनम् । इति श्रीललितमाधवटीका
समाप्ता श्रीहरये नमः ॥

References.— See No. 209.

वसन्ततिलक (भाण)

Vasantatilaka (bhāṇa)

No. 211

484.

1899-1915.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 26 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; some folios are yellow in appearance ; edges of folios slightly worn-out ; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Varada.

Subject.— A short play in one act describing the love story of Vasantasenā, a dancing girl and of a Brahmin of Kāñci.

Begins.— fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

जयंति जगतां मातुः स्तनकुंकुमबिंदवः ॥

मुकुंदाश्लेषसंक्रांतकौस्तुभश्रीविडंबिनः ॥ १ ॥

अपि च क्रीडाभिन्नहिरण्यशुक्तिकुहरे रक्तात्मनावस्थितान्

हारं हारमपूर्वकुंकुमरसानव्याजसिद्धान्नखैः ॥

वीरश्रीकुचकुंभसीम्नि लिखतो देवस्य पत्रावली

स्तत्कालोचितभावबंधमधुरं मंदस्मितं पातु नः ॥ २ ॥

नाचंते सूत्रधारः

... ..

कांचापुर कविरभूद्वरदार्यनामा सुतुः सुदर्शनयुरोर्घटिका शतस्य ॥
वेदांततर्कविविधार्थविचारदक्षो वात्स्यो वसंततिलकं सबभाण भाणं ॥३॥
सभाणः सहृदयरंजकः सुप्रयोग इत्यहमपि तमेव प्रयुंजानः सामाजिका-
नुपतिष्ठे ॥ etc.

Ends.— fol. 25^b

किं च

कटकेषु जयंतु भूपतीनां कवयः कांक्षितकल्पपादपानां

वचसां बलमानदिव्यगंधैर्मथुरस्यांदिमन...निगुंफैः ४३

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

अनवेश्य चरित्रमंगनानामथ...अनुरागमकृत्रिमं

बहंती चिरमुल्लासय चित्तजन्मलक्ष्मीः ४४

कांचीपुरीमधिवसन्कमनीयभूमा कामस्य एष वरदः कमलालयायाः

आकल्पयन्वसुमती मनुकल्पमेनां कल्पद्रुमो जयति कश्चन मानवानां ४५

References. — (1) Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum
i, 556^a; ii, 131^b; iii, 118^a.

Descriptive Catalogues— I. O. Cat. No. 4198; Mad.
Des. Cat. XXI Nos. 12644-58; A. S. B. Cat. VII. No.
5338.

(2) Printed Editions---Printed at Calcutta and Madras.

वसुमतिचित्रसेन

Vasumaticitrasena

No. 212

48.

1898-99.

Size.— 9 in. by 3³/₄ in.

Extent.— 70 leaves; 8-10 lines to a page; 28-34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in ap-
pearance; hand-writing clear and legible; borders ruled
in double black lines; edges worn out; folios slightly
moth-eaten; complete; incorrect in many places.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Appayadikṣita.

Begins.--fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्वयं प्रसन्नां विरचय्य साहितीं अतद्विदेपि द्रविडार्भकाय यः ।
अदत्तकीर्त्तिं कविलोकलिप्सितां तमेव वन्दे हृदि सुन्दरेश्वरं ।

... ..

नांघंते सूत्रधारः ।

नेपथ्याभिमुखमवलोक्य मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य परिपार्श्वकः ।
भाव अयमस्मि । आदिष्टोस्मि हालास्य पतिसेवामसमागतैस्सामाजिकैः । यथा
अस्ति खलु भरद्वाजकुलजलधिकलानिधे श्रीकंठमतप्रतिष्ठापयितुरशेषविद्वुरो-
रप्यदीक्षितस्य पौत्रः कविबुधकंठीरवनीलकंठमखिसोदर्यतानुगुणसाहिति
संप्रदायः कविरप्यदीक्षितो नाम । यस्य स दुष्यंतचरितरुक्मिणीपरिणय-
नालंकारतिलकादि काव्यनाटकांकार प्रबंधनिर्मातापिना कविरप्यदीक्षित
अरिषूयते सरसकविरितिः सर्वलोकैः तेन निर्वृतं वसुमतीचित्रसेनीयं नाम नट-
कमभिनीयतामिति etc.

fol. 12^b प्रथमोक्तः ॥ छ ॥ ॐ

fol. 21^a द्वितीयोक्तः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 70^a

व्युत्पन्नास्तु भवंतु वाननुतस्सर्वे च भाव्यं स्थिरं
विद्यास्थानेषु सर्वेष्वपि गुरुपदवीं नाटकांते च काव्ये
निर्मातृत्वं विवादे प्रतिकथमुखस्तंभमुख्याधिकारं ।
ये ये वाञ्छन्ति ते ते शृणु बुधकवेत्तलीलकंठाध्वरीदो-
दिशष्यत्वं यातयद्वा सकृदपि सविधं तस्य तद्वेश्मनोवा ॥ छ ॥

इति निष्क्रान्तो सर्वे षष्ठोक्तः ॥ छ ॥ इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ
श्रीकंठमतप्रतिष्ठापन्नाचार्य चतुरिंशत्प्रबंधनिर्वाहपूर्वहोम व्रतापाजि श्री-
दपायदीक्षितसोदर्यश्रीमदाच्चादीक्षितपौत्रेणाप्यदीक्षितात्मजेनाप्ययदीक्षि-
तेन विरचितं वसुमतीचित्रेसनन्नाम नाटकं संपूर्णं ॥ छ ॥ श्रीगोपीजनवल्ल-
भाय नमः

वसुमतिपरिणय

Vasumatiparinaya

No. 213

148 (ii).
1866-68.Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 53 leaves ; 9 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform ; yellow pigment occasionally used for corrections ; complete.

The Ms is a bound copy and contains another work
viz. माहिषशतकम्.

Age.— A modern copy.

Author.— Jagannātha.

Begins— fol. 1^p

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥

॥ श्रीमच्चंद्रकलावतंसकृपया सेतुं विधायार्णवे

जित्वा पंक्तिमुखं रणे वसुमती कन्या समेतो मुदा ॥

साम्राज्यं प्रतिपद्य नीतिनिरतः पुण्यं प्रजावत्प्रजा

देवो सौगुणभूषणो वितरतु श्रेयांसि भूयांसि वः ॥ १ ॥

नार्यते सूवधारः ॥

fol. 10^a इति जगन्नाथपंडितकृतौ वसुमतीपरिणये निखिलगुणशृंगाटके
नाटके प्रस्तुतनीतिर्नाम प्रथमोऽंकः ॥fol 20^a इति दोषनिरासो नाम द्वितीयोऽंकः ॥Ends.— fol. 53^aविवेकः ॥ देव किं ते भूयः प्रियमुपहरतु देवी ॥ राजा ॥ सानंदं ॥ मंत्रिन्
किमितोपि प्रियतरमस्ति मे । यतः ॥

जितो सौदुर्हतः समितियवनानामधिपति—

र्वशे जज्ञे पृथ्वी चतुरुदधिवेलावलयिता ॥

जयत्येकच्छत्रं जगति मम साम्राज्यमधुना

प्रिया चयं लब्धा प्रथितकुलजाता वसुमती ॥ ३७ ॥

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ॥

मोदतां शिथिलीभवत्सलजनं वर्णाद्विजन्मादयः
 स्वैरोन्मीलितसस्यजातसुभगं वर्षतु वर्षाघनाः ॥
 वीरोदारसुधीयहेषु विह्वलितं बध्नातु लोकप्रभू—
 राचन्द्रार्कमयं सुखी विजयतां बालाजिरायप्रभुः ॥ ३८ ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति जगन्नाथपंडितकृतावभिनवे वसुमतीपरिणये
 निखिलरसशृंगाटके नाटके परितुष्टनायको नाम पंचमोऽंकः ॥ समाप्तामेदं रूपकं
 ॥ छ ॥ आबर्द्धकर इत्युपनामकेन आत्मारामेण लिखितं ॥ ७ ॥ ग्रंथसंख्या
 १४०३ ॥

This is the only Ms. referred to by Aufrecht in his catalogus catalogorum.

विक्रमोर्वशीय

Vikramorvaśīya

No. 214

406.

1884-87.

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves ; 14-15 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing closely written but clear and legible ; borders of folios ruled in single and double black lines ; red pigment used for marking only upto first five folios ; complete.

This Ms was used by Prof. S. P. Pandit for his edition of Vikramorvaśīya. The Ms contains the following endorsement on the fly-leaf—" Ms marked *u* in my edition. S. P. Pandit Surat 26th April A. D. 1874. ”.

Age.— Samvat 1732.

Author.— Kalidāsa.

Subject.— A well-known drama by Kalidāsa in five acts.

Begins.— fol. 1^b

शंकराय नमः ॥

वेदांतेषु यमादुरेकपुरुषं व्याप्यस्थितं रोदसी

यस्मिन्नीश्वर इत्यनन्यविषयः शब्दो यथार्थाक्षरः ।

अंतर्यश्व सुसुक्ष्मभिर्नियमितप्राणादिभिर्मृग्यते

सस्थाणुः स्थिरभक्तियोगसुलभो निःश्रेयसायास्तु वः । १ ।

नांघंते सूत्रधारः । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य
पारिपार्श्वकः । भाव अयमस्मि ।

सूत्र । मारिष बहुशः परिषदा पूर्वेणां कवीनां दृष्टः प्रयोगबंधः ।

सोहमय कालिदासग्रथितं विक्रमोर्वशीयं नाम त्रोटकं अपूर्वं प्रयोक्ष्ये । etc.
fol. 4^b प्रथमोऽंकः ॥

fol. 10^a द्वितीयोऽंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 27^a

नार । भो राजन् किं ते भूयः प्रियमुपकरोतु पाकशासनः । अतः परमपि प्रिय-
मस्ति यदि भवान् पाकशासनः प्रसादं करोति ततः ।

परस्प रविरोधिन्येरेकसंश्रयदुर्लभं ।

संगतं श्रीसरस्वत्योर्भूयादुद्धतये सतां । २४ ।

अपि च । सर्वस्तरतु दुर्गाणि सर्वो भद्राणि पश्यतु ।

सर्वः कामानवाप्नोतु सर्वः सर्वत्र नंदतु । २५ ।

इति निःक्रांताः सर्वे पंचमोऽंकः ॥ इति सन्मिश्रश्रीकविकालिदासकृतौ
विक्रमोर्वशीयं नाम्नि त्रोटके पंचमोऽंकः समाप्तः । समाप्तमिदं त्रोटकम् ॥

करगुणमुनिभू १७३२ मिते च वर्षे भृगुदिवसे मधुमासिके सदाशिवेन ।

युगकु १४ मिततिथौ हि कृष्णपक्षे लिखितमिदं खलु विक्रमोर्वशीयम् ॥ १ ॥

References.— (1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum— i, 569^b ; ii 134^b ; iii, 120^b. This work is described in various Catalogues.

(2) Printed Editions—1 with टीका of रङ्गनाथ, published by the Nirnaya Sagar Press, Bombay ; 2 ed. by M. R. Kale ; 3 ed. by S. P. Pandit ; 4 ed. with notes and translation by Prof. R. D. Karmarkar ; 5 ed. by Ramanatha Tarkaratna ; 6 Spanish trans. by Ayuso. D. ; 7 French trans. by Foucaun, 1879. etc.

विक्रमोर्वशीय

Vikramorvasīya

No. 215

103.

1919-24.

Size.— 16½ in. by 1½ in.

Extent.— 93-103 leaves ; 6 lines to a page ; 70 letters to a line.

Description.— Palm-leaf *Telugu* characters; hand-writing clear, and uniform; letters inscribed on the leaves; holes on leaves for the strings to pass through; the Ms contains acts 1 and 2 both incomplete.

Age.— Does not appear very old.

Author.— Kalidāsa.

विक्रमोर्वशीयम् ।

Begins.— श्रीमते रामानुजाय नमः ।

वेदान्तेषु यमाहुरेक पुरुषं व्याप्य स्थितं रोदसी

यस्मिनीश्वर इत्यनन्य विषयश्चाद्वैयथार्थाक्षरः ।

अन्तर्यश्वसुसुक्ष्मभिर्नियमितप्राणादिभिर्मृग्यते

स स्थाणु स्थिरभक्तियोगसुलभो निश्चयसायास्तु नः ।

नांयन्ते सूत्रधारः । नेपथ्याभिमुखमवलोक्य । मारिष इतस्तावत् प्रविष्य
परिपार्श्विकः । भाव एषोस्मि । सूत्रधारः । मारिष बहुशस्तु परिषदा पूर्वेषां
कवीनां दृष्टः प्रयोग प्रबन्धः । तावद्दहं विक्रमोर्वशीयं नाम नाटकं प्रयोक्ष्ये ।
तदुच्यतां पात्रवर्गः स्वेषु स्वेषु विषयेषु अवहितैर्भवितव्यमिति । पारिपार्श्विकः
यदाज्ञापयति भावः । निष्क्रान्तः ।

Ends.— स्वामिन्मसंभाविता यथा त्वयानुकरे...था अनुरक्तस्य यदि नाम तवोपरि नमे । परि-
लुलितपारिजातकुसुमशयनी यमिहास्ति किं नन्दनवनवाता अपि अत्युष्णा-
शरीरके ।

उर्वशी । किणुखु सवदभणसि । किं नु खलु सांप्रतं भणति । चित्रणं
भणितं एव्वकमळमिणाळा अमाणेहिं अंगेहिं । ननु भणितमेव कमलमृणाळा-
यमानैरंगैः । विदू । दिठिया मऐखु बुभुक्षिदेण सांथिवाअणं उवळं घ भवदा
इदानीं संसासणं । दिष्ट्या खलु बुभुक्षितेन मया स्वस्ति वाचनमिव उपलब्धं
भवता समाश्वनं । राजा । समाश्वसनमिति किमुच्यते । तुल्यानुरागपिशुनं
ललितार्थबन्धं पत्रे निवेनेशितमुदा.

References.— See No. 214.

विदग्धमाधव

Vidagdhāmādhava

No. 216

188.

1875-76.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in by 6 in.

Extent.— 61 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Kāśmīri devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear legible and uniform ; no borders for folios ; yellow pigment used for corrections ; complete. '

The work seems to have been composed in Samvat 1579 i. e. A. D. 1523. The present Ms does not contain the Nandī which is found in other Mss.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Rūpagoswāmin.

Subject.— A drama illustrative of krishnā's life and amours, in seven acts.

Begins.— fol. 1^b

अलमतिविस्तरेण भो भो समाकर्ण्यतां अद्याहं स्वप्नान्तरे
समादिष्टोस्मि भक्तावतारेण भगवता श्रीशंकरदेवेन etc.

fol. 6^a इति विदग्धमाधवे वेणव(णु)नादविलासो नाम प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥

fol. 21^a इति विदग्धमाधवे नाटके मन्मथलेखो नाम द्वितीयोऽंकः २

Ends.— fol. 61^a

किं च ॥

अन्तःकन्दलितादरः श्रुतिषुटीसुद्धाटयन्सेवते
यस्ते गोकुलकेलिनिर्मलस्वधासिद्धय विन्दूनापि ॥
राधामाधविकामधो मधुरिमस्वाराज्यमस्यार्जय
न्साधीयान्भवदीयपादकमले प्रेमोर्मिरुन्मीलतु ॥

कृष्णः ॥ स्मित्वा भगवति तथास्तु ॥ तदेहि गोदोहावसरे मामप्रेक्ष्य
चिन्तायिष्यन्तौ पितरावविलम्बं गोकुलं प्रविष्य नन्दयिष्याम इति निष्क्रान्ताः
सर्वे ॥ गौरीतीर्थविहारो नाम । सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥ समाप्तमिदं विदग्धमाधवं
नाम नाटकं

राधाविलासवीताङ्गं चतुष्पष्टिकलाधरम् ।

विदग्धमाधवं साधु शीयलन्तु विचक्षणाः ॥

नन्दसिन्दु(न्धु)रबाणेन्द्रुसांख्ये संवत्सरे गते

विदग्धमाधवं नाम नाटकं गोकुले कृतम् ॥

श्रीमन्महाकविरूपविरचितं नाटकमिदम् ॥ शिवम् ॥

References.— (1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 512^b; ii 135^b; iii 121^a.

Descriptive Catalogues :— I. O. Cat. Pt. VII No. 4177-78 Mad. Des. Cat. vol. XXI No. 12678.

A. B. Keith's Sanskrit Drama p. 247.

(2) Printed Editions.— Printed in the Kāvya-mālā series.

विदग्धमाधव

Vidagdhamādhava

No. 217

167.
1882-83.

Size.— 12 in. by 5 in.

Extent.— 10 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines with a thick red line between them ; some folios have yellow appearance ; edges worn out and moth-eaten ; folios 1-67 and 77 missing ; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Rūpa-gosvāmin.

Begins.— abruptly fol. 68^a

उमिए चिह्न २ सुष्णतुह घरंगदु अलयणी आई गिलिस्स ॥ etc.

Ends.-- fol. 78^b

किं चि ॥

अन्तः कंदलितादरः etc. up to गोकुलं प्रविश्य नंदयामा इति निष्क्रान्तः
as in No. 216.

followed by श्री ॥ इति(नि)ष्क्रान्ताः सर्वे गौरीतीर्थविहारो नाम
सप्तमोऽंकः ॥ ७ ॥

राधाविलासवीतांकं etc. up to शीलयंतु विचक्षणाः ॥ १ ॥

as in No. 216.

followed by समाप्तमिदं श्रीविदग्धमाधवं नाम नाटकम् ॥ श्रीकृष्णाय
नमः ॥ ॥ राम ॥

References.— See No. 216.

विदग्धमाधव

with

टीका

Vidagdhamādhāva

with

Tikā

No. 218

465.

1887-91.

Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 6 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 101 leaves; 8-10 lines to a page; 35 letters to a line text

6-7 „ „ „ 40 „ „ „ com.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled with double red lines and edges in single ; portion marked with red ink ; yellow pigment used for corrections ; white chalk also used ; folios numbered in both the margins ; text in the middle with the commentary above and below it ; edges slightly moth-eaten ; complete.

Age.— Fairly old.

Author (of the text.) — Rūpa-goswāmin.

„ (of the com.) — Not mentioned.

Begins— (text) fol. 1^b

श्रीकृष्णाय नमः ।

सुधानां चांद्रीणामपि मधुरिमोन्माददमना-

दधानाराधादिप्रणयघनसरैः सुरभितां ॥

समंतात् संतापोद्गमविषमसंसारसरणी

प्रणीतां ते तृष्णां हरतु हरिलीला शिखरिणी ॥ १ । etc.

Begins.— (Com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ तैर्दर्शनीयावयवैरुदारविलासहासेक्षितवामसूक्तै

हृतात्मनोहृतप्राणांश्च भक्तिरनिच्छतो मे गतिमन्मो प्रयुःकः(?)

इति श्रीभागवतीय पद्यनिबद्धप्रसिद्धार्थक तत् शब्दनिर्दिशै-

यैरेव दर्शनीयावयवो दारविलासादिभिर्हृतमनः । etc.

fol. 17^b वेणुनादविलासो नाम प्रथमोऽङ्कः ॥ १ ॥fol. 33^a मन्मथलेखो नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 100^b

किं च

अंतः कंदलितादरः etc. up to नाटकं गोकुलेकृतं ॥

as in No. 216.

followed by शांतश्रियः परमा भागवताः समंताद्वैगुण्यपुंजमपि सद्गुणतां
नयंति ॥ दोषावलीमपरितापि तया मद्नि ज्योतींषि विष्णुपदभांजि विश्रुवयंति
॥ १४८९ ॥ अत्र ग्रंथे श्लोकसंख्या ॥ २१७ ॥ श्रीराधाकृष्णौ जयजयः ॥

Ends.— (com.) fol. 100^b

यशोदा माता यस्य हंत हर्षे हे राधिकारूपमाधविकायाः मधोवसंत-
स्वरूपं साधीयान् साधुतरः अतिशयतरो वा ॥ १९ ॥ १०० ॥ रामाय नमः ॥
॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ नंदानवं सिंधुरा अष्टौ बाणाः पंच इंदुरेकः ॥ एव-
मंकस्य वामा गतिरित्यनुसारेण ज्ञेया अंकाः ॥ १५८९ ॥ समाप्तश्चायं वि-
दग्धमाधवः ॥ श्रीराधाकृष्णौ जयजयः ॥ गोपीनाथजीसाहायः ॥

References.— See No. 216.

विद्धशालभाञ्जिका

Viddhaśālabhañjikā

No. 219

168.
1882-83.

Size.— 10 in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves ; 12-13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-
writing small, but clear and legible ; borders ruled in
double red lines ; red pigment used ; additional portion in
the margins ; left-hand edges slightly worn out ; last leaf
slightly torn ; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Rājasekhara.

Subject.— The drama is based upon the love story of the king of the kerala country and Mrgāṅkāvali, daughter of candra-varman, king of Lāṭapura.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कुलयरुरबलानां केलिदीक्षाप्रदाने परमसुहृदनंगो रोहिणीवल्लभस्य ॥

अपि कुसुमपृषत्कैर्देवदेवस्य जेता जयति सुरतलीलानाटिका सूत्रधारः ॥ १ ॥

नायंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ न जाने कः पुनरयं श्रीयुवराज
परिषदादेशः ॥

सू० ॥ आकर्ण्य यायावरेण दौहित्रिणा केविराजशेखरेण विरचितायां विद्व-
शालभञ्जिका नाम्न्या नाटिकायां वस्तूपक्षेपो गीयते ॥ विभाव्य ॥ तन्मन्ये
तदभिनये श्रीयुवराजदेवस्य परिषदा देशस्तदहमपि महामन्त्रिणो भागुरायणस्य
प्रतीककृत्या शिष्यैर्विहितनाम्नोतिवासिनो हरदत्तस्य भूमिकां संपादयामि ॥ etc.

fol. 7^a प्रथमोक्तः

fol. 11^a द्वितीयोक्तः

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

पुनर्नेपथ्ये ॥ ये पूर्वं यवसूचिसूत्रसुहृदो येकेत ॥ etc.

References.— Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 573^a
ii, 135^b; iii, 129^a.

Cf. I. O. Cat. pt. VII, No. 4164 and A. B. Keith (I. O. Cat.) No. 7383; also see Mad. Des. Cat. Vol. XXI, No. 12680 for described Mss.

A. B. Keith— Sanskrit Drama, pp. 232, 234, 235.

Published at Poona, 1886 and trans. by L. H. Gray, J. A. O. S. xxvii, 1ff.

विद्धशालभाजिका

Viddhaśālabhāṇjikā

No. 220

516.
1887-91.

Size.— $7\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 49 leaves ; 10-12 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing legible but not quite clear ; borders ruled in double black lines ; folios considerably damaged ; worn out and moth-eaten ; complete.

Age.— The Ms. appears to be very old.

Author.— Rājāśekhara.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीरस्तु ॥

कुल्युरुरबलानां etc. as in No. 219.

fol. 12^b प्रथमोक्तः ॥fol. 21^b द्वितीयोक्तः ॥ ॐ ॥ श्री ॥Ends.— fol. 49^a

तथापीदमस्तु ॥

वामांगं पृथुलस्तनस्तबकितं यावद्भवानीपते—

लक्ष्मीकंटकरग्रहव्यसनता यावच्च दोष्णां हरेः ॥

यावच्च प्रतिसामसारणविधिव्यग्रौ करौ ब्रह्मण—

स्थेयासुः श्रुतिसुकिलेह्यमघवस्तावत्सतां सूक्तयः ॥ १ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । चतुर्थोक्तः ॥ १ ॥

References.— See No. 219

विद्यापरिणय

Vidyāparinaya

No. 221

785.

1886-92.

Size— 11 $\frac{3}{8}$ in. by 5 $\frac{2}{8}$ in. ; 12 $\frac{1}{8}$ in. by 6 in.

Extent.— 47 leaves ; 12 lines to a page , 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; no border-lines for folios ; red pigment used ; edges of some folios slightly worn out ; complete.

Age.— Samvat 1915.

Author.— Ānandarāyamakhī.

Subject.— An allegorical drama the plot of which is the marriage between the Jivātman and Vidyā.

Begins.—fol. 1^a

ॐ ॥ सत्यज्ञानसुखाद्वयोपि बहुधा रूपाणि विभ्रञ्जिरा-
दप्रज्ञेयविलासवैभवनिजाविद्याविधेयीकृतः ॥
आनन्दान्विषयोदिताननुभवं भूयः स्वया विद्यया
प्रश्लिष्टः परमार्थभोगमुदितः पायादुमायाः पतिः ॥ १ ॥

... ..
नांथंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ मारिष इतस्तावत् ॥
प्रविद्य परिपार्श्विकः ॥ भाव एषोस्मि ।

... ..
परिपार्श्विकः । कं पुनः प्रबंधमवलंब्य ॥

सूत्र० । नन्वस्ति मम वशे सकलशमधनजनहृदयानंदसमुद्घाटकं
विद्यापरिणयनं नाम नवीनं नाटकं ॥

परिपार्श्विकः । कस्तस्य प्रबंधस्य कविः
॥ सूत्र ॥ विद्वत्कविकल्पतरुरानंदरायमखीः ॥ etc.

fol. 9^b विद्यापरिणये नाटके प्रथमोक्तः समाप्तः ॥fol. 12^b विद्यापरिणये द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥Ends.— fol. 47^b

तथापीदमस्तु ॥

अस्तु स्वस्ति जगत्रयाय जगतीं रक्षंतु भूमीभुजो
धर्मेणैव यथा भवंतु सुखिनः सर्वेऽपि गोब्राह्मणाः ॥
पर्जन्यास्त्रमस्त्रक्रमेण जगतश्चक्रं तदा वर्ततां

विद्वांसो विजयी भवन्तु भगवद्भक्त्या त्रयी वर्द्धतां ॥ ३७ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमौकः समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

सं. १९१५ का

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 574^b; ii, 136^a; iii, 121^b.

Cf. Mad. Des. Cat. vol. XXI No. 12682.

Printed in Kāvya-mālā Series.

विवेकचन्द्रोदय

Vivekacandrodaya

No. 222

31.

1872-73.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 32 leaves; 6 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and single yellow lines; edges slightly moth-eaten; yellow pigment used for corrections; marginal notes fol. 6 repeated; complete.

Age.— Satvat 1819; Śaka 1685.

Author.— Śiva.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरस्रुतियुतदानगंधलभ्यद्भुंगालिश्रुतिततिगीतचित्रकीर्तिः ।

सेव्यश्रीरभिमतसिद्धये सुरैर्यः सस्तान्नः सकलसुखाय सिंधुरास्यः । १ ।

नायंते सूत्रधारः ॥ भो भो विदग्धाः शृणुत सावधानाः । अद्य खलु

महाराजाधिराजेन समाहूय समादिष्टोस्मि श्रीमता भूपालेन । यद्वयं श्रीमद्भगवद्गुणानुवादपूर्वकं राजनीत्यनुगतधर्मशास्त्रानुसारिणा नाटकीयप्रबंधेनानुरंजनीया इति । तदधुना शैलपुंगवानाहूय नेपथ्यसाधनानि विधाय श्रीरुक्मिणीहरणकौतुककथाप्रस्तावशालिना विवेकचंद्रोदयनाम्ना नाटकीयप्रबंधेनानुरंजयितुं सज्जनसमाजं नृपतिलकं च प्रवृत्ताः स्मेति नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ ॥ भो भो कुशीलवाः सज्जी भूयेहागच्छन्तु ॥ etc.

fol. 6^a इति रुक्मिण्याहरणे नाट्ये विवेकचंद्रोदये नाम्नि प्रथमोक्तः शिवरचिते
कारिते वृत्तः ॥ ॥ इति कथामुखप्रस्तावशाली प्रथमोक्तः ॥ ॥ १ ॥

fol. 14^b इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.-- fol. 22^a

अस्तु स्वस्ति महीभुजे परिजनाः संतु प्रसन्नाननाः
संतुष्टाः सदनं प्रयांतु गुणिनः शंसंतु संतः कृति ।
श्रीताट्टकश्रितरुक्मिणीपरिणयक्रीडाकथाऽभिख्यया
सख्याऽलिंग्य सरस्वती शिवकवेः सानंदमाक्रीडतां । १ ।

कथां भरतशास्त्रीयनाट्यसंदर्भगर्भितां ।

प्रदर्शयतीतर्दधेऽभीक्ष्णं पश्यतामैव्रजालिकः ॥ २ ॥

ततो निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ॥ इति रुक्मिण्याहरणे नाट्ये
विवेकचंद्रोदये नाम्नि तुर्योक्तः शिवरचिते कारिते वृत्तः ॥

॥ संपूर्णं श्रीगुरोः कृपया ॥

On the fly leaf—

विलसति शके मंदातंकाधिकोदक वर्तके
जगति जयतींद्राभे मा जिति क्षितिपोत्तमे ।

कलिमलभिदे कृष्णक्रीडाकथोत्कटनाटकं

कविवरपदाब्जेषु न्यस्तं शिवेन विशुद्धये ॥ १ ॥

संवत् १८१९ शके १६८५ मंदातंकाधिकोदक इति

इति श्रीविवेकचंद्रोदय नाम नाटिका

॥ अथ शकुंतलाख्यनाटिकायाः मंगलाचरणश्लोकप्रारंभः ॥

Then follows the verse या सृष्टिः etc. from शाकुंतल.

On fol. 1^a we have—

अथेयं विवेकचंद्रोदया नाम्नी नाटिका ॥ श्री ॥

श्रीगुरुचरणारवि (विं) दकमलसरोजयोजयति ।

असुमहं पुरः पश्यसि देवदारुं पुत्री कृतेशौ वृषभध्वजेन

यो हेमकुंभस्तनविश्रतानां स्कंदस्य पातुःपयषां रसज्ञः

References.— Aufrecht refers to this Ms only.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 223

492.
1899-1915.Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 54 leaves ; 9 lines to a page ; 45-50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; marginal additions on several folios ; colophons marked with red pigment ; white chalk used for corrections ; complete.

The Ms. is written by one Tṛyambaka.

Age.— A Modern copy.

Author.— Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Subject.— A well-known drama by Bhaṭṭa Nārāyaṇa in six acts. Draupadī vowed never to tie her hair until the insult, she suffered at the hands of Duśśyāsana was avenged. Bhīma killed Duśśāsana and Draupadī braided her hair with his blood. The drama is based upon that incident.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥
निषित्थैरप्येभिर्लुलितमकरंदो मधुकरैः
करैरिंदोरंतः छुरित इव संभिन्नमुकुलः
विधत्तां सिद्धिं नो नयनसुभगामस्य सदसः
प्रकीर्णः पुष्पाणां हरिचरणयोरंजलिरयं ॥ १ ॥

... ..

नांचंते सूत्रधारः ॥ अलमतिप्रसंगेन ॥
श्रवणांजलिपुटपेयं विरचितवान् भारतामख्यममृतं यः ॥
तमहमरागममृष्टं लृष्टद्वैपायनं वंदे ॥ ७ ॥
तद्भवंतः परिषदग्रेसराः विज्ञाप्यं नः किंचिदस्ति ॥
कुसुमांजलिरपर इव प्रकीर्यते काव्यबंध एषोत्र ॥
मधुलिह इव मधुबिंदून्विरलानपि भजत गुणलेशान् ॥ ८ ॥

तदिदं कवेर्भृगुराजलक्ष्मणो भट्टनारायणस्य कृतिः वेणिसंहारं नाम
नाटकं प्रयोक्तुमुद्यता वयं ॥ तदत्र कविपरिश्रमानुरोधाद्वा उदात्तकथावस्तुगौर-
वाद्वा नवनाटककुतूहलाद्वा भवद्भिरवधानं दीयमानमभ्यर्थये ॥ etc.

fol. 7^b इति वेणीसंहारनाम नाटके प्रथमोक्तः ॥

fol. 16^b इति वेणीसंहारनाटके द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 54^a

तथापि प्रीतश्चेद्भगवांस्तदिदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ॥

अरुपणमन्तिः कामं जीवाज्जनः पुरुषायुषं

भवतु च भवद्भक्तिर्द्वैधं विना पुरुषोत्तमे ॥

दयितभुवनो विद्वद्भुर्गुणेषु विशेषवित्

सततसुकृतीभूयाद्भूषः प्रसाधितमंडलः ॥ ४५ ॥

इति वेणीसंहारनाटके षष्ठोक्तः ॥ ॥ इदं नाटकं व्यंबकेन स्वहस्तेन
त्रियास्थाने वर्षाकृतौ भाद्रपदे सिते सप्तम्यायां प्रथमे यामे मंदे लिखितं समा-
प्तिमगमत् ॥

References.— (1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, 603^b; ii 144, 227^a; iii, 126^b.

Descriptive Catalogues :— I. O. Cat. Pt. VII Nos. 4171-
72; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. Nos. 12691-4; A. B. Keith
(I. O. Cat.). Nos. 7384-6 and 8195. etc.

Cf. Keith's Sanskrit Drama, pp. 212-19.

(2) Printed Editions :— Ed. Nirṇaya Sagar Press Bombay
with the comm. of जगद्धर; ed. by B. T. Dravid with notes;
Sanskrit comm. बालबोधिनी by अप्पाशास्त्री राशिबडेकर and Eng.
notes by Prof. K. N. Dravid; Ed. by M. R. Kale; trans.
S. M. Tagore, Calcutta, 1880. etc.

वेणीसवरण

Veṇīsānvarana

No. 224

352.

1884-86.

Size.— 9 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा; hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion; folio 1 missing; almost complete.

Age.— Samvat 1703; Śaka 1568.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

...व नाटक कृतहलादुदात्तकथावस्तुगौरवाच्च ।

भवद्भिरवधानं दीयमानमभ्यर्थये । etc.

fol. 7^a वेणीसंवरणनाम्नि नाटके प्रथमोऽंकः ॥ १ ॥ छ ॥

fol. 15^a इति... .. द्वितीयोऽंकः ॥ २ ॥

Ends.-- fol. 52^a

प्रसन्नतरश्चेद्भगवान् तदिदं भवतु ।

अकृपणमतिः etc. up to प्रसाधितमंडलः । ४२

as in No. 223

followed by

इदं च विदग्धविवेकदुर्मनसा प्रलपितनेन कविना ।

काव्यालापसुभाषितव्यसनिनस्ते राजहंसा गताः ।

तागोष्ठ्यः क्षयमागता गुणलवञ्छाद्यः प्रवादः सतां ।

सालंकारसप्रसन्नमधुराकाराः कवीनां गिरः

शांतिं प्राप्नुवन् दुर्जनगणो वाक्याटवी सांप्रतं ॥ ४३ ॥

इति निःक्रान्ता सर्वे ॥ छ ॥ इति वेणीसंवरणनाम्नि नाटके षष्ठोऽंकः

॥ छ ॥ ॥ समाप्तं चेदं कविमृगांकभट्टश्रीनारायणस्य कृतिरभिनवं वेणी-

संवरणनाम नाटकं ॥ छ ॥ ॥ संवत् १७०३ वर्षे शाके १५६८ प्रवर्त्त-

माने अश्वनमासे कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां तिथौ भौमवासरे राजनगरस्थितेन

हरजिदाख्येन वेणीसंवरण नाम नाटकं लिखितं स्वावलोकनाय तथा; परो-

पकृत्यै ॥ ग्रंथाग्रं १३२२

प्रथम अंक पत्र ६

द्वितीय अंक पत्र ८

तृतीय अंक पत्र १०

चतुर्थ अंक पत्र ६

पंचम अंक पत्र ८

षष्ठ अंक पत्र १४

सर्व पत्र ग्रंथना ५२

॥ वेणीसंवरण नाटक पत्र ५२ संपूर्ण ॥ अंक ६ ॥ छ ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंवरण

Veṇīsaṁvaraṇa

No. 225

434.

1892-95.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 72 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with **पृष्ठमात्रा**s ; old in appearance ; hand-writing small, legible but not quite clear ; borders ruled in double black lines ; red pigment used for colophons ; fol. 52 completely blank ; complete.

Age.— Śaṁvat 1475.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जयति स नाभिर्जगतां स्वनाभिरन्त्रोद्भवजगद्बीजः ।

दामोदरो निजोदरगह्वरनिक्षिप्तजगदंडः ॥ १ ॥

अपि च ॥

जयति स भगवान्कृष्णः शेते यः शेषभोगशय्यायां ।

मध्ये पयः पयोधरेपर इवाम्बुनिधिः कृष्णः ॥ २ ॥

...

नांघते सूत्रधारः etc. as is No. 223.

fol. 10^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 19^b इति द्वितीयोऽंकः ॥

Ends—fol. 71^b

तथापि etc. up to प्रसधितमंडलः ॥ as in No. 223

followed by कृष्णः ॥ ॥ एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ पष्ठोङ्कः ॥

समाप्त वेणीसंवरणं नाम नाटकं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

यादृशं पुस्तके दृष्टं । तादृशं लिखितं मया ।

यदि शुद्धमशुद्धं वा । मम दोषो न दीयते ॥

संवत् १४७५ वर्षे मार्गशुदि वेणीसंवरणं नाम । नाटकं लिखितं मया

पंचसप्ततमे वर्षे मार्गशीर्षे ढरे दिने

भगोवारेग्निनक्षत्रे ॥ द्वीप (?) संज्ञके ॥ १ ॥

संवत् १४७५ वर्षे मार्गशीर्षे शुदि ११ सुके*... ..

जय हरविजय राज्ये ॥ आमात्यस्य यं पंच*... ..नाकस्य ॥

आत्मपठनार्थं परार्थं च । वेणीसंवरणं नाम नाटकं लेख्यं चक्रे ॥ मंगलं

भगवान् विष्णु ॥ मंगलं मधुसूदन ॥ मंगलं पुंडरीकाक्ष ॥ मंगलायतनो हरिः ॥

References.— See No. 223.

* Letters cannot be deciphered.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 226

519.

1887-91.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 78 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; hand-writing clear legible and uniform ; some folios have yellow appearance ; fol. 14 missing ; almost complete.

Age.— Samvat 1858.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 9^a प्रथमोऽंक ॥ छ ॥

fol. 21^a द्वितीयोऽंक ॥

Ends.— fol. 79^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठ्योक्तः ॥ समाप्तमिदं वेणी-
संहार नाम नाटकं ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १८५८ सन १२०८ कुआर(?) वदी
२ सुकः जादसं पुस्तकं दष्टा तादृशं लिप्यतं मया अतिसुधममसुधन च वा म
दोस न दीयते ॥ रामसरनकाएस्थ ॥ जैतपुरामे वागे स्वरिभवानिजिको निकटः
शुभः श्रीरामचंद्राय नमः ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 227

214.

Viśrāma (i).

Size.— 13 $\frac{1}{10}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 47 leaves ; 9 lines to a page ; 50-52 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī cha-
racters ; handwriting small but beautiful, clear, legible, and
uniform ; borders ruled in double red lines ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins;—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 7^a प्रथमोक्तः

fol. 13^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 47^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः as is No. 223

followed by ॥ कृष्णः ॥ एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठ्योक्तः ॥ मृगराज-
लक्ष्मणभट्टनारायणकृतं चेदं ॥ ॥ वेणीसंहारनाटकं संपूर्णं ॥ श्री-
कृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंवरण

Venīsaṁvarana

No. 228

71.

A. 1879-80.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 35 leaves; 16-17 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्टमात्रा; old in appearance; hand-writing small but clear and legible; red pigment used; edges of some folios worn out; complete.

Age.— Samvat 1532.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins,—fol. 1^b

॥ श्रीगणपतिर्जयति ।

कालिंदीजलकालकालिकुलक्रीडाविनाशैषिणा

दुष्टारिष्टकठोरकंठवलना विश्लिष्टकं...ज ॥

रोहत्केशिकिशोरदंतपदवी कृष्टेन पुष्पातु वो

दोष्णादुद्धरदैत्यदर्पदलनद्वारेण दामोदरः ॥ १ ॥

... ..

नायंते सूत्रधारः etc. as in No. 223.

fol. 5^b इति श्रीवेणीसंवरणनाटके प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 11^b इति... .. द्वितीयोऽङ्कः ॥ ७ ॥Ends.— fol. 35^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलं ॥ ४७ ॥

as in No. 223.

followed by कृष्णः । एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इति श्रीवेणीसंवरणनाम्नि नाटके भट्टनारायणकृतौ षष्ठोऽङ्कः ॥ ७

शुभं भवतु एवमस्तु स्वस्ति संवत् १५३२ वर्षे शाके १३ भाद्रपदे शुक्लपक्षे ।

एकादश्यां । बदरणावसतिः उदीचज्ञातीय श्रीधरतनुजनिः विद्वज्जनचरणसरोज

मकरंदोपनीवी नृसिंहः स्वाथे परोपकृत्यै च यशसे वेणीसंवरणं नाटकं

लिलिखे । चिरं नंदतु ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Venīsaṁhāra

No. 229

485

1895-1902.

Size.— 11 $\frac{1}{10}$ in. by 5 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 56 leaves; 13 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible but not uniform and sometimes not quite clear; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; fol. 2 considerably damaged; almost every folio more or less moth-eaten, complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1₄

श्रीगणेशाय नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 10^a इति वेणीसंहारनाटके प्रथमोऽङ्कः ॥fol. 18^b (द्वि)तियोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 56^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमण्डलः ॥

as in No. 223.

followed by वासु. ॥ एवमस्तु ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

इति षष्ठोऽङ्कः ॥ इति महाकविश्रीभट्टनारायणविरचितं वेणीसंहारं

नाम नाटकं संपूर्णम् ॥ छ छ

References.— Same as in No. 223.

वेणीसंहार

Venīsaṁhāra

No. 230

71.

1871-72.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 70 leaves; 10-12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; edges of some folios worn out ; complete.

Age.— Śaṁvat 1747.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 9^b प्रथमोः ॥

fol. 19^b द्वितीयोः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 70^a

प्रीतश्चेद्भगवान् तदिदमस्तु भरतवाक्यं

अरुणमतिः etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223.

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोः ॥

इति श्रीनारायणभट्टविरचितं वेणीसंहरणं नाम नाटकं समाप्ते ॥

संवत् १७४७ वर्षे अश्विनवदि ९ । चंदे नागपुरस्थितेन... अध्ययनार्थं भल्लपुर-
कृतनिकेतनेन भट्टश्रीयदुरामात्मजेन देवराजेणालेखि पुस्तकमिदं

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No 231

792.

1886-92.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in by 4 in.

Extent.— 19 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in single black lines ; edges of folios worn out.

•• The Ms. contains acts 1 and 2 and some portion of the 3rd act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhatta Narāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीउमापतये नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 7^b इति प्रथमोक्तः ॥

fol. 15^b द्वितीयोक्तः समाप्त ॥ छ ॥

Ends.— (abruptly) fol. 19^b

किं तातस्य दुरात्मना परिमुषमस्तु

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 232

791.

1886-92.

Size.— 9 $\frac{2}{3}$ in. by 4 in.

Extent.— 73 leaves; 8-9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in single and double black lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; folio No. 8 repeated; complete.

Age.— Samvat 1799.

Author.— Bhatta Narāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 10^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥ ॥ छ ॥

fol. 20^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 72^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223

followed by कृष्णः ॥ एवमस्तिवति निष्क्रान्ताः सर्वे पक्षोक्तः ॥ मगराज-
लक्ष्मभट्टनारायणकृतं चेदं ॥

॥ घलां ग्रामस्थित अध्यारूजयशंकरेण लिखितमिदं वेणीसंहारनाम-
नाटकं ॥ संवत् १७९९ ना मार्गशीर्षे सित ११ एकादश्यां समाप्तमगात् ॥
श्री ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇīsaṁhāra

No. 233

491.

1899-1915.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 45 leaves ; 10 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; all the folios moth-eaten ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

गणपति पाहि मां दीनं ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 6^a प्रथमोक्तः

fol. 12^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 45^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः as in No. 223.

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः समाप्तमिदं वेणीसंहारं
नाम नाटकं ॥ ॥ श्रीरामकृष्णाय नमः ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

Veṇisaṃhāra

No. 234

490.
1899-1315Size.— 11 in. $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 65 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled with triple black lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; almost all folios worn out and moth-eaten ; fol. 62 missing ; fol. No. 14 repeated ; fol. 64 considerably damaged ; fol. 1 and fol. 65 pasted with paper slips ; almost complete.

Age.— Samvat 1710.

Author.— Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरर्थेभि etc. as in No. 223

fol. 8^b प्रथमोक्तः ॥fol. 17^b द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 65^a

तथापि प्रीतश्चेद्भगवांस्तदिदमस्तु भरतवाक्यं ।

अकृपणमतिः etc. up to प्रसाधितमण्डलः । as in No. 223

followed by एवमस्त्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः ॥ मृगराजलक्ष्मी
नारायणभट्टरचितं वेणीसंहारं नाम नाटकं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥ संदत्

१७१० वर्षे पोससुदि १ दीतवारदेने पुस्तकं लषायीतं भटवीसुनाथलषितं
जोसीमकु तस्य पुत्र रघुनाथेन लषि...ग्राममध्ये वास्तव्यं ॥ छ ॥ सुभं भवतु ॥

॥ छ ॥ राम ॥ ॥ छ

References.— See No. 223.

वेणीसंहारटीका

Venīsaṁhāratikā

No. 235

493.

1899-1915.

Size.— 12 $\frac{1}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 31 leaves; 12-13 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing legible and uniform but not quite clear; borders ruled in two double black lines; folios are extremely moth-eaten and many letters have disappeared; left-hand edges of the first three folios are considerably injured; red pigment used for colophons of every act; folio 31 pasted with paper-slips; complete; the Ms is very incorrect.

The last few verses at the end give the geneology of the commentator.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jagaddhara.

Subject.— A commentary on Venīsaṁhāra by Jagaddhara.

Begins.— fol. 1^b

...णेशाय नमः ॥

कंठस्थाहिमणीविभूषिततन् राजजटापल्लवो
हृष्यन्मालिसू(सु)धाकरैककुसुमस्तत्पञ्चशाखाश्रयः ।
स्थासा(सु)मै फलदस्तु...माधिकं गौरीमुखेदु इ(द्र)व—
त्पीयूषद्रवपानदोहदयशात्कल्पदुमत्वं वहन् ?
गुरूपदेशमासाय विभाव्य निपुणां हृदो
श्रीजगद्धरधीरेण टिप्प(णी) क्रियते शु(भा) २ etc.

fol. 9^a प्रथमोक्तः ॥fol. 13^b द्वितीयोक्तः ॥Ends.—fol. 31^b

टीकेयं विमलाङ्गं नेव रहिता दोषै(रशेषै)तरत-
स्तामेतामधिकभूषयन्तु कतिम(न)स्तेभ्यो नमः सर्वदा ।
यदि भवति मदीयग्रंथमध्ये प्रमादः
क्वचिदपि स महिस्ता(म्ना) शोधनीयो महद्भिः
स्खलति गमनकारी प्रायशो नात्र चित्रं
भवति, यः ग्रहस्तालंनोपि प्रकारः ॥

असूत यं.....युणीशो नानागुणाह्वया दमयन्ति कापि
जगद्धरं तस्य कृतौ व्यरंसीत्पश्येमको वरदिप्पने(णे)त्र ॥
इति महामहोपाध्यायधर्माधिकारि श्रीजगद्धरकृतौ वेणीसंहारटीका-
यां षष्ठोऽंकः समाप्तः ॥ शुभमस्तु शंकरप्रसादात्(त्)

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 603; ii
144^a, 227^a. For other Mss of this commentary. cf. Mad.
Des. Cat. Vol. XXI No. 12695 and also I. O. Cat. Part
VII, No. 4173.

Published by the Nirnay Sagar Press, Bombay.

वेणीसंहार
(प्राकृतछाया)

Veṇīsaṁhāra
(Prākṛtachāyā)

No. 236

469.
1887-91.

Size.— 10½ in. by 3¾ in.

Extent.— 8 leaves; 10 lines to a page; 50-52 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing legible but not quite clear; edges of folios worn out; red and yellow pigment used; borders ruled in double black lines.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्प्राकृतमतिगहनं वेणीसंहारनाटकस्थिति तत्
विब्रियते मरवाण्या वाण्याः पदपंकजं नत्वा ॥ १ ॥

समाश्वासितु भर्तृपत्नी अपनेष्यति ते मन्थुं
नित्यं सुबद्धकुरुवैरः कुमारभीमसेनः ॥ etc.

fol. 2^a प्रथमोऽंकः ॥

fol. 3^b द्वितीयोऽंकः ॥

Ends.—fol. 8^b

द्रौ. महाराज किमिदं वर्त्तते नाथ स्वयं किल मे केशाः संयमितव्याः
न युक्तं ॥

षण्मतनाटक

Ṣaṇmatanāṭaka

No. 237

437.
1892-95.

Size.—11 $\frac{2}{5}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.—38 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.—Thin country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; fol. 16 half-blank ; yellow pigment occasionally used for corrections ; complete.

Age.—Does not appear to be very old.

Author.—Jayantabhṭṭa.

Begins.—fol. 1^b

॥ एर्ष ० ॥

तद् ब्रह्म वः क्रमविनश्यनाद्यविद्यमुद्योततां स्फुरदमंदनवाभिनंदम् ।
संचित्यराद्धतरणोन्मुख एव यत्र शाम्यंति कांतविषयांतरभोगवांछाः ।
नांयंते सूत्रधारः

...मारिष । भगवन्मुनिनोपदिष्टे दशरूपकप्रयोगे किल कृतश्रमा वयं अद्य
चात्र भवतः शैशव एव व्याकरणविवरणाद्वृत्तिकार इति प्रथितापरनाम्नो
भट्टजयंतस्य शिष्यपरिषदाहमाज्ञप्तो यथास्मद्गुरोः कृतिरभिनवमागमडंबरं
नाम किमपि रूपकं प्रयोक्तव्यमिति

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 17^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.—fol. 38^a

आर्य । धैर्यराशे तदेहि वयमपीदानीं यथा दृतं स्वामिने निवेद्यामः
॥ छ ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे । चतुर्थोऽङ्कः ॥ समाप्तं ॥ संपूर्णं ॥ ॥ श्री ॥

References.— This is the only Ms recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum iii, 141^a.

सान्द्रकुतूहल

Sāndrakutūhala

No. 238

365.
1884-85.

Size.— 14 $\frac{1}{8}$ in. by 5 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 10 lines to a page ; 55 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; complete.

Age.— Samvat 1943.

Author.— Kṛṣṇadatta.

Subject.— A prahasana in four acts.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रजगोपवधूरहस्करं चरणांभोजजुषा महस्करं
यदुवंशमहायशस्करं हरिमीडे नवनीततस्करम् १
वंदे श्रीमत्सप्तसतिननया रोधःस्थलीगोकुल-
ग्रामांतर्गतनंदगोपधवलप्रासादवाह्यांगणे
निःशं(कं)निजबालकेलिरचनायोग्यैर्व्यस्यैः समं
नृत्यंतं ब्रजवासिचंद्रवदना प्रस्तोभितं माधवम् २ etc.

fol. 8^b इति श्रीमत्सान्द्रकुतूहलनाम्नि नाटके कविकृष्णदत्तकृते प्रथ-
मोऽंकः पूर्तिमैत

fol. 12^b इति... ..द्वितीयोऽंकः समाप्तिमगच्छत्

Ends.— fol. 23^a

दोषाकरोपापसंभाषणेन स्वयं पापिष्ठो भवति उक्तं च कथापि खलु पापा-
नामलमश्रेयसे यत इति भणित्वा सर्वे निःक्रान्ताः इति श्रीमद्विद्वज्जमनोरंजन-
सांद्रकुतुहलनाम्नि प्रहसनकविकृष्णदत्तकृते चतुर्थोऽङ्कः पूर्तिमैव

विद्वन्मनोरंजनकृत्कवित्वं चतुर्भिरङ्कैः परिशोभमानं

सन्नाटकं सांद्रकुतुहलाख्यं चकार कीर्त्यै कविकृष्णदत्तः १

यस्यास्ते वाग्जडेति प्रथितजनपदेन्नामठियाख्यखेटो

यं माता नन्ददेवी तनयमजनयच्छ्रीसदारामभर्तुः

साहस्रौदीच्यजातिय इह सुविदितो डालवाणीयजोशी-

त्याविख्यातावटंको जयति कृतिरियं कृष्णदत्तस्य तस्य २

प्रथितजनपतेऽधुद्वाग्जडेत्याख्यया यो

द्विजवररघुरामन्नामठियाख्यखेटे

कृतजनकविशेषो डालवाणीयजोशी

त्यभिलसदवटंकः ख्यातकृष्णात्रिगोत्रः ३

समुदजनि सहस्रौदीच्यजातेस्तनूजो

द्विकृतपपितृविशेषस्तस्य पीताम्बराख्यः

विविधगुणगणाढ्यो लोकमान्यो मनस्वी

सुगमनिगममार्गः सद्गृहस्थाग्रगण्यः ४

अभवदचलदासस्तस्य पुत्रो महीया-

नकृतपितृविशेषो बालपनष्टात्मतातः

अपर इह कनीयानौकुलाख्यस्तु हित्वा-

पितृगृहमथ गंगापारवासं चकार ५

त्रितयमभवदस्य ज्यायसो देहजानां

प्रथमजशिवरामं श्रीसदाराममध्यं

तदनुजरणछोडं त्रिध्वमीषु प्रगल्भः

कृतजनकविशेषः श्रीसदाराम आसीत् ६

अभवत्त्रितये च यो महीयान्शिवरामो विधियोगतोऽनपत्यः

रणछोडसुतौ वभूवतुर्द्वौ रघुनाथाभिधरामचंद्रसंज्ञौ ७

द्वितयमभवदस्य श्रीसदारामनाम्नः

कृतजनकविशेषं पुत्रयोर्वृत्तिसाध्वोः

गिरिवधरदासः कृष्णदत्तो महीया-

नितरतदुनुजन्मा कानजीख्यातनाम ८

अभवत्तनयोस्य सन्मतिगिरिधारीत्यभिधानवान्कृती

पुरतोपि भवत्वनारतं मम वंशो भुवि पुत्रपौत्रवान् ९

श्रीरस्तु वाग्जडशब्दस्यार्थो विधीयते
 जनवाक् जडा भवति यत्प्रतापतः
 स च वाग्जडोर्थमिति यः समासजं
 अपहाय वाचि जड इत्यनेकधा कथयत्यतद्गुणविदो द्विषत्तया १०
 नवांवराष्टापदभूषिता समा मा माधवो निर्मलपक्षसंयुतः
 एकातिथिश्रेष्ठतमासुमंगला तेनेन्वहं स्वां कृतितामिमामिह
 अयं श्लोको व्यर्थः संवत्सरपक्षेण भगवत्पक्षेण च संवत् १९४३ चैत्रशुक्ल
 द्वितीयायां तिथौ २ ज. भौम्यवासरे लिखितं नानुरामब्राह्मणदाधिककुलोत्पन्ने
 श्री(शु)भं भूयात् ॥

सीतास्वयंवर

Sītāsavyamvara

No 239

174.
 1882-83.

Size.— 8 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very
 old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ;
 borders ruled in three red lines ; red pigment used.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

आद्विपात्यरतोप्यमी नृपतयः सर्वे समभ्यागताः

कन्येयं कलधौतकोमलरुचिः कीर्त्तिश्च लाभास्पदं ॥

ना कृष्टं न च टंकितं न नमितं स्थानाच्च नोच्चारितं

केनापी दमहो महद्भुरिदं नीवी(वीं)रमृर्वितलं ॥ १ ॥ etc.

Fnds.— fol. 13^b

भग्ये क्षतेश्चापे पुलकितजनके कौशिके संप्रहृष्टे

सब्रीडे राजव्रं(वृं)दे व्रजति निजनिजं स्थानमप्राप्तकाले ॥

मालामाधत्तकंठे नृपतितनया कामिनिभिर्व्रता(तां)निः
 सत्रीडा लोकरभ्या सितमधुरमुखि तस्य सास्यद्विभूत्यै ॥ १७ ॥
 इति सीतास्वयंवरपूर्णं ॥ शुक्रतीर्थमध्ये व्यासबालमुकुंदात्मजेन
 दुर्लभरामेण लिखितोयं ग्रंथः ॥ आत्मपठनार्थं ॥ श्री ॥ छ छ ॥

हास्यचूडामणि

Hāsyacūḍamaṇi

No. 240

269.

1880-81.

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 13 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; square blanks in the centre of folios ; complete ; folios slightly moth-eaten.

The present Ms contains two acts while according to A. B. Keith the work has only one act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vatsarāja.

Subject.— A farce in two acts in which an Acārya styled Jñānaraśi and his pupil play many tricks and fooleries.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

कल्याणतितरंभुवः पृथुजटाजूटाय विस्तारिण—
 स्ते चूडाशशिनः शिरः सुरधुनीधारानुकाराः कराः
 यानुत्प्रेक्ष्यमदोष्मभारविधुरे मुंडारदंडं तृषा
 हेरंवे घटयत्यनारतमभ्रदुल्लासिहासोहरः २

अपि च भूयिष्ठाः परिरंभकेलिषु भुजाः सोत्कंठमालोकते
 नेत्राणि प्रचुराणि तुंबनविधौ भूयांसि वक्त्राणि ते

इत्थंभूरिवधूविलासघटना सज्जस्य का हन्तव—
 प्रोक्त क्रोधविसृज्येति शिवया स्मेरो हरः पातु वः २
 नायंते सूत्रधारः नभोऽवलोक्य अये विभातैव शर्व्वरी
 प्रतीचिमवलोक्य अहह समय एव सर्व्वे शोभते etc.

fol. 7^a प्रथमौकः

Ends.—fol. 13^b

तथापीदमस्तु

अवनिमवनिपालाः पालयन्तुप्रकामं
 विदधतु शुभवृष्टिं दत्तमोदाः पयोदाः
 भवतु भवतु लोकः शोकवैदेशिकात्मा
 रंजति र...णलेषा शेखरध्यानधन्यः ॥ छ ॥

कृतिरिय महाराजश्रीपरमर्हिदेवस्यामात्यस्य महाकवे श्रीवत्सराजस्य
 छ हास्यचूडामणिनामकं प्रहसनं समाप्तमिति ग्रंथाग्रं ३७२ श्री श्री

References.— See A. B. Keith : Sanskrit Drama, p. 265.

APPENDIX I

INDEX OF AUTHORS

N. B.—(1) Anonymous works are not included in this appendix.

(2) The numbers denote the Serial Nos. of the works described and not the pages.

Amareśvara : Dhūrtaviḍambana 86
Ānandarāyamakhī : Vidyāpariṇaya 221
Anantadeva : Kṛṣṇabhakticandrikā 59-64
Appayadikṣita : Vasumaticitrasena 212
Balabhadra Miśra : Com. on Mahānāṭaka 148-49
Bāṇabhaṭṭa : Pārvatipariṇaya 97
Bhāradvāja : Kāleyakutūhala 58
Bhāsa : Mantrāṅka Nāṭaka 132
Bhaṭṭa Nārāyaṇa : Veṇiśamhāra 223-34
Bhavabhūti : Mahāvīracarita 150-52
„ : Mālatīmādhava 153-156
„ : Uttararāmacarita 39
Bhavānīśaṅkara : Arthadīpikā, com. on Dharmavijaya 82-85
Bhūbhaṭṭa (?) : Aṅgadanāṭaka 1
Bhūdeva Śukla : Dharmavijaya 81-83
Dāmodara : Kaṁsavadha 42
Dhaneśvara : Yaśodarpaṇikā, a com. on Anarghyarāghava	... 18
Dhārānanda : a small com. on Mālatīmādhava	.. 162-63
Dharma, son of Parvateśvara : Narakāsuravadvayāyoga 90
Dharmasūri : Narakāsuravijaya 91
Dhūṇḍirāja : com. on Mudrārākṣasa 180-182
Gaṇeśa, son of Viśvanātha Dikṣita :—Ciccandrikā, a com. on Prabodhacandrodaya 113-116

Graheśvara : Mudrāḍipikā, a com. on Mudrārākṣasa 183
Hanumat, in the recension of Dāmodara Miśra :	
Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka	134, 136-142
Harṣa (Śrī) : Nāgānanda 92
,, ,, : Ratnāvalī 190-202
Jagaddhara : com. on Veṇīsaṃbhāra 235
Jagaddhara : com. on Mālātīmādhava of Bhavabhūti 157-161
Jagannātha : Vasumatipariṇaya 213
,, Son of Pitāmbara : Atandracandrikā 3
Jayadeva : Prasannarāghava 124-28
Jayantabhāṭṭa : Śaṇmatanāṭaka 237
Jinaharṣagaṇi : com. on Anarghyarāghava 17
Jyotirīśvara Kaviśekhara : Dhūrtasamāgama 87
Kadamba Rāmakṛṣṇa : Aditikuṇḍalāharāṇa 4, 5
Kālidāsa : Abhijñānaśākuntala 19-31
,, : Mālavikāgnimitra 166-67
,, : Vikramorvaśīya 214-15
Kāñcana : Dhanañjayavijaya 78-80
Kaśīrāja : Mukundānandabhāṇa 172-73
Keśavopādhyāya : Mudrārākṣasaprākṛtachāyā 184
Kṛṣṇadatta : Sāndrakutūhala 238
Kṛṣṇamiśra : Prabodhacandrodaya 98-112
Kṛṣṇapaṇḍita : Kāṃsavadha 40, 41, 43
Kṣemiśvara : Caṇḍakaūśika 65-69
Madhusūdana (Editor) : Hanumannāṭaka	
also called Mahānāṭaka 135
Mohanadāsa : Bhāvārthadīpikā, com. on Mahānāṭaka 143-146
Murāri, son of Vardhamāna and Tantumatī :	
Anarghyarāghava 6-8

Naracandrasūri, pupil of Maladhārī : Glossary on the drama Anarghyarāghava of Murārī 15-16
Nayacandra : Rambhāmañjarī 205
Nilakaṇṭha kavi : Kalyāṇasaugandhika 57
Pralhādanadeva Paramāra : Pārthaparākrama 94-96
Premarāja : Bhāṣya karpūrakusuma, com. on Karpūramañjarī of Rājaśekhara 51-52
Prthvidhara : Mṛcchakaṭikavṛtti 187-89
Rāghavabhaṭṭa : Arthadyotanikā, com. on Abhijñānaśākuntala 33-34
Rāghavendra-Sarasvatī : Kāvyaakaumudī, com. on Mahānāṭaka of Hanūmat Dāmodara Miśra 147
Rajaśekhara : Karpūramañjarī 46, 49, 50
„ : Karpūramañjarīnāṭikā 55
„ : Viddhaśālabhāñjika 219-20
Rāmadāsa Dikṣita : Prakāśa, a com. on Prabodha- candrodaya of Kṛṣṇamiśra 117-123
Ravidāsa : Mithyājñānakhaṇḍana 168-171
Rucipatyupādhyāya : com. on Anarghyarāghava 9-14
Rūpagosvāmin : Vidagdhamādhava 216-18
„ : Lalitamādhava 209-210
„ : Dānakelikaumudī 70
Śaktibhadra : Āścaryacūdāmaṇi 38
Sāmarāja Dikṣita : Dāmacarita 71
Śāṅkhadhara : Nāṭakamelana 88-89,
„ or Lāṭakamelananāṭaka	208
Śiva : Vivekacandrodaya 222
Śivajyotirvid : Muṇḍitaprahasana 174
Someśvaradeva : Rāmāyaṇa 207
Subhaṭa : Dutāṅgada 72-77

Trivikrama (ascribed to) : Pañcāyudhaprapaṇcabhāṇa	93
Vāmanācārya (?) : Karpūramañjarī	47
„ (?) : Rājaśekhara : Karpūramañjarī	48
Varada : Vasantatilaka (bhāṇa)	211
Vāsudeva : Com. on Karpūramañjarī of Rājaśekhara	53-54
Vatsarāja : Hāsyacūdāmaṇi	240
Viśākhadatta : Mudrārākṣasa	175-79
Viśvanāthacakravartin : Com. on Dānakelikaumudī	70
Yaśaścandra, son of Padmacandra, grandson of Dhanadeva : Mudritakumudacandra	.	186

APPENDIX II

INDEX OF WORKS

N. B.— The figures refer to the Serial Nos. of the works described and not to the pages.

Abhijñānaśākuntala, by Kālidāsa	19-30
„ — prākṛtachāyā	35-37
„ with Tīppaṇa	31
Abhijñānaśākuntalaṭippaṇa	32
Abhijñānaśākuntalaṭikā called Arthadyotanikā, by Rāghavabhaṭṭa	33-34
Aḍitikuṇḍalāharāṇa, by Kadamba Rāmakṛṣṇa	4-5
Anarghayarāghava, by Murāri, son of Vardhamāna and Tantumati	6-8
„ with com. by Rucipatyupādhyāya	9
„ with Tīppaṇaka, by Naracandrasūri, pupil of Maladhhāri	15
Anarghyarāghavaṭikā, by Jinaharṣagaṇi	17
„ by Naracandrasūri	16
„ by Rucipati Upādhyāya	10-14
„ called Yaśodarpaṇikā, by Dhaneśvara	18
Aṅgadanāṭaka, by Bhūbhaṭṭa	1
Aṅguliyaśāṅkavyākhyāna from Abhiṣekanāṭaka	2
Āścaryacūdamaṇi, by Śaktibhadra	38
Atandracandrikā, by Jagannātha	3
Bhāṇanāṭaka	129
Caṇḍakaśūka, by Kṣemīśvara	65-69
Dāmacarita, by Sāmarāja Dikṣita	71
Dānakelikaumudī, by Rūpagoswāmin with commentary by Viśvanāthacakravartin	70
Dhanāñjayavijaya, by Kāñcana	78-80

Dharmavijaya, by Bhūdeva Śukla	81
„ with com Arthadīpikā, by Bhavānīśaṅkara	82-83
Dharmavijayaṭīkā, called Arthadīpikā, by Bhavānīśaṅkara...		84-85
Dhūrtasamāgama, by Jyotirīśvara Kaviśekhara	87
Dhūrtaviḍambana, by Amareśvara	86
Dūtāṅgada, by Subhāṭa	72-76
„ with com. in Gujarātī	77
Hanumannāṭaka also called Mahānāṭaka, edited by Madhusūdana	135
Hāsyacūdāmaṇi, by Vatsarāja	240
Kāleyakutūhala, by Bhāradvāja	58
Kalyāṇasaugandhika, by Nilakaṇṭha Kavi	57
Kaṁsavadha, by Kṛṣṇapaṇḍita	40-41
„ by Dāmodara (?)	42
„ with a gloss, by Kṛṣṇapaṇḍita	43
Kaṁsavadhaṭīkā called Padakaumudī	44
„	45
Karpūramañjarī, by Rājaśekhara	49-50
„ by Vāmanācārya (?)	47-48
„ with Bhāṣya Karpūrakusuma, by Premarāja	51-52
„ with Chāyā in Sanskrit, by Rājaśekhara....		46
„ with com. by Vāsudeva	53-54
Karpūramañjarīchāyā	56
Karpūramañjarīnāṭikā, by Rājaśekhara	55
Kṛṣṇabhakticandrikā, by Anantadeva son of Āpadeva	59-64
Lalitamādhava with com., text by Rūpagosvāmin	209-210
Lāṭakamelananāṭaka, by Saṅkhaḍhara	208
Madanasañjīvana	131
Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka, by Hanumat		
„ in the Recension of Dāmodara Miśra	134
„ by Hanumat-Dāmodara Miśra		136-140, 142
„		141

Mahānāṭaka with com. Bhāvārthadīpikā, by Mohanadāsa...	143-46
„ with com. Kāvyaakaumudī, by Rāghavendra	
Sarasvatī 147
„ with com., by Balabhadra Miśra 148-49
Mahāvīracarita, by Bhavabhūti 150-52
Mālatīmādhava, by Bhavabhūti 153-56
„ with com., by Jagaddhara 157-58
Mālatīmādhavaprākṛtachāyā 165
Mālatīmādhavaprākṛtavivṛtti 164
Mālatīmādhavasamkṣiptatīppaṇa, by Dharānanda 162-63
Mālatīmādhavaṭikā, by Jagaddhara 159-61
Mālavikāgnimitra, by Kalidāsa 166-67
Mantraṅkanāṭaka, by Bhāsa 132
Mantrāṅkaṭikā 133
Mattavilāsaprahasanaṭikā 130
Mithyajñānakhaṇḍana, by Ravidāsa 168-71
Mṛcchakaṭikavṛtti, by Pṛthvidhara 187-189
Mudrārākṣasa, by Viśākhadatta 175-79
„ with com. by Dhundirāja 180-82
Mudrārākṣasachāyā 185
Mudrārākṣasaprākṛtachāyā, by Keśavopādhyāya 184
Mudrārākṣasaṭikā called Mudrādīpikā, by Graheśvara 183
Mudritakumudacandra, by Yaśascandra, son of	
Padmacandra 186
Mukundānandabhāṇa, by Kāśirāja 172-73
Muṇḍitaprahasana, by Śivajyotirvid 174
Nāgānanda, by Śrī Harṣa 92
Narakāsuraavadhavyāyoga, by Dharma, son of	
Parvateśvara 90
Narakāsura vijaya, by Dharmasūri 91
Nāṭakamelakaprahasana, by Śaṅkhadhara 89
Nāṭakamelana, by Śaṅkhadhara 88
Pañcāyudhaprapaṅcabhāṇa, ascribed to Trivikrama 93

Parthaparākrama, by Pralhādanadeva Paramāra	94-96
Pārvatīpariṇaya, by Bāṇabhaṭṭa	97
Prabodhacandrodaya, by Kṛṣṇamiśra	98-112
„ with com. Ciccandrikā, by Gaṇeśa		
son of Viśvanātha Dikṣita	113-115
„ with Prakāśa by Rāmadāsa Dikṣita	117-122
Prabodhacandrodayaṭikā called Ciccandrikā, by Gaṇeśa	116
„ called Prakāśa, by Rāmadāsa	123
Prasannarāghava, by Jayadeva	124-28
Rādhāmādhava	206
Rāmāyaṇa, by Someśvaradeva	207
Rambhāmāñjari with Tīppaṇa, by Nayacandra	...	205
Ratnāvali, by Śrī Harṣa	190-202
Ratnāvaliprākṛtachāyā	203
Ratnāvaliprākṛtavvyākhyā	204
Sāndrakutūhala, by Kṛṣṇadatta	238
Ṣaṇmatanāṭaka, by Jayantabhaṭṭa	237
Sītāsvayamvara	239
Uttararāmacarita, by Bhavabhūti	39
Vasantatilaka (bhāṇa), by Varada	211
Vasumaticitrasena, by Appayadikṣita	212
Vasumatipariṇaya, by Jagannātha	213
Veṇisamhāra, by Nārāyaṇa Bhaṭṭa	223-34
Veṇisamhāraprākṛtachāyā	236
Veṇisamhāraṭikā, by Jagaddhara	235
Vidagdhamādhava, by Rūpagosvāmin	216-17
„ with com.	218
Viddhaśālabhañjikā, by Rājaśekhara	219-20
Vidyāpariṇaya, by Anandarāyamakhi	221
Vikramorvaśīya, by Kālidāsa	214-15
Vivekacandrodaya, by Śiva	222

APPENDIX III

CORRESPONDENCE TABLE

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
Collection of 1866-68		19	80
120	4	20	94
125 (i)	167	21	89
125 (ii)	65	31	222
142	128	32	152
145	153	Collection of 1873-74	
146	157		
147	161	22	49
148 (ii)	213	23	51
149	187	37	95
150	188	Collection of 1874-75	
152	150		
156	34	11	41
Collection of 1868-69		12	45
		13	44
44	189	15	76
Collection of 1869-70		Collection of 1875-76	
37	75	104	5
55	117	116	58
67	160	148	97
71	195	152	112
Collection of 1870-71		188	216
		193	25
33	164	209	146
Collection of 1871-72		210	139
60	142	Collection of 1879-10	
71	230		
Collection of 1872-73		177	43
		191	93
15	39	194	196
16	42	200	32

(Old) Ms. No.	New Serial No.	Old) Ms. No.	New Serial No.
Collection of A 1879-80		205	171
71	228	210	40
		214	227
		216	175
Collection of 1880-81		217	185
238	15	219	172
239	16	224	120
242	56	225	82
248	81	239	98
249	84	240	8
255	118		
269	240		
Collection of 1882-83			Collection of 1884-86
		278	53
149	107	294	60
167	217	299	69
167 (a)	125	306	77
168	219	307	74
174	239	326	140
418	48	328	183
419	47	334	192
624	90	335	205
630	193	343	207
Collection of 1883-84		352	224
		365	238
77	100		
78	119		Collection of 1884-87
87	27	318	6
96	148	319	18
650	137	353	66
Collection of A 1883-84		362	73
71	3	363	72
80	87	377	103
83	174	378	121
87	208	386	155
Viśrāma (i)		387	156
204	14	398	191

Correspondence Table of Mss.

301

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
406	214	404	70
409	31	408	88
426	7	426	106
427	10	432	141
428	11	437	158
432	59	438	162
441	91	439	169
445	105	440	182
446	109	441	13
447	116	452	198
448	124	465	218
451	165	469	236
452	177	472	36
453	184	485	135
454	194	493	62
455	190	503	122
456	203	510	170
463	24	511	173
466	149	516	220
Collection of 1886-92		519	226
		521	23
		522	33
655	17	523	35
662	54		
710	85	Collection of 1891-95	
728	96		
730	111	508	71
731	110	510	86
762	202	526	99
763	204	527	102
785	221	545	159
791	232	547	178
792	231	548	181
826	134	565	210
827	143	583	20
Collection of 1887-91		584 (a)	21
		544 (b)	22
380	63		

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
Collection of 1892-95		470	131
		471	151
423	50	473	166
424	46	474	168
425	114	475	186
426	126	481	199
427	127	484	211
430	163	490	234
431	180	491	233
432	197	492	223
433	209	493	235
434	225	505	147
436	61	506	138
437	237	700	52
438	144	Collection of 1902-07	
439	145	144	9
Collection of 1895-98		145	28
354	154	152	64
369	12	158	67
Collection of 1895-1902		160	79
		167	179
422	55	168	176
442	68	169	200
459	104	170	201
460	115	181	136
474	206	Collection of 1907-15	
485	229	69	1
Collection of 1898-99		79	37
		80	26
34	101	Collection of 1919-24	
48	212	73	2
51	29	77	38
52	30	79	57
Collection of 1899-1915		92	113
452	78	94	129
453	83	96	130
455	92	98	133
		97	132
463	123	103	215
464	108	106	79

ERRATA

Page	For	Read
12	Edds	Ends
19	hand-writiug	handwriting
32	as in	as in No 19
46	Inseribed	Inscribed
48	Harwaad	Harward
74	as in No. 50	as in No. 59
102	Description-See No248 of 1880-81	See No 81
147	Ends (text)	Ends (com.)
158	use	used
160	103 of 1919-24	97 of 1919-24
181	Begins (text)	Ends (text)
207	carelass	careless
213		Insert— "Ends fol. 49 ^b " before चा० भो राजन्
216	autor	author
218		Insert : "Begins : (com. fol. 1 ^b)" before श्रीगणेशाय नमः
220	apparance	appearance
227	Begins	Begins
229	Author	Age
"		Insert— "Author—Prthvidhara"
232	apparance	Appearance
236	1889	1869
245	foios	folios
272	वेणीसंवरण	वेणीसंवरण
283	Auther	Author
286	1884-85	1884-86

